

RHYBUDD O GYFARFOD

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Emyr Williams

Prif Weithredwr

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Penrhyndeudraeth

Gwynedd LL48 6LF

Ffôn: (01766) 770274

E.bost: parc@eryri.llyw.cymru

- Cyfarfod:** Pwyllgor Cynllunio a Mynediad
- Dyddiad:** Dydd Mercher 28 Mehefin 2023
- Amser:** 10.00 y.b.
- Man Cyfarfod:** Ystafell yr Oakeley, Plas Tan y Bwlch, Maentwrog a thrwy Zoom

Gofynnir i'r Aelodau ymuno â'r cyfarfod 15 munud cyn yr amser cychwyn dynodedig

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

*Councillor: Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes
June Jones, Kim Jones, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts,
John Pughe Roberts, Meryl Roberts;*

Members appointed by Conwy County Borough Council

Councillor: Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Members appointed by The Welsh Government

*Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle,
Mr. Tim Jones, Ms. Naomi Luhde – Thompson, Ms. Delyth Lloyd.*

R H A G L E N

Rhifau Tudalen

- Cadeirydd**
I ethol Cadeirydd i'r Pwyllgor ar gyfer y flwyddyn sy'n dod
- Is-Gadeirydd**
I ethol Is-Gadeirydd i'r Pwyllgor ar gyfer y flwyddyn sy'n dod
- Ymddiheuriadau am absenoldeb a Datganiadau'r Cadeirydd**
Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb a datganiadau'r Cadeirydd.
- Datgan Diddordeb**
Derbyn unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb gan aelodau neu swyddogion mewn perthynas ag unrhyw eitem fusnes.
- Cofnodion** 3- 7
Bydd y Cadeirydd yn cynnig bod cofnodion cyfarfod y Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 17 Mai 2023 yn cael eu harwyddo fel cofnod cywir (copi yma) a derbyn y materion sy'n codi, er gwybodaeth.
- Penodi Aelodau i wasanaethu ar Baneli Ymweld y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad** 8
Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheolaeth Tir. (Copi yma)
- Adroddad ar Adolygu Cynllun Datblygu Lleol Eryri** 9 - 121
Cyflwyno adroddiad gan Pennaeth Polisi Cynllunio (Copïau yma)
- Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheolaeth Tir** 122 - 137
Cyflwyno adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheolaeth Tir am y ceisiadau a ddaeth i law. (Copïau yma)
- Adroddiadau Diweddarau** 138 - 165
Cyflwyno adroddiadau diweddarau, er gwybodaeth. (Copïau yma)
- Penderfyniadau a Ddirprwywyd** 166 - 176
Cyflwyno rhestr o geisiadau sydd wedi cael eu penderfynu yn unol ag awdurdod a ddirprwywyd, er gwybodaeth. (Copi yma)

* Tynnir eich sylw at orchymyn sefydlog 5.8 sy'n nodi "Na fydd unrhyw Aelod yn gwasanaethu fel Cadeirydd nac Is-Gadeirydd mwy nac un Pwyllgor".*

Pwyllgor Cynllunio a Mynediad 17.05.23

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
DYDD MERCHER 17 MAI 2023**

Cynghorydd Elwyn Edwards (Gwynedd) (Cadeirydd)

PRESENNOL:

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Gwynedd

Cynghorwyr Annwen Hughes, June Jones, Edgar Wyn Owen, John Pughe Roberts, Meryl Roberts;

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorwyr Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Ms. Sarah Hattle, Ms. Delyth Lloyd, Ms. Naomi Luhde-Thompson.

Swyddogion

Iwan Jones, Jonathan Cawley, Jane Jones, Richard Thomas, Dafydd Thomas, Peter Rutherford, Anwen Gaffey.

Yn bresennol

Sophie Berry, Ymgynghorwyr Cynllunio Prospero

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod y cyfarfod yn cael ei recordio er mwyn cynorthwyo i wirio'r cofnodion ac y byddai'r recordiad ar gael ar-lein.

1. **Ymddiheuriadau**
Y Cynghorwyr Louise Hughes, Kim Jones, Elfed Powell Roberts; Mr. Tim Jones.
2. **Datgan Budd**
Datganodd y Cynghorydd John Pughe Roberts fuddiant personol a rhagfarnus yn Eitem 5(3) ar y Rhaglen o dan baragraff 10 (2)(c)(i) a 12(1) o'r Cod Ymddygiad i Aelodau a gadawodd y cyfarfod tra roedd y mater yn cael ei drafod.
3. **Cofnodion**
Derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad a gynhaliwyd ar 19 Ebrill 2023 ac arwyddodd y Cadeirydd hwy fel rhai cywir.
4. **Aelodaeth Fforymau Mynediad Lleol**
Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Rheolwr Mynediad a Lles i gymeradwyo penodi aelodau ar Fforymau Mynediad Lleol yr Awdurdod.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Rheolwr Mynediad a Lles yr adroddiad a'r cefndir a rhoddodd wybod am y broses ac argymhellion y panel dethol. Gofynnwyd i'r aelodau nodi bod Fforwm Mynediad Lleol Ardal y Gogledd yn brin o un aelod yn y sector tiffeddianwyr, a gallai penderfyniad gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ynghylch eu cynrychiolydd ddatrys y mater hwn. Os nad felly mae hi, bydd swyddogion yn symud ymlaen i gyfethol unigolyn a enwir a bydd yr Aelodau'n cael gwybod am y penodiad maes o law.

PENDERFYNWYD

1. **cymeradwyo argymhelliad y panel dethol ar gyfer aelodaeth Fforwm Mynediad Lleol Ardal y Gogledd fel yr amlinellwyd:-**

Tirfeddianwyr

**Mr. Edwin Noble
Mr. Arthur Davies
Mr. Dafydd Gwyndaf
Mr. Richard Williams
Mrs. Fiona Davies
Mr. Paul Williams**

Defnyddwyr

**Mr. Robin Parry
Mr. David Firth
Mr. Mark Jones
Mr. Calum Musket
Mrs. Janet Wilkin
Mrs. Maggie Barry
Mr. Conor Alexander**

Cynrychiolydd Anabledd

Mr. John Gladston

2. **cymeradwyo argymhelliad y panel dethol ar gyfer aelodaeth Fforwm Mynediad Lleol Ardal y De fel yr amlinellwyd:-**

Tirfeddianwyr

**Mr. Geraint Rowlands
Mr. Alun Edwards
Mr. Alun Wyn Evans
Mr. Hedd Pugh
Mr. Huw Roberts
Mr. R. Emlyn Roberts
Mr. Rhodri Prys Jones**

Defnyddwyr

**Mr. Aled Thomas
Mr. David Coleman
Mr. Eryl Jones Williams
Mrs. Gaynor Davies
Ms. Jan Holmes
Mrs. Lesley Amison
Mr. Tim Faire
Mr. David Evans**

Cynrychiolydd Anabledd

Mr. Delwyn Evans

5. **Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir Cyflwynwyd** – Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ar geisiadau cynllunio a materion cydymffurfio.

Gweler yr Atodlen o Benderfyniadau Cynllunio sydd ynghlwm.

6. **Adroddiadau Diweddarau Cyflwynwyd** – Adroddiadau diweddarau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ar geisiadau cynllunio a materion cydymffurfio.

Gweler yr Atodlen o Benderfyniadau Cynllunio sydd ynghlwm.

7. **Penderfyniadau Dirprwyedig Cyflwynwyd a Derbyniwyd** – Rhestr o geisiadau y penderfynwyd arnynt yn unol ag awdurdod a ddirprwywyd.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

8. **Apêl Cynllunio Cyflwynwyd a Derbyniwyd** – copi o'r penderfyniad apêl a ganlyn:-
Apêl gan Diana Smith yn erbyn penderfyniad yr Awdurdod i wrthod caniatâd cynllunio i adeiladu modurdy newydd gyda llety gorlif ar gyfer y prif dŷ ar y llawr cyntaf, Bryn Derw, Llanuwchllyn, Gwynedd. LL23 7ST (Caniatawyd yr apêl)

Daeth y cyfarfod i ben am 11.55

ATODLEN O BENDERFYNIADAU CYNLLUNIO – 17eg MAI 2023

Rhif yr Eitem.

5. Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir

- (1) NP2/11/634J – Adeiladu adeilad gorsaf reilffordd i gynnwys swyddfa docynnau, caffi, seddi dan do ac yn yr awyr agored, toiledau, swyddfa a man aros dan do a seilwaith cysylltiedig arall, Gorsaf Reilffordd i'r Gogledd o Goed Oberon Beddgelert.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Swyddog Achos yr adroddiad a'r cefndir, a rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth fanwl i'r cais.

PENDERFYNWYD gwrthod caniatâd ar y sail: -

1. Bod y dyluniad yn amhriodol
2. Effaith andwyol ar gystadleuaeth gyda busnesau presennol
3. Effaith andwyol ar amwynder preswyl
4. Effaith andwyol ar Warchodfa Awyr Dywyll
5. Effeithiau traffig/trafnidiaeth andwyol

- (2) NP5/50/400D - Newid defnydd tir i ffurfio cwrtil ychwanegol i Fyngalo Greenhill Bungalow, adeiladu garej ar wahân, creu man parcio/troi i gerbydau, adeiladu waliau cynnal, grisiau mynediad, ffensio ffiniau perimedr a ffurfio llwybrau i breswylfa, tir drws nesaf i Fyngalo Greenhill Bungalow, Stryd Copperhill, Aberdyfi. LL35 0HF

Adroddwyd – Cyflwynodd Sophie Berry, Ymgynghorwyr Cynllunio Prospero yr adroddiad, y cefndir a'r asesiad. Yn codi wedi hynny, gofynnodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i'r Aelodau nodi cywiriad yn yr adroddiad iaith Gymraeg ar dudalen rhif. 28 (Disgrifiad o'r Safle a Chefndir - para. 3) a ddylai ddarllen "mae safle'r cais **wedi'i** nodi fel grŵp coed sylweddol o fewn y Gwerthusiad Ardal Gadwraeth drafft."

PENDERFYNWYD rhoi **caniatâd** yn unol â'r argymhelliad ynghyd ag amod ychwanegol i sicrhau bod goleuadau allanol i'r llwybr, grisiau a'r adeilad yn cwrdd â chanllawiau atodol awyr dywyll.

- (3) NP5/74/498A – Amrywio Amod 2 (Cynllun Adfer a Rheoli Tirwedd a Dogfen Ategol) a Dileu Amod 4 (lled y trac) fel sydd ynghlwm wrth Ganiatâd Cynllunio NP5/74/498 dyddiedig 18/05/2022, Pennant, Llanymawddwy. SY20 9AJ

Adroddwyd – Cyflwynodd y Swyddog Achos yr adroddiad a'r cefndir.

PENDERFYNWYD rhoi caniatâd yn unol â'r argymhelliad.

6. Adroddiadau Diweddar

- (1) Hysbysiadau Gorfodi, Hysbysiadau Gorfodi Adeilad Rhestredig a gyflwynwyd o dan bwerau dirprwyedig a Rhestr o Achosion Cydymffurfiaeth – **Er Gwybodaeth**
Yn codi wedi hynny, dywedodd y Rheolwr Cynllunio Dros Dro, oherwydd y cyfnod ymdrin byr rhwng cyfarfodydd, nad oedd swyddogion wedi gallu diweddar'u adroddiad y tro hwn, a sicrhodd yr Aelodau y byddai'n cael ei ddiweddar'u llawn a'i gyflwyno i gyfarfod nesaf o'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.

NP3/12/ENF191 – Castell Cidwm, Betws Garmon

Cytunodd y Rheolwr Cynllunio Dros Dro i drefnu i'r swyddog achos roi diweddariad i'r Aelodau yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

- (2) Cytundebau Adran 106 – **Er Gwybodaeth**
NP5/61/T558D – Hen Gapel Tabernacl, Stryd Fawr, Harlech
Byddai'r Rheolwr Cynllunio Dros Dro yn rhoi diweddariad i'r Aelodau yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.
PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

- (3) Ceisiadau heb eu penderfynu lle mae mwy na 13 wythnos wedi mynd heibio – **Er Gwybodaeth**
PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

EITEM RHIF 6

CYFARFOD	Pwyllgor Cynllunio a Mynediad
DYDDIAD	28 Mehefin 2023
TEITL	PENODI AELODAU I WASANAETHU AR BANELI YMWELD Y PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
ADRODDIAD GAN	Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheolaeth Tir
PWRPAS	I benodi Aelodau

1. CRYNODEB

Gwahoddir y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad i enwebu Aelodau i wasanaethu ar y Paneli a ganlyn. Mae'r Paneli yn gwbl wag ac mae enwau'r Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd wedi'u cynnwys yma er gwybodaeth yn unig – er mwyn cynorthwyo'r aelodau.

2. ARGYMHELLIAD

Penodi Aelodau i wasanaethu ar:-

Paneli Ymweld

(Potensial am 8 cyfarfod mewn blwyddyn)

Os yw Aelodau blaenorol yn dymuno gwasanaethu ar banel ymweld gwahanol yn awr, fe'i gwerthfawrogir petaech yn rhoi rhybudd o hynny cyn y Pwyllgor.

Ardal Ogleddol

(9 Aelod)

- 1) Cyng June Jones
- 2) Cyng Kim Jones
- 3) Cyng Ifor Glyn Lloyd
- 4) Cyng Jo Nuttall
- 5) Cyng Edgar Wyn Owen
- 6) Cyng Dilwyn Owain Roberts
- 7) Ms. Tracey Evans
- 8) Mr. Tim Jones
- 9) Ms. Naomi Luhde-Thompson

Ardal Ddeheuol

(9 Aelod)

- 1) Cyng Elwyn Edwards
- 2) Cyng Annwen Hughes
- 3) Cyng Louise Hughes
- 4) Cyng Elfed Powell Roberts
- 5) Cyng John Pughe Roberts
- 6) Cyng Meryl Roberts
- 7) Mr. Brian Angell
- 8) Ms. Sarah Hattle
- 9) Ms. Delyth Lloyd

EITEM RHIF 7.0

CYFARFOD	Pwyllgor Cynllunio a Mynediad
DYDDIAD	Mehefin 28ain 2023
TEITL	ADRODDIAD ADOLYGU AR GYNLLUN DATBLYGU LLEOL ERYRI
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Polisi Cynllunio
PWRPAS	I gymeradwyo yr Adroddiad Adolygu terfynol

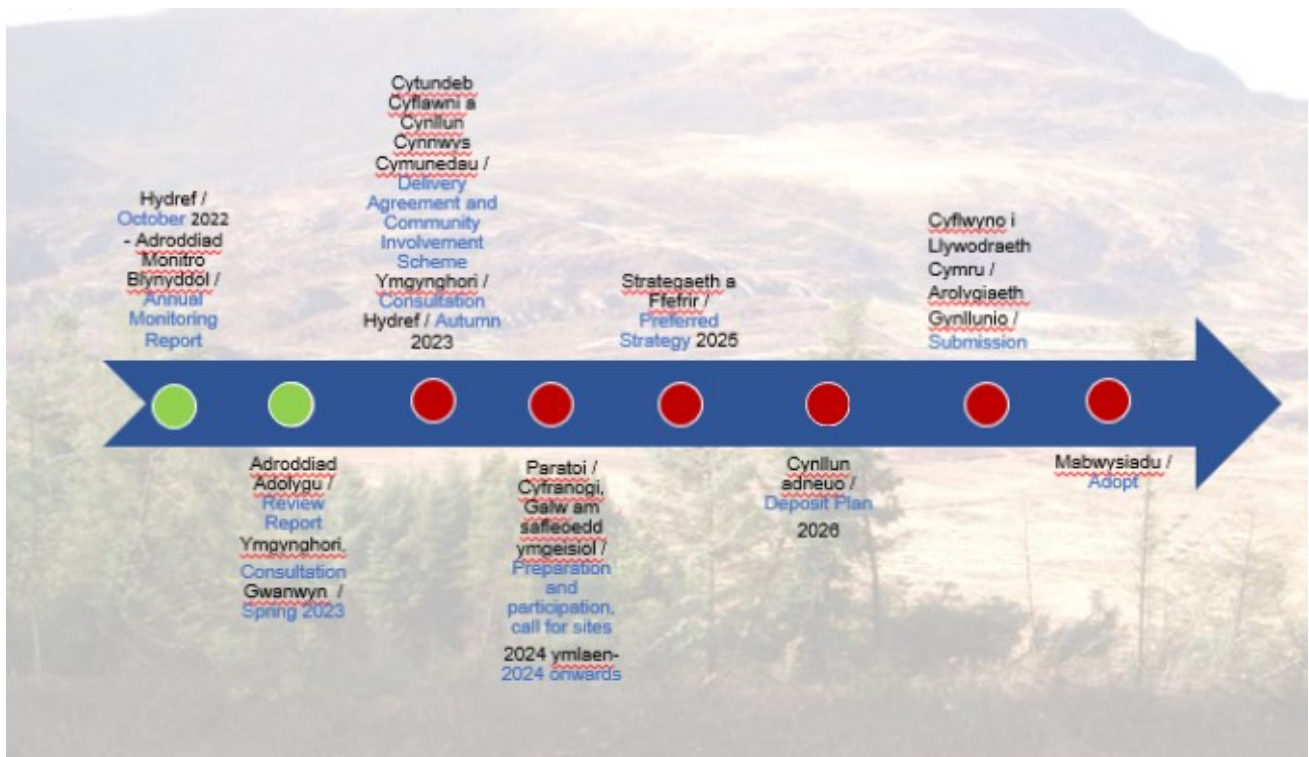
1. CEFNDIR

- 1.1 Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 (CDLI) diwygiedig ar 6 Chwefror 2019. Mae CDLI Eryri mabwysiedig yn nodi polisiau cynllunio'r Awdurdod ar gyfer datblygu a defnyddio tir yn y Parc Cenedlaethol hyd at 2031.
- 1.2 Mae'n ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol adolygu eu CDLI o leiaf bob pedair blynedd o'r dyddiad mabwysiadu i sicrhau bod CDLlau a'u sylfaen dystiolaeth ategol yn cael eu diweddarau er mwyn darparu sylfaen gadarn ac effeithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau cynllunio.
- 1.3 Mae'r strategaeth a'r polisiau yn CDLI Eryri mabwysiedig wedi'u hadolygu gan ystyried:
 - Canfyddiadau'r Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB 2020, 2021 a 2022)
 - Newidiadau cyd-destunol eraill a newidiadau yn y sylfaen dystiolaeth
 - Newidiadau mewn deddfwriaeth Genedlaethol a Pholisi Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol
 - Ymgysylltu â swyddogion perthnasol o fewn yr Awdurdod
- 1.4 Mae'r Adroddiad Adolygu yn nodi lle mae CDLI Eryri yn cyflawni ac yn perfformio'n dda, yn ogystal â nodi meysydd nad ydynt yn cael eu gweithredu na'u cyflawni fel y bwriadwyd. Cymeradwyodd yr Aelodau Adroddiad Adolygiad drafft ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid ym Mhwyllgor Cynllunio a Mynediad mis Mawrth. Cyflwynwyd copi o'r Adroddiad Adolygiad Drafft hefyd i aelodau Fforwm Eryri cyn ymgynghori â rhanddeiliaid allweddol. Roedd yr adroddiad adolygu drafft yn gyfle i gael barn rhanddeiliaid allweddol ar y materion a nodwyd a'r hyn y dylid ei ystyried yn yr adolygiad. Daeth yr Adroddiad Adolygiad drafft hefyd i gasgliad am y math o adolygiad y dylid ei gynnal.

1.5 Roedd yr Adroddiad Adolygiad drafft yn destun ymgynghoriad chwe wythnos gyda rhanddeiliaid allweddol rhwng 7 Ebrill a 12 Mai 2023. Mae rhestr o'r holl rhanddeiliaid a dderbyniodd gopi o'r Adroddiad Adolygiad drafft wedi'i chynnwys fel atodiad i'r Adroddiad Adolygu. Derbyniwyd 46 o sylwadau gan 12 ymatebydd. Mae crynodeb o'r sylwadau ynghyd â sylwadau'r swyddogion wedi'u cynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn. Amlygodd llawer o'r sylwadau ystod eang o faterion ac ystyriaethau y mae angen eu hystyried wrth adolygu CDLI Eryri. Mae'r Adroddiad Adolygiad drafft wedi'i ddiwygio i ystyried ystyriaethau ychwanegol a godwyd gan rhanddeiliaid. Mae'r newidiadau hyn wedi cael eu uwch-oleuo yn yr Adroddiad Adolygu diwygiedig (wedi'i gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn). Cytunodd yr ymatebwyr gyda'r angen i ymgymryd â gweithdrefn adolygu lawn i ymateb i faterion strategol a godwyd a newidiadau sylweddol yng nghyd-destun y polisi cynllunio.

2. CAMAU NESAF

2.1 Unwaith y bydd aelodau'n cytuno, bydd yr Adroddiad Adolygu terfynol yn cael ei gyhoeddi a bydd yn rhan bwysig o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer CDLI Eryri diwygiedig. Yn dilyn cyflwyno'r Adroddiad Adolygu i Lywodraeth Cymru, y cam nesaf fydd paratoi Cytundeb Cyflawni a fydd yn nodi'r amserlen a'r adnoddau ar gyfer adolygu Cynllun Datblygu Lleol Eryri gan gynnwys Cynllun Cynnwys Cymunedau. Dyma fraslun o amserlen ddrafft a'r camau a ragbybir ar gyfer paratoi CDLI diwygiedig:

3. ARGYMHELLIAD

3.1 I gymeradwyo yr Adroddiad Adolygu terfynol ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Eryri

4. PAPURAU CEFNDIROL

Yn unol ar adroddiad.

ADRODDIAD ADOLYGU DRAFFT AR GYNLLUN DATBLYGU LLEOL ERYRI

Ionawr 2023

CYNNWYS

1	Crynodeb	3
2	Rhagymadrodd.....	10
3	Canfyddiadau'r Adroddiad Monitro Blynnyddol.....	12
4	Newidiadau Cyd-destunol Eraill a newidiadau yn y sylfaen dystiolaeth	20
5	Newidiadau mewn deddfwriaeth Genedlaethol a Pholisi Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol.....	27
6	Materion ac ystyriaethau, gweledigaeth, amcanion a Strategaeth y CDLI	52
7	Adolygiad Maes Testun y CDLI.....	58
8	Gofynion sail tystiolaeth newydd neu wedi'u diweddarau	73
9	Ailystyried y GC/AAS a'r ARhC.....	75
10	Cyfleoedd i weithio ar y Cyd.....	77
11	Casgliad	79
	Atodiad 1: Rhanddeiliaid allweddol.....	80
	Atodiad 2: Cynnydd ar safleoedd tai wedi'u dyrannu	88
	Atodiad 3: Monitro'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (GC).....	90

1 CRYNODEB

- 1.1 Mae'r Adroddiad Adolygu drafft hwn yn nodi canfyddiadau a chasgliadau adolygiad yr Awdurdod o CDLI Eryri (2016-2031) a fabwysiadwyd ar 6 Chwefror 2019. Mae'n ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol adolygu eu CDLI o leiaf bob pedair blynedd o'r dyddiad mabwysiadu i sicrhau bod CDLlau a'u sylfaen dystiolaeth ategol yn cael eu diweddarau er mwyn darparu sylfaen gadarn ac effeithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau cynllunio.
- 1.2 Mae'r Adroddiad Adolygu drafft hwn yn nodi lle mae CDLI Eryri yn cyflawni ac yn perfformio'n dda, yn ogystal â nodi meysydd nad ydynt yn cael eu gweithredu na'u cyflawni fel y bwriadwyd. Mae'r Adroddiad Adolygu drafft hwn yn gyfle i gael barn rhanddeiliaid allweddol ar yr hyn y dylid ei ystyried fel rhan o'r adolygiad.
- 1.3 Mae'r strategaeth a'r polisiau yn CDLI Eryri mabwysiedig wedi'u hadolygu gan ystyried:
 - Canfyddiadau'r Adroddiad Monitro Blyneddol (AMB 2020, 2021 a 2022)
 - Newidiadau cyd-destunol eraill a newidiadau yn y sylfaen dystiolaeth
 - Newidiadau mewn deddfwriaeth Genedlaethol a Pholisi Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol
 - Ymgysylltu â swyddogion perthnasol o fewn yr Awdurdod
- 1.4 Dyma'r prif ganfyddiadau o'r Adroddiad Adolygu:
 - Amlygodd y dystiolaeth a ddarparwyd yn nhrydydd Adroddiad Monitro Blyneddol (AMB) CDLI Eryri (Hydref 2022) nad oedd rhai polisiau a chynigion CDLI yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd. Yn enwedig, nid oedd ffigyrau gofyniad tai CDLI Eryri a'r targed tai fforddiadwy a osodwyd yn y CDLI yn cael eu cyflawni fel y bwriadwyd.
 - Mae newidiadau sylweddol hefyd wedi digwydd yng nghyd-destun polisi cynllunio yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau wedi'u diweddarau o Bolisi Cynllunio Cymru. Bydd angen ailystyried materion ac ystyriaethau, gweledigaeth, amcanion a pholisiau strategol a datblygu CDLI Eryri i ymgorffori'r cysyniad o greu lleoedd a hyrwyddo'r Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy.

Mae'n hanfodol bod Strategaeth y Cynllun newydd yn darparu cyfeiriad clir i fynd ati i leihau carbon, mynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd ac ymateb i'r argyfwng natur.

- Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y coronafeirws hefyd wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio polisiau yn Eryri yn y dyfodol.
- Bydd angen newidiadau hefyd i bolisiau unigol i adlewyrchu'r Strategaeth ddiwygiedig ac i ystyried polisi a chanllawiau cenedlaethol wedi'u diweddarau a thystiolaeth berthnasol.
- Bydd angen diweddarau sylfaen dystiolaeth CDLI Eryri yn unol â gofynion diweddaraf polisi a chanllawiau cynllunio cenedlaethol er mwyn sicrhau sylfaen dystiolaeth gyfredol a chadarn i lywio strategaeth, polisiau a chynigion CDLI Newydd Eryri.
- Bydd angen adolygu Gwerthusiad Cynladwyedd CDLI Eryri, gan gynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol, ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, ynghyd ag asesiadau effaith eraill.

- Bydd yr Awdurdod yn parhau i gydweithio ag ACLlau eraill ac yn archwilio cyfleoedd pellach i gynnal sylfaen dystiolaeth ar y cyd i sicrhau cysondeb yn y dull gweithredu i gynorthwyo gyda datblygu polisi yn y dyfodol ar lefel leol a rhanbarthol.
- Bydd angen i CDLI Eryri ymgymryd â threfn Adolygu Llawn, yn hytrach na gweithdrefn Adolygu Ffur Fer i ymateb i faterion strategol a godwyd a newidiadau sylweddol yng nghyd-destun polisi cynllunio yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau wedi'u diweddarau o Bolisi Cynllunio Cymru (PCC).
- Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r adolygiad o bob polisi gan roi trosolwg o p'un a yw'r polisi'n gweithredu'n effeithiol neu a oes angen ei ailystyried. Mae Pennod 6 a 7 yn ymhelaethu ar y polisiâu hyn.

Tabl 1: Crynodeb o'r adolygiad o bob polisi CDLI Eryri

Polisi	Crynodeb o'r Adolygiad
Polisi Strategol A: Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygiad Cynaliadwy	Bydd angen ei ailystyried i ymgorffori'r cysyniad o greu lleoedd a hyrwyddo'r Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy
Polisi Strategol B: Datblygiad Mawr	Ystyrir bod y polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol.
Polisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol	Bydd angen ailystyried sut mae twf yn cael ei ddsbarthu. Bydd angen adolygu'r CDLI i adlewyrchu'r pwyslais ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Bydd yr adolygiad o'r Strategaeth Ofodol yn cynnwys cyfranogiad rhanddeiliaid a chasglu tystiolaeth (gan gynnwys asesiad aneddiadau diwygiedig). Bydd angen i'r Strategaeth ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur, ystyried materion megis adferiad o'r pandemig Covid-19 a chyfyngiadau megis newidiadau yn y dyfodol i fapiau datblygu llyfogydd NCT 15 a lefelau ffosfforws mewn dalgyloedd afonol Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA).
Polisi Datblygu 1: Egwyddorion Datblygu Cyffredinol	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol, fodd bynnag efallai y bydd angen ei ailystyried i adlewyrchu polisiâu a chanllawiau cenedlaethol wedi'u diweddarau ac i sicrhau cysondeb â pholisïâu diwygiedig eraill.
Polisi Strategol Ch: Isadeiledd Cymdeithasol a Ffisegol mewn Datblygiadau Newydd	Mae'n bosibl y bydd angen ailystyried polisi i adlewyrchu polisiâu a chanllawiau cenedlaethol wedi'u diweddarau a'r sylfaen dystiolaeth wedi'i diweddarau. Angen sicrhau cysondeb gyda pholisïâu diwygiedig eraill.
Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol	Bydd angen i Bolisi Strategol D ymateb i'r argyfwng natur. Bydd angen ailystyried polisi i adlewyrchu newid o Safleoedd Ewropeaidd i'r Rhwydwaith Safleoedd Cenedlaethol, ynghyd â newidiadau i'r polisi a chanllawiau cenedlaethol mewn perthynas â budd net i fioamrywiaeth a'r amddiffyniad a roddir i Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig a choed a choetiroedd, ynghyd â Gofynion Isadeiledd Gwyrdd. Bydd angen tynnu ar y sylfaen dystiolaeth a ddarperir gan Ddatganiadau Ardal CNC. Bydd angen ystyried ac asesu ymhellach y mater o ffosffadau yn ystod y broses adolygu CDLI.

Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol, fodd bynnag efallai y bydd angen ailystyried polisi neu ganllawiau manylach i adlewyrchu cyngor canllaw Awyr Dywyll wedi'i ddiweddarau.
Polisi Strategol Dd: Newid Hinsawdd	Mae angen ailystyried polisi i ymateb i'r argyfwng hinsawdd, polisi cenedlaethol a chanllawiau a sylfaen dystiolaeth.
Polisi Strategol E (1): Polisi Diogelu Mwynau	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol, bydd angen gweithio'n agos gyda Gwasanaeth Cynllunio Mwynau a Gwastraff Gogledd Cymru a Rennir
Polisi Strategol E (2): Datblygiad Mwynau ar Raddfa Fawr	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol, bydd angen gweithio'n agos gyda Gwasanaeth Cynllunio Mwynau a Gwastraff Gogledd Cymru a Rennir
Polisi Strategol F: Gwastraff	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol, bydd angen gweithio'n agos gyda Gwasanaeth Cynllunio Mwynau a Gwastraff Gogledd Cymru a Rennir
Polisi Datblygu 4: Safleoedd ar raddfa fach ar gyfer gwastraff cartrefi a gwastraff anadweithiol	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol, bydd angen gweithio'n agos gyda Gwasanaeth Cynllunio Mwynau a Gwastraff Gogledd Cymru a Rennir
Polisi Datblygu 5: Mannau Agored a Lletemau Glas	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol. Bydd angen rhoi ystyriaeth i 'Aseidiadau Seilwaith Gwyrdd' a'r angen i dynnu o'r sylfaen dystiolaeth a ddarparwyd gan Ddatganiadau Ardal CNC er mwyn ystyried sut y gellir sicrhau manteision sylweddol drwy seilwaith gwyrdd. Angen ystyried yr angen am bolisi penodol ar Isadeiledd Gwyrdd.
Polisi Strategol Ff: Amgylchedd Hanesyddol	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol. Efallai y bydd angen ailystyried polisi i adlewyrchu unrhyw ddiweddariadau yng nghyd-destun yr Amgylchedd Hanesyddol. Er enghraifft, mae'r Safle Ymgeisiol blaenorol ar gyfer Treftadaeth y Byd, Tirwedd Llechi Gogledd-orllewin Cymru, bellach wedi'i ddynodi'n Safle Treftadaeth y Byd, yn ogystal â mesurau ynghylch yr Agenda Newid Hinsawdd, ac unrhyw ddeddfwriaeth a chanllawiau ychwanegol.
Polisi Datblygu 6: Dyluniad a Deunyddiau Cynaliadwy	Ailystyried polisi ac elfennau ynddo yng ngoleuni polisi/canllawiau cynllunio cenedlaethol, yn enwedig mewn perthynas ag egwyddorion cynaliadwyedd a chreu lleoedd a'r argyfwng hinsawdd.
Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol	Wrth adolygu'r CDLI, bydd angen ystyried achos apêl APP/H954/A/21/3280822 a'r llythyr 'Rhestriad Lleol o Adeiladau Hanesyddol', ynghylch Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol.
Polisi Datblygu 8: Gwarchod Safleoedd Heb eu Dynodi	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol. Efallai y bydd angen ailystyried polisi mewn ymateb i unrhyw ddiwygiadau a datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth Cenedlaethol.
Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd Adeiladau Gwledig	Diwygio i ystyried Dosbarthiadau Defnydd C3, C5, C6 newydd a'r sylfaen dystiolaeth wedi'i diweddarau. Ystyried yr angen am dai fforddiadwy, defnyddio symiau gohiriedig a thai marchnad leol.

Polisi Datblygu 10: Hysbysebion ac Arwyddion	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol. Mae'n bosibl y bydd angen diwygio'r Polisi hwn i adlewyrchu unrhyw newidiadau neu ddiweddariadau o fewn Polisi Cenedlaethol a Lleol, yn ogystal â chanfyddiadau'r Prosiect Ardaloedd Cadwraeth er mwyn gwarchod a gwella'r ardaloedd i'r dyfodol. Sicrhau cydlynid gyda PD:18 wrth ystyried cryfhau polisiâu iaith Gymraeg mewn perthynas â Hysbysebion ac arwyddion a datblygiadau newydd i hyrwyddo diwylliant arbennig Eryri a chyfrannu at Naws am Le.
Polisi Strategol G: Tai	Diwygio'r polisi i adlewyrchu ailystyried y strategaeth twf a thystiolaeth wedi'i diweddaru o'r angen am dai o fewn amcangyfrifon cenedlaethol a rhanbarthol a'r Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, ochr yn ochr â thystiolaeth hyfywedd wedi'i diweddaru. Ailystyried y dyraniadau. Ystyried dull polisi newydd o nodi safleoedd a arweinir gan dai fforddiadwy a thai marchnad leol.
Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Diwygio'r polisi i adlewyrchu ailystyried y strategaeth a thystiolaeth wedi'i diweddaru o'r angen am dai o fewn amcangyfrifon cenedlaethol a rhanbarthol a'r Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, ochr yn ochr â thystiolaeth hyfywedd wedi'i diweddaru. Ystyried tai marchnad leol. Egluro polisi ar addasiadau o fewn ffiniau tai. Ystyried effaith Dosbarthiadau Defnydd anheddau newydd. Ail-edrych ar ffiniau datblygu tai
Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy ar Safleoedd Eithriedig	Ystyried opsiynau safleoedd eithriedig heblaw 100% o dai fforddiadwy, megis tai marchnad agored neu farchnad leol.
Polisi Datblygu 12: Cartrefi Gofal Preswyl a Thai Gofal Ychwanegol	Ystyried Strategaethau Tai ac angen Gwynedd a Chonwy.
Polisi Datblygu 13: Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr	Polisi i adlewyrchu Asesiad Anghenion Sipsiwn a Theithwyr. Disgwylir i'r polisi barhau i fod yn gefnogol ac yn hyblyg i ddarparu safleoedd lle bo angen.
Polisi Datblygu 14: Llety Anecs	Mae'r polisi hwn a'r CCA ategol yn gweithredu'n effeithiol.
Polisi Datblygu 15: Estyniadau	Mae'n bosibl y bydd geiriad/dehongliad o'r polisi hwn angen ei adolygu ac mae angen trafodaethau gyda'r Adain Rheoli Datblygu ar sut y gweithredwyd y polisi.
Polisi Datblygu 16: Amnewid Anheddau Presennol	Mae'n bosibl y bydd geiriad/dehongliad o'r polisi hwn angen ei adolygu ac mae angen trafodaethau gyda'r Adain Rheoli Datblygu ar sut y gweithredwyd y polisi. Ystyried diwygio meini prawf i wneud polisi cyfan yn berthnasol i ddatblygiadau o fewn aneddiadau.
Polisi Datblygu 17: Dileu Amod Meddiannaeth Amaethyddol a Llety Gwyliau	Ystyried sut mae polisi yn rhyngweithio â Dosbarthiadau Defnydd C3, C5 a C6 newydd ac unrhyw gyfarwyddyd Erthygl 4 a fabwysiedir.

Polisi Strategol Ng: Gwasanaethau a Chyfleusterau Cymunedol	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol. Efallai y bydd angen adolygu polisi i adlewyrchu egwyddorion creu lleoedd sy'n cynnwys darparu seilwaith cymunedol. Ystyried adolygu polisi i alluogi cyfleusterau a gwasanaethau a arweinir gan y gymuned.
Polisi Datblygu 18: Yr Iaith Gymraeg a Gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau	Ystyried cryfhau polisiau iaith Gymraeg mewn perthynas â Hysbysebion ac arwyddion a datblygiadau newydd i hyrwyddo diwylliant nodedig Eryri a chyfrannu at Naws am Le. Ystyried cyflwyno geiriad ar wella iaith (yn debyg i'r hyn a welir gyda gwella bioamrywiaeth).
Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy	Ystyried sut y gall y system cynllunio defnydd tir gefnogi rôl yr economi sylfaenol a gweithio gartref a datblygu polisiau priodol. Mae gwaith wedi dechrau ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) i edrych ar adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth i gynorthwyo i ffurfio sail tystiolaeth ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Eryri. Bydd y canlyniadau'n helpu i ffurfio strategaeth cyflogaeth wledig y CDLI ac yn nodi ai parhau i ddiogelu safleoedd cyflogaeth yw'r ffordd ymlaen neu a oes angen safleoedd ychwanegol neu newidiadau polisi.
Polisi Datblygu 19: Datblygiad Cyflogaeth a Hyfforddiant Newydd	Mae gwaith wedi dechrau ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) i edrych ar adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth i gynorthwyo i ffurfio sail tystiolaeth ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Eryri. Bydd y canlyniadau'n helpu i ffurfio strategaeth cyflogaeth wledig y CDLI ac i ddatblygu polisiau galluogi.
Polisi Datblygu 27: Ardal Fenter Eryri	Mae cynllun cenedlaethol 'Cymru'r Dyfodol 2040' yn amlygu'r posibilrwydd o leoli Adweithydd Modiwlwr Bach yn Nhrawsfynydd yn y dyfodol. Bydd yn bwysig i'r Awdurdod fod yn rhan o drafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd o leoli'r Adweithydd Modiwlwr Bach yn Nhrawsfynydd ac effeithiau yr adweithydd ac unrhyw ddatblygiadau sydd yn gysylltiedig ar gymeriad tirwedd, amwynderau gweledol, amgylchedd naturiol a bioamrwiaeth a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol. Mae polisiau presennol CDLIE yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, cyn belled nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd. Angen parhau gyda thrafodaethau ac asesu perthnasedd y polisi cyfredol.
Polisi Datblygu 20: Arallgyfeirio Amaethyddol	Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol. Bydd angen parhau i adolygu dyfodol ansicr y sector amaethyddol yn dilyn Brexit a newidiadau i'r drefn dalu a'u heffaith ar gymunedau o fewn y Parc Cenedlaethol.

Polisi Strategol I: Twristiaeth	<p>Mae datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth, yn ogystal â'r Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol lle mae'n bosibl y bydd angen diwygio'r polisi hwn ychydig er mwyn adlewyrchu'r canllawiau a'r cyd-destun presennol. Bydd yn bwysig bod y tair egwyddor graidd a ganlyn ar gyfer economi ymwelwyr cynaliadwy fel y nodir yn Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035: Cynllun Strategol hefyd yn cael eu hadlewyrchu ym mholisiâu'r dyfodol.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth 2. Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd 3. Sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd ac Eryri yn drech nag unrhyw anfanteision
Polisi Datblygu 21: Twristiaeth a Hamdden	<p>Mae datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth, yn ogystal â'r Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol lle mae'n bosibl y bydd angen diwygio'r polisi hwn ychydig er mwyn adlewyrchu'r canllawiau a'r cyd-destun presennol. Bydd yn bwysig bod y tair egwyddor graidd a ganlyn ar gyfer economi ymwelwyr cynaliadwy fel y nodir yn Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035: Cynllun Strategol hefyd yn cael eu hadlewyrchu ym mholisiâu'r dyfodol.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth 2. Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd 3. Sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd ac Eryri yn drech nag unrhyw anfanteision
Polisi Datblygu 28: Adeiladau Newydd Llety Gwasanaeth	<p>Polisi i'w ailystyried i adlewyrchu polisi a chanllawiau cenedlaethol a'r cyd-destun presennol i sicrhau bod ystod o wahanol fathau o lety cynaliadwy i ymwelwyr yn cael eu datblygu yn Eryri. Bydd angen ystyried colli llety a wasanaethir yn yr ardal leol ynghyd â cholli adeiladau o bwysigrwydd lleol wrth adolygu'r polisi, a'r goblygiadau i bolisiâu eraill, megis Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd Adeiladau Gwledig. Bydd hefyd yn bwysig ystyried Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035: Cynllun Strategol.</p>
Polisi Datblygu 22: Safleoedd Chalets a Charafannau Sefydlog	<p>Mae'r polisi hwn yn gweithredu'n effeithiol, ac nid oes unrhyw oblygiadau mawr wedi codi o asesu'r polisi hwn trwy Adroddiadau Monitro Blyneddol, gyda'r canfyddiadau'n dangos llwyddiant i warchod a gwella'r amgylchedd a'r dirwedd gyda'r amrywiol welliannau i safleoedd. Geiriad i'w asesu a'i ddiweddarau fel y bo'n briodol i adlewyrchu unrhyw dystiolaeth newydd neu newidiadau mewn polisi cenedlaethol.</p>
Polisi Datblygu 23: Safleoedd Teithiol a Gwersylla	<p>Nid oes unrhyw oblygiadau mawr wedi codi wrth asesu'r polisi hwn trwy Adroddiadau Monitro Blyneddol, gyda'r canfyddiadau yn dangos llwyddiant wrth warchod a gwella'r amgylchedd a'r dirwedd gyda'r amrywiol welliannau i safleoedd. Geiriad i'w asesu a'i ddiweddarau fel y bo'n briodol i adlewyrchu unrhyw dystiolaeth newydd neu newidiadau mewn polisi cenedlaethol.</p>

<p>Polisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen</p>	<p>Gyda'r dangosydd o fewn y tri Adroddiad Monitro Blyneddol diwethaf yn mesur effeithiolrwydd y polisi a fabwysiadwyd yn ddiweddar o fewn CDLI Eryri cyfredol, Polisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen, yn adrodd ar nifer cyson o ddatblygiadau ar raddfa fach ar gyfer llety amgen a ganiatawyd dros y tri cyfnod monitro diwethaf (cyfartaledd o 4 cais y flwyddyn). Ystyrir bod Polisi Datblygu 29 yn cael ei weithredu'n effeithiol. Fodd bynnag, trwy'r adolygiad, bydd angen sicrhau bod geiriad y polisi yn parhau i fod yn addas ar gyfer y pwrpas.</p>
<p>Polisi Datblygu 24: Manwerthu</p>	<p>Bydd asesiadau manwerthu mewn Cynlluniau Datblygu Lleol yn cael eu disodli gan Asesiadau Canol Tref. Ni ddylent edrych ar angen manwerthu yn unig mwyach ond dylent gynnwys ystod ehangach o ofynion defnydd, yn enwedig yn y sectorau cyflogaeth, hamdden a gwasanaethau cyhoeddus. Bydd gan hyn oblygiadau i'r adolygiad o'r cynllun a hefyd tuag at ddynodi ardaloedd manwerthu o fewn pum prif dref y Parc Cenedlaethol. Ystyried goblygiadau polisi a chanllawiau cenedlaethol.</p>
<p>Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth</p>	<p>Dylid adolygu'r polisi i fod yn unol â chanllawiau ac egwyddorion trafndiaeth Cenedlaethol wedi'u diweddarau, gan hyrwyddo ceir allyriadau isel iawn a meysydd teithio llesol allweddol. Gallai mentrau teithio llesol lleol gyfrannu at y polisi a chael eu diogelu neu eu hyrwyddo</p>
<p>Polisi Datblygu 25: Parcio Ceir i Ymwelwyr</p>	<p>Ystyried pwysau cynyddol ar barcio ceir i ymwelwyr oherwydd cynnydd yn nifer yr ymwelwyr. Ystyried Adroddiad Higgett a mentrau Partneriaeth Eryri, diwygio polisi yn ôl yr angen.</p>
<p>Polisi Datblygu 26: Telathrebu</p>	<p>Mae'r polisi hwn a'r canllawiau ategol yn gweithredu'n effeithiol. Geiriad y polisi i'w asesu a'i ddiweddarau fel y bo'n briodol i adlewyrchu unrhyw dystiolaeth newydd neu newidiadau mewn polisi cenedlaethol.</p>

2 RHAGYMDRODD

- 2.1 Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 (CDLI) diwygiedig ar 6 Chwefror 2019. Mae CDLI Eryri mabwysiedig yn nodi polisiau cynllunio'r Awdurdod ar gyfer datblygu a defnyddio tir yn y Parc Cenedlaethol hyd at 2031.
- 2.2 Mae'n ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol adolygu eu CDLI o leiaf bob pedair blynedd o'r dyddiad mabwysiadu i sicrhau bod CDLlau a'u sylfaen dystiolaeth ategol yn cael eu diweddarau er mwyn darparu sylfaen gadarn ac effeithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau cynllunio.
- 2.3 Amlygodd tystiolaeth a ddarparwyd yn nhrydydd Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) CDLI Eryri (Hydref 2022) nad oedd rhai polisiau a chynigion CDLI yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd. Mae newidiadau sylweddol hefyd wedi digwydd yng nghyd-destun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol - Cynllun Cenedlaethol 2040 ym mis Chwefror 2021 yn ogystal â rhifynnau wedi'u diweddarau o Bolisi Cynllunio Cymru (PCC). Bydd angen adolygu'r CDLI i adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y coronafeirws hefyd wedi codi materion sylweddol ar gyfer llunio polisiau yn Eryri yn y dyfodol.
- 2.4 Mae'r ffactorau uchod wedi arwain at yr angen i sbarduno adolygiad o CDLI mabwysiedig Eryri. Ar y sail hon, ar 19 Hydref, 2022 cytunodd Pwyllgor Cynllunio a Mynediad yr Awdurdod ar yr angen i gynnal adolygiad o CDLI Eryri 2016-2031.

Adroddiad yr Adolygiad

- 2.5 Mae'r Adroddiad Adolygu drafft hwn yn nodi canfyddiadau a chasgliadau adolygiad yr Awdurdod o CDLI mabwysiedig Eryri. Mae'n nodi lle mae'r CDLI yn cyflawni ac yn perfformio'n dda, yn ogystal â nodi meysydd nad ydynt yn cael eu gweithredu neu eu cyflawni fel y bwriadwyd. Mae hefyd yn nodi meysydd y mae angen eu diweddarau i adlewyrchu newidiadau i bolisi a chanllawiau cynllunio cenedlaethol, ynghyd â strategaethau a thystiolaeth berthnasol eraill.
- 2.6 Mae'r Adroddiad Adolygu drafft hwn yn gyfle i gael barn rhanddeiliaid allweddol ar yr hyn y dylid ei ystyried fel rhan o'r adolygiad. Mae'r adroddiad adolygu drafft yn cynnwys gwybodaeth am yr hyn y mae'r Awdurdod yn ei weld fel y prif faterion y dylid rhoi sylw iddynt. Bydd yr adroddiad drafft yn cael ei ystyried gan Weithgor Aelodau'r Awdurdod a Phwyllgor Cynllunio a Mynediad yr Awdurdod cyn cael barn Fforwm Eryri a rhanddeiliaid allweddol fel y nodir yn Atodiad 1. Yn dilyn ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol, bydd yr adroddiad drafft yn cael ei adolygu i gymryd i ystyriaeth yr ystyriaethau ychwanegol a godwyd cyn cwblhau Adroddiad yr Adolygiad.
- 2.7 Mae hefyd yn ofynnol i broses adolygu'r ACLI ddod i gasgliad ynghylch pa weithdrefn adolygu sydd i'w dilyn ar gyfer y CDLI, naill ai Adolygiad Llawn (CDLI Newydd) neu Adolygiad Ffurf Fer.
- 2.8 Bydd yr Adroddiad Adolygu terfynol yn rhan bwysig o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer y CDLI Newydd.

Strwythur a chynnwys yr adroddiad adolygu?

2.9 Mae'r Adroddiad Adolygu wedi'i strwythuro i fynd i'r afael â gofynion y canllawiau cenedlaethol yn Argraffiad 3 o Lawlyfr y Cynllun Datblygu (PDM3). Mae'r adroddiad yn nodi:

- Y wybodaeth sydd wedi llywio'r adolygiad: Canfyddiadau Adroddiadau Monitro Blynyddol CDLI Eryri (Pennod 3), newidiadau cyd-destunol eraill a newidiadau yn y sylfaen dystiolaeth (Pennod 4) a Newidiadau mewn Deddfwriaeth Genedlaethol a Pholisi Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol (Pennod 5)
- Ystyriaeth fanwl o effaith y canfyddiadau hyn ar weledigaeth, nodau ac amcanion y CDLI, gan gynnwys gweithredu strategaeth y CDLI (Pennod 6).
- Adolygiad manwl o bob maes pwnc CDLI, gan nodi'r hyn sydd angen ei newid ac yn ystyried y goblygiadau i'r rhannau hynny o'r CDLI na chynigir eu diwygio o ran cydlynid ac effeithiolrwydd y cynllun yn ei gyfanrwydd (Pennod 7). Mae Adroddiad yr Adolygiad hefyd yn nodi pa rannau o'r sylfaen dystiolaeth sydd angen eu diweddarau i gefnogi'r newidiadau (Pennod 8).
- Yr ailystyriaeth arfaethedig o'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (AC) / Aseiad Amgylcheddol Strategol (AAS) a'r Aseiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC) i asesu effeithiau'r CDLI Newydd, gan ystyried cynnal Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig (Pennod 9)
- Y cyfleoedd i baratoi CDLIau ar y Cyd gydag ACLIau cyfagos, ac i gydweithio ar ddulliau a thystiolaeth, gan gynnwys paratoi ar gyfer Cynlluniau Datblygu Strategol (CDS) rhanbarthol (Pennod 10)
- Casgliadau yn seiliedig ar y broses adolygu ac yn esbonio a ragwelir Diwygiad Llawn (CDLI Newydd) neu Ddiwygiad Ffurf Fer o'r CDLI a'r rhesymau am hyn (Pennod 11)

3 CANFYDDIADAU'R ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL

- 3.1 Mae monitro CDLI Eryri yn broses barhaus ac nid yw'n dod i ben unwaith y bydd y cynllun wedi'i fabwysiadu. Mae'r Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) yn dangos i ba raddau y mae strategaeth CDLI Eryri yn cael ei chyflawni, p'un a yw'r polisïau'n gweithio ai peidio neu a oes 'gwagle' polisi. Mae'r Adroddiad Monitro Blynyddol hefyd yn rhoi cyfle i ddal yr amgylchiadau economaidd, cymdeithasol neu ddiwylliannol cyffredinol a'r newidiadau cyd-destunol ers mabwysiadu'r Cynllun. Mae'n hanfodol y gellir cyfiawnhau'n gryf y casgliadau yn Adroddiad yr Adolygiad a chael tystiolaeth ohonynt yn unol â chanfyddiadau'r Adroddiadau Monitro Blynyddol (AMB). Mae'r 3^{ydd} Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) yn cwmpasu'r cyfnod Ebrill 2021 hyd at ddiwedd mis Mawrth 2022 ac fe'i cyflwynwyd i Lywodraeth Cymru a'i gyhoeddi ddiwedd mis Hydref 2022. Roedd y ddau AMB blaenorol yn cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021 ac 1 Ebrill 2019 i 31 Mawrth 2020.
- 3.2 Mae gan CDLI Eryri (2016-2031) fframwaith monitro mabwysiedig ar waith i lywio canfyddiadau yn yr AMB. Mae dangosyddion, targedau a lefelau sbardun wedi'u nodi i asesu perfformiad polisïau ac amcanion. Mae'r sbardunau a gynhwysir yn y drefn fonitro yn rhoi syniad o berfformiad y Cynllun a pha mor eang y gall fod angen adolygiad o'r Cynllun. Pan fydd pwyntiau sbardun yn cael eu rhoi ar waith, mae angen ymchwilio i ddeall pam nad yw polisïau a chynigion yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad a phenderfynu pa gamau fydd eu hangen. Mae'r camau gweithredu canlynol wedi'u cynnwys ar gyfer pob dangosydd yn yr AMB er mwyn rhoi eglurder ar y camau i'w cymryd
- 3.3 Mae 76 o ddangosyddion yn fframwaith monitro CDLI Eryri. Roedd mwyafrif y dangosyddion (62) yn dangos bod polisïau'n cael eu gweithredu'n gadarnhaol. Fodd bynnag, roedd angen hyfforddiant ychwanegol ar 3 dangosydd tra nad oedd 11 o dargedau dangosydd yn cael eu cyflawni a chyrraeddwyd pwyntiau sbarduno. Mae hyn yn dangos bod yna bolisïau CDLI nad ydynt yn gweithredu fel y bwriadwyd. Yn yr achosion hyn mae'r Adroddiad Monitro Blynyddol wedi argymhell camau gweithredu, gan gynnwys ymchwiliad ac ymchwil pellach ac mewn rhai achosion adolygu polisi.
- 3.4 Rhoddir crynodeb o ganlyniadau'r dangosyddion monitro a nodir yn y trydydd AMB (Hydref 2022) yn Nhabl 2.

Tabl 2: Crynodeb o ddeilliannau'r dangosyddion monitro

Parhau i Fonitro	62	.
Hyfforddiant Angenrheidiol	3	<p>MF21 - Monitro ceisiadau cynllunio sy'n dod ymlaen o fewn Safle Treftadaeth y Byd neu leoliad hanfodol a Safle Ymgeisiol ar gyfer Treftadaeth y Byd.</p> <p>MF44 - Nifer y Datganiadau Cymunedol ac Ieithyddol a gyflwynwyd</p> <p>MF45 - Monitro effeithiolrwydd y datganiad Cymunedol ac Ieithyddol a'r Asesiadau Effaith Cymunedol ac Ieithyddol.</p>

Angen Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA).	0	
Angen Ymchwilio/Ymchwil Pellach	5	<p>MF33 - Monitro'r nifer sy'n manteisio ar dai fforddiadwy mewn aneddiadau llai.</p> <p>MF34 - Nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt ac a gwblhawyd bob blwyddyn ar safleoedd eithriedig. Nid yw'r safleoedd eithriedig wedi'u cynnwys yn y ffigwr gofyniad tai.</p> <p>MF35 - Monitro maint y safleoedd a gyflwynir a nifer yr unedau a gynigir ar bob safle.</p> <p>MF36 - Monitro'r targedau tai fforddiadwy a throthwyon y safleoedd sy'n dod ymlaen.</p> <p>MF47 - Annog y defnydd o enwau lleoedd Cymraeg ar gyfer datblygiadau newydd.</p>
Angen Adolygu Polisi	3	<p>MF29, MF30 - Nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt drwy safleoedd ar hap.</p> <p>MF31 - Nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt bob blwyddyn trwy addasiadau.</p>
Adolygu'r Cynllun	3	<p>MF24 - Nifer y caniatadau a roddwyd a'r tai newydd a gwblhawyd yn flynyddol.</p> <p>MF26 - Nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt bob blwyddyn.</p> <p>MF27 - Nifer yr unedau tai fforddiadwy a gwblhawyd bob blwyddyn.</p>
Ddim yn berthnasol i'r Cyfnod AMB hwn neu wedi'i ddisodli	0	

- 3.5 Mae'r adran ganlynol yn amlinellu pa bolisiau sy'n cael eu cyflawni a pha rai nad ydynt yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd ar draws CDLI Eryri trwy bennawd Pennod ac yn rhoi syniad o berfformiad y Cynllun a pha mor eang y gall fod angen adolygiad o'r Cynllun.

Gwarchod, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol

- 3.6 Mae rhai canfyddiadau allweddol o'r bennod 'Gwarchod, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol' yn yr adroddiad monitro blynyddol wedi'u cynnwys isod. Mae'r canlyniadau hyn

yn amrywio ar draws tri chyfnod AMB gwahanol (2019/2020, 2020/2021, 2021/2022). Yn AMB 2021/2022 nodwyd na welwyd unrhyw golled sylweddol o arfordir heb ei ddatblygu, ac roedd hyn hefyd yn wir am y ddwy astudiaeth AMB flaenorol. Roedd hyn hefyd yn wir o ran ardaloedd o AADd, ACA, SoDdGA neu safleoedd Ramsar a gollwyd i ddatblygiadau. Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd o AADd, ACA, SoDdGA a RAMSAR yn ystod unrhyw un o'r tri chyfnod amser AMB perthnasol. Mae hyn yn dangos bod Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd yn gweithio'n effeithiol ac yn diogelu ardaloedd perthnasol y Parc Cenedlaethol rhag effeithiau andwyol. Fodd bynnag, ystyrir y gellid gwneud mwy i warchod Awyr Dywyll Eryri trwy weithredu polisi a rhoi arweiniad pellach i fusnesau a chymunedau ar sut y gallant greu amgylchedd sy'n cefnogi awyr dywyll drwy'r broses gynllunio yn ogystal â chodi ymwybyddiaeth o datblygiadau a ganiateir.

- 3.7 Mae AMB y Parc Cenedlaethol yn edrych ar Ardaloedd o fannau agored (68.5 ha) a lletemau glas (54.7 ha i sicrhau bod Polisi Datblygu 5: Mannau Agored a Lletemau Glas yn cael ei weithredu'n effeithiol. Ar draws y tri AMB, ni welwyd unrhyw golled sylweddol o ran mannau agored ac ni chaniatwyd unrhyw ddatblygiadau amhriodol a/neu newydd o fewn ardaloedd Lletem Las Mae hyn yn dangos bod Polisi Datblygu 5: Mannau Agored a Lletemau Glas yn effeithiol ac yn unol â'i bwrpas.

Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Diwylliannol a Hanesyddol

- 3.8 O ystyried canfyddiadau'r Adroddiadau Monitro Blynyddol ers mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol 2016-2031, nid oes goblygiadau mawr ar gyfer adolygu'r CDLI yn yr adran hon, gan fod y polisiâu yn y bennod hon wedi'u gweithredu'n llwyddiannus.

Hybu Iechyd a Chymunedau Cynaliadwy

- 3.9 Yn y bennod hon, roedd chwe dangosydd monitro sy'n gofyn am fynd i'r afael â materion strategaeth a pholisi fel rhan o'r broses adolygu CDLI.
- 3.10 Mae'r Tafllwybr Tai sydd wedi'i gynnwys yn yr Adroddiad Monitro Blynyddol yn dangos diffyg blynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai a Ragwelir Blynyddol (GRhB) yn ystod 2021/22 gyda'r nifer a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn 38 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GRhB o'i gymharu â 13 o dai a gwblhawyd, - 75% mewn termau canrannol). Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r (GRhB) o 51 annedd y flwyddyn ers 2016-17. Mae diffyg o -42% ar gyfer y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun, 2016-17, hyd at 31 Mawrth 2022. Mae'r cynllun yn sylweddol is na'r hyn a fwriedir. Mae darparu cartrefi yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Gyda niferoedd isel parhaus o unedau'n dod ymlaen ac yn cael eu cwblhau, nid yw ffigurau gofyniad tai'r cynllun datblygu yn cael eu cyflawni.
- 3.11 Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt ac a gwblhawyd y flwyddyn wedi bod yn is na'r targed o 21 uned am 3 blynedd yn olynol ac mae'r ddau darged wedi'u hysgogi. Mae angen adolygiad polisi gan nad yw niferoedd tai fforddiadwy yn cael eu darparu. Mae darparu tai fforddiadwy i gymunedau lleol yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Mae'r niferoedd tai AMB dros y 3 blynedd gyntaf o fonitro (a phellach) yn dangos, yn yr hinsawdd economaidd bresennol, nad yw'r nifer isel o ddatblygiadau tai sector preifat yn darparu digon o dai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol. Mae monitro hefyd yn pwysleisio bod darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol yn dibynnu'n fawr ar Gymdeithasau Tai. Nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer datblygiad, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddyraniadau sector preifat mawr, safleoedd ar hap na

safleoedd eithriedig yn cael eu cyflwyno, sy'n golygu nad yw'r cyfraniad % gofynnol o dai fforddiadwy o safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu.

- 3.12 Nid oes unrhyw unedau tai fforddiadwy wedi'u caniatáu na'u cwblhau ar safleoedd eithriedig ac mae'r targedau wedi'u sbarduno / ysgogi. Mae tir addas sy'n eiddo i gymdeithasau tai eisoes wedi'i ddyrannu yn y cynllun datblygu, yn hytrach na chael ei ddwyn ymlaen fel safleoedd eithriedig. Gallai hyfywedd gofynion tai fforddiadwy a'r angen am A.106, ynghyd ag anawsterau cael morgais, fod yn annog pobl i beidio â datblygu, ynghyd â ffactorau economaidd ehangach eraill. Efallai y bydd angen adolygu'r polisi safleoedd eithriedig gan nad yw wedi cyfrannu at y stoc tai fforddiadwy.
- 3.13 Gyda dim ond dau ganiatâd wedi'u rhoi dros y tair blynedd gyntaf o fonitro, ni chyflawnwyd y targed o 3 chaniatâd ar gyfer unedau fforddiadwy trwy addasiadau ac mae angen adolygiad polisi. Dros y cyfnod o dair blynedd, arweiniodd tri chaniatâd ar gyfer addasiadau at daliad o swm gohiriedig i gyfrannu at dai fforddiadwy o fewn y Parc Cenedlaethol. Ar hyn o bryd mae tua £500,000 o gyfraniadau i'r gronfa ers 2012, gyda thua £170,000 wedi'i wario hyd yma. Mae'n well gan yr Awdurdod fod tai fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol yn cael eu darparu ar y safle. Bydd angen ystyried talu symiau gohiriedig ymhellach fel rhan o'r diwygiadau i CDLI Eryri.
- 3.14 Nid yw'r targed ar gyfer caniatadau tai fforddiadwy a chwblhau hap-safleoedd wedi'i gyrraedd am y tair blynedd gyntaf o fonitro. Mae'n bosibl y bydd angen adolygu cyfraniad disgwylidig safleoedd ar hap yn y cynllun hefyd fel rhan o'r strategaeth dai.

Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy

- 3.15 Mae'r Adroddiad Monitro Blynyddol yn mesur a oes cynnydd wedi bod mewn arwynebedd llawr cyflogaeth newydd o fewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol y Parc Cenedlaethol ac felly'n profi effeithiolrwydd Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy. Ni chodwyd arwynebedd llawr cyflogaeth newydd mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol (Dolgellau a'r Bala) yn unrhyw un o'r tri chyfnod AMB. Mae gwaith wedi dechrau ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn edrych ar adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth er mwyn cynorthwyo i ffurfio sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad Cynllun Datblygu Lleol Eryri.
- 3.16 Mae'r AMB hefyd yn edrych ar y cyfanswm arwynebedd llawr cyflogaeth newydd a adeiladwyd yn y Parc Cenedlaethol (gan gynnwys addasiadau). Caniatwyd tua 3665.37m² o arwynebedd llawr cyflogaeth newydd (gan gynnwys addasiadau) yn ystod cyfnod y tri AMB, sy'n golygu bod y polisi yn effeithiol yn ei ddiben o gynyddu arwynebedd llawr cyflogaeth. Mae Adroddiad Monitro Blynyddol Eryri hefyd yn edrych ar nifer y swyddi ychwanegol a grëwyd. Ar draws y tri chyfnod AMB, nid yw gwir nifer y swyddi ychwanegol a grëwyd yn hysbys, ond mae'r cynnydd mewn arwynebedd llawr cyflogaeth yn awgrymu bod cynnydd wedi'i weld yn y nifer ychwanegol o swyddi yn y Parc Cenedlaethol ym mhob un o'r tri chyfnod AMB. Mae hyn yn dangos bod polisiau'r cynllun datblygu (SPH, PD19, PD 9 a PD24) wedi'u gweithredu'n effeithiol.
- 3.17 Mae faint o dir cyflogaeth (ha) ac arwynebedd llawr (m sg) a ailddatblygwyd at ddefnyddiau eraill hefyd yn cael ei fesur yn yr AMB. Mae hwn yn ddangosydd a gynlluniwyd i atal colli tir cyflogaeth/gofod llawr i ddefnyddiau eraill. Ni welwyd unrhyw golled o dir cyflogaeth/gofod llawr yn unrhyw un o'r tri chyfnod AMB sy'n dangos bod polisiau'r cynllun datblygu (SPH, PD19 a PD 9) wedi'u gweithredu'n effeithiol.

- 3.18 Mae AMB Eryri yn edrych ar gyfradd eiddo gwag a thir cyflogaeth. Cwblhawyd diweddariad i'r papur cefndir Cyflogaeth yn ystod 2017 a ddaeth i'r casgliad na fyddai angen dyrannu mwy o dir cyflogaeth o fewn y Parc Cenedlaethol. Roedd hyn oherwydd bod llawer o unedau gwag mewn safleoedd cyflogaeth o fewn y Parc a nifer o safleoedd gwag ac ar gael y tu allan i'r Parc y gellid eu defnyddio at ddibenion cyflogaeth. Mae gwaith wedi dechrau ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn edrych ar adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth i gynorthwyo i ffurfio sail tystiolaeth ar gyfer adolygiad Cynllun Datblygu Lleol Eryri.
- 3.19 Mae Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri, o Gynllun Datblygu Lleol Eryri, yn cefnogi datblygiad priodol ar safleoedd Llanbedr a Thrawsfynydd, a fyddai'n arwain at gyfleoedd cyflogaeth a fyddai'n cynnal a gwella cymysgedd o sgiliau yn y gweithlu lleol. Fel rhan o'r broses o fonitro'r Polisi Datblygu hwn, mae'r Adroddiad Monitro Blynnyddol yn edrych ar fonitro datgomisiynu Gorsaf Bŵer Niwclear Trawsfynydd a'r defnyddiau amgen posibl i'w hystyried mewn adolygiad. Cyhoeddwyd yn ystod Mehefin 2020 bod safle Trawsfynydd wedi'i ddewis i arwain ar brosiect datgomisiynu adweithyddion Magnox yn y DU. Bydd hyn yn golygu bod gwaith datgomisiynu yn cael ei ddwyn ymlaen a sicrhau cyflogaeth yn yr ardal. Rhagwelir y bydd rhaglen o 20 mlynedd ar y safle, gyda thri phrif gam. Er mwyn sicrhau bod y Parc Cenedlaethol yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau diweddaraf o fewn safle Trawsfynydd, mae swyddogion Polisi yn rhan o gyfarfodydd Grŵp Safle Strategol Trawsfynydd yn ogystal â grwpiau Nuleaf (fforwm cynghori ar etifeddiaeth niwclear) ledled y DU. Mae grŵp Nuleaf ychwanegol wedi'i sefydlu'n ddiweddar gyda ffocws Cymreig. Ar hyn o bryd mae yna uchelgeisiau i ddod â rhaglen ymlaen a fyddai'n golygu adeiladu Adweithydd Modiwlaid Bach ar safle Trawsfynydd, gyda gwaith paratoi ar y safle i ddechrau yn 2027. Mae polisïau presennol CDLI Eryri yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau a thechnolegau cynhyrchu ynni ynni carbon isel, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd. Mae'r Adroddiad Monitro Blynnyddol yn edrych ar y mathau o ddatblygiadau sy'n dod ymlaen o fewn Ardal Fenter Eryri (Llanbedr neu Drawsfynydd). Derbyniwyd un cais am ddatblygiad o fewn Ardal Fenter Eryri yn ystod cyfnod AMB 2021/2022. Roedd hyn ar gyfer adeiladu swyddfa dros dro ar Safle Datgomisiynu Trawsfynydd. Ni chyflwynwyd unrhyw geisiadau mewn perthynas â safle Maes Awyr Llanbedr ac ni wnaed unrhyw ddatblygiadau pellach wrth baratoi a chyflwyno prif gynllun a arweinir gan y dirwedd ar gyfer y safle.
- 3.20 Fel rhan o fesur effeithiolrwydd Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy, mae dangosydd yn monitro nifer y ceisiadau am unedau byw-gwaith priodol / Nifer ceisiadau am weithio gartref o fewn y Parc Cenedlaethol. Yn gyfan gwbl, caniatwyd chwe chais ar draws y tri chyfnod AMB (un yn 2019/2020 a phump yn 2020/2021).
- 3.21 Mae'r Adroddiad Monitro Blynnyddol yn monitro arwynebedd llawr manwerthu newydd ym mhrif ardaloedd adeiledig y Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneddiadau Gwasanaeth ac Aneddiadau Eilaidd fel rhan o fesur effeithiolrwydd Polisi Datblygu 24: Manwerthu. Caniatwyd pedwar cais am arwynebedd llawr manwerthu newydd o fewn y tri chyfnod AMB. Ni chodwyd unrhyw bryderon o ran y pwynt sbardun (sef 1 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn), sy'n dangos bod Polisi Datblygu 24 yn cael ei weithredu'n effeithiol yn hyn o beth. Mae nifer y datblygiadau manwerthu newydd y bwriedir iddynt wasanaethu dalgylch anheddiad ehangach sy'n gyfyngedig i'r Bala a Dolgellau yn cael ei fonitro o fewn yr AMB. Ni chaniatwyd unrhyw ddatblygiadau manwerthu newydd, gyda'r bwriad o wasanaethu dalgylch anheddiad ehangach yn gyfyngedig i'r Bala a Dolgellau, yn ystod y tri chyfnod monitro perthnasol. Mae hyn yn unol â'r polisi ac ni chyflawnwyd y pwynt sbardun o " 1 datblygiad newydd y tu allan i'r

ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn", sy'n awgrymu bod y polisi'n cael ei weithredu'n effeithiol.

- 3.22 Dangosydd monitro arall o fewn AMB Eryri sy'n profi effeithiolrwydd Polisi Datblygu 24 yw dangosydd sy'n edrych ar nifer y datblygiadau manwerthu newydd sydd wedi'u lleoli o fewn y prif ardal manwerthu neu o fewn 300m i ganol y dref. O ganlyniad, caniatawyd un datblygiad manwerthu newydd o fewn y prif ardal manwerthu neu o fewn 300m i ganol tref Canolfan Gwasanaethau Lleol yn ystod y tri chyfnod monitro. Unwaith eto, mae hyn yn unol â'r polisi ac nid yw'r sbardun ar gyfer gweithredu wedi'i fodloni.
- 3.23 Dangosydd allweddol o fesur effeithiolrwydd Polisi Datblygu 24: Manwerthu, o fewn yr AMB, yw un sy'n edrych ar unedau gwag mewn ardaloedd manwerthu. Roedd nifer yr unedau gwag yn y pum tref a arolygwyd dros y tri chyfnod AMB yn cynnwys y canlynol. 2019/2020 = 24; 2020/2021 = 36; a 2021/2022 = 34. Yn 2021/2021 cyfartaledd % gwacter y pum tref o fewn y Parc oedd 9.2% (a oedd yn is na chanran gyfartalog 2020/2021, sef 10.6% Roedd hyn yn dangos gostyngiad yn y % o unedau gwag ym mhob prif anheddle o fewn y Parc Cenedlaethol (ar wahân i Ddolgellau a welodd gynydd yn y canran o unedau gweigion) Gallai hyn o bosib fod oherwydd adferiad yn gynnar yn y pandemig Covid-19, lle bu'n rhaid i nifer o fusnesau gau yn ystod y cyfnod hwn yn ogystal â chynnydd ym mhoblogrwydd siopau annibynnol yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Efallai bod diwedd y cyfnodau clo ar raddfa fawr, a brechu'r cyhoedd ar raddfa fawr wedi rhoi hyder ychwanegol i fusnesau yn ystod 2021/2022 o gymharu â'r cyfnod blaenorol o 2020/2021. Y targed ar gyfer y polisi a/neu'r dangosydd monitro yw lleihau neu gynnal y gyfradd swyddi gwag ac ystyrir bod y targed hwn yn cael ei gyrraedd ar y cyfan wrth ystyried effaith pandemig Coronafeirws.
- 3.24 Mae canran y defnyddiau manwerthu di-A1 ym mhrif ardaloedd manwerthu Aberdyfi, Y Bala, Betws y Coed, Dolgellau a Harlech yn cael ei fesur yn yr Adroddiad Monitro Blyneddol. Nodwyd bod polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol yn hyn o beth, a nodir hefyd bod Llywodraeth Cymru bellach yn nodi y dylai canolfannau bellach ddod yn fannau lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus ddod ynghyd mewn canolbwynt / hwb gweithgaredd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau mynediad unwaith eto. Bydd angen ystyried ardaloedd manwerthu sylfaenol a pholisi cysylltiedig ymhellach fel rhan o'r adolygiad.
- 3.25 Mae polisiau o fewn y Cynllun Datblygu Lleol yn cefnogi twristiaeth a hamdden awyr agored sy'n cynyddu buddion economaidd lleol i'r eithaf. Mae nifer o geisiadau wedi'u cymeradwyo ers mabwysiadu'r CDLI 2016-2031, sydd wedi arwain at welliannau i gyfleusterau twristiaeth.
- 3.26 Mae'r Adroddiad Monitro Blyneddol yn mesur nifer y cyfleusterau twristiaeth newydd neu well, gyda'r targed o gynyddu nifer y cynlluniau priodol a gymeradwyir. Rhoddwyd caniatâd i adroddiadau AMB diweddaraf (2021-2022) o 29 o geisiadau, mewn perthynas â thwristiaeth, a rhoddwyd caniatâd i 18 cais yn ystod 2020-2021, a chaniatawyd 17 o geisiadau yn ystod cyfnod monitro 2019-2020. Mae hyn felly yn dangos llwyddiant wrth i nifer y cynlluniau a gymeradwywyd gynyddu o flwyddyn i flwyddyn. Y mathau o ddatblygiadau a ganiateir oedd gwelliannau i safleoedd sefydlog a theithiol, gwelliannau i wahanol gyfleusterau twristiaeth, a datblygiadau cynaliadwy yn cynnig math newydd o lety ymwelwyr o fewn y Parc, sef llety gwyliau amgen effaith isel.
- 3.27 Er gwaethaf hyn, mae dangosydd arall yn yr AMB, sy'n mesur effeithiolrwydd polisi a fabwysiadwyd yn ddiweddar o fewn CDLI Eryri cyfredol, Polisi Datblygu 28: Llety Gwasanaeth Newydd, yn adrodd na chaniatawyd unrhyw geisiadau am lety gwasanaeth newydd o fewn neu gerllaw'r prif ardaloedd adeiledig canolfannau gwasanaeth lleol,

aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd o fewn y tri chyfnod monitro diwethaf. Mae achosion lle mae newid defnydd annedd (Gorchymyn Dosbarth Defnydd Dosbarth C3) i lety â gwasanaeth (Gorchymyn Dosbarth Defnydd Dosbarth C1), ond er y gellir dadlau bod y polisi'n cael ei weithredu'n effeithiol, mae angen sicrhau datblygir ystod o wahanol fathau o lety cynaliadwy i ymwelwyr yn Eryri. Yn ystod y cyfnod monitro diwethaf (2021-2022), roedd tri chais i newid defnydd llety gwasanaeth presennol i lety gwyliau hunanwasanaeth, gan arwain at golli darpariaeth llety gwasanaeth o fewn y Parc Cenedlaethol. Yn ogystal, mae'r gostyngiad hwn yn y lletai gwasanaeth presennol hefyd wedi gweld colli adeiladau o bwysigrwydd lleol, megis dymchwel Gwesty Dewi Sant, Harlech yn 2019, a oedd unwaith yn adeilad mawr o'r ugeinfed ganrif yn edrych dros y traeth a Safle Treftadaeth y Byd, Castell Harlech Bydd angen ystyried colli lletai gwasanaeth wrth adolygu polisiâu llety ymwelwyr y Cynllun Datblygu Lleol. Bydd angen ystyried y ddarpariaeth bresennol o lety gwasanaethol presennol a'r goblygiadau i bolisiâu eraill, megis Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd Adeiladau Gwledig. Er enghraifft, caniatawyd 5 cais hefyd ar gyfer trosi adeiladau amaethyddol yn lletai gwyliau hunanwasanaeth. Gyda'r twf mewn datblygiadau llety hunanwasanaeth, bydd angen bod yn ystyriol wrth sicrhau ystod eang yn y ddarpariaeth o lety i ymwelwyr, ac wrth sicrhau bod adeiladau allweddol yn cael eu gwarchod yn y modd mwyaf effeithiol a chynaliadwy.

- 3.28 Mae'r ail bolisi a fabwysiadwyd yn ddiweddar o fewn CDLI Eryri cyfredol, Polisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen, yn sicrhau datblygiadau ar raddfa fechan ar gyfer llety gwyliau amgen tymor byr cyn belled â bod y safle yn rhan o gynllun arallgyfeirio amaethyddol neu'n atodol i dwristiaeth newydd neu atyniad twristiaeth newydd ac nid yw'n dod yn brif atyniad er mwyn ategu economi wledig lwyddiannus; tra hefyd yn sicrhau nad yw'r datblygiad arfaethedig yn achosi niwed arwyddocaol i gymeriad y dirwedd, yn gweddu'n anymwithiol o fewn y dirwedd ac yn cael ei sgrinio'n dda gan nodweddion tirwedd presennol. Byddai hyn hefyd yn sicrhau na fydd y datblygiad arfaethedig yn arwain at greu mynedfa gerbydol newydd neu fannau parcio a fyddai'n effeithio'n andwyol ar gymeriad y dirwedd, a dylid lleoli unrhyw gyfleusterau atodol o fewn adeilad presennol neu fel estyniad i gyfleusterau presennol. Dangosydd allweddol sy'n mesur effeithiolrwydd Polisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen, adroddiadau am nifer cyson o ddatblygiadau ar raddfa fach ar gyfer llety amgen a ganiatawyd dros y tri chyfnod monitro diwethaf (4 cais y flwyddyn ar gyfartaledd). Mae'n awgrymu felly bod Polisi Datblygu 29 yn cael ei weithredu'n effeithiol. Er hyn, mae gwybodaeth anecdotaidd bod nifer o ddatblygiadau anawdurdodedig tebyg o amgylch y Parc Cenedlaethol. Bydd angen ymchwilio ymhellach wrth adolygu'r CDLI, er mwyn penderfynu a oes angen unrhyw ddiwygiadau polisi.

Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant

- 3.29 Mae'r Adroddiad Monitro Blynnyddol yn edrych ar fonitro nifer y datblygiadau telathrebu nad ydynt yn niweidio ymddangosiad gweledol a chymeriad yr ardal. Caniatawyd 16 o ddatblygiadau telathrebu newydd dros gyfnod y tri Adroddiad Monitro Blynnyddol. Y pwynt sbarduno ar gyfer y dangosydd hwn oedd 'methiant i gyflawni', felly gellir ystyried bod Polisi Datblygu 26: Telathrebu yn cael ei weithredu'n effeithiol.
- 3.30 Nid oes unrhyw ganiatâd wedi'i roi ar gyfer y mathau o ddatblygiadau sy'n cael eu monitro gan yr AMB, sef caniatadau a roddwyd ar gyfer meysydd parcio newydd i ymwelwyr o fewn a thu allan i'r Ganolfan Gwasanaethau Lleol. Gwrthodwyd un cais o fewn Canolfan Gwasanaethau Lleol. O ystyried cyd-destun y pwysau cynyddol ar niferoedd ymwelwyr a'r problemau parcio ceir a welwyd ers y pandemig o ganlyniad, mae angen ystyried y nifer isel o geisiadau a dderbyniwyd, a'r diffyg caniatâd a roddwyd o dan y polisi perthnasol.

Defnydd o Bolisiâu Cynllun Datblygu Lleol Eryri

- 3.31 Mae 46 o bolisiâu yn y CDLI mabwysiedig 2016-2031. Mae 40 o bolisiâu wedi eu cymryd i ystyriaeth ers mabwysiadu'r Cynllun yn 2019. Y polisiâu sydd heb eu defnyddio yw'r canlynol;
- Polisi Strategol Ch: Isadeiledd Cymdeithasol a Ffisegol mewn Datblygiadau Newydd
 - Polisi Strategol Dd: Newid Hinsawdd
 - Polisi Strategol E (2): Datblygiad Mwynau ar Raddfa Fawr
 - Polisi Strategol E (3): Gwaredu Gwastraff Llechi ac Adeiladu Chwareli Cerrig
 - Datblygiad 12: Cartrefi Gofal Preswyl a Thai Gofal Ychwanegol
 - Datblygiad 13: Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr
- 3.32 Nid yw'r ffaith nad yw'r polisiâu hyn wedi'u defnyddio yn angenrheidiol yn golygu nad oes angen eu cynnwys yn CDLI Newydd Eryri. Efallai nad yw'r awdurdod wedi derbyn math arbennig o gais ers mabwysiadu CDLI Eryri. Ystyrir bod angen adolygu'r polisi Newid yn yr Hinsawdd a bod angen canllawiau manwl pellach i roi cyfeiriad clir i leihau carbon yn weithredol a bod yn fwy rhagweithiol wrth liniaru ac addasu i effeithiau newid annymunol yn ogystal a chymryd camau gweithredol i gynyddu atafaeliad carbon i systemau naturiol gan gynnwys coetiroedd, mawndiroedd a phriddoedd carbon.

4 NEWIDIADAU CYD-DESTUNOL ERAILL A NEWIDIADAU YN Y SYLFAEN DYSTIOLAETH

Gadael yr Undeb Ewropeaidd

- 4.1 Er bod gwir effaith ymadawiad Prydain â'r Undeb Ewropeaidd yn dal yn aneglur, mae Brexit yn debygol o gael effaith sylweddol ar y sectorau bwyd, ffermio, pysgota a'r amgylchedd. Mae'r sectorau hyn yn bwysig i economi wledig y Parc Cenedlaethol ac i hyfywedd ein cymunedau lleol ac yn hanfodol i gefnogi cynaliadwyedd yr iaith Gymraeg.
- 4.2 Arweiniodd ymadawiad o'r Undeb Ewropeaidd hefyd at gynnydd yn nifer yr ymwelwyr a benderfynodd aros yn y DU gan roi pwysau aruthrol ar ardal y Parc Cenedlaethol a thynnu sylw at yr angen am well cydbwysedd yn yr economi ymwelwyr. Mae gan yr economi ymwelwyr gyfraniad pwysig i'w wneud i economi a chymunedau Eryri – mae angen i'r cyfraniad hwn fod yn gytbwys a chynaliadwy er mwyn gwarchod ein cymunedau, ein hamgylchedd, ein hiaith a'n diwylliant ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.
- 4.3 Bydd angen diweddarau polisiâu i adlewyrchu newidiadau sy'n deillio o ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd lle mae 'Safleoedd Ewropeaidd' bellach yn cael eu galw'n 'Rhwydwaith Safleoedd Cenedlaethol'.

Pandemig coronafeirws

- 4.4 Mae hefyd yn bwysig deall goblygiadau pandemig y coronafeirws ar ardal y Parc Cenedlaethol. Daeth yr economi i stop gyda siopau a busnesau nad oedd yn hanfodol yn gorfod cau dros nos. Yn dilyn llacio'r cyfyngiadau ar ôl y cyfyngiadau symud cyntaf, gwelodd y Parc Cenedlaethol gynnydd yn nifer yr ymwelwyr uwchlaw blynyddoedd blaenorol, wrth i fwy benderfynu cymryd eu gwyliau o fewn y DU. Arweiniodd hyn at bwysau sylweddol ar reoli ymwelwyr a'r amgylchedd. Arweiniodd hyn at gynnydd mewn traffig a pharcio ynghyd â gweryslla gwyllt a faniau gweryslla/cartrefi modur yn parcio ar ochr y ffordd / meysydd parcio dros nos.
- 4.5 Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu efallai y bydd angen i bolisiâu CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy.
- 4.6 Dros nos, gwelsom gynnydd sylweddol mewn gweithio gartref, a ysgogodd gynnydd yn y galw am eiddo o'r tu allan i'r ardal leol gan y rhai sy'n dymuno cael bywyd mwy cytbwys wrth weithio gartref gan arwain at wrthdaro posibl â thrigolion lleol ynghylch argaeledd eiddo. Gall cynnydd mewn gweithio gartref hefyd fod yn gyfle i bobl ifanc ddychwelyd i'w hardal leol. Mae'r galw am ail gartrefi a llety gwyliau hefyd wedi gwthio prisiau i fyny gyda mwy o anheddau preswyl parhaol yn cael eu defnyddio fel llety gwyliau gan leihau'r stoc sydd ar gael i gymunedau lleol.
- 4.7 Mae'r pandemig wedi amlygu pwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, cadernid economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth o'r newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, cadwyni bwyd lleol, a manau gwyrdd o ansawdd lleol yn ogystal â'r angen am ddatblygiadau a seilwaith cynaliadwy, carbon isel i ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Bydd angen i adolygiad y CDLI sicrhau bod pobl yn gallu byw'n lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a chadarn i'r dyfodol.

- 4.8 Bydd proses y CDLI Newydd yn galluogi'r ACLI i ymateb i effaith y pandemig ar bob elfen o'r CDLI, ac fel rhan o'r dystiolaeth a'r asesiadau ategol.

Argyfwng Costau Byw

Yn ystod 2022 fe welwyd ddechrau yr argyfwng costau byw o fewn y D.U, ac yn y misoedd a ddilynwyd mae hyn wedi datblygu yn broblem gynyddol a niweidiol iawn i'r boblogaeth gyffredinol. Mae costau cynyddol yn nhermau tanwydd, ynni, tai a bwyd er enghraifft wedi bod yn cynyddu llawer cyflymach na chyflogau a thaliadau lles. Mae hyn wedi creu effeithiau negyddol iawn o ran iechyd corfforol, iechyd meddwl a iechyd ariannol i nifer iawn o gymunedau a phobl yng Nghymru. Mae'r argyfwng hefyd wedi cael effaith ar y sefyllfa dai, oherwydd fod cyfraddau llog a chwyddiant yn golygu bod morgeisi wedi mynd allan o afael nifer iawn o bobl.

Mae'r argyfwng costau byw yn dilyn cyfnod dros ddegawd o lymder, effeithiau Brexit a hefyd y pandemig coronafirws, felly mae beth oedd yn sefyllfa boenus iawn i lawer o boblogaeth y D.U, Cymru a'r Parc Cenedlaethol yn cael ei waethygu erbyn hyn. I ychwanegu i'r argyfwng, o ran ceisio ffurfio ymatebion effeithiol, mae'r degawd ddiwethaf o lymder wedi rhoi pwysau gynyddol ar y sector gyhoeddus a gwasanaethau sydd felly yn golygu llai o gapasiti i fynd i'r afael a'r problemau a cheisio helpu cymunedau yn effeithiol. Mae'r argyfwng costau byw hefyd yn cynyddu'r gost o wneud busnes, gan roi nifer o gyflogwyr, yn enwedig busnesau bach, o dan bwysau ychwanegol.

Marchnad Dai Gyffredinol

- 4.9 Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad yn ardal y Parc Cenedlaethol ac felly ychydig iawn o adeiladu hapfasnachol o dai marchnad agored a thai fforddiadwy a geir. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Gallai'r ansicrwydd ynghylch benthyca yn y blynyddoedd diwethaf atal datblygwyr, adeiladwyr bach, a phrosiectau hunan-adeiladu rhag bwrw ymlaen â chynlluniau i fuddsoddi neu geisio caniatâd ac adeiladu tai, a allai effeithio ar gyfradd datblygu tai ar hyn o bryd. Yn ystod y cyfnod 2020/21, cynyddodd nifer y caniatadau tai a'r tai a gwblhawyd dros niferoedd isel y blynyddoedd blaenorol. Gostyngodd nifer y caniatadau a'r tai a gwblhawyd eto i lefel isel iawn yn ystod 2021/22. Ystyrir bod effaith y pandemig wedi disgyn yn bennaf ar y stoc tai presennol. Cwblhawyd nifer o gynlluniau tai unigol gyda chaniatâd yn ystod y cyfnod 2020/21 hefyd.
- 4.10 Ffactor arall sydd wedi dod yn fwy amlwg yn ystod 2021/2022 yw'r cynnydd yng nghost deunyddiau adeiladu. Dengys ffigurau a ryddhawyd gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol, ar lefel y DU, fod y mynegai prisiau deunyddiau ar gyfer 'Pob Gwaith' wedi cynyddu 25.2% ym mis Ebrill 2022 o gymharu â'r un mis y flwyddyn flaenorol. Cynyddodd prisiau deunyddiau adeiladu ar gyfer tai newydd 22.5% dros 2021/2022. Gellir priodoli llawer o hyn i amhariad byd-eang ar y gadwyn gyflenwi, a bu prinder gweithwyr yn y diwydiant adeiladu. Mae Brexit hefyd wedi arwain at ddirywiad yn economi'r DU. Gellir priodoli nifer isel y tai a gwblhawyd yn ystod 2021/22 i'r ffactorau hyn. Gall y ffactorau hyn hefyd fod yn annog datblygwyr i beidio â chyflwyno ceisiadau cynllunio am anheddau. Bydd chwyddiant cynyddol, cost benthyca, yr argyfwng costau byw, oll yn cyfrannu at lefelau is o ddatblygiadau tai.
- 4.11 Mae datblygiad tai fforddiadwy gan gymdeithasau tai hefyd yn wynebu rhwystrau. Trwy drafodaethau gyda chymdeithasau tai sy'n gweithredu o fewn Parc Cenedlaethol Eryri,

deallir ei bod yn gynyddol anodd gwneud i gynlluniau fod yn hyfyw'n ariannol, yn enwedig cynlluniau bach mewn ardaloedd gwledig. Mae Cymdeithasau Tai yn ei chael hi'n anodd cael contractwyr adeiladu i adeiladu cynlluniau bach ac mae costau'n uwch a llai o le i wneud elw. Mae costau adeiladu cynyddol yn gwaethygu'r broblem. Mae cynlluniau mewn aneddiadau llai hefyd yn fwy heriol i sefydlu'r angen, yn enwedig am dai canolradd.

Prisiau Tai

4.12 Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn derbyn data ar werthiannau tai gan y Gofrestrfa Tir; mae'r data ar ffurf yr holl drafodion unigol o fewn ffin y Parc. Mae'r data'n dangos cynnydd sylweddol ym mhrisiau tai o fewn y Parc rhwng 2019 a 2022. Mae pandemig Covid-19 wedi arwain at gynnydd mewn gweithio gartref a chyfleoedd i fyw ymhellach i ffwrdd o'r gweithle. Mae ansawdd bywyd a thirwedd y Parc Cenedlaethol yn denu'r rhai sy'n dymuno cael bywyd mwy cytbwys wrth weithio o gartref sy'n cynyddu'r galw ar y farchnad dai leol. Gwnaeth Brexit a phandemig Covid-19 wyliau y tu allan i'r DU yn anodd, gan gynyddu lefelau twristiaeth yn y DU. Arweiniodd hyn at brynu mwy o dai fel ail gartrefi neu eu rhentu fel tai gwyliau. Mae ardaloedd fel Parciau Cenedlaethol yn enwedig o dan bwysau a gall y cynnydd yn y gystadleuaeth am dai ar werth fod yn arwain at gynnydd mewn prisiau. Er bod 'gwyliau a dreuliwyd yn y wlad hon' yn ystod y tymhorau 20-21 wedi bod yn fwy amlwg, mae'n bosibl bod y ffactorau hyn yn dal i gael effaith, gan fod lefelau covid-19 yn parhau i amrywio, a'r argyfwng costau byw yn atal pobl rhag mynd ar wyliau dramor. Gall datblygiadau economaidd Cenedlaethol a Rhyngwladol diweddar gael effaith bellach ar brisiau tai. Bydd yn bwysig parhau i fonitro tueddiadau prisiau tai gan y bydd yn dylanwadu ar bolisi tai fforddiadwy a hyfywedd datblygiadau tai.

Tystiolaeth o ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr

4.13 Mae data treth y cyngor a dderbyniwyd gan yr Awdurdod Lleol yn darparu'r brif ffynhonnell wybodaeth am nifer yr ail gartrefi a llety hunanarlwyo. Mae'r data'n dangos nifer yr eiddo sy'n talu premiwm treth gyngor ail gartrefi a hefyd eiddo hunanddarpar sy'n talu ardrethi busnes annomestig. Mae'r data'n dangos rhai cymunedau â lefelau uchel o ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr. Bydd y data a'i dueddiadau yn ffynhonnell allweddol o dystiolaeth i ystyried gweithredu cyfarwyddyd Erthygl 4 er mwyn rheoli'r dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer anheddau, ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr. Bydd yn dystiolaeth allweddol wrth ystyried newidiadau i bolisiau yn ymwneud â thai a llety gwyliau.

4.14 Mae'n bosibl y bydd codi'r trothwy gan Lywodraeth Cymru o ran nifer y diwrnodau y gall cartref gael ei osod fel llety gwyliau tymor byr i fod yn gymwys fel llety annomestig, gael effeithiau pellach ar y niferoedd, ynghyd â chodiadau ym mhremiwm y dreth gyngor ar gyfer ail gartrefi. cartrefi (Cyngor Gwynedd i godi'r premiwm i 150%; yr uchafswm posib yw 300).

Air bnb

4.15 Credir bod y defnydd o eiddo a ddefnyddir fel llety 'Airbnb' wedi cynyddu'n sylweddol yn y blynyddoedd diwethaf. Nid yw'r eiddo hyn bob amser yn dod o fewn cylchoedd gwaith rheoleiddio; felly, efallai nad yw'r gwir nifer yn hysbys, a gall fod yn arwyddocaol. Canfu arolwg gan Gyngor Gwynedd yn 2019 fod cynnydd sylweddol wedi bod yn nifer y llety

hunanarlwyo¹ a llety Airbnb yn ardaloedd Dwyfor a Meirionydd. Byddai data cywir ar y niferoedd o fathau gwahanol o lety gwyliau o gymorth i lunio polisïau a bydd APCE yn parhau i weithio gyda phartneriaid i archwilio ffyrdd o gyflawni hyn. Byddai cynllun trwydded statudol arfaethedig ar gyfer llety gwyliau yn ddefnyddiol iawn, er yn anffodus efallai fod rhai blynyddoedd i ffwrdd o gael ei gyflwyno.

Eiddo Rhent

4.16 Mae argaeledd cartrefi rhent yn dod yn fwyfwy anodd. **Daeth Deddf Rhentu Cartrefi 2016 i rym yn 2022, sy'n ei gwneud yn ofynnol i landlordiaid fodloni safonau uwch, a allai arwain at rai landlordiaid yn gadael y sector.** Mae eiddo rhent yn cael eu newid i lety gwyliau, a all fod yn fwy proffidiol i'r perchennog. Mae rhenti yn cynyddu, ynghyd â chwyddiant a chostau byw. Mae cyflogau a buddion wedi llonyddu. Mae hyn yn rhoi rheswm cryf dros reoli colli eiddo preswyl i ddefnyddiau gwyliau, a all fod yn bosibl gyda newidiadau mewn polisi cynllunio a deddfwriaeth yn y dyfodol.

Traffig Ymwelwyr a Meysydd Parcio

4.17 Ers haf 2020, mae niferoedd uwch o ymwelwyr wedi bod yn y Parc Cenedlaethol, gan arwain at broblemau difrifol o ran parcio ceir i ymwelwyr, yn enwedig ardaloedd cerdded poblogaidd megis yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen. Mae'r Parc Cenedlaethol, ynghyd ag asiantaethau eraill, wedi cymryd camau i geisio rheoli'r sefyllfa o ran rheolaeth, addysg a gorfodaeth. Fodd bynnag, mae angen polisi hirdymor a dull strategol o fynd i'r afael â'r sefyllfa bresennol sy'n tanseilio pwrpasau a dyletswyddau craidd y Parc Cenedlaethol. Mae cydgysylltu aml-asiantaeth yn digwydd mewn perthynas â defnydd traffig a thrafnidiaeth o fewn y Parc Cenedlaethol, er nad yw datrysiad trafndiaeth gyhoeddus a pharcio ceir strategol a chynaliadwy wedi'i gyrraedd eto.

Gwersylla Gwylt a Faniau Gwersylla/Cartrefi Modur

4.18 Yn dilyn llacio'r cyfyngiadau ar ôl y cyfyngiadau symud cyntaf, gwelodd y Parc Cenedlaethol gynnydd yn nifer yr ymwelwyr uwchlaw blynyddoedd blaenorol, wrth i fwy benderfynu cymryd eu gwyliau o fewn y DU. Arweiniodd hyn at bwysau sylweddol ar reoli ymwelwyr a'r amgylchedd. Arweiniodd hyn at gynnydd yn nifer yr achosion o wersylla gwylt anghyfrifol a faniau gwersylla/cartrefi modur yn aros dros nos mewn ardaloedd fel cilfannau, meysydd parcio a thir preifat ar gyfer aros dros nos, yn hytrach na safleoedd ffurfiol. Arhosodd niferoedd cartrefi modur a phwysau canlyniadol yn uchel yn ystod cyfnod 2021/22. Mae twristiaeth yn rhan annatod o economi'r Parc Cenedlaethol a bydd meysydd carafanau a gwersylla wedi colli incwm yn ystod 2020 ac ni fyddant wedi elwa o gartrefi modur nad ydynt yn defnyddio safleoedd ffurfiol.

4.19 Yn y tymor byr cymerwyd camau amrywiol gan yr Awdurdod, mewn cydweithrediad â'r Awdurdodau Lleol a Chyrff eraill, ar atal, addysg a gwybodaeth. Nid yw polisïau Cynllun Datblygu Lleol cyfredol Eryri yn caniatáu unrhyw safleoedd gwersylla neu deithiol newydd (sy'n cynnwys faniau gwersylla/cartrefi modur) oherwydd eu heffaith ar y dirwedd a Nodweddion Arbennig y Parc Cenedlaethol, fodd bynnag mae polisïau CDLIE yn caniatáu ymestyn y safleoedd hyn. (heb y cynnydd mewn lleiniau ar safleoedd cabanau / sialeau a charafannau sefydlog) i gyflawni gwelliant amgylcheddol cyffredinol clir. Mae rhai yn galw am ddarparu safleoedd 'aires' bach ar gyfer cartrefi modur gyda chyfleusterau sylfaenol, er enghraifft ar feysydd parcio o

fewn aneddiadau. Mae Cyngor Gwynedd wedi cyhoeddi y byddant yn treialu 6 safle 'Aires' dros gyfnod o 3 blynedd, gan ddechrau yng ngwanwyn 2023. Bydd y rhain wedi'u lleoli ar feysydd parcio presennol y Cyngor ac ni fyddant yn cynnwys unrhyw rai o fewn ffiniau'r Parc Cenedlaethol. Bydd yr Awdurdod yn ystyried ac yn asesu'r sefyllfa a'r effeithiau wrth adolygu'r polisi perthnasol ar gyfer adolygiad nesaf y CDLI. Byddai angen i unrhyw bolisi newydd ystyried sut mae'n effeithio ar amcanion strategol ehangach, megis twristiaeth gynaliadwy ac ôl troed carbon. Rhaid gwarchod a gwella rhinweddau arbennig y parc cenedlaethol. Amser a ddengys a yw'r cynnydd yn nifer yr ymwelwyr twristiaid a chartrefi modur yn duedd hirdymor. Os bydd yr amodau'n ei gwneud hi'n gyfleus unwaith eto i deithio y tu allan i'r DU, gallai nifer yr ymwelwyr ostwng o'r lefelau a welwyd eleni.

Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd

4.20 Cyhoeddwyd y rhagamcanion aelwydydd cenedlaethol ar sail 2018 ar gyfer y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92% rhwng 2018 a 2028, sef cyfanswm o 480. Yn ystod yr un cyfnod mae'r aelwydydd yn Eryri yn rhagwelir cynnydd o 40 uned (0.3%), cynnydd bychan iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd un person yn cynyddu ac yn parhau i fod y math mwyaf cyffredin o aelwyd, gan gyfrif am 41.7% o'r holl aelwydydd yn 2028. Rhagwelir y bydd nifer yr holl fathau eraill o aelwydydd yn lleihau dros y cyfnod, a rhagamcanir y bydd mathau mwy o aelwydydd yn gweld gostyngiad canrannol mwy amlwg. Rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd â phlant yn gostwng o bron i 2,450 o aelwydydd i ychydig o dan 2,160 o aelwydydd (gostyngiad o 4.2%), sef 17.8% o'r holl aelwydydd erbyn 2028. Bydd poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd newydd arafach yn lleihau yr angen am fwy o dai.

4.21 Gan fod y rhagamcanion hyn yn dangos cynnydd bychan iawn yn nifer yr aelwydydd yn Eryri, ac felly cynnydd bychan iawn yn y nifer o dai sydd eu hangen mae'n awgrymu bod angen ystyried ffigur is o angen tai a darpariaeth a all fod yn fwy addas mewn adolygiad yn y dyfodol o CDLI Eryri. Er y gall ffigur gofyniad tai fod yn is na ffigur y cynllun presennol, byddai angen iddo barhau i ddarparu lefelau o dai i ddiwallu anghenion cymunedau lleol. .

Poblogaeth ac Aelwydydd Cyfrifiad 2021

4.22 Mae canlyniadau cyntaf Cyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr, a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar 28 Mehefin 2022, yn cynnwys amcangyfrifon poblogaeth ac aelwydydd ar lefel Cymru a lefel awdurdodau lleol. Nid yw data poblogaeth ac aelwydydd wedi'u rhyddhau eto ar gyfer ardaloedd Parciau Cenedlaethol,

4.23 Mae data cyfrifiad 2021 yn dangos bod poblogaeth Gwynedd wedi gostwng o -4,450 (-3.7%) ers y cyfrifiad diwethaf yn 2011, yn ogystal â gostyngiad o 1,350 (-2.6%) mewn aelwydydd ag o leiaf un preswlydd arferol. Bydd y newid yn y boblogaeth a nifer yr aelwydydd a maint aelwydydd yn y pen draw yn cael effaith ar ofynion anheddau yn y dyfodol mewn Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI). Mae rhagamcanion aelwydydd diwygiedig Llywodraeth Cymru – a fydd yn rhan fawr o'r dystiolaeth sydd ei hangen wrth baratoi strategaeth twf y CDLI – yn annhebygol o gael eu cynhyrchu cyn 2024. Y cyngor presennol gan Gyfarwyddiaeth Gynllunio Llywodraeth Cymru yw parhau i baratoi'r cynllun yn hytrach nag oedi'r broses.

4.24 Mae ffigurau poblogaeth Cyfrifiad 2021 yn dangos bod y ffigur poblogaeth diweddaraf a gynhyrchwyd yn swyddogol (amcangyfrif poblogaeth canol blwyddyn 2020, SYG) wedi goramcangyfrif poblogaeth Gogledd Cymru a phob un o'i hardaloedd awdurdod lleol

cyfansoddol yn sylweddol. Roedd yr amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn hyn yn sail i'r amcanestyniadau poblogaeth seiliedig ar 2018 felly bydd y goramcangyfrifon wedi effeithio arnynt hefyd.

- 4.25 Felly mae Cyfrifiad 2021 yn rhoi'r cyfle i ddiweddarau dealltwriaeth o'r boblogaeth a bydd cyhoeddi amcanestyniadau aelwydydd sail-2021 (ystadegau Llywodraeth Cymru) yn 2024 yn rhoi syniad cliriach o'r effaith ar ofynion anheddau yn y dyfodol.

Cyfrifiad 2021 Y Gymraeg

- 4.26 Ym mis Rhagfyr 2022, cyhoeddwyd prif bwyntiau a phenawdau cwestiynau Cymraeg Cyfrifiad 2021. Roedd y cwestiynau a ofynnwyd yn y Cyfrifiad am yr iaith yn cynnwys gofyn i bobl a oeddent yn gallu deall Cymraeg llafar; siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg. Gallai pobl ddewis un sgil, sgiliau lluosog, neu ddim sgiliau Cymraeg.
- 4.27 Roedd y canlyniadau a gyhoeddwyd gan SYG yn cynnwys y penawdau canlynol;
- Yn 2021, amcangyfrifwyd bod 538,000 o drigolion arferol tair oed a throsodd yng Nghymru (17.8%) yn dweud eu bod yn gallu siarad Cymraeg, sy'n ostyngiad ers 2011 (562,000, 19.0%).
 - Un o'r prif ffactorau a gyfrannodd at y gostyngiad cyffredinol yng nghanran y bobl a ddywedodd eu bod yn gallu siarad Cymraeg rhwng 2011 a 2021 oedd y gostyngiad yn nifer y plant a phobl ifanc 3 i 15 oed a adroddodd am y sgil hwn.
 - Gostyngodd canran y trigolion arferol tair oed a throsodd a oedd yn gallu siarad Cymraeg rhwng 2011 a 2021 ym mhob awdurdod lleol ac eithrio Caerdydd, Bro Morgannwg, Rhondda Cynon. Taf, a Merthyr Tudful.
 - Ymhlith plant a phobl ifanc 3 i 15 oed, gostyngodd y ganran oedd yn gallu siarad Cymraeg ym mhob awdurdod lleol rhwng 2011 a 2021.
- 4.28 Er bod canlyniadau'r Cyfrifiad yn siomedig, dangosodd arolwg gwahanol (Arolwg Poblogaeth Blyneddol yr ONS) fod cynnydd wedi bod yn nifer y siaradwyr Cymraeg, hyd at 899,000 ym mis Mehefin 2022.
- 4.29 O ganlyniad i'r gostyngiad a ddangoswyd yng nghanlyniadau'r Cyfrifiad, a'r canlyniadau anghyson a ddangoswyd yn arolwg y Swyddfa Ystadegau Gwladol, mae'r Prif Weinidog Mark Drakeford wedi amlinellu ei fwriad i gomisiynu gwaith i ddarganfod pam bod yna ffigurau sy'n gwrthdaro. Credai'r Gweinidog Addysg ac Iaith Jeremy Miles mai rhan o'r rheswm am y canlyniadau is na'r disgwyl oedd yr effaith ar sgiliau Cymraeg plant a phobl ifanc pan oeddent allan o'r ysgol yn ystod pandemig Covid-19, sef hefyd y grŵp oedran a welodd ddirywiad mawr yn nifer y siaradwyr Cymraeg.
- 4.30 Mae canlyniadau'r Cyfrifiad fodd bynnag yn nodi y dylid cryfhau polisiau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol er mwyn gwarchod a gwella'r defnydd o'r Gymraeg yn y boblogaeth ac mewn bywyd gwaith bob dydd, a rhaid i'r CDLI fod yn effro i'r cyd-destun polisi hwn.

Datgarboneiddio

- 4.31 Yn ystod diwedd 2020/dechrau 2021 sefydlwyd Grŵp Tasg a Gorffen Craffu Carbon Eryri ac mae llawer iawn o waith wedi'i wneud dros y blyneddau diwethaf i edrych ar sut mae polisiau a strategaethau o fewn y Cynllun Datblygu Lleol a Chynllun Eryri;
- Cyfrannu at gynhyrchu CO2 ac i ba raddau
 - Mynd ati i leihau carbon ac i ba raddau
 - Cyfrannu at amsugno carbon ac i ba raddau

- 4.32 Daeth yr asesiad o'r CDLI presennol i'r casgliad bod y polisiau a'r strategaethau ynddo yn effeithiol wrth fynd ati i leihau carbon a bod polisiau hefyd yn cyfrannu at amsugno carbon. Er enghraifft mae Polisi Dd (Newid yn yr Hinsawdd) yn y cynllun yn galluogi cadwraeth a gwarchodaeth o goetiroedd, priddoedd ucheldir ac ardaloedd mawndir i gynorthwyo gyda chadw carbon. Mae'n hanfodol bod y Cynllun newydd yn darparu cyfeiriad clir ac yn mynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd. Mae'n hanfodol bod datblygiad yn y dyfodol yn cael ei reoli'n gynaliadwy o fewn terfyn amgylcheddol a charbon y Parciau Cenedlaethol. Yn ystod mis Mai 2021, cynhyrchodd Dr Chris Jones (Canolfan Tyndall) ddogfen o'r enw 'Gosod Cyllidebau Carbon ar gyfer Eryri'. Roedd y ddogfen yn ceisio cyflwyno targedau newid hinsawdd ar gyfer y Parc Cenedlaethol, wedi'u llywio gan y wyddoniaeth ddiweddaraf ar newid yn yr hinsawdd ac wedi'u diffinio yn nhermau pennu cyllideb carbon ar sail gwyddoniaeth. Daeth yr asesiad i'r casgliad, er mwyn i'r Parc Cenedlaethol wneud cyfraniad 'teg' tuag at Gytundeb Paris yr IPCC, bod angen iddo;
- Aros o fewn cyllideb allyriadau carbon deuocsid uchaf o 1,201 mil o dunelli (ktCO₂) ar gyfer y cyfnod rhwng 2020 a 2100. Ar lefelau allyriadau CO₂ 2017, byddai'r gyllideb hon yn cael ei gwario o fewn 6 blynedd o 2020
 - Cychwyn rhaglen ar unwaith o liniaru CO₂ i gyflawni toriadau blynyddol o 14.2% ar gyfartaledd mewn allyriadau er mwyn darparu cyllideb garbon wedi'i halinio â Chytundeb Paris. Mae angen gweithredu cenedlaethol a lleol ar gyfer y gostyngiadau hyn, a gallent fod yn rhan o gydweithrediad ehangach o fewn y Parc Cenedlaethol
 - Cyrraedd sero neu bron yn sero carbon erbyn 2039 fan bellaf.
- 4.33 Comisiynodd yr Awdurdod hefyd Small World Consulting, i gynnal asesiad o ôl troed carbon Parc Cenedlaethol Eryri a llwybr arfaethedig i sero net, a bydd angen i'r canlyniadau lywio CDLI diwygiedig Eryri.

5 NEWIDIADAU MEWN DEDDFWRIAETH GENEDLAETHOL A PHOLISI CENEDLAETHOL, RHANBARTHOL A LLEOL

- 5.1 Ers i CDLI Eryri gael ei fabwysiadu ym mis Chwefror 2019, mae cyd-destun polisi cynllunio ar lefel genedlaethol, rhanbarthol a lleol wedi newid. Mae deddfwriaeth, polisi, canllawiau a strategaethau cynllunio newydd neu wedi'u diweddarau wedi'u rhyddhau, gan gynnwys meysydd polisi eraill sy'n berthnasol i gynllunio. Mae'r adran hon yn canolbwyntio ar nodi'r newidiadau cyd-destunol mwyaf arwyddocaol y bydd angen eu cymryd i ystyriaeth wrth adolygu CDLI Eryri. Mae cyfeiriadau at y newidiadau hyn a newidiadau cyd-destunol perthnasol eraill hefyd i'w gweld mewn Adroddiadau Monitro Blynyddol blaenorol (2020, 2021 a 2022).

Deddfwriaeth Genedlaethol

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (Ionawr 2021)

- 5.2 Mae'r Ddeddf hon yn disodli'r Paneli Cynllunio Strategol (PCS), y corff llywodraethu a nodir yn Neddf Cynllunio (Cymru) 2015 i baratoi CDG gyda phedwar Cydbwyllgorau Corfforaethol gorfodol (CCau) sy'n cwmpasu pob rhanbarth - De-ddwyrain Cymru, De-orllewin Cymru, Canolbarth Cymru a Gogledd Cymru. Mae Parc Cenedlaethol Eryri yn gorwedd o fewn Rhanbarth Gogledd Cymru. Sefydlwyd Cyd-bwyllgor Corfforaethol Gogledd Cymru ar 1 Ebrill 2021. Rhaid i'r CCau arfer swyddogaethau sy'n ymwneud â Chynllunio Datblygu Strategol, bod â swyddogaethau sy'n ymwneud â llesiant economaidd a datblygu polisiâu trafnidiaeth rhanbarthol.

Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Strategol) (Cymru) 2021

- 5.3 Gwnaethpwyd Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Strategol) (Cymru) (OS 2021/360) ar 18 Mawrth 2021 a daethant i rym ar 28 Chwefror 2022. Mae'r Rheoliadau'n nodi'r weithdrefn ar gyfer paratoi CDGau sy'n dilyn o'r Rheoliadau. Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (Ionawr 2021).

Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol (Mawrth 2021)

- 5.4 Daeth y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yn Neddf Cydraddoldeb 2010 i rym yng Nghymru ar 31 Mawrth 2021 a'i nod yw annog gwell penderfyniadau a lleihau anghydraddoldebau sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol. Mae'r ddyletswydd yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff cyhoeddus perthnasol, wrth wneud penderfyniadau strategol, er enghraifft sy'n gysylltiedig â datblygu polisi strategol a chynlluniau datblygu, roi sylw dyledus i'r angen i leihau'r anghydraddoldebau o ran canlyniadau sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol. Bydd yr ACLI yn sicrhau bod y ddyletswydd yn cael ei hymgorffori yn y broses Asesu Effaith sy'n gysylltiedig â diwygio'r CDLI.

Polisi Cenedlaethol

Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040

- 5.5 Cymru'r Dyfodol: Cyhoeddwyd Cynllun Cenedlaethol 2040 (y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol) ym mis Chwefror 2021. Mae Cymru'r Dyfodol, sy'n pennu'r cyfeiriad ar gyfer datblygu yng Nghymru rhwng 2020 a 2040, yn gynllun datblygu gyda strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol drwy'r system gynllunio, gan gynnwys cynnal a datblygu economi fywiog, cyflawni datgarboneiddio a chadernid / gwydnwch hinsawdd, datblygu ecosystemau cryf a gwella iechyd a lles ein cymunedau. Mae Cymru'r Dyfodol yn gynllun gofodol, sy'n golygu ei fod yn gosod cyfeiriad ar gyfer ble y dylem fod yn buddsoddi mewn seilwaith a datblygu er lles Cymru a'i phobl. Mae'n gosod yr her o gyflawni'r gwelliannau hyn i'r sector cyhoeddus, y sector preifat a'r trydydd sector. Mae'n nodi'n glir pa mor bwysig yw cynllunio seilwaith a datblygiad newydd mewn ffordd sy'n ategu ei gilydd yn hytrach na blaenoriaethau sy'n cystadlu â'i gilydd, gan sicrhau y manteisir i'r eithaf ar gyfleoedd a bod buddion lluosog yn cael eu cyflawni. Bydd yn bwysig bod diwygiadau o Gynllun Datblygu Lleol Eryri yn y dyfodol yn cydymffurfio â Chymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040.
- 5.6 Mae'r Cynllun Cenedlaethol yn cydnabod rôl werthfawr diwylliant, treftadaeth a'r amgylchedd i'r economi ac yn pwysleisio y *dylid gwarchod Parc Cenedlaethol Eryri, a Safleoedd Treftadaeth y Byd dynodedig er mwynhad cenedlaethau'r dyfodol a helpu i ddarparu buddion economaidd i gymunedau'r rhanbarth*. Mae'r Cynllun Cenedlaethol yn cefnogi'n gryf ddatblygiad yr economi sylfaenol yn rhanbarth Gogledd Cymru sy'n cynrychioli'r rhannau hynny o'r economi sy'n rhan annatod o lesiant lleoedd, cymunedau a phobl ac sy'n darparu ar gyfer anghenion beunyddiol pobl. Mae yna ddisgwyliad o fewn y fframwaith cenedlaethol i CDLlâu ddatblygu agwedd flaengar, gadarnhaol tuag at alluogi datblygiad economaidd, buddsoddiad ac arloesedd, gyda diwylliant, treftadaeth ac amgylchedd Cymru yn chwarae rhan hanfodol yn yr economi. Bydd angen sicrhau y bydd unrhyw ddiwygiadau i'r adran hon yn y CDLI yn hyrwyddo'r economi wledig yn gynaliadwy heb effeithio'n andwyol ar dreftadaeth, diwylliant ac amgylchedd Cymru, gan eu bod yn hollbwysig i gynnal, cefnogi a datblygu'r economi.
- 5.7 Mae'r ddogfen hon yn cyfeirio at leoliad posibl Adweithydd Modiwlaid Bach yn Nhrawsfynydd. Mae'r ddogfen yn nodi "Mae Trawsfynydd yn safle posibl ar gyfer Adweithydd Modiwlaid Bach, gan adeiladu ar y gallu technegol a'r arbenigedd sector-benodol presennol sydd ar gael yn lleol a chreu parth twf diwydiant niwclear newydd. Mae'r safle mewn sefyllfa unigryw ar ôl bod yn hen orsaf bŵer niwclear gyda'r seilwaith angenrheidiol a'r sgiliau lleol yn eu lle".
- 5.8 Mae Cymru'r Dyfodol 2040 hefyd yn nodi'r ymrwymiad tuag at "ddatblygu coedwig genedlaethol trwy nodi safleoedd a mecanweithiau priodol. Bydd camau gweithredu i ddiogelu lleoliadau arfaethedig ar gyfer y goedwig genedlaethol yn cael eu cefnogi". Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targed i gynyddu gorchudd coetir yng Nghymru o leiaf 2,000 ha y flwyddyn o 2020. Mae planhigfeydd coedwigoedd newydd yn fater rheoli tir ar hyn o bryd ac nid yw'n gyfystyr â datblygiad yn nhermau cynllunio. Nid yw'n glir ar hyn o bryd sut y bydd y polisi cenedlaethol sydd wedi'i gynnwys yn 'Cymru'r Dyfodol - Cynllun Cenedlaethol 2040' yn cael ei gymhwysu drwy'r broses gynllunio. O ran rheoli tir gallai cynyddu gorchudd coetir gael effaith sylweddol ar dirwedd Eryri a chynaliadwyedd ffermydd teuluol bach yn y dyfodol.
- 5.9 Mae Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040 yn amlygu uchelgais Llywodraeth Cymru i weld gwelliannau i foamrywiaeth ledled Cymru ac fel rhan o'r broses gynllunio a cheisiadau. Mae angen i awdurdodau cynllunio sicrhau bod datblygiadau yn lleihau

effeithiau ac yn darparu cyfleoedd ar gyfer gwella bioamrywiaeth, er mwyn caniatáu i rywogaethau addasu a/neu eu symud i gynefinoedd mwy addas.

- 5.10 Mae Cymru'r Dyfodol hefyd yn cydnabod yr angen i gefnogi'r defnydd o -gerbydau allyriadau isel iawn ac arallgyfeirio a chynnal gwasanaethau bysiau lleol ac yn amlygu meysydd i wella cysylltedd rhanbarthol fel Teithio Llesol, Gwasanaethau, Metro a cherbydau allyriadau isel iawn.
- 5.11 Mae polisi Cymru'r Dyfodol ar dai fforddiadwy yn datgan y dylai awdurdodau cynllunio, trwy eu Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol, ddatblygu fframweithiau polisi cryf sy'n seiliedig ar dystiolaeth i ddarparu tai fforddiadwy, gan gynnwys gosod targedau cynllun datblygu yn seiliedig ar amcangyfrifon rhanbarthol o'r angen am dai ac asesiadau lleol. Mewn ymateb i anghenion lleol a rhanbarthol, dylai awdurdodau cynllunio nodi safleoedd ar gyfer datblygiadau tai fforddiadwy ac archwilio pob cyfle i gynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy. Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri wedi'i gynnwys o fewn rhanbarth y Gogledd ar gyfer amcangyfrifon o'r angen am dai hyd at 2038. Nid yw'r amcangyfrifon cenedlaethol a rhanbarthol o angen yn adlewyrchu polisiau neu ddiwyddiadau yn y dyfodol ac nid ydynt yn Ofynion Tai i Gymru na'r rhanbarthau. Fodd bynnag, mae'r amcangyfrifon yn darparu rhan o'r dystiolaeth a'r cyd-destun y gellir seilio polisi a gofynion tai arnynt.

Diweddariadau Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 10 (Rhagfyr 2018) a Rhifyn 11 (Chwefror 2021)

- 5.12 Ers i CDLI Eryri gael ei fabwysiadu, mae Polisi Cynllunio Cymru (PCC) wedi'i ddiweddarau i ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, gan gynnwys y saith nod llesiant a'r pum ffordd o weithio. Mae hefyd wedi'i ddiweddarau i hyrwyddo'r cysyniad o greu lleoedd o fewn y system gynllunio ac mae'n nodi'r Canlyniadau Creu Lleoedd Cynaliadwy Cenedlaethol. Mae diwygiadau wedi'u gwneud i alinio â Chymru'r Dyfodol ac i ystyried y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol ac effeithiau pandemig Covid-19. Mae hefyd yn adlewyrchu newidiadau polisi i gyflenwad tir ar gyfer tai, safleoedd fforddiadwy a arweinir gan dai, safonau ansawdd datblygu, cynllunio ynni lleol, trafndiaeth a theithio llesol. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cynllunio nodi yn eu cynllun datblygu strategaeth gynllunio a thrafnidiaeth integredig i lywio strategaeth ofodol a strategaeth gyffredinol y cynllun datblygu.

Siarter Creu Lleoedd

- 5.13 Yn rhifyn 11 a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021, mabwysiadodd Polisi Cynllunio Cymru y Siarter Creu Lleoedd, mae Siarter Creu Lleoedd Cymru wedi'i datblygu i adlewyrchu ymrwymiad cyfunol ac unigol sefydliadau i gefnogi datblygiad lleoedd o ansawdd uchel ledled Cymru er budd eu cymunedau. Mae Parc Cenedlaethol Eryri yn un o'r sefydliadau sydd wedi'i arwyddo, ac er bod polisiau'r Cynllun Datblygu Lleol yn mynegi egwyddorion y siarter, bydd hefyd angen sicrhau mai dyma'r achos wrth adolygu'r bennod hon, yn bennaf ar gyfer yr egwyddor hunaniaeth hon.

Adeiladu Lleoedd Gwell Y System Gynllunio Darparu Dyfodol Cydnerth a Mwy Disglair (Gorffennaf 2020)

- 5.14 Mae'r ddogfen hon yn nodi blaenoriaethau polisi cynllunio Llywodraeth Cymru i helpu i gymryd camau yn y cyfnod adfer ar ôl argyfwng pandemig Covid-19. Mae'r ddogfen yn amlygu'r blaenoriaethau polisi a'r camau gweithredu y dylid eu defnyddio yn adferiad amgylcheddol, cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd Cymru.
- 5.15 Mae'r argyfwng pandemig wedi amlygu'r angen am leoedd o ansawdd da i bobl fyw, gweithio ac ymlacio ynddynt. Rydym hefyd wedi gweld pwysigrwydd gwasanaethau a seilwaith lleol gyda phobl yn treulio mwy o amser yn lleol. Bydd angen cymryd y blaenoriaethau polisi canlynol ar gyfer adferiad ôl-bandemig i ystyriaeth wrth adolygu CDLI Eryri :
- Aros yn lleol: creu cymdogaethau
 - Teithio llesol: ymarfer corff ac ailddarganfod dulliau trafndiaeth
 - Adfywio canol ein trefi
 - Lleoedd digidol - achubiaeth y cyfyngiadau symud
 - Newid arferion gwaith: ein hangen am dir cyflogaeth yn y dyfodol
 - Ailddeffro sectorau twristiaeth a diwylliannol Cymru
 - Seilwaith gwyrdd, iechyd a lles a chydnerthedd ecolegol
 - Gwella ansawdd aer a seinweddau ar gyfer gwell iechyd a lles
- 5.16 Mae'r ddogfen hefyd yn nodi y bydd angen ail-edrych ar ragolygon economaidd ac arolygon i sicrhau bod y cyflenwad o dir ar gyfer defnydd cyflogaeth yn ddigonol ac yn addas ar gyfer y dyfodol, gan gymryd i ystyriaeth yr angen am ddewis o safleoedd. Bydd hyn yn rhan o'r asesiad a fydd yn cael ei gynnal yn y dyfodol agos rhwng y Parc Cenedlaethol, Cyngor Gwynedd a Chyngor Ynys Môn. O ran safleoedd cyflogaeth strategol, mae 'Adeiladu Lleoedd Gwell yn Ôl' yn nodi y dylai awdurdodau cynllunio lleol barhau i asesu a oes angen y rhain o hyd neu sut y gall anghenion newid, a chydweithio ar draws rhanbarth i ddynodi tir os oes gobaith realistig iddo gael ei ddatblygu. yn y tymor canolig. Gyda'r cynnydd mewn gweithio gartref, bydd angen i'r adolygiad hefyd ystyried manwerthu a chanol trefi fel gweithleoedd hyblyg i weithwyr o bell ymgynnull i rannu syniadau a mynediad i amgylcheddau a chyfleusterau swyddfa.
- 5.17 Mae 'Adeiladu lleoedd gwell yn ôl' hefyd yn nodi, er bod angen yn ddi-os am adferiad economaidd, y dylai'r system gynllunio ei hwyluso, na ddylai hyn fod ar draul ansawdd, o ran iechyd a lles ac mewn ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Mae hyn hefyd yn gyson ag Egwyddor Sandford, sy'n allweddol i weithrediad y Parciau Cenedlaethol.

Ffyniant i Bawb: Cynllun Cyflawni Cymru Carbon Isel – Llywodraeth Cymru (2019)

- 5.18 Mae Ffyniant i Bawb: Cynllun Cyflawni Cymru Carbon Isel 2019, yn ddogfen sy'n amlinellu'r sylfeini i Gymru drosglwyddo i fod yn genedl carbon isel. Mae'r cynllun yn dechrau'r broses o roi'r systemau a'r polisiâu sydd eu hangen ar waith i gyrraedd targedau hirdymor ar draws meysydd allweddol megis amaethyddiaeth, defnydd tir, trafndiaeth, ynni, y sector cyhoeddus, diwydiant a busnes, gwastraff a chartrefi. Erbyn 2050, nod Llywodraeth Cymru yw lleihau allyriadau o leiaf 80% (yn erbyn gwaelodlin 1990).

Sero Net Cymru – Llywodraeth Cymru (2021, diweddarwyd Rhagfyr 2022)

5.19 Dyma ail gynllun lleihau allyriadau Llywodraeth Cymru (o'r enw Cyllideb Garbon 2 (2021 i 2025)), ac mae LIC yn nodi ei bod yn gosod y sylfaen i wneud Cymru yn sero net erbyn 2050. Mae'r ddogfen a'r strategaeth yn ddilyniant i 'Ffyniant i bawb: Cymru Carbon Isef', a gwmpasodd y gyllideb garbon gyntaf (2016-2020).

5.20 O dan Ddeddf Amgylchedd Cymru, rhaid i Weinidogion Cymru baratoi a chyhoeddi adroddiad ar gyfer pob cyfnod cyllidebol yn nodi eu polisiau a'u cynigion ar gyfer bodloni'r gyllideb garbon ar gyfer y cyfnod hwnnw. Mae cynllun Sero Net Cymru yn nodi sut mae LIC yn bwriadu cwrdd â'r ail gyllideb garbon (2021-2025) a lleihau ystod eang o allyriadau. Mae allyriadau defnydd yn gyfuniad o'r allyriadau hynny sy'n digwydd ar aelwydydd Cymru (gwresogi a gyrru, er enghraifft); allyriadau sy'n digwydd yng Nghymru i gynhyrchu nwyddau a gwasanaethau a ddefnyddir yng Nghymru; ac allyriadau 'mewnforio' sy'n digwydd mewn gwledydd eraill i gynhyrchu nwyddau a gwasanaethau a ddefnyddir yng Nghymru. Mae targedau allyriadau statudol a chyllidebau carbon Llywodraeth Cymru yn mesur allyriadau tiriogaethol, gan ystyried yr allyriadau sy'n digwydd o fewn ffiniau Cymru. Mae hefyd yn bwysig mesur allyriadau defnydd Cymru, gan y gallai camau i leihau allyriadau yng Nghymru o bosibl arwain at fwy o allyriadau mewn rhannau eraill o'r byd. Mae LIC yn defnyddio'r ddwy ffordd hyn o roi cyfrif am allyriadau Cymru fel dangosyddion cenedlaethol wrth wneud cynnydd tuag at y saith nod llesiant. Mae'r targedau a'r cyllidebau a osodwyd yn y gyfraith yn dilyn argymhellion y Pwyllgor Newid Hinsawdd.

- Cyllideb Garbon 2 (2021-2025): gostyngiad cyfartalog o 37% (gyda therfyn gwrthbwyso o 0%)
- Cyllideb Carbon 3 (2026-2030): gostyngiad cyfartalog o 58%.
- 2030: gostyngiad o 63%.
- 2040: gostyngiad o 89%.
- 2050: gostyngiad o 100% o leiaf (sero net)

5.21 Mae'r strategaeth yn cynnwys 123 o bolisiau a chynigion, ac mae Llywodraeth Cymru'n nodi y bydd polisiau pellach yn cael eu datblygu wrth inni symud drwy'r 2020 cynnar, a bydd camau gweithredu ledled Cymru yn parhau i roi pwysau i lawr ar allyriadau.

Mwy nag Ailgyrchu – Llywodraeth Cymru (2021)

5.22 Mae'r ddogfen hon yn nodi strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer economi gylchol; sy'n golygu nod i gadw adnoddau mewn defnydd cyhyd â phosibl ac osgoi gwastraff. Nod y ddogfen yw i Gymru ddod yn ddiwastraff erbyn 2050 ac mae'n blaenoriaethu wyth cam gweithredu uchelgeisiol, sef;

- Cefnogi busnesau yng Nghymru i leihau eu hól troed carbon drwy ddod yn fwy effeithlon o ran adnoddau
- Darparu offer i alluogi gweithredu cymunedol. Mae hyn yn golygu ymgysylltu ag ysgolion a chymunedau gan weithio gyda dinasyddion i gefnogi mentrau lleol a chamau gweithredu sy'n defnyddio adnoddau'n effeithlon
- Cael gwared yn raddol ar eitemau untro diangen, yn enwedig plastig. Dim plastig yn cael ei anfon i safleoedd tirlenwi, a bydd hefyd yn lleihau'n raddol y swm a anfonir at adennill ynni. Bydd enghreifftiau o gynlluniau a gynlluniwyd i gyflawni hyn yn

cynnwys Cynllun Cyfrifoldeb Cynhyrchydd Estynedig ar gyfer pecynnu; Cynllun Dychwelyd Blaendal ar gyfer cynwysyddion diodydd a thrwy osod gwaharddiadau neu gyfyngiadau ar eitemau untro diangen

- Dileu gwastraff bwyd y gellir ei osgoi – drwy weithio gyda busnesau ar draws y gadwyn gyflenwi gyfan, o'r fferm i'r fforc, i leihau gwastraff, cynyddu effeithlonrwydd adnoddau a gweithio i gyfyngu ar wastraff bwyd ym mhob lleoliad
- Caffael ar sail sy'n blaenoriaethu nwyddau a chynhyrchion sydd wedi'u gwneud o ddeunyddiau wedi'u hail-weithgynhyrchu, eu hadnewyddu a'u hailgylchu neu sy'n dod o ddeunyddiau carbon isel a chynaliadwy fel pren
- Ymdrechu i gyrraedd y cyfraddau ailgylchu uchaf yn y byd. Cam allweddol fydd trawsnewid ailgylchu gwastraff masnachol, diwydiannol, adeiladu a dymchwel
- Lleihau effaith amgylcheddol casglu gwastraff o'n cartrefi a'n busnesau. Bydd LIC yn cyflwyno cerbydau allyriadau isel iawn ac yn buddsoddi yn y seilwaith i bweru ynni adnewyddadwy iddynt, gan leihau allyriadau a gwella ansawdd aer. Bydd LIC yn gwella'r ffordd y caiff deunyddiau eu casglu a'u prosesu, gan gynnwys drwy gofleidio technolegau digidol a deallus
- Cymryd cyfrifoldeb llawn am ein gwastraff. Bydd LIC yn lleihau faint o wastraff rydym yn ei gynhyrchu ac yn rheoli'r hyn rydym yn ei greu yn effeithiol drwy gael y seilwaith sydd ei angen arnom. Bydd LIC hefyd yn sicrhau nad ydym yn allforio gwastraff problemus i rywle arall. Bydd LIC yn gweithio gyda phartneriaid rhyngwladol i'w helpu i fynd i'r afael â'u problemau gwastraff a lleihau effaith andwyol ein defnydd ar wledydd eraill yn ogystal â dysgu o arfer mewn mannau eraill.

Ansawdd Dŵr mewn Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Afonol (ACAu) (Rhagfyr 2020, Ionawr 2021)

- 5.23 Yn 2016 gosodwyd safonau a thargedau uwch ar gyfer ffosforws gan y Cydbwyllgor Cadwraeth Natur. Yn 2021 cyhoeddodd CNC dystiolaeth a oedd yn dangos bod dros 60% o ardaloedd dyfrol ardaloedd cadwraeth arbennig (ACA) yng Nghymru, wedi methu yn erbyn y safonau ffosforws diwygiedig. Ym mis Mai 2021, cyhoeddodd CNC gyngor wedi'i ddiweddarau i awdurdodau cynllunio ar gyfer ceisiadau cynllunio sy'n effeithio ar ACAu afonydd sensitif i ffosforws, sy'n cynnwys cyngor ar gyfer adolygu CDLlau. Mae'n rhoi cyngor o ran sgrinio polisïau arfaethedig y CDLI, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â systemau trin carthion preifat, ac asesu dyraniadau y bwriedir eu cysylltu â gwaith trin dŵr gwastraff prif gyflenwad. Bydd y mater hwn yn ystyriaeth sylweddol wrth baratoi'r CDLI Newydd a phrosesau asesu cysylltiedig.
- 5.24 O ran Parc Cenedlaethol Eryri, cynhaliwyd asesiad yn ystod Ionawr 2022 i geisio deall effaith cynllunio a datblygu posib cyngor cynllunio ffosffad CNC ar gyfer dalgylchoedd ACA afonydd Eryri. O ran y dalgylchoedd ACA afonydd yr effeithir arnynt o fewn y Parc Cenedlaethol, maent yn cynnwys; Gwyrfai, Glaslyn, Dyfrdwy a'r Eden. O'r rhain, mae rhannau o ACA Dyfrdwy yn methu â chyrraedd y safonau newydd hyn.
- 5.25 O ran aneddiadau yr effeithir arnynt gan y safonau ffosffad newydd, yng Nghynllun Datblygu Lleol presennol Eryri, amcangyfrifir yr effeithir ar 4 safle a neilltuwyd (y mae'r rhain yn dai). Mae hyn yn cyfateb i tua 28 o unedau marchnad agored a 50 o unedau tai fforddiadwy.
- 5.26 Fel rhan o'u proses CDLI, cynhyrchodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam "Strategaeth Lleihau Ffosforws Dalgylch y Ddyfrdwy" (ochr yn ochr â Chyngor Sir y Flint) ym mis Tachwedd 2021. Cafodd ei gydnabod gan yr Arolygydd Cynllunio fel y cyntaf o'i fath yng

Nghymru, ac roedd yn a grëwyd oherwydd y ffaith bod prawf cydymffurfio gan CNC wedi canfod bod ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid wedi methu â chyrraedd y safonau a'r trothwyon newydd.

- 5.27 Mae'r goblygiadau i Barc Cenedlaethol Eryri, a'r broses adolygu yn cael eu trafod ymhellach ym mhennod adolygiad maes pwnc y CDLI.

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru – Llywodraeth Cymru (2019)

- 5.28 Cyhoeddwyd Cynllun Morol Cymru yn ystod mis Tachwedd 2019, a dyma'r cynllun morol cyntaf i Gymru ac mae'n cynrychioli dechrau proses o lunio ein moroedd i gefnogi amcanion economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol. Bydd cynllunio morol yn arwain datblygiad cynaliadwy'r ardal forol drwy nodi sut y bydd cynigion yn cael eu hystyried gan y rhai sy'n gwneud penderfyniadau.
- 5.29 Mae'r ddogfen yn gynllun morol ar gyfer rhanbarthau cynllun morol Cymru ar y glannau ac ar y môr. Dylai'r cynllun a'r deunydd ategol gael eu defnyddio gan ymgeiswyr i lunio cynigion a cheisiadau am drwyddedau, awdurdodau cyhoeddus i arwain y broses o wneud penderfyniadau a defnyddwyr eraill i ddeall polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu cynaliadwy yn ardal y Cynllun Morol. Mae'n gynllun 20 mlynedd a bydd yn cael ei adolygu bob tair blynedd.

Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yng Nghymru – Llywodraeth Cymru (2020)

- 5.30 Cyhoeddwyd y ddogfen hon ym mis Hydref 2020, a dyma'r ail Strategaeth Genedlaethol ar Reoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol (RhPLIEA) i Gymru, sy'n disodli strategaeth 2011. Mae wedi'i baratoi o dan delerau Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010.
- 5.31 Mae'r strategaeth yn nodi sut y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu rheoli'r risgiau o lifogydd ac erydu arfordirol ledled Cymru. Mae'n gosod amcanion a mesurau i'r holl bartneriaid weithio tuag atynt dros oes y ddogfen (sef 10 mlynedd oni bai bod angen diweddariadau polisi sylweddol cyn hynny).
- 5.32 Er bod mesurau wedi'u cynllunio i fod yn glir ac yn gyflawnadwy dros y degawd nesaf, mae'r strategaeth wedi'i drafftio gyda golwg strategol hirdymor, gan gydnabod natur perygl llifogydd ac erydu arfordirol o ran heriau newid yn yr hinsawdd. Yn y modd hwn bydd yn gweithio ochr yn ochr â chynlluniau strategol eraill ar gyfer rheoli traethlin, seilwaith a chynllunio i nodi'r cyfeiriad y mae Llywodraeth Cymru am ei gymryd.
- 5.33 Cyfeiriad penodol o fewn y ddogfen, a all effeithio'n anuniongyrchol ar y Parc Cenedlaethol, yw adran am Fairbourne, Gwynedd. Saif y pentref ychydig y tu allan i ffin y Parc Cenedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru yn nodi bod Fairbourne yn eistedd ar far tywod isel y tu ôl i amddiffynfeydd arfordirol ac aberol a fydd yn dod yn fwyfwy anodd eu rheoli. Mae'r amddiffynfeydd wedi'u clustnodi ar gyfer adlinio rheoledig yn y Cynllun Rheoli Traethlin gan yr ystyrir mai dyma'r ateb mwyaf cynaliadwy i gadw trigolion yn ddiogel yn y tymor hir. Yng Nghymru, bydd 95 o ardaloedd arfordirol yn symud o bolisi 'dal y lein' (amddiffyn) i 'ddim ymyrraeth weithredol' neu 'adlinio rheoledig' erbyn 2100. Mae'n bosibl y bydd angen adleoli eiddo mewn tua 40 o'r ardaloedd hynny. Nid yw polisi o adlinio rheoledig yn golygu tynnu cymorth yn ôl yn gyfan gwbl. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i ddarparu cyllid ar gyfer astudiaethau amddiffyn, cynnal a chadw ac addasu yn Fairbourne. Ers 2013, mae £8 miliwn wedi'i fuddsoddi i gadw ei drigolion yn ddiogel, cynllunio ymlaen llaw ac addasu. Mae'n bosibl y gallai hyn olygu rhywfaint o adleoli preswylwyr/aelwydydd yn y dyfodol.

Canllaw Hanfodol: Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy a'n Llesiant – Llywodraeth Cymru (2019)

- 5.34 Mae'r Canllaw Hanfodol hwn yn canolbwyntio ar rôl darparu gwasanaethau cyhoeddus wrth sicrhau rheolaeth gynaliadwy ar adnoddau naturiol. Mae Llywodraeth Cymru yn nodi bod adnoddau naturiol ac ecosystemau Cymru yn sail i'n llesiant a'n hansawdd bywyd a'u bod yn hybu ein diwydiannau, yn darparu ein bwyd, aer a dŵr glân ac yn creu swyddi a chyfoeth. Mae tystiolaeth yn dangos bod ein hadnoddau naturiol, a'r buddion y mae ein hecosystemau yn eu darparu, yn dirywio. Mae straen fel llygredd, darnio cynefinoedd, newid hinsawdd a gor-ecsbloetio yn rhoi hyd yn oed mwy o bwysau arnynt.
- 5.35 Mae adeiladu cydnerthedd yn ein hadnoddau naturiol a'n hecosystemau, fel bod y buddion hyn ar gael nawr – ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol – yn hanfodol. Wrth reoli adnoddau naturiol yn ddoeth mae LIC yn nodi y gallwn ddarparu atebion ar draws pob un o bedair piler datblygu cynaliadwy i gefnogi ein llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Dyma yw 'rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy'.
- 5.36 Mae'r Canllaw Hanfodol yn cymryd elfennau allweddol o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol; Deddf yr Amgylchedd (Cymru); a'r Ddeddf Cynllunio ac mae'n dangos sut mae'r rhain yn cyfrannu at sicrhau bod Cymru'n datblygu'n gynaliadwy. Mae'r Canllaw Hanfodol hwn yn nodi ar gyfer darparu gwasanaethau cyhoeddus:
- Beth yw rheolaeth gynaliadwy ar adnoddau naturiol, a pham ei fod yn bwysig.
 - Sut mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy yn cydweithio i wella llesiant.
 - Y camau y gellir eu cymryd.
- 5.37 Nodir y gall darparu gwasanaethau cyhoeddus gyfrannu at hyn drwy gymryd camau i reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy; gweithredu ar y blaenoriaethau cenedlaethol yn y Polisi Adnoddau Naturiol; a thrwy weithredu ar adran 6 Dyletswydd Bioamrywiaeth a Chadernid Ecosystemau. Nod dyletswydd adran 6 yw sicrhau bod ystyried bioamrywiaeth yn dod yn rhan annatod o'r penderfyniadau a'r camau y mae awdurdodau cyhoeddus yn eu cymryd mewn perthynas â Chymru. Gall awdurdodau cyhoeddus gymryd camau i wrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth drwy feddwl am fioamrywiaeth wrth wneud penderfyniadau a sut maent yn cyflawni eu swyddogaethau. Gall cynllun adran 6, sy'n ofynnol o dan y Ddeddf, fod yn ffordd allweddol o ddangos ac adrodd ar y camau sy'n cael eu cymryd gan gorff cyhoeddus neu fwrdd gwasanaethau cyhoeddus i gyflawni amcanion a chynlluniau llesiant. Mae Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol a Datganiadau Ardal Cyfoeth Naturiol Cymru yn darparu seiliau tystiolaeth cenedlaethol a lleol ar fioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau, i awdurdodau cyhoeddus eu defnyddio wrth gyflawni dyletswydd adran 6.

Ail Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol (SoNaRR2020) – Cyfoeth Naturiol Cymru (2020)

- 5.38 Y ddogfen hon yw'r ail Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol (a adwaenir fel SoNaRR) sy'n ofynnol o dan Ddeddf Amgylchedd Cymru 2016. Ers yr adroddiad cyntaf yn 2016, mae'r polisi adnoddau naturiol cyntaf wedi'i gyhoeddi, yn ogystal â'r Datganiadau Ardal. Yn ogystal, mae'r byd wedi dechrau cydnabod yr argyfyngau natur a hinsawdd sy'n ein hwynebu ni i gyd, ac mae pandemig Covid-19 wedi dod â ffocws newydd ar les. Ysgrifennir yr ail adroddiad hwn gyda'r cyd-destun hwnnw mewn golwg.

- 5.39 Mae SoNaRR2020 yn adeiladu ar nifer o asesiadau Cymreig, DU a byd-eang o statws a thueddiadau adnoddau naturiol. Mae'n edrych ar y risgiau y mae'r tueddiadau hynny yn eu hachosi i'n hecosystemau ac i lesiant cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd hirdymor Cymru, mewn termau a ddiffinnir gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 5.40 Diben a chynnwys y SoNaRR yw darparu;
- Aseiad o gyflwr adnoddau naturiol yng Nghymru.
 - Aseiad o'r graddau y mae adnoddau naturiol yn cael eu rheoli'n gynaliadwy.
 - Aseiad o fioamrywiaeth i gefnogi'r ddyletswydd bioamrywiaeth ar gyrff cyhoeddus o dan adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd. Diffinnir bioamrywiaeth fel: 'amrywiaeth organebau byw, boed ar lefel genetig, rhywogaeth neu ecosystem'.
 - Yr hyn y mae CNC yn ei ystyried yw'r prif dueddiadau a ffactorau sy'n effeithio ar gyflwr adnoddau naturiol ac sy'n debygol o effeithio arnynt.
 - Unrhyw agweddau ar gyflwr adnoddau naturiol y mae CNC yn ystyried nad oes ganddo ddigon o wybodaeth i wneud aseiad
- 5.41 Mae'r ddogfen yn cysylltu â strategaethau ac adroddiadau allweddol eraill drwyddi draw, gyda themâu trawsbynciol yn cynnwys;
- Bioamrywiaeth
 - Newid Hinsawdd
 - Defnydd tir a phriddoedd
 - Rhywogaethau anfrodorol ymledol
 - Ansawdd aer
 - Effeithlonrwydd dŵr
 - Gwastraff
 - Effeithlonrwydd ynni
- 5.42 Mae gan yr adroddiad 4 nod ar gyfer Cymru sy'n cynnwys bod stociau o adnoddau naturiol yn cael eu diogelu a'u gwella; Mae ecosystemau yn gallu gwrthsefyll newid disgwylidig ac annisgwyl; Mae gan Gymru leoedd iach i bobl, wedi'u hamddiffyn rhag risgiau amgylcheddol; ac economi adfywiol. Yn erbyn y pedwar nod hyn, nodir pwysau yn ogystal â chyfleoedd i weithredu er mwyn cyflawni'r nodau.

Sicrhau Gwelliannau Bioamrywiaeth – Llythyr Llywodraeth Cymru (2019)

- 5.43 Llythyr oedd hwn a anfonwyd at Benaethiaid Cynllunio yng Nghymru yn ystod mis Hydref 2019. Roedd y llythyr yn dyfynnu dyfyniad o Bolisi Cynllunio Cymru (PCC10) a oedd yn nodi;

“ rhaid i awdurdodau cynllunio geisio cynnal a gwella bioamrywiaeth wrth arfer eu swyddogaethau. Mae hyn yn golygu na ddylai datblygiad achosi unrhyw golled sylweddol o gynfinoedd neu boblogaethau o rywogaethau, yn lleol neu'n genedlaethol a rhaid iddo ddarparu budd net i fioamrywiaeth” (cyfeirier at 6.4.5).

- 5.44 Pwrpas y llythyr oedd egluro, yng ngoleuni'r ddeddfwriaeth a pholisi Llywodraeth Cymru a amlinellwyd uchod, lle na chynigir gwella bioamrywiaeth fel rhan o gais, y rhoddir cryn bwys ar ei absenoldeb ac oni bai bod ystyriaethau perthnasol eraill yn nodi fel arall. bydd angen gwrthod caniatâd.

- 5.45 Pwysleisiodd y llythyr ei bod yn bwysig bod ystyriaethau bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau yn cael eu hystyried yn gynnar yn y broses o baratoi cynllun datblygu ac wrth gynnig neu ystyried cynigion datblygu. Dylai awdurdodau cynllunio fod yn rhagweithiol a gwreiddio polisiau priodol mewn cynlluniau datblygu lleol i ddiogelu rhag colli bioamrywiaeth a sicrhau gwelliannau. Dylid defnyddio nodweddion cydnerthedd ecosystemau (cyfeirir at hyn ym mharagraff 6.4.9 Polisi Cynllunio Cymru) i asesu cadernid safle ar hyn o bryd, a rhaid cynnal a gwella hyn ar ôl datblygu. Os na ellir cyflawni hyn, dylid gwrthod caniatâd ar gyfer y datblygiad.
- 5.46 Mae sicrhau budd net i fioamrywiaeth yng nghyd-destun Polisi Cynllunio Cymru yn gofyn am ymateb pragmatig i amgylchiadau penodol y safle. Gan weithio drwy'r dull cam-doeth (cyfeirir at hyn ym mharagraff 6.4.21 ym Mholisi Cynllunio Cymru), os na ellir osgoi colli bioamrywiaeth yn llwyr (hy cynnal), a'i fod wedi'i leihau, mae'n ddefnyddiol meddwl am fudd net fel cysyniad i wneud iawn am golled ac edrych ar gyfer a sicrhau cyfleoedd gwella. Gellir sicrhau budd net i fioamrywiaeth trwy greu cynefinoedd a/neu drefniadau rheoli hirdymor i wella cynefinoedd presennol, i wella bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau. Nid yw sicrhau budd net i fioamrywiaeth o reidrwydd yn feichus; trwy ddeall y cyd-destun lleol, mae'n bosibl nodi cyfleoedd newydd i wella bioamrywiaeth.

COP15, Plymio'n Ddwfn Bioamrywiaeth, Adran 6 Dyletswydd a'r System Gynllunio – Llythyr Llywodraeth Cymru (Rhagfyr 2022)

- 5.47 Llythyr oedd hwn a anfonwyd at Benaethiaid Cynllunio yng Nghymru yn ystod Rhagfyr 2022. Roedd y llythyr yn nodi yn Uwchgynhadledd Bioamrywiaeth COP15 y Cenedloedd Unedig, fod arweinwyr o bob rhan o'r byd wedi cytuno i Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang newydd i roi'r byd ar lwybr i adfer natur erbyn diwedd y degawd. Mynychodd cynrychiolwyr Llywodraeth Cymru ddigwyddiad COP15 a phwysleiswyd y rolau allweddol y mae llywodraethau is-genedlaethol, dinasoedd ac awdurdodau lleol yn eu chwarae wrth ddiogelu a gwella bioamrywiaeth ac wrth gyflawni camau gweithredu ar draws cynllunio, gweithredu a monitro.
- 5.48 Yn ddiweddar cwblhaodd LIC Deifio Dwfn Bioamrywiaeth, sydd ag wyth amcan allweddol. Mae'r rhain yn cynnwys;
- Trawsnewid y gyfres o safleoedd gwarchoddedig fel ei fod wedi'i gysylltu'n well, yn fwy ac yn fwy effeithiol
 - Creu fframwaith i gydnabod Ardaloedd Enghreifftiol Adfer Natur a Mesurau Cadwraeth Seiliedig ar Ardaloedd Effeithiol (MCAE /OECMs) sy'n cyflawni canlyniadau bioamrywiaeth
 - Datgloi potensial tirweddau dynodedig (Parciau Cenedlaethol ac Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol) i gyflawni mwy ar gyfer natur a 30 wrth 30
 - Parhau i ddiwygio rheolaeth a chynllunio tir a morol (gan gynnwys gofodol) i ddarparu mwy ar gyfer safleoedd gwarchoddedig a thirwedd / morweddau ehangach
 - Adeiladu sylfaen gref ar gyfer cyflawni yn y dyfodol trwy feithrin gallu, newid ymddygiad, codi ymwybyddiaeth a datblygu sgiliau
 - Datgloi cyllid cyhoeddus a phreifat i gyflawni ar gyfer byd natur ar raddfa a chyflymder llawer mwy
 - Datblygu ac addasu fframweithiau monitro a thystiolaeth i fesur cynnydd tuag at y targed 30x30 ac arwain blaenoriaethu camau gweithredu
 - Gwreiddio Adfer Natur mewn polisi a strategaeth mewn cyrff cyhoeddus yng Nghymru

5.49 Mae Amcan 3 (Datgloi potensial tirweddau dynodedig (Parciau Cenedlaethol ac Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol) i gyflawni mwy ar gyfer natur a 30 erbyn 30) yn cynnwys rhai nodau allweddol yn yr amcan. Mae'r rhain yn cynnwys;

- Cefnogi'r Parciau Cenedlaethol a'r AHNEau i ddatblygu cynllun gweithredu â blaenoriaeth ar gyfer adfer natur gan ymgorffori'r rhain mewn cynllunio strategol
- Ail-alinio blaenoriaethau Tirweddau Dynodedig i wella a chyflymu'r gwaith o gyflawni adferiad byd natur, wedi'i ategu gan bolisi, adnoddau a chanllawiau wedi'u diweddarau i feithrin gallu ac arbenigedd ac i dargedu gweithgarwch.
- Datblygu'r offer tystiolaeth a mapio i alluogi tirweddau dynodedig i osod gwaelodlin, targedu a monitro ardaloedd o werth natur uchel y gellid eu sicrhau fel eu cyfraniad at 30 wrth 30
- Sicrhau bod cyrff Tirweddau Dynodedig yn cael eu hariannu'n ddigonol, yn gynaliadwy ac yn hyblyg i sicrhau adferiad byd natur ar raddfa tirwedd sy'n trawsnewid.
- Sicrhau bod dynodiad posibl Parc Cenedlaethol newydd yng ngogledd ddwyrain Cymru yn rhoi cyfleoedd i liniaru newid yn yr hinsawdd ac adfer natur fel blaenoriaethau cyflawni allweddol ar gyfer y Parc newydd.
- Ystyried yr angen am ddeddfwriaeth yn y Senedd nesaf i ddiwygio'r dibenion statudol, y dyletswyddau a'r trefniadau llywodraethu ar gyfer cyrff tirweddau dynodedig er mwyn eu harfogi'n well i ysgogi adferiad byd natur.

5.50 Pwrpas llythyr Llywodraeth Cymru oedd tynnu sylw at y rôl hanfodol y mae'n rhaid i'r system gynllunio ei chwarae wrth fynd i'r afael â'r heriau a osodwyd gan COP15 a chan argymhellion Plymio Dwfn ac wrth gyflawni dyletswydd Adran 6 yng Nghymru. Yn ogystal, mae'r llythyr yn rhoi hysbysiad o newidiadau arfaethedig i bolisi cynllunio mewn perthynas â budd net i fioamrywiaeth a'r amddiffyniad a roddir i Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig a choed a choetiroedd.

5.51 Ymrwymodd Plymio Dwfn Llywodraeth Cymru i gyflawni'r targed o 30 wrth 30, i ddiogelu, rheoli 30% o dir, dŵr croyw a moroedd Cymru yn effeithiol ac yn deg erbyn 2030 fel ffocws strategol i ystyried ble a sut y gellid cyflymu camau gweithredu. Mae Polisi Cynllunio Cymru (PCC) yn cynnwys ymateb y system gynllunio i Ddyletswydd Adran 6 drwy osod fframwaith i awdurdodau cynllunio gynnal a gwella bioamrywiaeth wrth arfer eu swyddogaethau (gan ddarparu budd net i fioamrywiaeth).

5.52 Mae budd net i fioamrywiaeth, er ei fod yn debyg o ran cysyniad i Enillion Net, yn cynnwys cyfeiriad penodol at gydnerthedd ecosystemau a sut mae'r safle'n berthnasol i'r ecosystemau amgylchynol a bioamrywiaeth. O'r herwydd, mae'n annog cynigion i gynnal a gwella bioamrywiaeth ac ecosystemau yn rhagweithiol gan ganolbwyntio ar osgoi, lleihau a lliniaru effeithiau yng nghyd-destun y safle gyda mesurau lliniaru oddi ar y safle yn cael eu hystyried fel y dewis olaf wrth ystyried cydnerthedd ecosystemau, eu hamrywiaeth, maint, cyflwr, cysylltedd a'r gallu i addasu. Mae Polisi Cynllunio Cymru a Chymru'r Dyfodol ill dau yn gwneud cyfeiriadau ac ymrwymadau allweddol tuag at yr amcanion a'r nodau hyn.

5.53 Daw'r llythyr i ben drwy nodi y dylai awdurdodau cynllunio, wrth gyflawni dyletswyddau mewn perthynas â bioamrywiaeth, roi sylw i Ymagwedd Llywodraeth Cymru at Fanteision Net a Fframwaith DECCA yn y System Cynllunio Daearol, sefydliad ar y cyd rhwng CIEEM (Sefydliad Siartredig Ecoleg a Rheolaeth Amgylcheddol) a Nodyn briffio Llywodraeth Cymru sy'n rhoi rhagor o wybodaeth ategol am sicrhau manteision net i fioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau ac ystyriaethau allweddol i ecolegwyr a datblygwyr wrth gyflwyno cynigion cynllunio.

Canllawiau Technegol, 'Sut i Wella Effeithlonrwydd Ynni mewn Adeiladau Hanesyddol yng Nghymru' Cadw (Ebrill 2022)

- 5.54 Nodwyd mai dwy o'r prif heriau sy'n wynebu'r Amgylchedd Hanesyddol heddiw yw'r Agenda Newid Hinsawdd a diffyg dealltwriaeth o swyddogaeth ac arwyddocâd yr asedau hanesyddol dynodedig a heb eu dynodi. Mae canllawiau technegol gan Cadw ar 'Sut i Wella Effeithlonrwydd Ynni mewn Adeiladau Hanesyddol yng Nghymru' (Ebrill 2022) wedi'u cyhoeddi a gellir cyfeirio atynt yn ystod y broses adolygu, yn ogystal â gwaith a wnaed gan APC Eryri ynghylch yr Ardaloedd Cadwraeth dynodedig a drafodwyd fel rhan o'r Cyd-destun Lleol.

Llythyr 'Rhestr Lleol o Adeiladau Hanesyddol' Llywodraeth Cymru Medi 2022

- 5.55 Ar 28 Medi 2022 cyhoeddodd y Dirprwy Weinidog dros y Celfyddydau a Chwaraeon llythyr ynghylch y 'Rhestr Lleol o Adeiladau Hanesyddol'. Yn y llythyr hwn, mynegodd y Dirprwy Weinidog bryder ynghylch colli'r adeiladau hanesyddol nad ydynt yn cyrraedd y trothwy cenedlaethol, ond sy'n arwyddocaol yn lleol, gan nodi

'Ni allwn barhau i gollir adeiladau hyn drwy hawliau datblygu a ganiateir heb unrhyw graffu democrataidd priodol. Gall cadw, ac o bosibl addasu, adeiladau o'r fath ychwanegu at werth ac ansawdd y lleoedd yr ydym yn byw ynddynt ac osgoi'r hyn y gellir ei ystyried weithiau yn ddatblygiad modern israddol a diddychymyg. Mae'r adeiladau hyn yn adrodd hanes Cymru, ac esblygiad ein ffordd o fyw, a gall tynnu sylw atynt ar gyfer ystyriaeth arbennig hefyd gyfrannu at ein Strategaeth Newid Hinsawdd. Mae gennym gyfrifoldeb arbennig i genedlaethau'r dyfodol i sicrhau nad yw perchnogion yn dinistrio, heb graffu priodol, etifeddiaeth o adeiladau hanesyddol sy'n darlunio agweddau pwysig ar ein bywydau yn y gorffennol... Felly, rwy'n annog pob awdurdod yng Nghymru yn gryf i fanteisio ar yr opsiwn o 'restru lleol' fel y gallwn ddibynnu ar ddemocratiaeth leol fel y mecanwaith i benderfynu beth fydd yn digwydd i'r adeiladau hyn yn y dyfodol. Mae hefyd yn bwysig bod rhestrau o'r fath yn cael eu diweddarau a'n bod yn defnyddio'r darpariaethau statudol, fel Cyfarwyddiadau Erthygl 4, i reoleiddio dymchwel adeiladau o'r fath yn ddiwahân.'

- 5.56 Bydd angen i'r Awdurdod ail ymweld ac adolygu y rhestr lleol o adeiladau traddodiadol a sicrhau camau gweithredol i warchod adeiladau hanesyddol a thraddodiadol sydd y tu allan i'r trothwy gwarchod cenedlaethol, gan gydnabod pa mor bwysig yw'r adeiladau hyn, yn ogystal â sut y gallai gyfrannu at y strategaeth newid hinsawdd. Dylid ystyried pwerau ac adnoddau'r Awdurdod a'u harfer i sicrhau mwy o warchod a gwella ar gyfer yr adeiladau hyn yn y dyfodol.

Dirymu Nodyn Cyngor Technegol (NCT) 1 Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai (Mawrth 2020) a Monitro Cyflawni drwy gyfrwng Taflwybr Tai

- 5.57 Mae Nodyn Cyngor Technegol (NCT) 1 wedi'i ddiddymu yn ei gyfanrwydd o ganlyniad i'r newid polisi i PCC sydd bellach yn amlinellu bod disgwyl i Awdurdodau Cynllunio Lleol ddefnyddio eu taflwybr tai fel sail ar gyfer monitro'r broses o gyflawni eu gofynion tai. Cyhoeddir y trywydd yn yr Adolygiad Monitro Blynyddol bob blwyddyn.

Ail gartrefi / llety gwyliau hunanarlwyo: Newidiadau rheoliadol, Llywodraeth Cymru (Hydref 2022); Llythyr y Gweinidog i ACLlau (Medi 2022).

- 5.58 Mae lefelau perchnogaeth ail gartrefi a'r cynnydd mewn llety hunanarlwyo tymor byr wedi bod yn fater amlwg iawn ers i'r cyfnod cloi cyntaf ddod i ben. Mae effeithiau'r pandemig a Brexit wedi cyflymu tueddiadau presennol. Mae'r cynnydd mewn ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yn gysylltiedig ag effeithiau economaidd, amgylcheddol, a diwylliannol ar gynaliadwyedd cymunedau ac yn bryder mawr i gymunedau Eryri. Hyd at yr 20fed o Hydref 2022, nid oedd newid defnydd tŷ presennol i ail gartref neu lety gwyliau yn cael ei ystyried fel datblygiad o dan y Ddeddf Cynllunio, felly roedd eu newid defnydd y tu allan i sgôp y system Gynllunio, a'r CDLIE. Nid yw 2016-2031 yn cynnwys polisiau perthnasol.
- 5.59 Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru becyn o fesurau ym mis Gorffennaf 2022 i fynd i'r afael â mater ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yng Nghymru. Roedd y rhain yn cynnwys elfen cynllunio defnydd tir a allai effeithio ar Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Mae hyn yn cynnwys newid deddfwriaethol sy'n galluogi Awdurdod Cynllunio Lleol i geisio rheoli ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yn ei ardal. Mae'n dilyn ymgynghoriad ar y mater ym mis Tachwedd 2021, yr oedd Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn cefnogi'r egwyddor iddi ond hefyd yn tynnu sylw at rai materion yn ymwneud ag ymarferoldeb a baich adnoddau.
- 5.60 O Hydref 20fed, 2022, diwygiwyd *Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Dosbarthiadau Defnydd) 1987* (UCO) i greu dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer
- ‘Anheddau, a ddefnyddir fel prif breswylfa neu unig breswylfa’ (Dosbarth C3),
- ‘Anheddau, a ddefnyddir fel arall fel unig neu brif breswylfa’ (Dosbarth C4), a:
- Gosodiadau tymor byr 'Dosbarth C6'.
- 5.61 Yn flaenorol nid oedd unrhyw wahaniaeth rhwng y defnyddiau hyn o fewn y Gorchymyn Dosbarth Defnydd – a byddent i gyd wedi cael eu hystyried dan un Dosbarth C3.
- 5.62 *Mae Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995* hefyd wedi'i ddiwygio i ganiatáu newidiadau rhwng y 3 defnydd uchod. Datblygiad a Ganiateir (h.y. dim angen cais cynllunio) i newid rhwng y 3 defnydd newydd – C3, C5 a C6. Yn hollbwysig, gall yr hawliau 'datblygu a ganiateir' hyn gael eu datgymhwyso o fewn ardal benodol gan yr hyn a elwir yn Gyfarwyddyd Erthygl 4 gan Awdurdod Cynllunio Lleol ar sail tystiolaeth leol gadarn.
- 5.63 Fel y nodir yn **Ilythyr y Gweinidog at ACLlau dyddiedig 28 Medi 2022** mae'r newidiadau cyflenwol hefyd wedi'u gwneud i adran 4.2 Polisi Cynllunio Cymru (PCC). Mae'r newidiadau polisi hyn yn ei gwneud yn glir, lle bo'n berthnasol, bod yn rhaid ystyried mynychder ail gartrefi a gosodiadau tymor byr mewn ardal leol wrth ystyried gofynion tai a dulliau polisi mewn Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI). Mae'r diwygiadau i Bolisi Cynllunio Cymru yn ei gwneud yn glir, pan fo awdurdod cynllunio lleol yn cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4, y dylai atgyfnerthu ei gamau gweithredu drwy ei gwneud yn ofynnol i amodau gael eu gosod ar bob annedd newydd sy'n cyfyngu ar eu defnydd i Ddosbarth C3 lle byddai amod o'r fath yn bodloni'r profion perthnasol. Dylai awdurdodau lleol hefyd ddyrannu safleoedd mewn CDLIau sydd wedi'u cyfyngu i ddefnydd C3, gan gynnwys tai marchnad leol, mewn ardaloedd lle maent yn ceisio rheoli ail gartrefi a gosodiadau tymor byr.

Cynllun Cymunedau Cymraeg (Awst 2022)

- 5.64 Mae'r Llywodraeth yn mynd i gyhoeddi manylion Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg yn fuan sy'n cynnig cymorth i gymunedau Cymraeg eu hiaith sydd â chrynodiad uchel o ail gartrefi. Bydd y cynllun hefyd yn cynnwys cymorth i fentrau cymdeithasol a mentrau tai cymunedol cydweithredol, yn ogystal â chymorth i ddiogelu enwau lleoedd Cymraeg.
- 5.65 Lansiodd y Llywodraeth Gomisiwn dros Gymunedau Cymraeg, o dan gadeiryddiaeth Dr Simon Brooks, ym mis Awst 2022. Bydd y Comisiwn yn archwilio realiti ieithyddol cymunedau Cymraeg eu hiaith heddiw er mwyn gwneud argymhellion polisi a fydd yn helpu i'w diogelu ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae'r Comisiwn wedi galw am dystiolaeth ynghylch sut y gellir cryfhau cymunedau Cymraeg eu hiaith, a bydd ENPA yn cyflwyno cynrychiolaeth iddo. Bydd y Comisiwn yn cynhyrchu adroddiad cynhwysfawr, yn pontio meysydd polisi o addysg i'r economi.

Llywbr Newydd – Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (Mawrth 2021)

- 5.66 Strategaeth Drafnidiaeth Cymru 2021 yw canllawiau Llywodraeth Cymru sy'n anelu at lunio'r system drafnidiaeth yng Nghymru dros yr 20 mlynedd nesaf. Mae'n gosod pobl a newid hinsawdd ar flaen a chanol ein system drafnidiaeth. Y weledigaeth yw:

-Dod â gwasanaethau at bobl er mwyn lleihau'r angen i deithio

-Caniatáu i bobl a nwyddau symud yn hawdd o ddrws i ddrws ar drafnidiaeth hygyrch, gynaliadwy

-Annog pobl i wneud y newid i drafnidiaeth fwy cynaliadwy

- 5.67 Ei uchelgeisiau lles yw bod yn dda i bobl a chymunedau, yr amgylchedd, lleoedd a'r economi, diwylliant a'r Gymraeg. Dylanwadodd y strategaeth ar gefnogaeth Llywodraeth Cymru i dynnu cynllun ffordd osgoi Llanbedr yn ôl.

Teithio Llesol

- 5.68 Mae Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 yn ceisio sicrhau cynnydd sylweddol mewn teithio llesol ac mae'n ysgogydd allweddol wrth gyflawni uchelgais Llywodraeth Cymru i greu manau cynaliadwy lle gall pobl gerdded a beicio fel rhan o'u gweithgarwch bob dydd. Ers i'r Ddeddf gael ei llunio, mae awdurdodau lleol wedi datblygu cynlluniau ar gyfer rhwydweithiau teithio llesol ar gyfer eu hardal. Offeryn yw'r Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol i awdurdodau lleol wella eu blaengynllunio ar gyfer teithio llesol a dylid eu defnyddio i lywio, yn ogystal â chael eu llywio gan, leoliad a dyluniad datblygiadau newydd.

Polisi Rhanbarthol

Gogledd Orllewin Cymru – CNC (2020)

- 5.69 Mae Datganiadau Ardal a gynhrychir gan CNC yn cwmpasu saith rhan wahanol o Gymru, gyda Datganiad Ardal gogledd orllewin Cymru yn berthnasol i Barc Cenedlaethol Eryri. Eu pwrpas yw amlinellu'r heriau allweddol sy'n wynebu'r ardal; beth y gellir ei wneud i gwrdd â'r heriau hynny a sut y gallwn reoli adnoddau naturiol yn well er budd cenedlaethau'r dyfodol.
- 5.70 Mae'r Datganiadau Ardal yn cael eu diweddarau'n rheolaidd a'u gwella flwyddyn ar ôl blwyddyn wrth i fwy o ddata a gwybodaeth gael eu casglu. Roedd y themâu allweddol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru yn cynnwys 'Ffyrdd o Weithio'; 'Argyfwng hinsawdd a natur'; 'Ailgysylltu pobl â natur'; 'Annog economi gynaliadwy'; 'Cefnogi rheolaeth tir cynaliadwy'; 'Cyfleoedd ar gyfer ecosystemau cydnerth'.
- 5.71 Nodwyd bod llawer o ecosystemau yn ein hamgylchedd naturiol yn dirywio, ac mae angen dod o hyd i ffyrdd mwy cynaliadwy o reoli, gwarchod a gwella'r asedau naturiol hyn.

Byw yn iach, Aros yn iach

Diweddarwyd strategaeth 10 mlynedd y Bwrdd Iechyd yn 2021 i helpu pobl i reoli eu hiechyd a'u lles. Roedd y Strategaeth yn cynnwys y nodau canlynol ar gyfer iechyd a lles:

- Gwella iechyd a lles corfforol, emosiynol a meddyliol i bawb
- Targedu ein hadnoddau i bobl sydd â'r anghenion mwyaf a lleihau anghydraddoldebau
- Cefnogi plant i gael y dechrau gorau mewn bywyd
- gweithio mewn partneriaeth i gefnogi pobl – unigolion, teuluoedd, gofalwyr, cymunedau – i gyflawni eu lles eu hunain
- Gwella diogelwch ac ansawdd yr holl wasanaethau
- Parchu pobl a'u hurddas
- Gwrandewch ar bobl a dysgu o'u profiadau

Tirwedd Llechi Safle Treftadaeth y Byd Gogledd Orllewin Cymru

- 5.72 Ers mis Gorffennaf 2021, mae'r Safle Ymgeisiol ar gyfer Treftadaeth y Byd, sef Tirwedd Llechi Gogledd-orllewin Cymru, wedi'i ddynodi'n Safle Treftadaeth y Byd. Bydd angen diwygio hyn felly o fewn y Cynllun diwygiedig. Gyda Thirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru wedi'i ddynodi o fewn Ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Cyngor Gwynedd a Pharc Cenedlaethol Eryri, mae CCA ar y cyd wedi'i baratoi a'i fabwysiadu gan y ddau Awdurdod (Mehefin 2022). Bydd unrhyw newid i bolisi felly angen ymgynghori gyda Chyngor Gwynedd i sicrhau cydlynid.

Targedau Tai CDG

5.73 Pe bai CDG yn cael ei fabwysiadu ar gyfer Rhanbarth y Gogledd, bydd yn cynnwys targedau tai ar gyfer y rhanbarth. Efallai y bydd angen cymryd y rhain i ystyriaeth, yn dibynnu ar amseriad ei fabwysiadu. Bydd ENPA yn cael mewnbwn i'r CDG.

Bargen Twf Gogledd Cymru. Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (2019)

5.74 Yn 2019, daeth cynrychiolwyr o Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ynghyd i gytuno ac arwyddo Bargen Twf Gogledd Cymru. Amcangyfrifir y bydd y fargen yn werth mwy na £1bn i ogledd Cymru, a bydd yn anelu at gael effaith gadarnhaol ar filoedd o gartrefi, busnesau a sefydliadau ar draws yr ardal. Mae'r rhaglenni o fewn y fargen yn cynnwys prosiectau ar:

- Ynni carbon isel
- Gweithgynhyrchu uwch
- Diwydiannau tir (amaethyddiaeth a thwristiaeth)
- Tir ac eiddo
- Sgiliau a chyflogaeth
- Cysylltedd digidol
- Trafnidiaeth strategol

5.75 Amcanion y fargen, yn ôl Uchelgais Gogledd Cymru, fydd creu tua 4,200 o swyddi newydd a darparu £2.4bn o GYC ychwanegol. O ran y Parc Cenedlaethol, prosiect sy'n gysylltiedig â'r cytundeb yw'r uchelgais i ddod â datblygiad Adweithydd Modiwlwr Bach i Drawsfynydd, ac mae Uchelgais Gogledd Cymru yn gweithio gyda'r prif noddwr, Cwmni Egino, i ddatblygu'r safle.

Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd (ASCLI) – fel rhan o NCT 15 diwygiedig Llywodraeth Cymru

5.76 Roedd disgwyl i NCT 15 diwygiedig gael ei gyhoeddi yn ystod 2022, ond mae wedi cael ei ohirio tan ganol 2023 ers hynny. Bydd y NCT diwygiedig yn cynnwys canllawiau llymach ar gyfer datblygu, sy'n cynnwys datblygu tir llwyd yn unig mewn ardaloedd o risg a throthwyon uwch ar gyfer amddiffynfeydd rhag llifogydd.

5.77 Rhan o'r rheswm am yr oedi yw fel y gall Awdurdodau Cynllunio Lleol (ACLI) gynllunio'n ddigonol ar gyfer yr ardaloedd perygl llifogydd newydd, yn enwedig wrth lunio Cynlluniau Datblygu Lleol neu wrth fynd drwy brosesau adolygu.

5.78 Yn ystod mis Rhagfyr 2021, ysgrifennodd Llywodraeth Cymru at bob Awdurdod Lleol yng Nghymru, yn gofyn am ddiweddarau eu ASCLI er mwyn adlewyrchu'r Mapio Llifogydd ar gyfer Cynllunio (MLIC) sy'n rhan o'r NCT15 newydd. Mae'r MLIC newydd (yn wahanol i'r Mapiau Cyngor Datblygu NCT blaenorol), yn ystyried risgiau newid hinsawdd yn y mapiau perygl llifogydd.

5.79 Mewn ymateb i hyn, mae Cyngor Gwynedd, Cyngor Môn a Pharc Cenedlaethol Eryri wedi penodi Ymgynghoriaeth Gwynedd Consultancy (YGC) i ddiweddarau'r asesiadau o safleoedd, a safleoedd a ddynodwyd, o fewn y Cynlluniau Datblygu Lleol. Mae'r safleoedd hyn yn amrywio o safleoedd preswyl a dyraniadau; safleoedd cyflogaeth a

diwydiannol a'r ardaloedd menter dynodedig. Amcangyfrifir y bydd y gwaith hwn yn cael ei gwblhau yn gynnar yn 2023.

Cynllun Strategol Economi Ymwelwyr Cynaliadwy 2035: Gwynedd ac Eryri

5.80 Mae gwaith yn mynd rhagddo ar y Cynllun Strategol ar gyfer Gwynedd ac Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Eryri, i'w fabwysiadu yng ngwanwyn 2023. Mae'r cynllun strategol hwn yn gosod allan y weledigaeth ar gyfer dyfodol 'Economi ymwelwyr er budd ac er lles y bobl, yr amgylchedd, yr iaith a'r boblogaeth. diwylliant Gwynedd ac Eryri.' Mae'r cynllun strategol hefyd yn nodi tair egwyddor graidd ar gyfer economi ymwelwyr cynaliadwy,

- Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth
- Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd
- Sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd ac Eryri yn drech nag unrhyw anfanteision

5.81 Nod y cynllun strategol hwn yw i'r cydweithio newydd hwn rhwng Cyngor Gwynedd, Parc Cenedlaethol Eryri, a phartneriaid cymunedol, busnes a chyhoeddus arwain at economi ymwelwyr cynaliadwy yn yr ardal sy'n rhoi blaenoriaeth i les a ffyniant cymunedau, iaith. a diwylliant. Bydd angen ystyried hyn felly wrth adolygu'r cynllun.

5.82 Mae'r Cynllun yn cydnabod gorddibyniaeth adrodd ar elfen economaidd a chyflogaeth twristiaeth a'r angen i ystyried effaith y sector economi ymweld yn fwy cyfannol. Mae'r Cynllun felly yn adnabod dangosyddion newydd ar gyfer mesur effaith yr economi ymweld ar yr ardal fel y bydd darlun llawer mwy cytbwys sy'n cynrychioli'r tri phennawd egwyddor craidd y cyfeirir atynt uchod.

Metro Gogledd Cymru

5.83 Mae Polisi 12 Cymru'r Dyfodol (2021) yn cynnwys datblygu Metro Gogledd Cymru. Y nod yw creu systemau trafniadaeth integredig newydd sy'n darparu gwasanaethau cyflymach, amlach a chyd-gysylltiedig gan ddefnyddio trenau, bysiau a rheilffyrdd ysgafn. Mae'r Metro hwn yn canolbwyntio ar goridor yr A55 a'r ardal ehangach, sy'n ymestyn i ardal ogleddol y Parc Cenedlaethol. Gallai Metro Gogledd Cymru chwarae rhan arwyddocaol wrth annog mynediad heb gar i Eryri.

Awyr Dywyll

5.84 Ers 2019, mae'r Parc wedi sefydlu partneriaeth gyda'r tair AHNE sef Ynys Môn, Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy, a Phen Llŷn i helpu i warchod awyr y nos dros ardal ehangach o Ogledd Cymru, gan effeithio'n gadarnhaol ar fywyd gwylt, cynefinoedd, trigolion a thwristiaid ar raddfa llawer mwy. Mae'r prosiect, a elwir yn 'Prosiect Nôs yn gweithio ar draws gogledd Cymru i addysgu a chefnogi cymunedau i amddiffyn eu hawyr dywyll a'r holl fanteision a ddaw yn eu sgil. Ers 2019 maent wedi ymgysylltu â bron i 10,000 o bobl mewn digwyddiadau amrywiol yn yr ardal.

5.85 Fel rhan o'r 'Prosiect Nôs', paratowyd dogfen ganllaw o'r enw 'Golau da – arweiniad busnes a chymunedol'. Paratowyd y ddogfen ar gyfer AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy gan Light 4 Cundall, gyda chefnogaeth gweithgor o swyddogion yr AHNE a Partneriaeth Awyr Dywyll Gogledd Cymru Prosiect Nôs (sy'n cynnwys swyddogion Parc Cenedlaethol Eryri). Mae'r ddogfen yn ceisio darparu gwybodaeth i fusnesau,

sefydliadau, cymunedau ac unigolion am sut y gallant greu amgylchedd sy'n cefnogi awyr dywyll, ac i ddod yn gyfeillgar i'r awyr dywyll. Mae'n bosibl y gellid mabwysiadu'r canllawiau hyn fel CCA ar gyfer y Parc Cenedlaethol.

- 5.86 Yn 2021, gorffennodd y Parc Cenedlaethol brosiect gyda Phlas y Brenin, y Ganolfan Awyr Agored Genedlaethol yng Nghapel Curig, a groesawodd y prosiect awyr dywyll i weithio ar wella eu goleuo. Mae'r safle bellach yn arddangosiad ardderchog o sut y dylid gwneud golau awyr dywyll. Mae'n well i iechyd trigolion lleol, pobl sy'n ymweld â'r ganolfan ac i'r cynefin nosol ar gyfer lluo o fywyd gwyllt. Mae'r ganolfan hefyd wedi arbed bron i ddwy dunnell o garbon y flwyddyn drwy newid ei golau a bydd yn gweld miloedd mewn arbedion ynni dros amser.

Polisi Lleol

Cynllun Eryri 2020

- 5.87 Cynllun Eryri, Cynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol a fabwysiadwyd yn 2020 yw'r ddogfen strategol drosfwaol ar gyfer y Parc Cenedlaethol, sy'n cydlynu ac yn integreiddio cynlluniau, strategaethau a chymau gweithredu eraill. Mae'n nodi sut y caiff pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a'r ddyletswydd gysylltiedig eu cyflawni drwy ddatblygu cynaliadwy. Nid cynllun ar gyfer Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn unig yw Cynllun Eryri ; mae ar gyfer yr holl bobl a sefydliadau hynny sydd â dylanwad dros ddyfodol y Parc Cenedlaethol. Mae Cynllun Eryri yn eistedd ochr yn ochr â Chynllun Datblygu Lleol (CDLI) Eryri. Mae gan y cynlluniau weledigaeth a rennir ac mae'r CDLI yn ceisio cyflawni elfennau gofodol y Cynllun Eryri.

- 5.88 Mae Cynllun Eryri yn cynnwys cyfres o ganlyniadau.

Canlyniadau amgylcheddol:

- A1. Mae egwyddorion Twristiaeth Gynaliadwy yn cael eu cyflawni.
- A2. Mae bioamrywiaeth yn cael ei gynnal a'i wella, tra bod cydnerthedd ecosystemau yn cynyddu.
- A3. Rydym yn barod am effeithiau newid hinsawdd ac yn lleihau ein hól troed carbon.
- A4. Mae Eryri ar flaen y gad yn rhyngwladol wrth fynd i'r afael yn llwyddiannus â rhywogaethau ymledol, plâu a chlefydau sy'n effeithio ar rywogaethau brodorol.
- A5. Mae cymunedau, busnesau ac ymwelwyr yn chwarae rhan weithredol wrth ofalu am dirweddau, cynefinoedd, bywyd gwyllt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol.
- A6. Mae Eryri yn enghraifft flaenllaw yng Nghymru o sut i ofalu am a hyrwyddo treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol.
- A7. Mae ein Nodweddion Arbennig wedi'u diogelu'n dda.

Canlyniadau Iechyd a Lles:

- B1. Mae'r Parc Cenedlaethol yn cael effaith gadarnhaol ar lesiant.
- B2. Gall trigolion ac ymwelwyr gael mynediad i amrywiaeth o lwybrau yn y Parc Cenedlaethol gyda'r nod o wella iechyd corfforol a meddyliol.
- B3. Mae ein Nodweddion Arbennig yn cael eu cydnabod a'u deall yn eang.
- B4. Cyflawnir opsiynau cynaliadwy ar gyfer trafndiaeth a pharcio.
- B5. Mae ein cyfleusterau ymwelwyr o ansawdd uchel ac yn sensitif i dirwedd.

Canlyniadau Cymunedol a'r Economi :

C1. Mae iaith, diwylliant a threftadaeth Eryri yn cael eu dathlu, eu cefnogi a'u cryfhau.

C2. Mae swyddi a chyfleoedd yn annog pobl i aros yn yr ardal.

C3. Atebion arloesol yn ymwneud â thai fforddiadwy i'w prynu a'u rhentu yn yr ardal yn cael eu gweithredu

C4. Cefnogir cymunedau lleol i ffynnu ym mhob agwedd ar lesiant

- 5.89 Rhagwelir y bydd polisïau a gweithredoedd Cynllun Eryri hefyd yn cael eu hadolygu yn yr ychydig flynyddoedd nesaf ochr yn ochr â CDLI Eryri i sicrhau cydlynid rhwng dwy ddogfen strategol yr Awdurdod.

Cynlluniau Lles

- 5.90 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i Gynghorau, fel cynrychiolwyr y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, i baratoi Cynllun Llesiant. Mae gan ACLlau ddyletswydd i roi sylw i'r Cynllun Llesiant Lleol wrth baratoi ac adolygu'r cynllun datblygu, a bydd yn rhan allweddol o sylfaen dystiolaeth y CDLI ar gyfer y CDLI Newydd.

Cynllun Llesiant Gwynedd a Môn 2018

- 5.91 Cyhoeddodd Cyngor Gwynedd a Chyngor Ynys Môn eu Cynllun Llesiant ar y cyd yn 2018. Mae'r Cynllun Llesiant yn darparu gweledigaeth hirdymor o lesiant yng Ngwynedd ac yn manylu ar y camau a fydd yn cael eu cymryd i fynd i'r afael â materion lleol a chyfrannu at y strategaeth genedlaethol. nodau llesiant. Mae'r cynllun yn nodi 2 amcan llesiant sef
- cymunedau ffyniannus a hirdymor llewyrchus, a;
 - Preswylwyr iach ac annibynnol gyda safon bywyd da.
- 5.92 Mae cyfnod y cynllun llesiant presennol yn dod i ben. Ym mis Mai 2022, cyhoeddwyd Asesiad o Lesiant Lleol ar gyfer Ynys Môn a Gwynedd. Defnyddir yr Asesiad i osod yr amcanion llesiant lleol, a bydd y rhain yn darparu fframwaith ar gyfer y Cynllun Llesiant nesaf.

Cynllun Llesiant Lleol Conwy a Sir Ddinbych 2018-2023

- 5.93 Cymeradwywyd Cynllun Llesiant Lleol Conwy a Sir Ddinbych ym mis Ebrill 2018 ac mae'n nodi'r amcanion lleol i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol yr ardal. Y blaenoriaethau yw;
- Pobl – Cefnogi Lles Meddyliol Da i bob oed
 - Cymuned – Cefnogi Grymuso Cymunedau
 - Lle – Cefnogi Cydnerthedd Amgylcheddol.

Cynllun Cyngor Gwynedd 2023 – 2028

Pwrpas y Cynllun yw nodi gweledigaeth a blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer y cyfnod rhwng Ebrill 2023 a diwedd Mawrth 2028. Mae'r Cynllun yn esbonio pam ein bod yn canolbwyntio ein hegri a'n hadnoddau mewn rhai meysydd. Mae'r Cynllun yn cynnwys cyfres o brosiectau ar gyfer y pum mlynedd nesaf o dan saith maes blaenoriaeth:

Gwynedd Yfory: Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc

• Gwynedd Lewyrchus: Cryfhau'r economi a chefnogi pobl Gwynedd i ennill cyflog teilwng

• Gwynedd Gartrefol: Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas a fforddiadwy yn eu cymunedau

• Gwynedd Ofalgar: Cefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau

• Gwynedd Gymraeg: Sicrhau ein bod yn rhoi pob cyfle posibl i'n trigolion ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned

• Gwynedd Werdd: Diogelu harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd

• Gwynedd Effeithlon: Rhoi trigolion Gwynedd yn gyntaf a'u trin yn deg a sicrhau bod y Cyngor yn perfformio'n effeithiol ac yn effeithlon

Cynllun Adfywio Cyngor Gwynedd: Ardal Ni 2035

5.94 Mae Cyngor Gwynedd yn y broses o baratoi Cynllun Adfywio newydd: Ardal Ni 2035 ac wedi galw ar drigolion y sir - o Ben Llŷn i Benllyn ac o Aberdyfi i Abergwyngregyn - i gwblhau holiadur Ardal Ni 2035 (Ein Hardal). Mae'n rhoi'r cyfle i bobl y sir ddweud beth sy'n dda am eu hardal leol, beth sydd ddim cystal a beth sydd angen ei newid i wneud eu hardal yn lle gwych i fyw ynddo erbyn 2035. Bydd yr holl ymatebion a ddaw i law yn helpu i siapio'r gwaith o flaenoriaethu a datblygu 13 cynllun adfywio lleol ar gyfer cymunedau Gwynedd dros y 15 mlynedd nesaf. Y cam nesaf wedyn fydd cydweithio a datblygu atebion ar y cyd gyda sefydliadau, grwpiau ac unigolion lleol.

'Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur' Cyngor Gwynedd Mawrth 2022,

5.95 Mae 'Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur' sy'n para'r cyfnod rhwng 2022 a 2030 yn amlinellu'r camau y bydd Cyngor Gwynedd yn eu cymryd erbyn 2030 i sicrhau bod yr uchelgais o ddod yn gyngor sero net yn cael ei wireddu. Mae'r cynllun yn canolbwyntio ar wneud newidiadau i'r pynciau a restrir isod, er mwyn sicrhau y cyflawnir yr uchelgais sero net;

- Adeiladau ac ynni
- Symudedd a thrafnidiaeth
- Gwastraff
- Llywodraethu
- Caffael
- Defnydd Tir

- Ecoleg

Cynllun Prtneriaeth Yr Wyddfa

- 5.96 Mae'r cynllun hwn wedi'i ddatblygu gan Bartneriaeth Yr Wyddfa, grŵp gweithiol a chydlynol o sefydliadau sy'n gweithio ar Yr Wyddfa ac o'i chwmpas, sy'n cydnabod manteision cydweithio. Mae'r cynllun hwn wedi'i greu i sicrhau dyfodol cynaliadwy, cadarnhaol i'r Wyddfa er mwyn rhoi eglurder a gwelededd i waith partneriaeth. Y pum thema flaenoriaeth y mae'r Bartneriaeth wedi eu hadnabod yw: 1. Gofalu am Amgylchedd Naturiol Yr Wyddfa 2. Yr Economi Wledig a Chymunedau Lleol 3. Isadeiledd a Gwasanaethau 4. Gwybodaeth Ymwelwyr a Thwristiaeth 5. Gweithgareddau Awyr Agored, Antur ac Addysg.

Ardaloedd Cadwraeth sy'n Addas ar gyfer yr Unfed Ganrif ar Hugain', APCE 2022

- 5.97 Ers mis Hydref 2021, mae'r Awdurdod wedi cychwyn ar brosiect, o'r enw 'Ardaloedd Cadwraeth sy'n Addas ar gyfer yr Unfed Ganrif ar Hugain' i sicrhau cadwraeth gynaliadwy Ardaloedd Cadwraeth Eryri, a all hefyd gael ei gymhwyso i adeiladau traddodiadol / hanesyddol Eryri yn ogystal ag adeiladau rhestredig. Mae blwyddyn gyntaf y prosiect wedi cynnwys drafftio gwerthusiadau ardaloedd cadwraeth unigol ar gyfer y 14 Ardal Gadwraeth ddynodedig, fel sylfaen ar gyfer rheolaeth gadarnhaol ar yr ardaloedd hyn i sicrhau datblygiad priodol yn ogystal â chynaliadwy. Yn benodol, mae'r Gwerthusiadau'n diffinio'r hyn sy'n bwysig am y meysydd ond hefyd, trwy ddadansoddi, yn dechrau nodi lle mae materion, cyfleoedd, a ffactorau eraill. Mae'r Cynlluniau Rheoli unigol dilynol yn darparu fframwaith i reoli'r Ardaloedd Cadwraeth yn effeithiol, gan wella a gwarchod eu cymeriad arbennig mewn ffordd gadarnhaol a rhagweithiol, a darparu arweiniad effeithiol i'r rhai sy'n byw, yn gweithio, yn buddsoddi ac yn rheoli'r ardaloedd. Fel rhan o'r gwaith hwn, mae'r Awdurdod hefyd wedi cynhyrchu y canllawiau mwy penodol ar wella effeithlonrwydd ynni adeiladau traddodiadol a rhestredig o fewn Ardaloedd Cadwraeth 'Cyngor ar Fesurau Effeithlonrwydd Ynni mewn Ardaloedd Cadwraeth - Canllaw Cynllunio ac Ymarferol'. Mae'n bosibl felly y bydd angen ystyried darpariaethau ynghylch y prosiect hwn wrth adolygu'r bennod hon o'r CDLI.

Strategaeth Tai Cyngor Gwynedd (2019)

- 5.98 Mabwysiadwyd Strategaeth Tai Cyngor Gwynedd ym mis Gorffennaf 2019. Gweledigaeth y Strategaeth Dai yw:
- "Sicrhau bod gan bobl Gwynedd fynediad i gartref addas o safon, sy'n fforddiadwy ac yn gwella ansawdd eu bywyd."*
- 5.99 Mae'r Strategaeth yn amlinellu pum amcan y byddai angen mynd i'r afael â nhw os yw'r Cyngor am gyflawni'r weledigaeth hon:
1. Neb yn ddigartref yng Ngwynedd
 2. Tai cymdeithasol ar gael i bawb sydd angen un
 3. Bod cartref pawb yng Ngwynedd yn fforddiadwy iddynt
 4. Bod Tai Gwynedd yn ecogyfeillgar

5. Bod cartrefi yn cael dylanwad cadarnhaol ar iechyd a lles pobl Gwynedd

Cynllun Gweithredu Tai Cyngor Gwynedd 2020/21 – 2026/27

5.100 Pwrpas y Cynllun Gweithredu yw amlinellu sut bydd y Cyngor yn ceisio mynd i'r afael ag amcanion Strategaeth Tai Cyngor Gwynedd (2019) nawr a hyd at 2026/27.

5.101 Amlinellir dros 30 o gynlluniau ar draws y sir a fydd yn galluogi'r Cyngor i:

- hwyluso dros 500 o dai fforddiadwy newydd i'w gwerthu neu eu gosod i drigolion Gwynedd gan gynnwys adeiladu 100 o dai newydd;
- cynnig benthyciadau i 250 o brynwyr tro cyntaf lleol;
- sicrhau dros 600 o dai cymdeithasol newydd i Wunedd gan gynnwys prynu 72 o gyn dai cymdeithasol i'w rhentu i bobl leol yn unol â pholisi gosod lleol newydd y Cyngor;
- ymestyn cynllun grant i ddod â 250 o dai gwag yn ôl i ddefnydd ar draws y sir;
- buddsoddi mewn cartrefi ecogyfeillgar megis y cynllun arloesol sydd ar waith ar hyn o bryd yn ardal Segontiw yng Nghaernarfon;
- datblygu 150 o unedau byw i bobl ddigartref yn y sir a chreu 130 o unedau newydd ar gyfer trigolion bregus.

Er mwyn cyflawni'r cynlluniau, bydd y Cyngor yn ail-fuddsoddi £22.9 miliwn o Dreth y Cyngor premiwm ar ail gartrefi tan 2026/27, ynghyd â ffynonellau cyllid eraill gan gynnwys grantiau tai cymdeithasol a'r cyllid a godwyd drwy Gynllun Rheoli Asedau'r Cyngor.

Strategaeth Tai Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy 2018-2023

5.102 Mae hwn yn nodi'r weledigaeth a'r cynlluniau ar gyfer tai yn Sir Conwy am y pum mlynedd nesaf. Bydd unrhyw strategaeth newydd neu wedi'i diweddarau yn berthnasol i'r adolygiad o'r CDLI.

5.103 Gweledigaeth y Strategaeth Dai yw:

"i bobl yng Nghonwy gael mynediad at lety fforddiadwy, priodol ac o ansawdd da sy'n gwella ansawdd eu bywyd. Rydyn ni eisiau adeiladu mwy na thai yn unig, rydyn ni eisiau creu cymunedau cynaliadwy lle mae pobl yn falch o'u galw'n gartref."

5.104 Mae'r Strategaeth yn amlinellu pedwar amcan y byddai angen mynd i'r afael â nhw os yw'r Cyngor am gyflawni'r weledigaeth hon:

1. Cynyddu'r cyflenwad o opsiynau tai fforddiadwy ar gyfer y rhai ar incwm is.
2. Gweithio tuag at ddiwallu anghenion llety a chymorth amrywiol pawb yn ein sir nawr ac yn y dyfodol.
3. Gwella cyflwr a safonau effeithlonrwydd ynni ein tai.
4. Sicrhau bod pobl yn deall eu hopsiynau tai i'w galluogi i wneud penderfyniad gwybodus

Cymdeithasau Tai: Strategaethau Datblygu

Mae gan gymdeithasau tai rôl hanfodol wrth ddarparu tai cymdeithasol a chanolradd, ac mae eu strategaethau datblygu hefyd yn ystyriaeth bwysig.

Asesiadau o'r Farchnad Dai Leol

- 5.105 Awdurdodau Tai Lleol sy'n gyfrifol am gynhyrchu a diweddarau Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (AMTLI) mewn partneriaeth ag awdurdodau cynllunio a rhanddeiliaid eraill. Mae Cyngor Gwynedd wedi diweddarau eu AMTLI ar gyfer y cyfnod (2018-2023). Mae AMTLI Gwynedd (2018-2023) wedi nodi ffigwr angen tai blynyddol o 707 ar gyfer ardal Gwynedd. Mae defnyddio rhaniad pro rata o 19% ar gyfer y rhan o ardal Gwynedd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol yn rhoi angen blynyddol o 134 a chyfanswm o 670 o unedau dros gyfnod 5 mlynedd yr AMTLI. Mae Cyngor Gwynedd wedi dechrau gweithio ar LHMA newydd a fydd yn cael ei gyhoeddi ddiwedd 2023/dechrau 2024.
- 5.106 Mae Conwy wedi rhyddhau AMTLI interim gyda'r bwriad o ddiweddarau'r Asesiad Marchnad Tai Lleol diwethaf a gyhoeddwyd yn 2018. Mae'n ddogfen interim yn disgwyl yr Asesiad nesaf a fydd yn dilyn canllawiau newydd a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r AMTLI yn nodi cyfanswm o 1,145 o gartrefi fforddiadwy ychwanegol dros y cyfnod 2022-2027 (229 uned y flwyddyn) ar gyfer Sir Conwy gyfan. Ar raniad pro rata o 4% ar gyfer y rhan o ardal Conwy o fewn ffin y Parc Cenedlaethol mae hyn gyfystyr â chyfanswm o 46 uned dros y cyfnod 5 mlynedd, angen blynyddol o 9 uned ar gyfer ardal Conwy sydd o fewn y Cynllun Cenedlaethol. Parcb. Nid oes llawer o newid yn y ffigurau hyn o'r AMTLI blaenorol ar gyfer 2018-23.
- 5.107 Cyn bo hir bydd Gwynedd a Chonwy yn dechrau ar y gwaith o ddiweddarau eu AMTLI a fydd yn rhan bwysig o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o CDLI Eryri yn y dyfodol. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno methodoleg newydd ar gyfer cynhyrchu AMTLI. Mae'r canllawiau newydd² yn cynghori, lle mae ffiniau parciau cenedlaethol yn croesi ffiniau awdurdodau lleol, y gallai fod yn ddefnyddiol i ymarferwyr adeiladu AMTLI mewn ffordd sy'n caniatáu i ddata angen tai gael ei echdynnu ar gyfer y Parc Cenedlaethol. Awgrymir bod Parciau Cenedlaethol yn defnyddio'r amcangyfrifon o'r angen a'r galw ychwanegol am dai a nodir yn AMTLI yr awdurdod lleol i ddatblygu adroddiad dadansoddol cryno. Bydd angen i bob awdurdod lleol gyflwyno Asesiad o'r Farchnad Dai Leol i Lywodraeth Cymru cyn diwedd mis Mawrth 2024. Mae Conwy yn bwriadu diweddarau ei AMTLI erbyn mis Mawrth 2023; Gwynedd erbyn Mawrth 2024.
- 5.108 Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gyda Gwynedd a Chonwy ac yn defnyddio canfyddiadau'r AMTLI i helpu i hysbysu'r math o anheddau sydd eu hangen o ran maint a chymysgedd deiliadaeth. Yn ogystal, mae Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru a chymdeithasau tai wedi sefydlu cofrestr tai canolraddol (Tai Teg) a gydlynir gan Grŵp Cymdeithas tai Cynefin. Mae'r gofrestr hon yn darparu gwybodaeth benodol am anghenion tai canolradd ar draws gogledd Cymru gyfan ac mae'n bosibl dadansoddi'r wybodaeth fesul anheddiad i ddarparu ffigwr cywir o'r angen am dai canolradd o fewn aneddiadau ar draws y Parc Cenedlaethol.
- 5.109 Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio gyda'r gwasanaeth Hwylusydd Tai Gwledig. Mae'r gwasanaeth yn cynhyrchu adroddiadau angen tai ar gyfer cymunedau, sy'n ffynhonnell bwysig o dystiolaeth ar gyfer llunio polisiau ac i ddatblygwyr nodi angen.

Peilot Dwyfor

5.110 Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu peilot yn ardal Dwyfor i dreialu a monitro mentrau newydd i fynd i'r afael â'r mater ail gartrefi a fforddiadwyedd. Mae rhan o Dwyfor o fewn y Parc Cenedlaethol (Beddgelert, Dolbenmaen), ac mae APCE yn rhan o'r gwaith fel partneriaid. Bydd y peilot yn gymorth i gasglu tystiolaeth y byddai ei hangen ar gyfer cyfarwyddyd Erthygl 4, a fydd, os caiff ei fabwysiadu, yn golygu y bydd angen caniatâd cynllunio i newid rhwng y dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer anheddau.

Canllaw Cynllunio Atodol: Telathrebu a Mastiau – Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (2021)

5.111 Mabwysiadwyd CCA newydd ar ddatblygiadau telathrebu yn 2021. Mae'r CCA hwn yn ceisio darparu arweiniad manwl am y modd y bydd yr Awdurdod Cynllunio yn ymdrin â thelathrebu a datblygu mastiau a bydd yn darparu cefnogaeth i swyddogion achos. Mae'r CCA hefyd yn darparu canllawiau i gynorthwyo datblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau cynllunio a chymeradwyaeth ymlaen llaw. Cwblhawyd y CCA hefyd er mwyn rhoi ateb i'r galw cynyddol a'r ceisiadau am ddatblygiadau Telathrebu y mae'r Parc Cenedlaethol wedi'u gweld yn y blynyddoedd diwethaf, yn bennaf y cyfnod monitro hwn (ac sy'n debygol o aros yn uchel ar gyfer y cyfnod monitro nesaf). Mae hyn oherwydd ymgyrch i wella cysylltedd mewn ardaloedd gwledig o fewn y DU sy'n dod o dan y cynllun Rhwydwaith Gwledig a Rennir. Ledled y DU (ar ran EE, O2, Three a Vodafone) nod y prosiect yw darparu gwasanaeth i 280,000 o adeiladau ychwanegol ac ar gyfer 16,000km ychwanegol o ffordd. Ei nod hefyd yw gwella cwmpas daearyddol o fewn Parciau Cenedlaethol y DU, o'r lefelau presennol o 41%, i 74%. Mae hyn yn y pen draw yn arwain at geisiadau yn cael eu dwyn ymlaen a'u cyflwyno o fewn Parc Cenedlaethol Eryri a bydd y CCA yn helpu i ddarparu arweiniad i sicrhau bod y datblygiadau yn y lleoliadau gorau posibl ac i osgoi unrhyw effeithiau andwyol ar y dirwedd, tra hefyd yn sicrhau angen economaidd a chymdeithasol. Gall hyn hefyd greu rhai goblygiadau i'r adolygiad o'r cynllun, a'r adolygiad o'r polisi telathrebu, fodd bynnag bydd diogelu a phwyslais ar yr amgylchedd bob amser yn flaenoriaeth.

Adolygiad a Gwerthusiad Opsiynau Trafnidiaeth a Pharcio Yr Wyddfa ac Ogwen (2020) Martin Higgitt Associates: ar ran Partneriaeth yr Wyddfa

5.112 Yn gynnar yn 2020, penodwyd Martin Higgitt Associates gan Bartneriaeth Yr Wyddfa i gynnal dadansoddiad manwl o'r amrywiol ffactorau sy'n ymwneud â materion parcio a thrafnidiaeth yn ardaloedd Yr Wyddfa ac Ogwen o'r Parc Cenedlaethol. Nod yr adroddiad oedd datblygu strategaeth ar gyfer rheoli mynediad a pharcio o amgylch Yr Wyddfa ac Ogwen a oedd yn cyd-fynd â pholisïau lleol a chenedlaethol. Mae'r adroddiad yn crynhoi bod y gorddibyniaeth bresennol ar geir i gael mynediad i safleoedd pot mêl allweddol a'r broblem parcio gronig ar adegau prysurach o'r flwyddyn yn methu â chyflawni pwrpasau craidd y Parc Cenedlaethol.

5.113 Yn dilyn dadansoddiad manwl o ddata a thueddiadau, a gweithdai a thrafodaethau manwl gyda rhanddeiliaid, mae'r adolygiad yn argymhell datblygu dull Twristiaeth Gynaliadwy a fydd yn:

→ Lleihau effaith amgylcheddol ymwelwyr ar y dirwedd warchoddedig.

- Lleihau'r effeithiau negyddol a chynyddu'r buddion i gymunedau lleol a'r economi leol.
- Gwella profiad ymwelwyr a galluogi ystod fwy amrywiol o ymwelwyr i fwynhau'r ardal.
- Gwneud y dirwedd arbennig yn fwy hygyrch i ymwelwyr nad ydynt yn defnyddio ceir.
- Trawsnewid sut mae'r ardal yn gweithredu ac yn cael ei chanfod.

Mynediad Cynaliadwy i'r Wyddfa a Dyffryn Ogwen : Astudiaeth rheoli trafndiaeth gyhoeddus – 2020-2021 (Medi 2021)

5.114 Comisiynwyd Mott MacDonald gan Trafnidiaeth Cymru i adolygu'r cyfleoedd ar gyfer parcio ceir cyhoeddus yn ardal Yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen. Mae'r astudiaeth yn diffinio rhwydwaith a gweithrediad gwasanaethau bysiau yn y dyfodol, gan gynnwys cysylltiadau ehangach â gwasanaethau trên. Mae'r astudiaeth yn dangos sut mae atebion i'r problemau yn ardal fewnol Eryri yn llawer ehangach na ffin y Parc Cenedlaethol. Cynigir y dylid ehangu'r egwyddorion a nodir yn adroddiad Martin Higgitt Associates i gynnwys cyfnewidfeydd ym Mhorthmadog, Cyffordd Llandudno, Blaenau Ffestiniog, Caernarfon a Bangor o ble y gellir darparu gwasanaethau bws, opsiwn posibl ar gyfer ymwelwyr sy'n aros yn ogystal ag ymwelwyr dydd. Mae angen i feysydd parcio fynd i'r afael â'r galw cryf am Lanberis, yn ddelfrydol gyda chapasiti parcio yn agos at yr A55, Gwibffordd Gogledd Cymru. Yn yr un modd, nid oes lle i fwy o le parcio ym Metws-y-Coed felly mae angen safle arall i atal y nifer uchel o ymwelwyr o'r cyfeiriad hwn. Rhaid i'r dull hwn ddarparu gwasanaethau bws o ansawdd uchel i'r ardal ac oddi mewn iddi, wedi'u dylunio i fodloni'r galw trwy gydol y flwyddyn.

Cynlluniau Teithio Llesol

5.115 Mae Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddatblygu cynlluniau ar gyfer rhwydweithiau teithio llesol ar gyfer eu hardal. Offeryn yw'r Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol i awdurdodau lleol wella eu blaengynllunio ar gyfer teithio llesol a dylid eu defnyddio i lywio, yn ogystal â chael eu llywio gan, leoliad a dyluniad datblygiadau newydd. Bydd Cynlluniau Teithio Llesol diweddaraf Cyngor Gwynedd a Chonwy yn cael eu defnyddio i lywio'r adolygiad.

Cynllun Strategol Cerdded a Beicio Eryri (Mawrth 2022).

5.116 Mae Trafnidiaeth Cymru wedi comisiynu astudiaeth o Deithio Llesol ar gyfer ardal Yr Wyddfa ac Ogwen. Mae'n nodi'r weledigaeth a'r amcanion i wella seilwaith, gwella diogelwch, a darparu mynediad haws i bawb, ac annog lefelau uwch o gerdded a beicio ar gyfer hamdden a theithio llesol. Y dyhead yw creu rhwydwaith integredig sy'n gynhwysol i bob defnyddiwr posibl, waeth beth fo'i ddiben neu allu. Bydd yr astudiaeth yn argymhell llwybrau teithio llesol, gan weithio'n agos gyda'r Parc Cenedlaethol ac Awdurdodau Lleol ar weithredu'r llwybrau. Y llwybr cyntaf sy'n cael sylw manwl yw cysylltiad o Lanrwst i Fetws y Coed.

6 MATERION AC YSTYRIAETHAU, GWELEDIGAETH, AMCANION A STRATEGAETH Y CDLL

Materion Allweddol, Heriau a Sbardunau Newid

- 6.1 Nododd Cynllun Datbygu Lleol Eryri presennol y materion a'r heriau allweddol y mae'r CDLI yn ceisio mynd i'r afael â hwy. Cafodd y materion a'r heriau allweddol eu llywio gan gynlluniau a strategaethau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol, y sylfaen dystiolaeth a gasglwyd wrth baratoi'r cynllun a thrwy ymgysylltu â'r gymuned.

Gweledigaeth

- 6.2 Defnyddiwyd y Materion a'r Ystyriaethau Allweddol i ddatblygu Gweledigaeth CDLI Eryri a Chynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol ac i ddatblygu set o amcanion i helpu i gyflawni'r weledigaeth. Gosodwyd y weledigaeth ar gyfer Parc Cenedlaethol Eryri yng Nghynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol (Cynllun Eryri) ac fe'i datblygwyd gyda mewnbwn Fforwm Eryri a chyfranogiad ehangach y rhanddeiliaid.

Y weledigaeth ar gyfer Eryri yn CDLI Eryri yw: Erbyn 2035 bydd Eryri yn parhau i fod yn dirwedd warchoddedig ac esblygol, wedi'i diogelu a'i gwella i ddarparu amgylchedd naturiol cyfoethog ac amrywiol; darparu buddion cymdeithasol, economaidd a llesiant yn genedlaethol ac yn rhyngwladol. Bydd pwrpasau'r Parc Cenedlaethol yn cael eu cyflawni drwy economi amrywiol a ffyniannus sydd wedi'i haddasu i heriau newid yn yr hinsawdd ac wedi'i seilio ar adnoddau naturiol – ei nodweddion tirwedd, cyfleoedd ar gyfer dysgu a mwynhad, treftadaeth ddiwylliannol a naturiol. Gyda chymunedau dwyieithog a chynhwysol ffyniannus bydd gweithio mewn partneriaeth wedi dangos y gellir cyflawni mwy trwy gydweithio. Bydd cymunedau wedi mabwysiadu datrysiadau arloesol mewn Byd sy'n newid – bydd economi carbon isel wedi cryfhau cyswllt trigolion â'r amgylchedd, gan ddarparu gwell safon byw a sicrhau enw da Eryri fel Parc Cenedlaethol o fri rhyngwladol ac un o leoedd i'r enaid gael llonydd.

- 6.3 Mae Cynllun Eryri wedi cael ei ddiwygio wedyn a mabwysiadwyd fersiwn mwy diweddar yn 2020 ar ôl i CDLI Eryri gael ei fabwysiadu yn 2019. Dim ond mân ddiwygiadau a wnaed i'r weledigaeth a bydd angen i'r Cynllun newydd adlewyrchu'r weledigaeth ddiwygiedig ar gyfer Parc Cenedlaethol Eryri a nodi sut gall y CDLI newydd gyfrannu at gyflawni'r weledigaeth.

Amcanion

Mae 16 o amcanion yn CDLI mabwysiedig Eryri a ddatblygwyd gan ystyried y materion a'r heriau sy'n wynebu'r ardal ac yn gysylltiedig â'r nodau llesiant. Mae materion a heriau a'r amcanion i gyd wedi'u rhannu'n bum thema:

- Gwarchod, gwella a rheoli'r Amgylchedd Naturiol
- Gwarchod a gwella'r amgylchedd diwylliannol a hanesyddol
- Hyrwyddo Cymunedau Iach a Chynaliadwy
- Cefnogi'r Economi Wledig
- Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant

Ailystyried Materion ac Ystyriaethau Allweddol, Gweledigaeth ac Amcanion

Ymgysylltu â'r gymuned a Chasglu Tystiolaeth

- 6.4 Bydd ymgysylltu â'r gymuned a chasglu tystiolaeth yn nodi materion a heriau allweddol y bydd angen i'r Cynllun diwygiedig fynd i'r afael â hwy. Bydd yn gyfle i ailystyried blaenoriaethau polisi cynllunio i gynorthwyo yn yr adferiad ar ôl argyfwng pandemig Covid-19. Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y pandemig wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio polisïau yn Eryri yn y dyfodol. Mae'r pandemig wedi amlygu pwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, cydnerthedd economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, bwyd lleol, a manau gwyrdd o ansawdd lleol. Mae'n bwysig sicrhau bod pobl lleol yn gallu byw'n lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a gwydn i'r dyfodol. Rhaid i'r ACLI hefyd gyflawni dyletswyddau a chyfrifoldebau eraill, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â'r amgylchedd a newid yn yr hinsawdd. Mae angen datblygiadau a seilwaith cynaliadwy, carbon isel i ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Mae angen hefyd ystyried economi ymwelwyr sy'n cynnal ac yn parchu'r amgylchedd ac sy'n gwarchod cymunedau lleol, iaith, diwylliant a threftadaeth.

Cynllun Eryri

- 6.5 Fel y crybwyllwyd ym Mhennod 5, mabwysiadodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ei Gynllun Partneriaeth Parc Cenedlaethol newydd (Cynllun Eryri) yn 2020, sy'n gosod gweledigaeth tymor hir yr Awdurdod ar gyfer y Parc Cenedlaethol ac yn gosod allan yr hyn a ystyrir yn flaenoriaethau ar gyfer y pum mlynedd nesaf a thu hwnt. Dylid ailystyried Materion ac ystyriaethau allweddol, gweledigaeth ac amcanion y CDLI diwygiedig er mwyn sicrhau cynghrair â'r blaenoriaethau a nodir yn y Cynllun. Eryri. Rhagwelir y bydd Cynllun Bydd polisïau a gweithredoedd Eryri hefyd yn cael eu hadolygu yn yr ychydig flynyddoedd nesaf ochr yn ochr â CDLI Eryri i sicrhau cydlynid rhwng dwy ddogfen strategol yn Awdurdod.

Llesiant, Creu Lleoedd a Chanlyniadau Creu Lleoedd Cynaliadwy Cenedlaethol

- 6.6 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) yn ymwneud â gwreiddio'r egwyddor o ddatblygu cynaliadwy yn yr holl waith a wneir gan gyrrff cyhoeddus ac yn ei gwneud yn ofynnol i bob corff cyhoeddus nodi sut y byddant yn datblygu'r 7 nod llesiant. a nodir yn y Ddeddf. Amlinellwyd y berthynas rhwng CDLI Eryri a'r Nodau Llesiant yn ystod cyfnod paratoi'r cynllun a bydd angen i'r CDLI diwygiedig barhau i ategu'r nodau a'r amcanion llesiant yn gadarnhaol.
- 6.7 Ers paratoi'r CDLI bu rhai newidiadau sylfaenol i bolisi a chanllawiau cenedlaethol gyda chyhoeddi Argraffiad 3 o Lawlyfr Cynlluniau Datblygu (Mawrth 2020) a PCC, Argraffiad 11 (Chwefror 2021). Mae'r ddwy ddogfen hon yn amlygu bod yn rhaid ymgorffori Creu Lleoedd a'r Canlyniadau Creu Lleoedd Cynaliadwy Cenedlaethol yn y broses o adolygu Amcanion y CDLI. Bydd angen i nodau/amcanion allweddol y Cynllun diwygiedig ymwneud â Chanlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy, gan adlewyrchu'r Cynllun amcanion Eryri yn ogystal ag integreiddio amcanion llesiant Gwynedd a Chonwy.

Strategaeth

Pwrpas a dyletswydd y Parc Cenedlaethol

6.8 Bydd angen i bwrpasau a dyletswydd y Parc Cenedlaethol barhau i ddarparu ffocws strategol pwysig ar gyfer y CDLI, gan eu bod yn helpu i ddiffinio graddfa a lleoliad datblygiad yn yr ardal yn y dyfodol. Y rhain yw:

- Gwarchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol yr ardal.
- Hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau nodweddion arbennig yr ardal.

Yn ogystal, mae gan y Parc Cenedlaethol ddyletswydd i:

- Geisio meithrin lles cymdeithasol ac economaidd y cymunedau lleol o fewn ardal y Parc.

6.9 Mae pwrpasau a dyletswydd economaidd-gymdeithasol y Parc Cenedlaethol, gyda chefnogaeth egwyddor Sandford³ a phrawf Silkin⁴ yn gosod fframwaith statudol clir ar gyfer cynllunio datblygiad o fewn y Parc Cenedlaethol.

6.10 Mae'r pwrpasau a'r dyletswyddau hyn yn darparu ffocws strategol pwysig ar gyfer y Cynllun ac yn helpu i ddiffinio cwmpas datblygiad yn yr ardal yn y dyfodol.

Rhinweddau Arbennig

6.11 Mae angen i CDLI Eryri sicrhau bod dyfodol y Parc Cenedlaethol yn seiliedig ar ei arwyddocâd cenedlaethol a'r hyn sy'n gwneud y Parc Cenedlaethol yn arbennig ac unigryw 'ei Nodweddion Arbennig. Bydd angen i CDLI diwygiedig Eryri barhau i sicrhau bod Nodweddion Arbennig y Parc Cenedlaethol (a luniwyd yn dilyn ymgysylltu ac ymgynghori helaeth ac a nodwyd yng Nghynllun Eryri) yn cael eu gwarchod a'u gwella.

Graddfa Datblygiad

6.12 Mae'r berthynas rhwng graddfa datblygiad a'i leoliad yn bwysig wrth ystyried yr effaith ar y dirwedd. O gymharu ag ardaloedd awdurdodau cynllunio mwy trefol eraill, mae graddfa'r datblygiad a gynigir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri yn gymedrol. Ystyrir bod graddfa a lleoliad datblygiad yn bwysig wrth asesu effaith datblygiad ar dirwedd y Parc Cenedlaethol. O ystyried amgylchedd sensitif y Parc a maint y cymunedau lleol, gallai datblygiadau mwy gael effaith sylweddol ar gymeriad y dirwedd a chyfarwydd amgylchedd y Parc. Mae polisi cenedlaethol yn glir yn yr ystyr na ddylai datblygiadau mawr ddigwydd mewn Parciau Cenedlaethol ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol a bydd angen eu hadlewyrchu eto yn CDLI diwygiedig Eryri.

³ Os yw'n ymddangos bod gwrthdaro anghymodlon rhwng y dibenion statudol, rhoddir mwy o bwyslais ar y diben o warchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol.

⁴ Mae prawf Silkin ar gyfer datblygiadau mawr yn gofyn 'a yw'r datblygiad yn gwbl angenrheidiol er budd cenedlaethol ac onid oes ateb, ffynhonnell neu gyflenwad amgen posibl?'

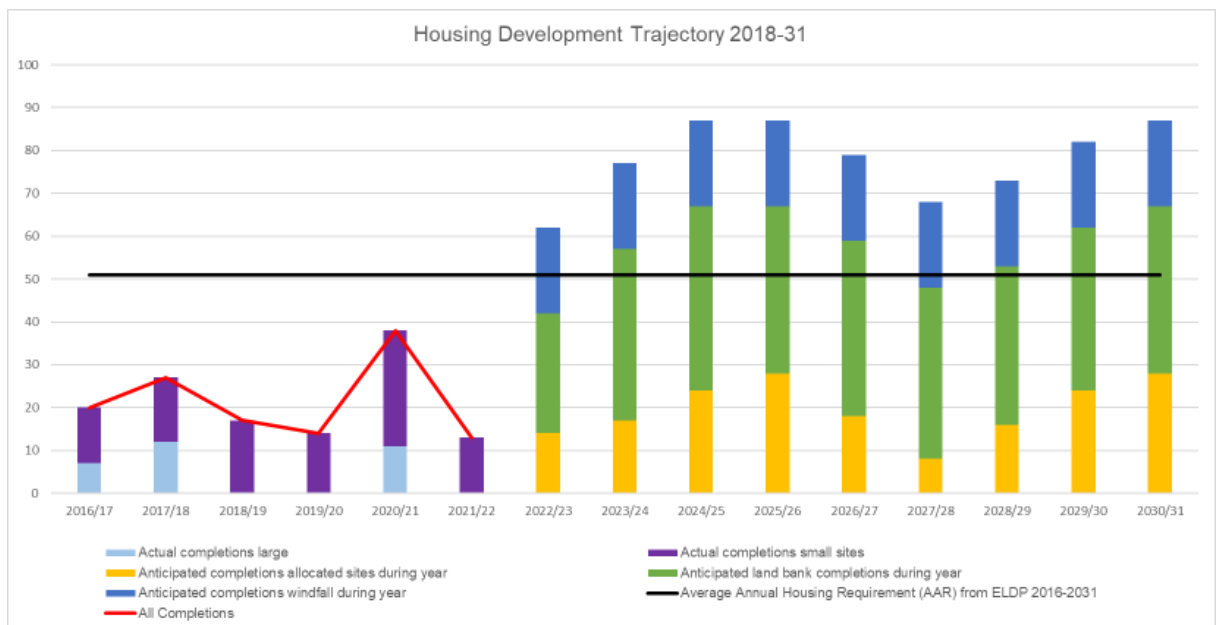
Strategaeth Twf

6.13 Roedd y ffigwr gofyniad tai yn CDLI mabwysiedig Eryri yn seiliedig ar ragamcanion aelwydydd 2014 a oedd yn dangos bod cyfradd twf aelwydydd newydd yn arafu yn y Parc. Rhoddwyd ystyriaeth hefyd i gyfraddau cwblhau yn y gorffennol, ac ystyriaethau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd yn benodol i'r Parc Cenedlaethol. Gan gymryd y ffactorau uchod i ystyriaeth, cyrifwyd y gofyniad am dai newydd yn ystod cyfnod y cynllun fel 770 o anheddau (51 annedd y flwyddyn) o 2016-2031. Roedd hyn yn cynnwys Targed Tai Fforddiadwy o 375 o gartrefi fforddiadwy newydd i'w darparu yn ystod cyfnod y cynllun. Mae Polisi strategol G: Tai a Datblygu Polisi 30: Tai Fforddiadwy yn darparu'r fframwaith polisi ar gyfer cyflawni'r 'Strategaeth Twf Tai'.

6.14 Mae'n ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol a fabwysiadodd CDLI cyn cyhoeddi Argraffiad 3 o Lawlyfr y Cynllun Datblygu ym mis Mawrth 2020 greu taflwybr tai yn seiliedig ar yr union dai a gwblhawyd hyd yma, a nodi amseriad a chyfnodau'r safleoedd/cyflenwad yn y blynyddoedd sy'n weddill yng nghyfnod y cynllun.

Mae'r graff taflwybr tai a'r testun a ganlyn yn dangos lefel cwblhau tai a fonitryd yn erbyn y gofyniad cyfartalog blynyddol (GCB) a nodir yn y CDLI, mewn termau rhifiadol a chanrannol.

Graff 1: Graff Taflwybr Tai - fel y'i diwygiwyd trwy gyfrwng yr Adroddiad Monitro Blynyddol

6.15 Mae'r Graff yn dangos bod diffyg blynyddol yn erbyn y 'llinell ddu' GCB yn 2021/22. **Yn y flwyddyn hon mae'r nifer a gwblhawyd 38 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GCB o'i gymharu â 13 o unedau cwblhau gwirioneddol, - 75%).** Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u hadeiladu bob blwyddyn wedi bod yn gyson is na'r gofyniad cyfartalog blynyddol (GCB) o 51 annedd y flwyddyn ar gyfer pob blwyddyn ers 2016-17.

6.16 Y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun 2016 i 31ain Mawrth 2022 fel y nodir ar y 'llinell ddu' oedd 306 o unedau. **Mae'r 'llinell goch' a gwblhawyd**

mewn gwirionedd wedi bod yn 129 o unedau, sy'n cynrychioli diffyg o 177 uned yn y cyflenwad tai dros gyfnod y cynllun hyd yma (-42%).

- 6.17 Am y cyfnod o naw mlynedd sy'n weddill o'r cynllun, mae'r bariau cyflenwi diwygiedig yn ganlyniad Grŵp Rhanddeiliaid Tai Parc Cenedlaethol Eryri ac mae'n dangos fod y cyflenwad yn fwy na'r hyn sydd ar ôl i'w adeiladu yn gronol ac yn flynyddol. Mae'r nifer a ragwelir yn uwch na'r gyfradd GCB, a gyda'i gilydd byddent yn darparu 702 o unedau, sy'n uwch na'r nifer GCB o 459 ar gyfer y cyfnod hwnnw. Fodd bynnag, o ystyried y cyfraddau cwblhau isel iawn a'r caniatâd sy'n cael ei roi, gweithgaredd y diwydiant datblygu yn y Parc Cenedlaethol yn ogystal â'r ffigurau amcanestyniadau aelwydydd sail-2018 diweddaraf a gyhoeddwyd, ynghyd â materion eraill a nodwyd yn yr Adroddiad Monitro Blynnyddol hwn, efallai y bydd angen ffigwr gofyniad cynllun is fel opsiwn mewn adolygiadau o CDLI Eryri yn y dyfodol.
- 6.18 O ran tai a gwblhawyd yn unig, mae'r cynllun yn methu â chyflawni'r hyn a fwriedir. Bu diffyg o ran cwblhau tai cronol yn erbyn Gofyniad Cyfartalog Blynnyddol (GCB) am 5 mlynedd yn olynol. Mae'r rhesymau dros y diffyg yn cynnwys diffyg safleoedd mawr yn cael eu cyflwyno, rhai wedi'u dyrannu a rhai ar hap a gweithgarwch cymdeithasau tai isel. Trafodir hyn yn fanylach ym Mhennod 7.

Strategaeth Datblygu Gofodol

- 6.19 Mae poblogaeth Eryri yn fach ac yn ddaearyddol wasgaredig ac mae graddfa'r datblygiad newydd arfaethedig yn gymharol fach i wasanaethu'r boblogaeth bresennol. Mae'r Strategaeth Datblygu Gofodol yn ceisio cynnal hyfywedd a bywiogrwydd cymunedau lleol mewn modd cynaliadwy sy'n briodol i'r Parc Cenedlaethol. Mae angen i lefel y datblygiad fod gymesur â maint a phoblogaeth aneddiadau unigol a'u gallu i gynnwys datblygiad pellach. Nod Polisi Strategol C (PS:C) yw cyfeirio datblygiad o bob math i'r lleoliad mwyaf priodol. Mae PS:C yn caniatáu ar gyfer datblygu tai newydd, cyflogaeth a darparu gwasanaethau a chyfleusterau o fewn aneddiadau yn unol â'u dynodiad o fewn yr hierarchaeth aneddiadau, gyda'r nod cyffredinol o wneud cymunedau'n fwy hunangynhaliol. Y Bala a Dolgellau yw'r canolfannau gwasanaeth lleol lle bydd y rhan fwyaf o ddatblygiadau tai a chyflogaeth yn digwydd. Ystyrir bod gan Aneddiadau Gwasanaeth y gallu i ategu'r gwasanaethau a ddarperir gan y Canolfannau Gwasanaethau Lleol. Fodd bynnag, oherwydd cyfyngiadau amgylcheddol a thirwedd yn y Canolfannau Gwasanaethau Lleol ac mewn Aneddiadau Gwasanaeth, mae hyn yn cyfyngu ar eu gallu i gynnwys datblygiadau newydd. Mae peth o'r capasiti hwn felly wedi'i ddargyfeirio tuag at yr Aneddiadau Eilaidd sef y pentrefi mwy. Mae'r strategaeth yn cydnabod bod tai ar raddfa fach, cyflogaeth a datblygiadau eraill mewn Aneddiadau Eilaidd, Aneddiadau Llai ac weithiau yng nghefn gwlad agored yn gynaliadwy lle cyfyd cyfleoedd priodol. Mae'r holl geisiadau cynllunio a dderbyniwyd ers mabwysiadu CDLI diwygiedig Eryri (2016-2031) wedi'u penderfynu yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly'n cydymffurfio â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun. Mae rhagor o fanylion am ddsbarthiad caniatadau tai a thai a gwblhawyd rhwng haenau aneddiadau wedi'u cynnwys ym Mhennod 7: Hyrwyddo Cymunedau Iach a Chynaliadwy.
- 6.20 Er na chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau sylweddol sy'n tansilio Strategaeth Datblygu Gofodol y Cynllun presennol, mae'r angen i adolygu'r CDLI a'i Strategaeth wedi dod yn amlwg. Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r Gofyniad Tai Blynnyddol a Ragwelir o 51 o anheddau ac felly nid ydynt yn bodloni strategaeth twf y CDLI. Bydd ailystyried y Strategaeth Twf yn golygu y bydd angen ailystyried hefyd sut y caiff twf ei ddsbarthu.

- 6.21 Mae newidiadau sylweddol wedi digwydd hefyd yng nghyd-destun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol 2040 ym mis Chwefror 2021 sydd â'i Strategaeth Ofodol ei hun y bydd angen ei hystyried. Mae argraffiadau diweddar o Bolisi Cynllunio Cymru (PCC) hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i CDLlau gynnwys strategaeth cynllunio a thrafnidiaeth integredig a fydd yn gorfod llywio strategaeth ofodol a strategaeth gyffredinol y CDLI Newydd. Bydd angen adolygu'r CDLI i adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Bydd yr adolygiad o'r Strategaeth Ofodol yn cynnwys cyfranogiad rhanddeiliaid a chasglu tystiolaeth (gan gynnwys asesiad aneddiadau diwygiedig ac adolygiad o'r safleoedd a neilltuwyd). Mae'n hanfodol bod Strategaeth y Cynllun newydd yn darparu cyfeiriad clir i leihau carbon yn weithredol ac yn parhau i fynd i'r afael ag achosion ac effeithiau hinsawdd. Bydd angen i'r Strategaeth ystyried y blaenoriaethau a nodir yn y Cynllun Eryri, ymateb i argyfwng natur, ystyried materion megis adferiad o bandemig Covid-19 a chyfyngiadau megis newidiadau yn y dyfodol i fapiau datblygu llifogydd NCT 15 a lefelau ffosfforws yn nalgylchoedd afonol Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA). Bydd yr Adolygiad Strategol o'r Asesiad Canlyniadau Llifogydd sy'n cael ei gynnal ar hyn o bryd gan Ymgynghoriaeth Gwynedd (ar ran APC Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) yn helpu i lywio'r dosbarthiad twf a'r broses o ddewis safleoedd o fewn y cynllun newydd.
- 6.22 Bydd yn bwysig ystyried ardaloedd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol a'u dylanwad ar gymunedau'r Parc Cenedlaethol. Mae perthynas gref rhwng aneddiadau y tu allan i ffin y Parc Cenedlaethol o ran darparu llawer o wasanaethau a chyfleusterau hanfodol. Mae hefyd yn bwysig sicrhau dull cydgysylltiedig o gynllunio ar gyfer yr aneddiadau hynny sy'n pontio ffin y Parc. Bydd yr Awdurdod yn parhau i gydweithio ag awdurdodau cyfagos ar faterion a wynebir mewn setliadau a rennir.

7 ADOLYGIAD O'R MEYSYDD POLISI UNIGOL

- 7.1 Mae'r polisïau yn CDLI mabwysiedig Eryri wedi'u hadolygu gan ystyried:
- Canfyddiadau'r Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB 2020, 2021 a 2022) (Pennod 3)
 - Newidiadau cyd-destunol eraill a newidiadau yn y sylfaen dystiolaeth (Pennod 4)
 - Newidiadau mewn deddfwriaeth Genedlaethol a Pholisi Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol (Pennod 5)
 - Ymgysylltu â swyddogion perthnasol o fewn yr Awdurdod
- 7.2 Mae'r bennod hon yn trafod y meysydd pwnc unigol y mae'n debygol y bydd angen eu diwygio i Bolisi CDLI yn seiliedig ar yr asesiad adolygu polisi. Mae meysydd pwnc unigol yn cael eu grwpio yn ôl penawdau Pennod CDLI Eryri. Nid yw'r asesiad polisi canlynol yn cael ei ystyried yn derfynol a rhoddir ystyriaeth bellach i'r angen i adolygu polisïau eraill y CDLI yn ystod proses adolygu CDLI Eryri.
- 7.3 Mae crynodeb byr o'r adolygiad o bob polisi CDLI Eryri sy'n rhoi trosolwg o p'un a yw'r polisi'n gweithredu'n effeithiol, a oes angen ei ailystyried oherwydd newidiadau cyd-destunol neu a oes angen ei ddiwygio neu ei ddiwygio i wella eglurder wedi'i gynnwys fel rhan o yr adran grynodedd ar ddechrau Adroddiad yr Adolygiad. Ceir achosion lle mae polisïau'n cael eu gweithredu'n effeithiol ond efallai y bydd angen eu hadolygu i sicrhau cydlyniant â'r Cynllun yn ei gyfanrwydd.

Gwarchod, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol

Polisïau (PD2, SPA, SPD, SPDd)

- 7.4 Bydd yn bwysig bod yr adolygiad o CDLI Eryri yn canolbwyntio ar wrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth ac yn rhoi blaenoriaeth i ddarparu atebion sy'n seiliedig ar natur. Mae rhwydweithiau ecolegol cydnerth yn rhan annatod o iechyd a lles ac yn rhan o'r ymateb i newid yn yr hinsawdd. Bydd angen adolygu polisïau i sicrhau bod cynigion yn arwain at fudd net i fioamrywiaeth. Dylid ystyried sut mae'r safle'n berthnasol i'r ecosystemau amgylchynol a bioamrywiaeth. Dylai polisïau sicrhau bod cynigion yn cynnal a gwella bioamrywiaeth ac ecosystemau yn rhagweithiol gan ganolbwyntio ar osgoi, lleihau a lliniaru effeithiau yng nghyd-destun y safle.
- 7.5 Mae gan seilwaith gwyrdd leoliad allweddol ym Mholisi Cynllunio Cymru a Chymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi mai seilwaith gwyrdd yw'r rhwydwaith o nodweddion naturiol a lled-naturiol, manau gwyrdd, afonydd a llynnoedd sy'n croesi ac yn cysylltu lleoedd.
- 7.6 Mae Seilwaith Gwyrdd yn cynnwys nodweddion megis ;
- Coedydd
 - Coed stryd
 - Pyllau, nentydd, llynnoedd a gwlyptiroedd
 - Dolydd a glaswelltiroedd
 - Ymylon ffyrdd
 - Parciau a gerddi (manau agored a arferai fod ag adeiladau - tir llwyd)
 - Tiroedd wedi'u tirlunio o amgylch swyddfeydd a ffatrioedd
 - Toeau gwyrdd a waliau gwyrdd
 - Unrhyw nodweddion gyda phlanhigion neu ddŵr

- 7.7 Ar raddfa leol gallai'r rhain gynnwys parciau, caeau, hawliau tramwy cyhoeddus, rhandiroedd, mynwentydd a gerddi. Ar raddfeydd llai gall ymyriadau unigol megis coed stryd, gwrychoedd, ymylon ffyrdd a thoeau/waliau gwyrdd oll gyfrannu at rwydweithiau seilwaith gwyrdd.
- 7.8 Mae'r nodweddion hyn yn darparu ystod o swyddogaethau a defnyddiau naturiol, trwy wella ein cysylltedd trwy lwybrau troed a llwybrau beicio; trwy greu gofod ar gyfer byd natur trwy gysylltu cynefinoedd, sefydlu cyfleusterau hamdden a 'gwyrdd' ein hardaloedd trefol gan eu gwneud yn fwy cydnerth i effaith newid hinsawdd. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn nodi bod y buddion ecosystem a allai ddeillio o fannau gwyrdd trefol yn sylweddol. Yn y gorffennol, nid oedd pwysigrwydd yr ardaloedd hyn o ran iechyd a lles cyffredinol bob amser yn cael ei werthfawrogi, gan olygu nad oedd eu potensial byth yn cael ei wireddu. Gall gwelliannau mewn seilwaith gwyrdd hefyd arwain at leihau llygredd sŵn, amsugno dŵr stormydd glaw, dal llygredd aer a chreu lleoedd ar gyfer ymarfer corff.
- 7.9 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi y dylai'r system gynllunio ddiogelu a gwella asedau a rhwydweithiau seilwaith gwyrdd. Yn ogystal, rhaid ystyried gwarchod a gwella bioamrywiaeth yn ofalus fel rhan o ddarpariaeth seilwaith gwyrdd. Dylid gwella ansawdd yr amgylchedd adeiledig trwy integreiddio seilwaith gwyrdd i ddatblygiad trwy ddewis safle priodol a defnyddio dylunio creadigol. Gyda chynllunio a dylunio gofalus, gall seilwaith gwyrdd wreiddio manteision bio-amrywiaeth a gwasanaethau ecosystemau mewn datblygiadau a lleoedd newydd. Mae sawl ffordd o ymgorffori seilwaith gwyrdd, yn dibynnu ar yr anghenion a'r cyfleoedd a gyflwynir gan safle. Mae tirlunio, toeau gwyrdd, ymylon glaswelltog, draeniad trefol cynaliadwy a gerddi yn enghreifftiau o fesurau unigol a all fod â buddion cronol ehangach, yn enwedig mewn perthynas â bioamrywiaeth a chadernid ecosystemau yn ogystal â sicrhau nodweddion amgylcheddol dymunol eraill lleoedd.
- 7.10 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi y dylai awdurdodau cynllunio fabwysiadu dulliau strategol a rhagweithiol o ymdrin â seilwaith gwyrdd a bioamrywiaeth drwy gynhyrchu rhestrau eiddo a mapiau diweddar o seilwaith gwyrdd presennol. Yn dwyn y teitl 'Asesiadau seilwaith gwyrdd', dylid defnyddio'r rhain i ddatblygu adnodd tystiolaeth sy'n seiliedig ar fap a dylent dynnu o'r sylfaen dystiolaeth a ddarparwyd gan Ddatganiadau Ardal ac asesiadau llesiant a chael eu hintegreiddio i gynlluniau datblygu.
- 7.11 Bydd angen rhoi ystyriaeth i 'Asesiadau Seilwaith Gwyrdd' a'r angen i dynnu o'r sylfaen dystiolaeth a ddarparwyd gan Ddatganiadau Ardal CNC er mwyn ystyried sut y gellir sicrhau manteision sylweddol drwy seilwaith gwyrdd. Gall hyn gynnwys nodi cyfleoedd i wella rheolaeth dŵr (fel lliniaru llifogydd, lliniaru llygredd ffosfad a systemau draenio cynaliadwy), ansawdd aer, ac addasiadau i ecosystemau, cynefinoedd a rhywogaethau i newid yn yr hinsawdd. Bydd angen i awdurdodau cynllunio sicrhau bod datblygiadau'n lleihau'r effaith ac yn darparu cyfleoedd ar gyfer gwella bioamrywiaeth, sy'n gysylltiedig â nodau enillion bioamrywiaeth Llywodraeth Cymru. Bydd angen i awdurdodau cynllunio hefyd annog rheolaeth briodol ar nodweddion y dirwedd sydd o bwysigrwydd mawr i fflora a ffawna gwyllt er mwyn ategu a gwella rhwydwaith Natura 2000. Bydd angen adolygu'r asesiadau'n rheolaidd i sicrhau bod gwybodaeth am gynefinoedd, rhywogaethau a nodweddion yn cael ei diweddarau, a gellid ei chynnwys mewn adroddiadau monitro blynyddol yn y dyfodol. Bydd angen i'r CDLI Newydd ystyried sut i ymgorffori polisiâu Seilwaith Gwyrdd sydd nid yn unig yn ymwneud â bioamrywiaeth a geoamrywiaeth ond hefyd manau agored, llifogydd, tirwedd a chreu lleoedd.
- 7.12 O ran Datganiadau Ardal, bydd angen ystyried y themâu allweddol canlynol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru wrth adolygu polisiâu'r CDLI:
- Cydweithio

- Argyfwng hinsawdd ac amgylcheddol.
- Annog economi gynaliadwy – proses i ddatblygu cyfleoedd cynaliadwy ar gyfer yr economi a'r amgylchedd. Mae hyn yn cynnwys nodi dulliau cynaliadwy o ymdrin â chyfleoedd economaidd sy'n gwella'r adnoddau naturiol sy'n unigryw i'r ardal.
- Ailgysylltu pobl â byd natur – creu cyfleoedd i gael mynediad at a deall gwerth cefn gwlad fel y gall cymunedau ailgysylltu, deall, ymgysylltu a dylanwadu ar y defnydd creadigol o'r amgylchedd natur lleol
- Cyfleoedd ar gyfer ecosystem gydnerth – gan sicrhau ein bod ni i gyd yn gweithio gyda'n gilydd i wella cydnerthedd ecosystemau yn yr ardal. Angen gwrthdroi dirywiad, a gweithredu i gyfoethogi bioamrywiaeth
- Cefnogi rheolaeth tir cynaliadwy – gweithio gyda rheolwyr aer, tir a dŵr ar draws gogledd orllewin Cymru i hyrwyddo a datblygu rheolaeth adnoddau cynaliadwy gan gyfrannu at iechyd holl fywyd yr ardal.

7.13 Bydd angen diweddarau Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol i adlewyrchu'r newidiadau sy'n deillio o ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd lle mae 'Safleoedd Ewropeaidd' bellach yn cael eu galw'n 'Rhwydwaith Safleoedd Cenedlaethol'.

7.14 Bydd angen rhoi ystyriaeth i a chynnal asesiadau pellach ynglŷn â mater lefelau ffosfforws mewn ardaloedd dyfrol ardaloedd cadwraeth arbennig (ACA) o fewn y Parc Cenedlaethol ac yn arbennig ACA Afon Dyfrdwy (er bod 4 ACA afonol yn y Parc Cenedlaethol - mwy na unrhyw Awdurdod Cynllunio Lleol arall yng Nghymru). Bydd angen sgrinio polisiau'r CDLI yn ogystal ag asesu dyraniadau y bwriedir eu cysylltu â gwaith trin dŵr gwastraff prif gyflenwad.

7.15 Fel y soniwyd eisoes ym Mhennod 3, mae 'Cymru'r Dyfodol 2040' hefyd yn cynnwys Polisi 15, sy'n ymrwymiad i ddynodi Coedwig Genedlaethol. Er bod manylion am, graddfa a lleoliad a sut mae'n berthnasol i'r broses gynllunio yn aneglur ar hyn o bryd, bydd angen ystyried ei heffaith ar y dirwedd a goblygiadau economaidd a chymdeithasol posibl ymhellach. Bydd angen rhoi ystyriaeth hefyd i oblygiadau anuniongyrchol arferion rheoli tir newydd megis mynediad newydd i sicrhau nad yw datblygiad yn niweidio cymeriad y dirwedd y maent wedi'u lleoli ynddi.

7.16 Ystyrir y gellid gwneud mwy i warchod Awyr Dywyll Eryri trwy weithredu polisiau cynllunio ac i roi arweiniad pellach i fusnesau a chymunedau ar sut y gallant greu amgylchedd sy'n cefnogi awyr dywyll, ac i ddod yn gyfeillgar i'r awyr dywyll.

7.17 Mae'r pandemig wedi dod â materion amgylcheddol ehangach i ffocws ac wedi amlygu bod angen blaenoriaethu'r amgylchedd a newid hinsawdd yn yr adferiad yn dilyn y pandemig. Bydd arwyddocâd newid yn yr hinsawdd yn gofyn am hyd yn oed mwy o ffocws yn yr adolygiad o'r CDLI. Bydd gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd ar y pwnc, sy'n benodol i'r Parc Cenedlaethol, yn helpu i hysbysu os/le mae diffyg polisiau ar hyn o bryd, neu a ellid gwneud mwy, er mwyn lleihau allyriadau tuag at sero net yn ogystal ag addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd.

7.18 Nod polisiau CDLI Eryri yw lleihau carbon a chyfrannu at amsugno carbon. Er enghraifft mae Polisi Dd (Newid yn yr Hinsawdd) yn y cynllun yn galluogi cadwraeth a gwarchodaeth o goetiroedd, priddoedd ucheldir ac ardaloedd mawndir i gynorthwyo gyda chadw carbon. Mae'n hanfodol bod Strategaeth y Cynllun newydd yn darparu cyfeiriad clir i leihau carbon yn weithredol ac yn parhau i fynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd. Ystyrir bod angen adolygu'r polisi Newid yn yr Hinsawdd a bod angen canllawiau manwl pellach er mwyn bod yn fwy rhagweithiol wrth liniaru ac addasu i effeithiau newid annymunol. Mae'n bwysig bod datgarboneiddio yn mynd at galon Strategaeth y Cynllun ac yn sicrhau cydlyniant rhwng polisiau drwy'r

Cynllun. PD3: Bydd angen adolygu ynni i adlewyrchu'r newidiadau yn y gofynion ar gyfer Datganiad Dylunio a Mynediad ac ystyried y defnydd o Ddatganiadau Ynni.

Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Diwylliannol a Hanesyddol

Polisi (SP Ff: Amgylchedd Hanesyddol)

- 7.19 Bydd angen diwygio'r Polisi hwn i adlewyrchu'r diweddariadau yng nghyd-destun yr Amgylchedd Hanesyddol. Er enghraifft, mae'r Safle Ymgeisiol blaenorol ar gyfer Treftadaeth y Byd, Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru, bellach wedi'i ddynodi'n Safle Treftadaeth y Byd, Prosiect Ardaloedd Cadwraeth yr Awdurdod, yn ogystal â mesurau ynghylch yr Agenda Newid Hinsawdd, ac unrhyw ddeddfwriaeth a chanllawiau ychwanegol. Gall hyn hefyd arwain at newidiadau i Bolisi Datblygu 6: Dyluniad a Deunyddiau Cynaliadwy, Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol, Polisi Datblygu 8: Gwarchod Safleoedd Heb eu Dynodi, Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig, ac o bosibl Polisi Datblygu 10: Hysbysebion ac Arwyddion.
- 7.20 Mae 'hunaniaeth' yn un o'r chwe egwyddor creu lleoedd a fabwysiadwyd yn y Siarter Creu Lleoedd ac o fewn Polisi Cynllunio Cymru, sy'n pwysleisio pwysigrwydd gwerthfawrogi a pharchu nodweddion a chyflleoedd unigryw lleoliad gan gynnwys treftadaeth, diwylliant, iaith, nodweddion ffisegol adeiledig a naturiol. Dylid nodi hyn, ymateb iddo a'i adlewyrchu ym Mholisiau diwygiedig y CDLI.
- 7.21 Mae'r pwyslais ar sicrhau datblygu cynaliadwy o fewn dull cyfannol yn rhedeg drwy Bolisi Cynllunio Cymru. Rhaid i bolisiau CDLI Eryri sicrhau bod yr effaith ar yr amgylchedd hanesyddol, ar arwyddocâd a gwerthoedd treftadaeth asedau hanesyddol unigol, yn ogystal â'u cyfraniad at gymeriad lle, yn cael ei hystyried yn llawn wrth asesu cynigion datblygu. Bydd angen sicrhau bod diogelu a gwella'r amgylchedd hanesyddol ynghyd â'r agwedd gyfannol at gynllunio yn cael ei adlewyrchu wrth adolygu'r CDLI.

Polisi (PD 6: Dyluniad a Deunyddiau Cynaliadwy)

- 7.22 Yng ngoleuni'r Agenda Newid Hinsawdd a'r effaith ar yr Amgylchedd Hanesyddol, yn ogystal ag unrhyw ddiwygiadau a datblygiadau o fewn Polisi a Ddeddfwriaeth Cenedlaethol, ac yn arbennig egwyddorion creu lleoedd bydd angen diwygio'r Polisi hwn wrth adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol.

Polisi (PD 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol)

- 7.23 Roedd apêl ynglŷn â datblygiad penodol o fewn y Parc Cenedlaethol, lle cwestiynwyd Polisi Datblygu 7 o CDLI Eryri, ac yn arbennig y Gofrestr Adeiladau Traddodiadol a'r meini prawf i gynnwys adeilad ar y gofrestr gan yr Arolygydd.
- 7.24 Mae Polisi Datblygu 7 yn cynnwys meini prawf ar gyfer datblygu a gwarchod a gwella Adeiladau Traddodiadol yn ogystal ag Adeiladau Rhestredig, gyda meini prawf penodol pellach ar gyfer Adeiladau Rhestredig. O dan Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 mae angen Caniatâd Adeilad Rhestredig ar gyfer pob gwaith dymchwel, addasu neu ymestyn adeilad rhestredig sy'n effeithio ar ei gymeriad fel adeilad o ddiddordeb pensaernïol neu hanesyddol arbennig. Nid yw hyn yn ofynnol ar gyfer adeiladau ar y Gofrestr Adeiladau Traddodiadol, y tu allan i Ardal Gadwraeth

a/neu Ddynodiad Erthygl 4. Er hynny, fel y nodir ym mharagraffau 4.20-4.22 CDLI Eryri, mae cymeriad Eryri yn ddyledus iawn i'w Adeiladau Rhestredig a'r traddodiad cyfoethog o arddulliau adeiladu ac amrywiaeth o ddeunyddiau sy'n adlewyrchu ac yn nodweddu'r gynhenid bensaernïol lleol. Er nad ydynt yn cyflawni statws 'arbennig' Adeiladau Rhestredig, mae'r adeiladau traddodiadol hyn yn dal i fod angen eu hamddiffyn rhag newid amhriodol. Mae Adeiladau Traddodiadol yn arwyddocaol gan eu bod yn cyfrannu at gymeriad pensaernïol lleol a thraddodiadau'r ardal. Gan nad yw'r rhestr yn derfynol, gellir ychwanegu eiddo ychwanegol ati o bryd i'w gilydd. Felly, ni chaniateir unrhyw gynnig sydd o raddfa, dyluniad, neu sy'n dibynnu ar ddeunyddiau a ystyrir yn amhriodol.

- 7.25 Roedd yr apêl yn ymwneud â throsi adeilad allanol o gyn fyncws / storfa anecs i lety anecs un ystafell. Gwrthodwyd y cais yn wreiddiol gan yr Awdurdod oherwydd canfyddiadau y byddai'n mynd yn groes i Bolisi Datblygu 7. Drwy'r broses apelio, cafodd y penderfyniad hwn ei wyrdroi gan yr Arolygydd, gan ganfod na fyddai'r gwaith yn amhriodol ac felly na fyddai'n mynd yn groes i Bolisi Datblygu 7, gan nodi " *...nid yw'n rhesymol cymhwyso'r un profion ar fân adeilad allanol adeilad traddodiadol sydd wedi'i addasu'n sylweddol ag a fyddai'n cael ei gymhwyso ar gyfer adeilad rhestredig.*" (Cyfeirnod yr Apêl: APP/H954/A/21/3280822). Er ei fod wedi ei nodi fel 'Adeilad Traddodiadol' ar y Gofrestr, roedd addasiadau i'r adeilad wedi digwydd y tu allan i Reolaeth Cynllunio, gan arwain at gasgliad yr Arolygydd nad yw'n ymarferol rhoi'r un amddiffyniad i adeiladau traddodiadol sydd wedi newid yn ddramatig, ag ar. adeiladau rhestredig.
- 7.26 Fodd bynnag, ers penderfyniad yr achos apêl hwn, mae llythyr 'Rhestriad Lleol o Adeiladau Hanesyddol' gan y Dirprwy Weinidog, wedi gofyn i Awdurdodau Cynllunio Lleol yng Nghymru sicrhau camau gweithredol i ddiogelu adeiladau hanesyddol a thraddodiadol sydd y tu allan i'r trothwy gwarchod cenedlaethol. Bydd angen i'r Awdurdod ail ymweld ac adolygu y rhestr lleol o adeiladau traddodiadol.
- 7.27 Wrth adolygu'r CDLI, bydd angen felly ystyried achos apêl APP/H954/A/21/3280822 a'r llythyr 'Rhestriad Lleol o Adeiladau Hanesyddol', ynghylch Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol.

Polisi (PD 8: Gwarchod Safleoedd Heb eu Dynodi)

- 7.28 Yng ngoleuni'r Agenda Newid Hinsawdd a'r effaith ar yr Amgylchedd Hanesyddol, yn ogystal ag unrhyw ddiwygiadau a datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth Cenedlaethol, bydd angen diwygio'r Polisi hwn i adlewyrchu hyn.

Polisi (PD 9: Addasu a newid defnydd adeiladau gwledig)

- 7.29 Yng ngoleuni'r Agenda Newid Hinsawdd a'r effaith ar yr Amgylchedd Hanesyddol, o ran ei gwneud yn ofynnol i uwchraddio thermol a gwella effeithlonrwydd ynni adeiladau hanesyddol, yn ogystal ag unrhyw ddiwygiadau a datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth Genedlaethol, bydd angen diwygio'r Polisi hwn i adlewyrchu hyn. Mae newidiadau rheoliadol hefyd wedi'u cyflwyno a fydd yn caniatáu mwy o reolaeth dros newidiadau rhwng gwahanol fathau o ddefnyddiau preswyl. Mae dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer anheddau cynradd, ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr y bydd angen eu cymryd i ystyriaeth wrth adolygu PD9. Yn ogystal, bydd angen ystyried y ddarpariaeth bresennol o lety gwyliau gwasanaethol presennol a'r twf mewn datblygiadau llety gwyliau hunanwasanaeth wrth adolygu PD9.

Polisi (PD 10: Hysbysebion ac Arwyddion)

- 7.30 Bydd angen diwygio'r Polisi hwn i adlewyrchu unrhyw newidiadau neu ddiweddariadau o fewn Polisi Cenedlaethol a Lleol, yn ogystal â chanfyddiadau'r Prosiect Ardaloedd Cadwraeth er mwyn gwarchod a gwella'r ardaloedd i'r dyfodol.

Hybu Iechyd a Chymunedau Cynaliadwy

Twf Tai

(Polisiâu PS G, PD30)

- 7.31 Roedd y Strategaeth Twf, sy'n sail i Bolisi Strategol PS G, yn seiliedig ar y Ffigur Gofyniad Anheddau a nodwyd o 770 o gartrefi newydd ychwanegol i'w cwblhau rhwng 2016 a 2031. Nifer y cartrefi newydd ychwanegol a gwblhawyd erbyn diwedd mis Mawrth 2022, fel drwy fonitro, wedi arwain at ddiffyg.
- 7.32 Nifer y tai a gwblhawyd ar gyfer 2021/22 oedd 13 o unedau, gostyngiad sylweddol o ffigur cwblhau 2020/21 o 38 uned, ac ymhell islaw'r targed gofyniad tai blynyddol cyfartalog o 51 o unedau. Mae'r Taflwybr Tai yn dangos diffyg blynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai a Ragwelir Blynyddol (GRhB) yn ystod 2021/22 gyda'r nifer a gwblhawyd eleni 38 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GRhB o'i gymharu â 13 o dai a gwblhawyd, -75% mewn termau canrannol). Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r (GRhB) o 51 annedd y flwyddyn ers 2016-17. Mae diffyg o -42% ar gyfer y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun, 2016-17, hyd at 31 Mawrth 2022. Mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriedir; bu diffyg o ran cwblhau tai cronus yn erbyn yr GRhB am 5 mlynedd yn olynol.
- 7.33 Gall fod nifer o resymau lleol a chenedlaethol ehangach am y niferoedd isel. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly ychydig iawn o adeiladu hapfasnachol o dai marchnad agored a thai fforddiadwy a geir. Gall y gostyngiad hefyd fod yn rhannol oherwydd yr amgylchedd benthyca anodd i ddatblygwyr, adeiladwyr bach, a phrosiectau hunan-adeiladu.
- 7.34 Cyhoeddwyd amcanestyniadau aelwydydd sail-2018 ar gyfer y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92% rhwng 2018 a 2028. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%), cynnydd bychan iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigwr gofyniad tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth adolygu'r CDLI. Mae data cyfrifiad 2021 hefyd yn dangos bod poblogaeth ac aelwydydd Gwynedd wedi lleihau a fydd yn y pen draw yn cael effaith ar ofynion tai yn y dyfodol. Byddai ffigwr gofyniad tai is hefyd yn adlewyrchu'r hyn a gwblhawyd yn y gorffennol a gallu'r diwydiant datblygu tai presennol i gyflawni o fewn y Parc Cenedlaethol. Disgwylir rhagamcanion pellach ar gyfer y Parc Cenedlaethol yn 2024.
- 7.35 Oherwydd y pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol; mae angen adolygiad o bolisiâu tai'r CDLI. Mae dadansoddiad cychwynnol o brisiau tai, incwm, ail gartrefi a data llety gwyliau ar gyfer ardal y Parc Cenedlaethol yn awgrymu y dylai polisiâu CDLI ystyried

canolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy i sicrhau hyfywedd hirdymor cymunedau lleol Eryri.

- 7.36 Disgwylwyd i newidiadau ym mholisiâu tai'r Awdurdod drwy adolygiad CDLI Eryri 2016-2031, drwy gynyddu'r trothwyon sy'n gofyn am ddarpariaeth tai fforddiadwy o fewn aneddiadau, ysgogi'r farchnad dai i gynyddu'r dewis a'r gyfradd gwblhau gyffredinol yn ogystal â chefnogi adeiladwyr bach a'r economi leol., fodd bynnag, nid yw hyn wedi digwydd yn ystod y tair blynedd gyntaf o fonitro'r polisi. Bydd angen asesiad hyfywedd cynllun cyfan ar gyfer adolygu CDLI Eryri er mwyn pennu'r trothwyon fforddiadwyedd y gall datblygiadau tai eu cyflawni.
- 7.37 Mae angen ymchwil pellach i archwilio polisiâu tai marchnad leol a thai preswyl sylfaenol, dadansoddi tystiolaeth a dangosyddion perthnasol ac archwilio sut y maent wedi cael eu gweithredu a'u darparu mewn Awdurdodau eraill. Mae angen gwaith pellach i ymchwilio i'r posibilrwydd o ystyried tai marchnad leol yn ogystal ag ail-edrych ar y ffiniau datblygu tai ac asesu capasiti aneddiadau.
- 7.38 Ymgwymerir ag ymchwil a dadansoddiad manwl pellach o'r math o safleoedd sydd wedi eu caniatáu yn y Parc Cenedlaethol ers mabwysiadu'r CDLI. Bydd angen dadansoddi data tai mewn perthynas â nifer yr unedau tai sector preifat, hunan-adeiladu, canolradd a thai cymdeithasol a ddygwyd ymlaen yn y Parc Cenedlaethol a'u cymharu ag ardaloedd gwledig eraill a phatrymau cenedlaethol. Bydd angen i'r Awdurdod hefyd ddadansoddi datblygiadau ar hap-safleoedd a safleoedd posibl. Bydd y data'n bwydo i mewn i'r sylfaen dystiolaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Papur Cefndir Tai, i lywio'r adolygiad nesaf.
- 7.39 Dylid hefyd ystyried cyfraniad posibl tai a arweinir gan y gymuned, tai cydweithredol ac ymddiriedolaethau tir. Mae cydweithio gydag awdurdodau tai lleol Gwynedd a Chonwy yn parhau i gynorthwyo gyda gweithredu eu Strategaethau Tai. Bydd yr Awdurdod yn ceisio cynorthwyo gyda Chynllun Gweithredu Tai diweddar Cyngor Gwynedd, ei waith adnabod anghenion tai, ac unrhyw gynlluniau i ddatblygu tai fforddiadwy o fewn ardal y Parc Cenedlaethol.

Dyraniadau Tai

(Polisi Strategol Polisi G)

- 7.40 Bydd angen diwygio dyraniadau preswyl y CDLI, a nodir ym Mholisi Strategol G CDLIE, fel rhan o'r broses adolygu. Bydd angen ailystyried Dyraniadau Tai Heb eu Darparu, sy'n debygol o arwain at beidio â symud rhai dyraniadau presennol ymlaen i'r CDLI Newydd. Bydd hefyd angen ystyried dyrannu safleoedd newydd y gellir eu cyflawni a rhai dichonadwy i gwrdd â'r Ffigur Gofyniad Anheddau diwygiedig dros gyfnod y Cynllun newydd. Mae statws pob Dyraniad Tai a nodir yn CDLI cyfredol Eryri wedi'i grynhoi yn Atodiad 2.

Tai Fforddiadwy

(SPG Polisiâu, PD30, PD11)

- 7.41 Mae CDLI Eryri yn gosod Targed Tai Fforddiadwy o 375 o dai fforddiadwy newydd i'w darparu yn ystod cyfnod y Cynllun (2016-2031). Mae cyfanswm o 53 o anheddau fforddiadwy wedi'u cwblhau rhwng 2016 a 2022, sy'n golygu bod angen darparu 322 o dai fforddiadwy newydd pellach dros y naw mlynedd sy'n weddill o'r CDLI. Yn seiliedig

ar gyfraddau adeiladu'r gorffennol a nifer y cynlluniau sy'n cael eu cyflwyno, ni ystyrir bod hyn yn gyraeddadwy.

- 7.42 Mae darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol yn dibynnu'n sylweddol ar weithgarwch Cymdeithasau Tai. Fe wnaeth caniatadau a chwblhau gan Gymdeithasau Tai helpu i gynyddu'r ffigurau tai fforddiadwy ar gyfer yr ail flwyddyn o fonitro ond nid oeddent yn bodoli o'r flwyddyn gyntaf a'r drydedd flwyddyn. Rhaid i'r Awdurdod barhau i weithio'n agos gyda Chymdeithasau Tai i sicrhau bod safleoedd fforddiadwy yn parhau i ddod ymlaen ac yn cael eu darparu, ac i sicrhau bod dyraniadau tai y gellir eu cyflawni yn cael eu cynnwys yn y cynllun newydd. Mae'r niferoedd tai AMB dros y 3 blynedd gyntaf o fonitro (a phellach) yn dangos, yn yr hinsawdd economaidd bresennol, nad yw'r nifer isel o ddatblygiadau tai sector preifat yn darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol a bod darpariaeth tai fforddiadwy yn dibynnu'n fawr ar Dai Cymdeithasol. Nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer datblygiad, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Mae mewnbwn gan ddatblygwyr yn awgrymu bod ffactorau economaidd yn ffactor sylweddol o ran peidio â datblygu dyraniadau a safleoedd sydd â chaniatâd cynllunio. Nid oes unrhyw ddyraniadau sector preifat mawr, safleoedd ar hap na safleoedd eithriedig yn cael eu cyflwyno, sy'n golygu nad yw'r cyfraniad % gofynnol o dai fforddiadwy o safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu. Gall ddangos nad oes modd cyflawni datblygiadau preifat ar raddfa fawr o fewn ardal y parc cenedlaethol, neu nad oes unrhyw ddiddordeb sector preifat i'w datblygu o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae mwy o weithgarwch, er yn isel mewn niferoedd, o ddatblygiadau plotiau sengl, sy'n tueddu i fod yn lleiniau hunan-adeiladu/lleiniau adeiladu pwrpasol gan adeiladwyr lleol, i ddarparu ar gyfer eu hanghenion eu hunain, ac nid datblygiad at ddibenion elw a buddsoddiad yn unig. Mae hyn yn awgrymu efallai y bydd angen i bolisiâu'r dyfodol ganolbwyntio ar ddarparu tai ar gyfer y farchnad leol, a thai fforddiadwy. Bydd angen i'r Cynllun newydd ystyried yr hyn y gellir ei gyflawni'n realistig gan y diwydiant (preifat, cymdeithasol a hunanadeiladu / adeiladu arferiad) yn Eryri.

Ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr

(Polisiâu PD9, PD30)

- 7.43 Mae nifer yr ail gartrefi a gosodiadau gwyliau tymor byr wedi dod yn broblem sylweddol o fewn y parc cenedlaethol ac ardal ehangach Gogledd Orllewin Cymru. Mae niferoedd cynyddol yn cyfrannu at gynnydd mewn prisiau tai a gostyngiad yn y stoc dai sydd ar gael i'w rhentu neu brynu gan y gymuned leol. Mae hyn yn effeithio ar gynaliadwyedd cymunedau hyfyw a'r iaith Gymraeg. Mae newidiadau rheoliadol wedi'u cyflwyno a fydd yn caniatáu mwy o reolaeth dros newidiadau rhwng gwahanol fathau o ddefnyddiau preswyl a llunio polisiâu cynllunio. Mae dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer anheddau cynradd, ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr. Er ei fod yn ddatblygiad a ganiateir i symud rhwng y dosbarthiadau, mae gan Awdurdodau Cynllunio Lleol y pŵer i gyflwyno cyfarwyddiadau Erthygl 4 i ddileu'r hawliau datblygu a ganiateir hyn. Os yw cyfarwyddyd Erthygl 4 i'w fabwysiadu, bydd angen casglu tystiolaeth bellach i'w hystyried yn ofalus a chydweithio ag awdurdodau eraill, ynghyd ag ymgynghoriad cyhoeddus. Byddai gwaith i gyflwyno cyfeiriad Erthygl 4 yn golygu swm sylweddol o adnoddau a gallai gael effaith sylweddol ar y farchnad dai leol. Bydd angen i bolisiâu newydd neu ddiwygiedig fynd i'r afael â'r dosbarthiadau defnydd newydd a mabwysiadu cyfarwyddyd Erthygl 4 o fewn y Parc Cenedlaethol. Dylid hefyd ystyried polisi cliriach ar drawsnewidiadau a newid defnydd i ail gartrefi a gosodiadau hunanarlwyo tymor byr o fewn ffiniau aneddiadau.

Polisiâu Tai Penodol

(Polisiâu PD11, PD30, PD9, PD15, PD16)

- 7.44 Mae Polisiâu CDLI PD9 a PD30 - tai fforddiadwy trwy addasiadau wedi bod yn is na'r niferoedd a osodwyd gan dargedau monitro. Mae hyn yn adlewyrchu'r nifer isel o dai fforddiadwy a ddarperir yn gyffredinol o fewn yr hinsawdd economaidd bresennol. Bydd cyflwyno dosbarthiadau defnydd tai newydd a chyfarwyddyd Erthygl 4 yn gofyn am ailystyried y polisi trosi, gan ystyried sut y gall gyfrannu at dai fforddiadwy a thai marchnad leol. Dylid rhoi ystyriaeth hefyd i feini prawf polisi mwy penodol ar gyfer addasiadau o fewn ffiniau aneddiadau.
- 7.45 Polisi CDLI PD11: Nid oes unrhyw unedau tai fforddiadwy wedi'u caniatáu na'u cwblhau ar safleoedd eithriedig yn ystod y tair blynedd o fonitro'r cynllun presennol. Mae'n bosibl bod y gofyniad fforddiadwy a'r angen am A.106, ynghyd ag anawsterau wrth gael morgais, yn annog pobl i beidio â datblygu, ynghyd â ffactorau economaidd ehangach eraill. Mae angen ymchwil ac ystyriaeth bellach ar rôl safleoedd eithriedig ac opsiynau eraill y gellid eu gwneud yn bosibl o dan y polisi.
- 7.46 Polisi CDLI PD 15: Estyniadau. Mae'n bosibl y bydd angen adolygu materion a nodir gyda geiriad/dehongliad o'r polisi hwn ac mae angen trafodaethau gyda'r Adain Rheoli Datblygu ar sut y gweithredwyd y polisi.
- 7.47 Polisi CDLI PD 16: Mae'r polisi presennol yn cynnwys meini prawf sy'n ymwneud ag anheddau cyfnewid y tu allan i'r ffin ddatblygu. O ystyried y pwysau presennol ar farchnadoedd tai a'r tir sydd ar gael a allai arwain at ystyried anheddau cyfnewid yn gynyddol fel opsiwn i ddatblygwyr, dylid ystyried ymestyn meini prawf y polisi i gynnwys anheddau cyfnewid o fewn ffiniau aneddiadau, er mwyn sicrhau nad yw datblygiadau'n tynnu oddi ar y cymeriad a lleoliad lleol.

Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr

(Polisi PD13)

- 7.48 Mae'r fframwaith polisi a ddarperir drwy Bolisi CDLI PD13 Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr, yn cydnabod y gallai'r angen am safle Sipsiwn a Theithwyr godi y tu allan i ganfyddiadau'r Asesiadau o Anghenion Sipsiwn a Theithwyr. Lle mae hyn yn wir, bydd yr Awdurdod yn ystyried ceisiadau fesul achos yn unol â'r maen prawf a nodir ym Mholisi Datblygu 13.
- 7.49 Bydd angen ystyried yr angen am safleoedd Sipsiwn a Theithwyr yn ystod yr adolygiad. Bydd argymhellion Asesiadau Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr Cyngor Gwynedd a Chonwy yn cael eu hystyried, a bydd safleoedd addas yn cael eu hystyried ar gyfer dynodiad os canfyddir angen. Nid yw'r asesiadau hyd yma wedi adnabod angen o fewn ardal y Parc Cenedlaethol.

Iaith Gymraeg

(Polisi 18)

- 7.50 Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod uchelgais i weld nifer y bobl sy'n gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg yn cyrraedd 1 miliwn erbyn 2050. Er mwyn cyflawni'r nod hwn, rhaid i'r CDLI gefnogi, hyrwyddo a gwella'r Gymraeg fel iaith gymunedol hyfyw drwy sicrhau bod cyfleoedd cyflogaeth a thai digonol a chymesur i gynnal cymunedau lleol. Bydd angen i bolisiâu penodol ddarparu arweiniad pellach i sicrhau bod datblygiad o raddfa, math a chymeriad priodol yn cael ei gyflawni i ddiwallu anghenion cymunedau lleol. Ymhellach, bydd angen i'r CDLI diwygiedig sicrhau bod datblygiad yn digwydd ar gyfradd y gellir ei amsugno a'i gymathu heb niweidio cymeriad cymunedau.
- 7.51 Mae hysbysebion ac arwyddion yn fodd o hyrwyddo diwylliant unigryw Eryri a gallant gyfrannu'n aruthrol at Naws am Le. Wrth adolygu'r CDLI bydd yn bwysig ystyried cryfhau polisiâu, a gallai hyn gynnwys;
- Mynnu bod hysbysebion ac arwyddion yn ddwyieithog o leiaf
 - Mynnu bod gan ddatblygiadau a/neu strydoedd newydd enwau Cymraeg. Gellid ymestyn hyn hefyd i gyflwyno mesurau gwarchod i enwau Cymraeg gwreiddiol adeiladau traddodiadol, hanesyddol neu restredig (i sicrhau na chaiff eu henwau eu newid).
 - Cyflwyno geiriad ar wella iaith (yn debyg i'r hyn a welir gyda gwella bioamrywiaeth). Ar hyn o bryd nid yw'r polisi a'r CCA Iaith Gymraeg ond yn gofyn am welliant/lliniariad o ddatblygiadau perthnasol; gallai gofyniad yn y CDLI diwygiedig fod yn welliant posibl i'r polisi a fyddai o fudd i'r Gymraeg.
- 7.52 Ar hyn o bryd dim ond annog yr uchod y gall yr Awdurdod ei wneud. Yn y CDLI diwygiedig bydd yn cael ei asesu a ellid cyflwyno'r mesurau hyn fel mater o ofyniad. Mae hyn yn arbennig o berthnasol yng ngoleuni canlyniadau diweddar Cyfrifiad y Gymraeg 2021.

Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy

Cyflogaeth

Polisiâu (SPH, PD9, PD19, PD24)

- 7.53 O ganlyniad i'r pandemig rydym wedi gweld cynnydd sylweddol yn nifer y bobl sy'n gweithio gartref, yn enwedig yn sectorau 'swyddfa' yr economi. Hyd yn oed pan godir yr holl gyfyngiadau, mae hyn yn debygol o effeithio ar ble mae pobl yn gweithio yn y tymor hir. Bydd angen i adolygiad y CDLI ystyried goblygiadau mwy o bobl yn gweithio gartref yn y tymor hir.
- 7.54 Fel rhan o adolygiad y CDLI yn y dyfodol bydd angen i'r Awdurdod weithio gydag awdurdodau cynllunio cyfagos i ail-edrych ar ragolygon economaidd a diweddarau'r Adolygiad Tir Cyflogaeth i sicrhau bod y cyflenwad tir ar gyfer cyflogaeth yn ddigonol ac yn addas ar gyfer y dyfodol. Bydd angen adolygu dyraniadau cyflogaeth a, lle mae angen newid, dylid hyn fod i'r defnydd gorau o dir ar gyfer creu lleoedd. Gall hyn olygu bod safleoedd â chysylltiadau teithio llesol a chyhoeddus da yn cael eu dynodi ar gyfer defnyddiau cymysg eraill. Gall hefyd olygu bod safleoedd anghynaladwy dros ben yn cael eu tynnu oddi ar gynlluniau datblygu yn gyfan gwbl. Mae gwaith wedi dechrau ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor

Môn) i edrych ar adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth i gynorthwyo i ffurfio sail tystiolaeth ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Eryri.

- 7.55 Dywed Cymru'r Dyfodol (Chwefror 2021) "Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol nodi rôl yr economi sylfaenol, ystyried sut y gall y system cynllunio defnydd tir ei chefnogi a datblygu polisiau priodol. Ymhlith y rhannau o'r economi sylfaenol y gall y system gynllunio eu cefnogi mae mentrau adfywio, iechyd a gofal cymdeithasol, tai cymdeithasol, twristiaeth a chamau i annog mwy o fanteision cymunedol yn sgil datblygiadau newydd." Felly, rhagwelir y bydd CDLI Newydd Eryri yn cynnwys polisiau datblygu economaidd sy'n ymwneud â'r economi sylfaenol.

Polisi Ardal Fenter Eryri (PD27)

- 7.56 Mae gan Ardal Fenter Eryri, sy'n cynnwys hen safle'r orsaf bŵer niwclear yn Nhrawsfynydd a'r hen faes awyr yn Llanbedr, y potensial i greu cyfleoedd swyddi newydd o safon. O fewn y Dynodiad Ardal Fenter yn Llanbedr, bydd defnyddiau sy'n gysylltiedig â hedfan ac awyrod yn cael eu hannog gan y Parc Cenedlaethol, ochr yn ochr â defnyddiau B1, B2 a B8 eraill. Yn Ardal Fenter Trawsfynydd, mae polisiau'n cyfeirio at ddefnyddiau sy'n ymwneud â datgomiysu niwclear, busnes ynni carbon isel, technolegau cynhyrchu ynni ac ymchwil a datblygu. Nid oes unrhyw geisiadau ar gyfer datblygu o fewn Ardal Fenter Eryri wedi dod i law yn ystod cyfnod yr AMB, ond cyhoeddwyd yn ystod Mehefin 2020 fod safle Trawsfynydd wedi'i ddewis i arwain ar brosiect datgomiysu adweithyddion Magnox yn y DU. Bydd hyn yn golygu bod gwaith datgomiysu yn cael ei ddwyn ymlaen a bydd yn sicrhau cyflogaeth yn yr ardal. Rhagwelir y bydd rhaglen ddatgomiysu o 20 mlynedd ar y safle, gyda thri phrif gam. Er mwyn sicrhau bod y Parc Cenedlaethol yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau diweddaraf o fewn safle Trawsfynydd, mae swyddogion Polisi yn rhan o gyfarfodydd Grŵp Safle Strategol Trawsfynydd yn ogystal â grwpiau Nuleaf (fforwm cynghori ar etifeddiaeth niwclear) ledled y DU. Mae grŵp Nuleaf ychwanegol wedi'i sefydlu'n ddiweddar gyda ffocws Cymreig a chynhelir y cyfarfod cyntaf yn hwyr yn 2021.
- 7.57 Mae cynllun cenedlaethol 'Cymru'r Dyfodol 2040' yn amlygu'r posibilrwydd o leoli Adweithydd Modiwlaid Bach (AMB) yn Nhrawsfynydd yn y dyfodol. Bydd yn bwysig i'r Awdurdod fod yn rhan o drafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd o leoli'r AMB yn Nhrawsfynydd ac effeithiau yr adweithydd ac unrhyw ddatblygiadau sydd yn gysylltiedig ar gymeriad tirwedd, amwynderau gwledol, amgylchedd naturiol a bioamrwiaeth a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol. Ar hyn o bryd mae uchelgais i gyflwyno rhaglen a fyddai'n cynnwys adeiladu AMB ar safle Trawsfynydd, a fyddai'n dechrau yn 2027. Mae polisiau presennol CDLIE yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.
- 7.58 Yr amcanion ar gyfer y safle (a datblygiad AMB), yn ôl Uchelgais Gogledd Cymru, yw;
- Arbed hyd at 2,660,000 tonnell o arbedion CO₂e
 - Creu hyd at 557 o swyddi newydd
 - Cynhyrchu hyd at 700MW o gapasiti gosodedig newydd gan ddefnyddio ynni carbon isel

Arallgyfeirio Amaethyddol

7.59 Bydd angen parhau i adolygu dyfodol ansicr y sector amaethyddol yn dilyn Brexit a newidiadau i'r drefn dalu a'u heffaith ar gymunedau o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy yn nodi'r cynigion ar gyfer 2025, a disgwylir iddo ddisodli cynlluniau Taliadau Sylfaenol a Glastir Cymru o 2025 ymlaen. Nid yw manylion y cynllun talu newydd yn hysbys o hyd a gallai arwain at bwysau i arallgyfeirio a phwysau i fod yn fwy cynhyrchiol ar dir wedi'i wella. Teimlir bod polisiâu presennol y CDLI yn hwyluso cynlluniau arallgyfeirio amaethyddol. Y dulliau arallgyfeirio sy'n debygol o gael eu cyflwyno yn Eryri yn y dyfodol yw: llety amgen i dwristiaid, trosi adeiladau i ddefnyddiau amgen, cynhyrchu mwy o fwyd lleol, (unedau prosesu bwyd, siopau fferm, lladd-dy o bosibl), siediau ieir, siediau llaeth/parlyrau, ynni adnewyddadwy, gwynt, dŵr, solar. Ystyrir bod y polisi arallgyfeirio amaethyddol (PD 20) yn briodol o hyd.

Manwerthu

Polisiau (PD24)

7.60 Bydd asesiadau manwerthu mewn Cynlluniau Datblygu Lleol yn cael eu disodli gan Asesiadau Canol Tref. Ni ddylent edrych ar angen manwerthu yn unig mwyach, dylent gynnwys ystod ehangach o ofynion defnydd, yn enwedig yn y sectorau cyflogaeth, hamdden a gwasanaethau cyhoeddus. Bydd gan hyn oblygiadau i'r adolygiad o'r cynllun a hefyd tuag at ddynodi ardaloedd manwerthu o fewn pum prif dref y Parc Cenedlaethol. Mae'n bosibl y bydd ein fframwaith monitro o ran dibenion cyflogaeth a manwerthu yn wahanol oherwydd y newid mewn polisi gan Lywodraeth Cymru (er enghraifft, mwy o ffocws ar leihau unedau gwag a llai o ffocws ar ddadansoddiadau o ddefnyddiau A1/Heb A1).

7.61 Mae'r ddogfen 'Adeiladu Lleoedd Gwell - Y System Gynllunio yn Sicrhau Dyfodol Cydnerth a Mwy Disglair' yn amlygu'r angen i Ganol Trefi ddod yn fannau lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus yn dod ynghyd mewn canolbwynt o weithgaredd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau poblogaidd unwaith eto. Gallai mannau cydweithio lleol, hyblyg hefyd fod yn elfen newydd hanfodol i gynyddu lle i weithio, ac efallai y bydd angen polisiâu newydd yn yr Adolygiad o'r CDLI i gyflawni hyn.

Twristiaeth a Hamdden (PD28)

Polisi (PD21: Twristiaeth a Hamdden)

7.62 Mae datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth, yn ogystal â'r Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol lle mae'n bosibl y bydd angen diwygio'r polisi hwn ychydig er mwyn adlewyrchu'r canllawiau a'r cyd-destun presennol. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn pwysleisio'r angen i *'annog twristiaeth os yw'n cyfrannu at ddatblygu economaidd, cadwraeth, arallgyfeirio gwledig, adfywio trefol a chynhwysiant cymdeithasol, ac mae'n cydnabod anghenion ymwelwyr a chymunedau lleol'*. Amlygir hefyd bwysigrwydd gwella ymdeimlad o le mewn ardal sydd â gwerth cynhenid ac o ddiddordeb i dwristiaid. Mae Polisi Cynllunio Cymru hefyd yn cydnabod y gall fod angen cyfyngu ar ddatblygiadau

newydd mewn rhai manau er mwyn osgoi niwed i'r amgylchedd neu amwynder trigolion ac ymwelwyr.

- 7.63 Mae Polisi Cynllunio Cymru hefyd yn tynnu sylw at y ffaith y dylai awdurdodau cynllunio, yn ogystal â mathau mwy traddodiadol o dwristiaeth wledig, gynllunio'n gadarnhaol ar gyfer twristiaeth weithredol, werdd a diwylliannol lle maent yn briodol ac y dylai datblygiad fod yn gydnaws o ran natur a graddfa â'r amgylchedd lleol. Dylid ystyried graddfa a dosbarthiad eang yr atyniadau twristiaeth presennol ac arfaethedig, a dylid darparu datblygiadau cyflenwol megis llety a mynediad mewn ffyrdd sy'n cyfyngu ar effeithiau amgylcheddol negyddol yn ogystal ag ystyried y cyfleoedd i wella bioamrywiaeth. Bydd angen sicrhau y bydd unrhyw newidiadau i bolisiau twristiaeth yn hyrwyddo'r economi wledig yn gynaliadwy heb effeithio'n andwyol ar rinweddau arbennig y Parc Cenedlaethol.
- 7.64 Bydd hefyd yn bwysig bod y tair egwyddor graidd a ganlyn ar gyfer economi ymweld cynaliadwy fel y nodir yn Economi Ymweld Cynaliadwy **Gwynedd ac Eryri 2035: Cynllun Strategol** hefyd yn cael eu hadlewyrchu ym mholisiau'r dyfodol.
1. Dathlu, Parchu a Gwarchod ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth
 2. Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd
 3. Sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd ac Eryri yn drech nag unrhyw anfanteision

Polisi (PD28: Llety Newydd a Wasanaethir)

- 7.65 Roedd y dangosydd o fewn y tri Adroddiad Monitro Blynnyddol diwethaf, a oedd yn mesur effeithiolrwydd y polisi a fabwysiadwyd yn ddiweddar o fewn CDLI cyfredol Eryri, Polisi Datblygu 28: Llety Newydd a Wasanaethir, yn adrodd na chaniatawyd unrhyw geisiadau am lety newydd a wasanaethir o fewn neu gerllaw'r prif ardaloedd adeiledig o ganolfannau gwasanaeth lleol, aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd. Mae angen sicrhau bod ystod o wahanol fathau o lety cynaliadwy i ymwelwyr yn cael eu datblygu yn Eryri, felly efallai y bydd angen edrych ar y polisi hwn drwy gydol y broses adolygu. Wrth gwrs, gall diffyg llety newydd a wasanaethir fod oherwydd cyd-destun y pandemig COVID lle'r oedd llety hunanwasanaeth yn fwy dymunol o ran diogelwch ac er mwyn cydymffurfio â chanllawiau'r cyfnod. Gellir ategu cywirdeb hyn drwy ystyried canfyddiadau'r Adroddiad Monitro Blynnyddol ynghylch Polisi Datblygu 22: Safleoedd Chalets a Charafannau Sefydlog a Pholisi Datblygu 23: Safleoedd Teithiol a Gwersylla; mae nifer o safleoedd wedi'u gwella, yn ogystal â'r nifer cyson o ddatblygiadau ar raddfa fach a ystyriwyd dan Bolisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen, ynghyd â cheisiadau i newid defnydd llety presennol a wasanaethir i lety gwyliau hunanwasanaeth, a throsi adeiladau amaethyddol yn llety gwyliau a wasanaethir. Bydd angen ystyried y gostyngiad yn nifer y llety presennol a wasanaethir, ynghyd â cholli adeiladau o bwysigrwydd lleol wrth adolygu'r polisi, a'r goblygiadau i bolisiau eraill, megis Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd Adeiladau Gwledig.

Polisi (PD22: Safleoedd Chalets a Charafannau Sefydlog)

- 7.66 Nid oes unrhyw oblygiadau mawr wedi codi wrth asesu'r polisi hwn mewn Adroddiadau Monitro Blynnyddol. Mae'r canfyddiadau'n dangos llwyddiant o ran gwarchod a gwella'r amgylchedd a'r dirwedd gyda'r amrywiol welliannau i safleoedd yn awgrymu bod y polisi wedi bod yn effeithiol ac yn parhau i fod yn briodol. Fodd bynnag, drwy'r adolygiad, bydd angen sicrhau bod y polisi hwn yn parhau i fod yn addas i'w ddiben yn dilyn datblygiadau

o fewn Polisi a Deddfwriaeth, yn ogystal â'r Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol lle gall fod angen diwygio'r polisi hwn ychydig er mwyn adlewyrchu'r canllawiau a'r cyd-destun presennol.

Polisi (PD23: Safleoedd Teithiol a Gwersylla)

7.67 Nid oes unrhyw oblygiadau mawr wedi codi wrth asesu'r polisi hwn mewn Adroddiadau Monitro Blynyddol. Mae'r canfyddiadau'n dangos llwyddiant o ran gwarchod a gwella'r amgylchedd a'r dirwedd gyda'r amrywiol welliannau i safleoedd yn awgrymu bod y polisi wedi bod yn effeithiol ac yn parhau i fod yn briodol. Fodd bynnag, drwy'r adolygiad, bydd angen sicrhau bod y polisi hwn yn parhau i fod yn addas i'w ddiben yn dilyn datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth, yn ogystal â'r Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol lle gall fod angen diwygio'r polisi hwn ychydig er mwyn adlewyrchu'r canllawiau a'r cyd-destun presennol.

Polisi (PD29: Llety Gwyliau Amgen)

7.68 Mae'r dangosydd o fewn y tri Adroddiad Monitro Blynyddol diwethaf yn mesur effeithiolrwydd y polisi a fabwysiadwyd yn ddiweddar o fewn CDLI cyfredol Eryri, Polisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen, gan adrodd bod nifer cyson o ddatblygiadau ar raddfa fach ar gyfer llety amgen wedi'u caniatáu dros y tri chyfnod monitro diwethaf (cyfartaledd o 4 cais y flwyddyn). Gellir awgrymu felly bod Polisi Datblygu 29 yn cael ei weithredu'n effeithiol. Fodd bynnag, drwy'r adolygiad, bydd angen sicrhau bod y polisi hwn yn parhau i fod yn addas i'w ddiben yn dilyn datblygiadau o fewn Polisi a Deddfwriaeth, yn ogystal â'r Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol lle gall fod angen diwygio'r polisi hwn ychydig er mwyn adlewyrchu'r canllawiau a'r cyd-destun presennol.

Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant

Telathrebu

Polisiâu (PD26)

7.69 Mabwysiadwyd CCA newydd ar ddatblygiadau telathrebu i roi arweiniad i gynorthwyo datblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau cynllunio a cheisiadau am gymeradwyaeth ymlaen llaw ac er mwyn darparu ateb i'r galw cynyddol a'r ceisiadau am ddatblygiadau telathrebu y mae'r Parc Cenedlaethol wedi'u gweld yn y blynyddoedd diwethaf, yn bennaf y cyfnod monitro hwn (ac mae'n debygol o aros yn uchel ar gyfer y cyfnod monitro nesaf). Mae hyn oherwydd ymgyrch i wella cysylltedd mewn ardaloedd gwledig o fewn y DU sy'n dod o dan y cynllun Shared Rural Network. Ledled y DU (ar ran EE, O2, Three a Vodafone), nod y prosiect yw darparu gwasanaeth i 280,000 o adeiladau ychwanegol ac ar gyfer 16,000km ychwanegol o ffyrdd. Ei nod hefyd yw gwella'r ddarpariaeth ddaearyddol o fewn Parciau Cenedlaethol y DU, o'r lefelau presennol o 41%, i 74%. Mae hyn, yn y pen draw, yn arwain at geisiadau yn cael eu dwyn ymlaen a'u cyflwyno o fewn Parc Cenedlaethol Eryri a bydd y CCA yn helpu i ddarparu arweiniad i sicrhau bod y datblygiadau yn y lleoliadau gorau posibl ac osgoi unrhyw effeithiau andwyol ar y dirwedd, tra hefyd yn bodloni'r angen economaidd a chymdeithasol. Gall hyn hefyd greu rhai goblygiadau i'r adolygiad o'r cynllun, a'r adolygiad o'r polisi telathrebu.

Hygyrchedd a Chludiant

(Polisiâu SP L, PD 25)

- 7.70 Bydd y gwaith o gyflawni Adolygiad Trafnidiaeth a Pharcio Yr Wyddfa ac Ogwen (adroddiad Higgett) yn cael ei bennu gan agweddau gwleidyddol ac ariannol y gwahanol gyrff a rhanddeiliaid. Mae'r egwyddor trafndiaeth gynaliadwy a'r dull yn cyd-fynd â strategaethau a Pholisi Cenedlaethol, a gall helpu i lunio polisiâu wrth adolygu'r CDLI.
- 7.71 Mae'r problemau a welir o fewn y Parc Cenedlaethol o ran traffig a niferoedd parcio ymwelwyr yn cyflwyno heriau sylweddol o ran sut y gall polisi fynd ati i leihau carbon. Bydd angen i bolisiâu ystyried sut y gallant gyfrannu at wrthbwysu neu leihau carbon, a chysylltu â thaith arfaethedig APCE i fod yn sero net. Dylid adolygu'r polisi i fod yn unol ag egwyddorion a chanllawiau trafndiaeth Cenedlaethol wedi'u diweddarau, gan hyrwyddo ceir allyriadau isel iawn a meysydd teithio llesol allweddol. Gallai mentrau teithio llesol lleol gyfrannu at y polisi a chael eu diogelu neu eu hyrwyddo.

8 GOFYNION SAIL TYSTIOLAETH NEWYDD NEU WEDI'U DIWEDDARU

8.1 Yn dilyn yr Adolygiad o feysydd pwnc, mae'r gofynion sail tystiolaeth a ganlyn yn nodi'r angen am dystiolaeth newydd a'r wybodaeth ddiweddaraf.

Papurau Cefndir ac asesiadau i'w diweddarau fel rhan o'r Adolygiad o'r CDLI

Papur Cefndir Amaethyddiaeth, Arallgyfeirio Ffermydd a'r Economi Wledig

Papur Cefndir Adolygiad Tir Cyflogaeth (bydd yr astudiaeth ar y cyd rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd yn rhan fawr o hyn)

Papur Cefndir Asesiad Ynni Canol Tref

Papur Cefndir Asesiad Ynni Adnewyddadwy

Papur Cefndir Tirwedd

Papur Cefndir Arfordirol a Morol

Papur Cefndir Mwynau

Papur Cefndir Gwastraff

Papur Cefndir Asesiad Mannau Agored

Papur Cefndir yr Amgylchedd Hanesyddol

Papur Cefndir Tai

Papur Cefndir Trafnidiaeth a Rhwydweithiau

Papur Cefndir Twristiaeth

Angen tystiolaeth bellach:

Asesiad Seilwaith Gwyrdd

Asesiad Anheddiad

Asesiad Canol Tref

AMTLI Gwynedd a Chonwy

Astudiaeth Hyfywedd

Adolygiad Tir Cyflogaeth

Tystiolaeth bellach bosibl i'w hystyried:

Materion ffosfad

Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd

Gwaith datgarboneiddio

Goblygiadau Iaith Gymraeg

Opsiynau Twf

Telathrebu

Papur Cefndir ar y gwaith dadgomisiynu yn Trawsfynydd

Canllawiau Cynllunio Atodol i'w diweddarau yn dilyn Adolygu'r CDLI:

Canllaw Cynllunio Atodol 4 – Tai Fforddiadwy

Canllaw Cynllunio Atodol 6 – Cadwraeth Natur a Bioamrywiaeth

Canllaw Cynllunio Atodol 8: Llety Ymwelwyr

Canllaw Cynllunio Atodol 9: Arallgyfeirio Ffermydd

Canllaw Cynllunio Atodol 10 – Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel

Canllaw Cynllunio Atodol 14 – Goleuadau Ymwthiol (Llygredd Golau)

9 AILYSTYRIED Y GC/AAS A'R ARHC

Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (GC) ac Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS)

- 9.1 Mae'r Asesiad Amgylcheddol Strategol Terfynol a'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (2019), a gynhaliwyd fel rhan o Adolygiad Cynllun Datblygu Lleol Eryri, yn darparu fframwaith monitro amlinellol a chyngor ar gyfer monitro effeithiau sylweddol gweithredu'r CDLI. Defnyddir hyn i;
- Bennu perfformiad y cynllun a'i gyfraniad at amcanion a thargedau
 - Nodi perfformiad mesurau lliniaru
 - Llenwi bylchau data a nodwyd yn gynharach yn y broses GC
 - Nodi effeithiau cynaliadwyedd annymunol
 - Cadarnhau a oedd rhagfynegiadau cynaliadwyedd yn gywir
- 9.2 Mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru (2020) yn ei gwneud yn ofynnol i fframweithiau monitro ganolbwyntio ar 'effeithiau amgylcheddol sylweddol' gweithredu Cynllun Datblygu Lleol, gyda'r prif ddiben o nodi effeithiau andwyol nas rhagwelwyd ac, os oes angen, nodi a chymryd camau adferol priodol. Mae rheoliadau'r CDLI yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol gynhyrchu Adroddiadau Monitro Blyneddol sy'n caniatáu i fframwaith monitro'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd gael ei integreiddio i waith monitro'r cynllun. Mae coladu data monitro yn gyfle i ddiweddarau gwybodaeth waelodlin a bydd yn ffynhonnell ddefnyddiol o wybodaeth sylfaenol i lywio adolygiad o'r cynllun a diwygiadau neu amnewidiadau dilynol i'r cynllun.
- 9.3 O ran adolygu Cynllun Datblygu Lleol, mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru (2020) yn nodi mai'r man cychwyn yw diweddarau'r sefyllfa waelodlin.
- 9.4 Mae dadansoddiad wedi'i wneud ar sut mae'r Cynllun yn cyfrannu at y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd. Cafodd hwn ei gynnwys fel Atodiad 1 yn Adroddiad Monitro Blyneddol CDLIE 2022. Ystyrir nad oes unrhyw faterion sylweddol o bryder wedi codi yn ystod y cyfnod monitro i newid y Gwerthusiad Cynaliadwyedd yn sylweddol.
- 9.5 Bydd angen adolygu Gwerthusiad Cynaliadwyedd CDLI Eryri, gan gynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol, ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, ynghyd ag asesiadau effaith eraill.
- 9.6 Bydd yr Awdurdod angen ystyried asesiadau effaith eraill megis Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015), Deddf Cydraddoldeb, Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg, Asesiad o'r Effaith ar Iechyd. Bydd yr Awdurdod angen ystyried defnyddio dull asesu integredig a fyddai'n integreiddio yr holl elfennau statudol o fewn un Gwerthusiad o Gynaliadwyedd Integredig neu ymgymryd asesiad effaith unigol ar gyfer pob elfen.

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC)

- 9.7 Roedd Cynllun Datblygu Lleol mabwysiedig Eryri (2016-2031) yn destun Asesiad Rheoleiddio Cynefinoedd i asesu a fyddai ei weithrediad yn cael unrhyw effaith ar unrhyw safleoedd Ewropeaidd o bwysigrwydd cadwraeth natur (fel ACA, ACA). Roedd hyn yn cynnwys sgrinio holl Bolisïau a chynigion y CDLI a chynnal asesiad manwl o'r effeithiau tebygol.

- 9.8 Oherwydd Brexit, nid yw ACA ac ACA yn y DU bellach yn rhan o rwydwaith ecolegol Natura 2000 yr Undeb Ewropeaidd. Mae Rhwydwaith Safleoedd Cenedlaethol wedi'i greu yn y DU, sy'n cynnwys ACA ac ACA. Nid yw safleoedd RAMSAR (a ddynodwyd o dan gonfensiwn RAMSAR ar Wlyptiroedd o Bwysigrwydd Rhyngwladol) yn rhan o'r Rhwydwaith Safleoedd Cenedlaethol ac nid ydynt yn ddarostyngedig i'r Rheoliadau Cynefinoedd. Fodd bynnag, cânt eu trin o fewn y system gynllunio yn yr un modd ag ACA ac AADd.
- 9.9 Bydd y CDLI diwygiedig/newydd hefyd yn destun ARhC, a bydd hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r broses sgrinio ARhC a'r fethodoleg gael eu hadolygu, eu hailystyried, a'u cymhwyso i ddatblygu cynigion CDLI i sicrhau y cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth a'r rheoliadau perthnasol ac y caiff unrhyw faterion eu hystyried yn llawn.

10 CYFLEOEDD I WEITHIO AR Y CYD

- 10.1 Mae llawer o gyfleoedd i Awdurdodau cynllunio cyfagos gydweithio wrth adolygu eu CDLI. Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri wedi ystyried y cyfle i weithio gydag awdurdodau cyfagos i baratoi Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd. Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy eisoes wedi dechrau adolygu ei CDLI ac wedi paratoi ei Strategaeth a Ffeirir a disgwylir iddo ymgynghori ar y CDLI diwygiedig i'w archwilio gan y cyhoedd yn gynnar yn 2023. Nid yw'r amseriad felly yn gydnaws ag adolygiad CDLI Eryri. Mae Swyddogion APC yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd yng Nghonwy a byddant yn parhau i gydweithio ar y dystiolaeth a gasglwyd fel rhan o baratoi'r cynllun.
- 10.2 Y partner posib arall fyddai Cyngor Gwynedd gan fod yr amseriad ar gyfer paratoi'r Cynllun newydd yn debyg i amseriad Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri. Yn 2010, cytunodd Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn i sefydlu trefniadau gweithio ar y cyd a arweiniodd at greu Gwasanaeth Polisi Cynllunio ar y Cyd i baratoi Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd ar gyfer y ddau ACLI, a sefydlu Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd (JPPC) fel corff trawsffiniol gwneud penderfyniadau. Gwynedd a Môn yw'r unig gynllun datblygu ar y cyd sydd wedi'i baratoi yng Nghymru. Yn dilyn adolygiad o drefniadau gweithio ar y cyd yn 2017, parhaodd trefniadau gweithio ar y cyd. Ymgynghorwyd ar Adroddiad Adolygu drafft Cyngor Gwynedd a Môn ym mis Tachwedd 2021 a chytunwyd arno gan y Cyngor llawn ym mis Mawrth 2022. Roedd y cytundeb cydweithio rhwng Gwynedd a Môn ar gyfer y Gwasanaeth Polisi Cynllunio ar y Cyd (GPCC) yn dod i ben diwedd Gorffennaf 2022. Cafodd penderfyniad i wneud gan Cabinet Cyngor Gwynedd a Pwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn, i fwrw ymlaen gyda phroses i ddirwyn y trefniant cydweithio presennol i ben a sefydlu timau polisi cynllunio newydd ar gyfer y ddau Gyngor. Er fod y trefniant wedi dod i ben a bod y ddau Gyngor yn symud ymlaen i baratoi Cynlluniau ar wahân lle mae cyfleon yn godi i paratoi neu comisiynau darnau o waith ar y cyd mi fydd hyn yn cael ei ystyried. Nid yw'n cael ei ystyried yn ymarferol i'r Awdurdod greu Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd gyda Gwynedd i gyflawni'r swyddogaethau polisi cynllunio a sefydlu corff trawsffiniol gwneud penderfyniadau, gan y gallai arwain at oedi pan fo angen bwrw ymlaen â'r adolygiad cyn gynted â phosibl er mwyn ymateb i faterion ac ystyriaethau cyfredol. Mae amrywiaeth polisi hefyd yn deillio o amcanion ataliaeth / twf strategol a'r angen i adlewyrchu pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a sicrhau bod Nodweddion Arbennig y Parc Cenedlaethol yn cael ystyriaeth ddyledus. Mae Eryri yn ardal llawer mwy gwledig gyda sylfaen boblogaeth llawer llai ac, yn gyffredinol, ceir llai o ymatebion i'r ymgynghoriad nag a fyddai'n wir ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol y Cyngor. Yn ogystal mae trefniadau gweithio rhanbarthol eisioes ar y gweill i gynllunio ar gyfer materion rhanbarthol wrth baratoi Cynllun Datblygu Strategol fel y trafodir isod ym mharagraff 10.5.
- 10.3 Nid yw'r uchod yn atal cydweithio, lle bo cyfle, ar gasglu tystiolaeth a seilio polisiâu ar y wybodaeth hon a sicrhau bod CDLI diwygiedig Eryri yn gydnaws â CDLIau awdurdodau cyfagos. Mae cyfleoedd i gynnal astudiaethau ar y cyd/datblygu sylfaen tystiolaeth eisoes wedi dechrau gyda Gwynedd ac Ynys Môn gydag Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd wedi'i ddiweddarau ar y cyd, yn ogystal â thrafodaethau ar gomisiynu Adolygiad Tir Cyflogaeth ar y cyd.
- 10.4 Bydd hefyd yn bwysig ystyried y cysylltiadau swyddogaethol a rhyng-ddibyniaeth y cymunedau yn ardal y Parc Cenedlaethol ac yn ardal gynllunio Gwynedd, Conwy a Powys. Bydd yn bwysig ystyried ardaloedd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol a'u dylanwad ar gymunedau'r Parc Cenedlaethol wrth ddarparu llawer o wasanaethau a chyfleusterau hanfodol. Mae hefyd yn bwysig parhau i gydweithio ag awdurdodau cyfagos ar faterion a wynebier mewn aneddiadau a rennir sy'n pontio ffin y Parc Cenedlaethol.

10.5 Lleolir Parc Cenedlaethol Eryri o fewn rhanbarth Gogledd Cymru, fel y nodir yn 'Cymru'r Dyfodol'. Mae Cymru'r Dyfodol yn disgwyl i awdurdodau cynllunio Gogledd Cymru gydweithio i gynllunio ar gyfer materion rhanbarthol wrth baratoi Cynllun Datblygu Strategol. Rhagwelir y bydd y broses o baratoi CDY yn arwain at gydweithio rhanbarthol i sicrhau bod cydlyniant rhwng y Cynllun Datblygu Lleol a'r Cynllun Datblygu Strategol o ran strategaeth a gweledigaeth ar gyfer yr ardal leol ac yn rhanbarthol. Sefydlwyd Cydbwyllgor Corfforaethol Gogledd Cymru ar 1af Ebrill 2021 ac mae APC Eryri eisoes yn cefnogi ac yn cyfrannu at y gost sefydlu. Rhagwelir y bydd cyfleoedd pellach i ymgymryd â thystiolaeth benodol ar y cyd i sicrhau cysondeb yn y dull o gynorthwyo gyda datblygu polisi yn y dyfodol ar lefel rhanbarthol a lleol. Mae gwaith ar CDY Gogledd Cymru i fod i ddechrau yn ystod Haf 2023, a rhagwelir y gallai'r cynnydd o'r cychwyn i'r mabwysiadu gymryd hyd at 5 mlynedd.

11 CASGLIAD

- 11.1 Mae'r 3^{ydd} Adroddiad Monitro Blynyddol (2022) wedi amlygu nad yw ffigurau gofyniad tai CDLI Eryri yn cael eu cyflawni. Bydd angen ailystyried y gofyniad tai i adlewyrchu anghenion ardal y Cynllun yn y dyfodol. Felly, bydd angen ailystyried dosbarthiad y gofyniad tai drwy'r Strategaeth Datblygu Gofodol hefyd.
- 11.2 Mae newidiadau sylweddol wedi digwydd yng nghyd-destun polisi cynllunio yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau diweddaraf Polisi Cynllunio Cymru. Bydd angen adolygu'r CDLI i adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy.
- 11.3 Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y coronafeirws wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio polisïau yn Eryri yn y dyfodol. Mae'r pandemig wedi amlygu pwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, gwydnwch economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, cadwyni bwyd lleol, a mannau gwyrdd lleol o ansawdd. Bydd angen i adolygiad y CDLI sicrhau bod pobl yn gallu byw'n lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a gwydn i'r dyfodol. Rhaid i'r ACLI hefyd gyflawni dyletswyddau a chyfrifoldebau eraill, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud ag argyfyngau hinsawdd a natur.
- 11.4 Bydd hefyd angen newidiadau i bolisïau unigol i adlewyrchu ailystyried y strategaeth ac i adlewyrchu polisi a chanllawiau cenedlaethol wedi'u diweddarau a thystiolaeth berthnasol. Nid yw'r diwygiadau a gynigir yn yr Adroddiad Adolygu hwn yn cael eu hystyried yn derfynol a rhoddir ystyriaeth bellach i'r angen i adolygu polisïau eraill y CDLI yn ystod proses adolygu CDLI Eryri, a hynny er mwyn adlewyrchu newidiadau mewn canllawiau a thystiolaeth wedi'i diweddarau.
- 11.5 Bydd angen diweddarau sylfaen dystiolaeth CDLI Eryri yn unol â gofynion diweddaraf polisi a chanllawiau cynllunio cenedlaethol er mwyn sicrhau sylfaen dystiolaeth gyfredol a chadarn i lywio strategaeth, polisïau a chynigion CDLI Newydd Eryri.
- 11.6 Bydd angen adolygu Gwerthusiad o Gynaliadwyedd y CDLI, gan gynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol, ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, ynghyd ag asesiadau effaith eraill.
- 11.7 Bydd yr Awdurdod yn parhau i gydweithio ag ACLIau eraill ac yn archwilio cyfleoedd pellach i ymgymryd â thystiolaeth benodol ar y cyd er mwyn sicrhau cysondeb yn y dull o gynorthwyo gyda datblygu polisi yn y dyfodol ar lefel ranbarthol a lleol.
- 11.8 I gloi, yn seiliedig ar adolygiad yr ACLI o'r CDLI, ystyrir mai'r weithdrefn Adolygu Llawn yw'r ffurf fwyaf priodol o adolygu ar gyfer CDLI Eryri. Oherwydd arwyddocâd y newidiadau a nodwyd, ni ellid cyfiawnhau'r weithdrefn Adolygu Ffurf Fer sy'n llawer mwy penodol ac sy'n gyfyngedig ei chwmpas ac nid yw'n cael ei hystyried yn briodol.

ATODIAD 1: RHANDDEILIAID ALLWEDDOL

Cyrff Ymgynghori Penodol

Llywodraeth Cymru

Yr Arolygiaeth Gynllunio

Cyfoeth Naturiol Cymru

Isadeiledd 'Network Rail'

Ysgrifennydd Gwladol dros Drafnidiaeth

Awdurdodau Cynllunio Lleol Cyfagos

Cyngor Gwynedd

Cyngor Conwy

Cyngor Ceredigion

Cyngor Powys

Cyngor Sir Ddinbych

Cynghorau Cymuned a Thref

Unrhyw berson y mae'r cod cyfathrebiadau electronig yn gymwys iddo

CTIL (ar ran Vodafone a telephonica)

MBNL (EE a Three)

BT

Unrhyw Berson sy'n berchen ar offer electronig neu'n ei reoli

Arqiva

Bwrdd Iechyd Lleol

Betsi Cadwaladr

Trydan

Rhwydweithiau ynni SP a Wales and West Utilities

Grid Cenedlaethol

Nwy

Grid Cenedlaethol

Ymgwymerwr Carthffosiaeth

Dwr Cymru

Cyfleustodau Unedig

Ymgwymerwr Dŵr

Dwr Cymru

Dwr Hafren Dyfrdwy

Adrannau Llywodraeth y DU

Adran Newid Hinsawdd ac Ynni

MOD

Cyrff Ymgynghori Cyffredinol

Cyrff gwirfoddol, y mae rhai neu bob un o'u gweithgareddau o fudd i unrhyw ran o ardal yr Awdurdod

Cymdeithas Eryri

Ymgyrchu dros amddiffyn cefn gwlad Cymru

Cymdeithas Edward Llwyd

Grwpiau cydraddoldeb gan gynnwys grwpiau hiliol, ethnig neu genedlaethol

Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Rhwydwaith Cydraddoldeb Rhanbarthol Gogledd Cymru

Stonewall

Grwpiau Crefyddol Gwahanol

Canolfan Islamaidd Bangor

Cenhadaeth Uniongred Cymru

Cytun

Cyrff sy'n cynrychioli diddordebau Pobl Anabl

Grŵp Mynediad Meirionnydd

Grŵp Gweithredu Arfon

Grŵp Mynediad Dwyfor

Gwirfoddol Sirol Conwy

Cymdeithas y Byddar Gogledd Cymru

Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru

Anabledd Cymru

Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Grwpiau sy'n cynrychioli diddordebau Pobl hyn

Age Cymru

Age Concern Gwynedd a Môn

Age Concern Canol Gogledd Cymru

Cyrff sy'n cynrychioli diddordebau'r pobl sy'n cynnal Busnes yn y Parc

Economi ac Adfywio Gwynedd

Gwasanaeth Adfywio Conwy

Ffederasiwn Busnesau Bach

Menter Môn

Clwb Busnes Gogledd Cymru

Cyrff sy'n cynrychioli diddordebau'r Diwylliant Cymreig

Comisiwn y Gymraeg

Cymdeithas yr Iaith

Menter Iaith Conwy

Hunaniath

Cymuned

Urdd Gobaith Cymru

Dyfodol i'r Iaith

Cylch yr Iaith

Grwpiau gwirfoddol yn yr ardal

Mantell Gwynedd

Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru

Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy

Shelter Cymru

Ardal Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf Talsarn

Aelodau Seneddol Lleol ac Aelodau Cynulliad Cymru

Eraill

Ymddiriedolaeth Genedlaethol

Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr

Undeb Amaethwyr Cymru

Croeso Cymru

Cyngor y Parciau Cenedlaethol

Ffederasiwn Adeiladwyr Cartrefi

Cyngor Chwaraeon Cymru

Un Llais Cymru

Cymdeithas Achub Mynydd Gogledd Cymru

Cwmpas

Cyrff ymgynghori eraill

Grwpiau Mynediad, Hamdden a defnyddwyr

- Fforymau Mynediad Eryri (Gogledd a De)
- Cyngor Mynydda Prydain
- Grwpiau defnyddwyr mynydd Eryri
- Plas y Brenin
- Cymdeithas y Cerddwyr
- Clwb Teithio Beicwyr

- Fields in Trust
- Eryri Bywiol

Gwasanaethau Cyhoeddus

- Heddlu Gogledd Cymru
- Gwasanaethau tân

Cadwraeth bywyd gwyllt a thirwedd

- Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru
- Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar
- Coed Cadw
- Ymddiriedolaeth Gwirfoddolwyr Cadwraeth Prydain
- Cymdeithas Ted Breeze

Twristiaeth

- Fforwm Llety gwasanaeth bychan i Gymru
- Cymdeithas Asiantau Cymreig
- Cynghrair Twristiaeth Cymru
- Twristiaeth Canolbarth Cymru
- Twristiaeth Gogledd Cymru
- Cymdeithas Parciau Gwyliau a Pharciau Cartref Prydain Cyf
- Cymdeithas Twristiaeth Betws y Coed a'r Cylch
- Clwb Carafanau a Gwersylla
- Gweithredwyr rheilffyrdd twristiaeth yng Ngogledd Cymru
- Y Clwb Carafanau
- Cyngor Carafanau Cenedlaethol

Treftadaeth Ddiwylliannol

- Cyngor Celfyddydau Cymru
- Yr Academi Gymreig
- Cymdeithas Ddinesig Dyffryn Conwy
- Merched y Wawr

- Cymdeithas Eisteddfodau Cymru
- Cymdeithas Llafar Gwlad
- Cyfeillion Tan y Bwlch
- Cymdeithas Hanes Amaethyddiaeth
- Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd

Amaethyddiaeth a choedwigaeth

- Y Gymdeithas Goedwigaeth Frenhinol
- Coed Cymru
- Coedwig Ffynnon
- Coetiroedd Sir y Fflint/yr Alban
- Gwarwriaeth Pryor a Rickets

Addysg

- Ysgolion cynradd ac uwchradd lleol
- Colegau addysg bellach lleol

Busnes

- Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru

Tai Partneriaethau Lleol

- Gwasanaeth Galluogi Tai Gwledig Gogledd Cymru
- Grŵp Cynefin
- Tai Gogledd Cymru
- Adra
- Cartrefi Conwy
- Cyngor y Sipsiwn

Partneriaethau lleol

- Partneriaeth Dolgellau / Treftadaeth Dolgellau

Grwpiau cymunedol

- Grwpiau Cymunedol Lleol

Sector Gwirfoddol

- Seren Ffestiniog Cyf.
- Antur Waunfawr
- Dyffryn Nantlle 20:20

Datblygu cynaliadwy

- Canolfan y Dechnoleg Amgen
- Ecodyfi
- WRAP
- Conwy Cynhaliol

Awdurdod Parc Cenedlaethol

- Rheolwyr APCE a phenaethiaid adrannau

Egni

- ADN
- Magnox

Trafnidiaeth Gyhoeddus

- Partneriaeth Goriad Gwyrdd
- Lloyds Coaches
- Arriva

Perchnogion Tir

- Cymdeithas Tirfeddianwyr Cefn Gwlad
- Comisiynwyr Ystadau'r Goron

Eraill

- Comisiwn Dylunio Cymru

- Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch
- Daliadau Eiddo Swyddfa'r Post
- Ffermwyr Ifanc
- Papurau Newyddion Lleol
- Papurau Bro
- Mosaig
- Cymdeithas Tsieineaidd Gogledd Cymru

ATODIAD 2: CYNNYDD AR SAFLEOEDD TAI WEDI'U DYRANNU

Dyraniadau	Unedau Arfaethedig	Monitro Cynnydd (trafodaethau cyn-cyflwyno cais / caniatâd cynllunio / nifer tai wedi eu cwblhau)
Tir y tu ôl i'r Red Lion, Y Bala (80% marchnad agored, 20% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol). Rhyddhau 30 uned hyd at 2016 ac, os cânt eu hadeiladu, y 25 uned sy'n weddill rhwng 2016 a 2022	55	Cysylltodd perchennog y tir yn 2021, i gadarnhau y bwriad i werthu'r safle i ddatblygwr. Ni chafwyd cysylltiad pellach yn 2022. Derbyniwyd sylwadau gan Dŵr Cymru fod capasiti sydd ar gael yng Ngwaith Trin Dwr Gwastraff Bala (GTDG) i dderbyn twf pellach yn gyfyngedig a bod cynllun cyfalaf ar gyfer uwchraddio Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Bala yn cael ei ystyried. Gellid symud ymlaen â'r gwelliannau seilwaith gofynnol hefyd trwy gyfraniadau datblygwyr a wnaed trwy Gytundeb A106. Ymholiad ffurfiol cyn cyflwyno cais wedi'i gyflwyno i'r Awdurdod (Ionawr 2019) yn amlinellu cynllun y safle a'r cynlluniau arfaethedig.
Tir yn Cysgod y Coleg, Y Bala (100% tai fforddiadwy i fodloni angen lleol)	10	Cwblhawyd 30 uned yn 2012-13. Rhoddwyd caniatâd cynllunio Mehefin 2020 ar gyfer adeiladu 9 annedd fforddiadwy (3 ystafell wely dau fyngalo a 6 dau ystafell wely). Mae'r gwaith wedi dechrau ar y safle. (Safle wedi'i gwblhau a'i feddiannu yng nghyfnod monitro 2022-23).
Tir ger Pentre Uchaf , Dyffryn Ardudwy (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	10	Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cynnal arolwg anghenion ar gyfer Dyffryn Ardudwy. Cyflwynodd y tirlfeddiannwr, Adra, gais am gyngor cyn cyflwyno cais yn ystod 2021-22. Gall cyfyngiadau parthau llifogydd a rhywogaethau a warchodir gyfyngu datblygiad y safle i 2-3 uned. Mae angen am unedau i deuluoedd mawr wedi ei nodi.
Tir ger Capel Horeb, Dyffryn Ardudwy (50% ar y farchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	5	Mae caniatâd cynllunio wedi cael ei wrthod ar gyfer dau annedd ar y farchnad agored ar y safle gan nad oedd yn cydymffurfio â polisi tai fforddiadwy CDLIE.
Cyn Ysgol Gynradd, Aberdyfi (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol).	6	Rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer 11 uned ar y safle sy'n cynnwys 4 fflat. Gwaith wedi'i gwblhau ac mae'r unedau wedi'u meddiannu.
Llanfrothen (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae Adra yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2027/28. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig. Nodwyd costau ychwanegol sy'n berthnasol i echdyniadau a draenio. Cyflwynwyd cais cynllunio am 8 uned fforddiadwy yn Nhachwedd 2022.
Dolgellau (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	15	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae'r tirlfeddiannwr, yn rhaglwed y bydd y safle yn cael ei gwblhau erbyn 2026/27. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig. Nodwyd costau ychwanegol sy'n berthnasol i echdyniadau a draenio.

Llanuwchllyn (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	7	Tir ym mherchnogaeth Cymdeithas Tai Grwp Cynefin. Maent yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2030/31.
Tir ger Lawnt y Plas, Dinas Mawddwy (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Adra sy'n berchen ar y safle. Maent yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2030/31.
Trefriw, tir wrth ymyl Tŷ Capel Peniel (50% ar y farchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	5	Mae'r perchennog wedi nodi bwriad i ddatblygu cyn pen 5 mlynedd ar ôl cyflwyno'r safle ymgeisydd. Ni chafwyd unrhyw gyswilt gan y perchennog ers 2016.
Dolwyddelan (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Y bwriad i ddatblygu safle yn dilyn ymgynghoriadau mewnol gan y perchennog, Cyfoeth Naturiol Cymru.
Tir ger Penyrhwylfa , Harlech (67% ar y farchnad agored, 33% o dai fforddiadwy ar gyfer angen lleol)	24	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae'r tîrfeddiannwr wedi nodi y rhagwelir y bydd 12 uned wedi'u cwblhau erbyn 2025. Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cynnal arolwg o anghenion tai.
Llanegryn (50% marchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	8	Mae'r tîrfeddiannwr wedi bod yn trafod gyda'r Hwylusydd Tai Gwledig sydd wedi cwblhau Arolwg Anghenion Tai ar gyfer y gymuned.
Tir ger Bryn Deiliog , Llanbedr, (100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tîrfeddiannwr, Adra, yn gorffen y safle erbyn 2028/29.
Tir ger Bro Prysor, Trawsfynydd, (100% i ddiwallu angen lleol)	10	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tîrfeddiannwr, Adra , yn gorffen erbyn 2029/30. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig.
Tir ger Maesteg, Pennal (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	5	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tîrfeddiannwr, Adra, yn gorffen y safle erbyn 2022/23. Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cwblhau arolwg anghenion tai. Cyflwynwyd cais cynllunio yn ystod 2021/22 am 5 uned, mae'r caniatad yn aros i gytundeb A. 106 gael ei arwyddo.
Cyfanswm	184	

- **ATODIAD 3: MONITRO'R GWERTHUSIAD O GYNALIADWYEDD (GC)**

Ref	Comment	Question Number	Subject	Name	Surname	Organization	Officer Summary	Officer Response
001	1	1	Housing/ Welsh Language	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	Applications for new housing should be approved on the basis of local demand, demand should be determined through constantly updated data. Emphasizing the need for houses to buy and rent for the local market and the importance of protecting the Welsh language as a community language.	<p>Noted and agree. An initial analysis of house prices, income, second homes and holiday accommodation data for the National Park area suggests that ELDP policies should consider focusing on achieving accessible local market housing and affordable housing to ensure the long-term viability of Eryri's local communities and to protect Welsh languages' interests.</p> <p>The Housing Authorities will prepare a new Local Housing Market Assessment by 2024, which will be important evidence, together with the Rural Housing Enabler's local needs assessments and the Tai Teg housing register</p>
001	2	2	Housing	Lis	Pugh	CC Llanwuchllyn	Agree that there is a need for new measures to control the housing market due to an increase in second homes/holiday homes.	Noted.
001	3	2	Housing/ Tourism	Lis	Pugh	CC Llanwuchllyn	Agree that benefits from the tourism industry should outweigh the disadvantages, need to consider this constantly	Agree. The impact of the tourism industry on the National Park and its communities will be a significant factor in revising and drawing up the LDP.

001	4	3	Sustainable Communities	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	Agree on 'the need for people to be able to live locally'. Agree that smaller developments should be allowed in rural areas on condition that they strengthen the cultural and social fabric of the area. Need to consider the effects of larger developments on communities.	Agree
001	5	4	Housing	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	All development should be proportionate to the need/demand in that area. Agree that there should be a move away from the 'random' developments.	Agree; the Plan will need to ensure a sustainable hierarchy of settlements as a basis for providing developments and services in the National Park.
001	6	5/6	Welsh language	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	Emphasize the consideration of the impact of each policy and development on the Welsh language. Propose the use of independent linguistic assessments for any significant development.	Agree. As part of the review process, the impact of each policy on the Welsh language will be assessed, and the impact of the strategy will also form part of the Assessment. Will consider the ability of requesting an independent linguistic assessments on significant developments further as part of plan revision and future Supplementary Planning Guidance update.
001	7	10	General	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	Agree with the need to protect Communities as this should be a consideration in every policy and development.	Agree.

001	8		Housing	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	A time limit should be placed on sites, to avoid other developments being blocked if the site is left for a long period.	The Planning Act does not enable a time limit to be placed on the development of a site with planning permission
001	9	10	Tourism	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	We believe that tourism developments need to be assessed on the basis of quality rather than numbers 'quality not quantity'.	Agree. It is important to ensure that the LDP enables and promotes good quality and sustainable developments to be able to protect and improve the special qualities of the National Park. This will be the priority when reviewing and drawing up the LDP.
001	10	2	Historical Environment	Lis	Pugh	CC Llanuwchllyn	It should consider the well-being of the wider community in every policy and decision, this includes protecting the environment and historic buildings	Agree. The purposes of the National Park provide a clear statement of statutory responsibilities and the role of National Park Authorities. These are: <ol style="list-style-type: none"> 1. Protect and enhance the natural beauty, wildlife and cultural heritage of the area, 2. Promote opportunities for the public to understand and enjoy the 'Special Qualities' of the area. In addition to these purposes, it is the duty of the Authority to advance these purposes to: <ol style="list-style-type: none"> 3. Seek to foster the economic and social well-being of local communities in the National Park. As stated, the conservation and enhancement of the cultural heritage is a factor of the greatest importance when considering development

								within or adjacent to these special areas. This duty is not only to protect and improve these special features, but also to promote awareness and understanding to ensure the value of these special features for future generations to enjoy as well as fostering the economic and social well being of the communities local. This will be a key factor in reviewing the policies and strategy of the LDP.
002	1	1	Public health	Aled	Hughes	Public Health Wales	Propose we look at WHIASU's work - specifically in the context of post-pandemic planning, climate change and flood risk. WHIASU – Welsh Health Impact Assessment Support Unit	Noted. A Health impact assessment will be completed as part of the replacement plan process and we will have a look at the work of WHIASU as part of this process.
002	2	5	Public health	Aled	Hughes	Public Health Wales	Consideration should be given to local work that is going on e.g. in the Friog community where CG and Betsi Cadwaladr have commissioned a Health Impact Assessment - something possible to add to the evidence.	Noted. We will keep this study in mind and try to contact the person who was part of the work in order to discuss further.
002	3	6	Public health	Aled	Hughes	Public Health Wales	HIA's should be considered if/when appropriate.	HIA (Health Impact Assessments) will be carried out as part of the replacement plan process, along with an Equality Impact Assessment, Welsh Language Assessment etc..

003	1	1	Employment	Owen Gwilym	Thomas		<p>Possible for employers and former leading employers in the area to give input in terms of employment?</p> <p>Noted. There are representatives of business groups included within the Community Involvement Scheme. We will ensure that the wider business community is kept in mind when revising the Plan</p>
003	2	3	Employment	Owen Gwilym	Thomas		<p>Need to give priority to employment - seeing current planning policies as a barrier for potential investors. Hoping for a different approach when reviewing the plan.</p> <p>The Local Development Plan (and the employment policies) have been drawn up to support the local rural economy, while protecting the environment, landscape and local population. The Annual Monitoring Reports showed that the number of jobs and employment units has gradually increased from year to year and that there have also been no concerns raised in terms of missing targets. The current economic policy has been drawn up to facilitate and promote appropriate economic developments and no concerns have been raised from the annual monitoring that it hinders developments.</p> <p>As stated in the Review Report (page 7), work is being undertaken jointly with Gwynedd and Anglesey Council in order to look at reviewing and assessing the provision of</p>

								employment land within the National Park. This work will assist us in forming an evidence base for revising the Local Development Plan's employment strategy. The work will help the Authority to decide what changes to make to the current policies, and if continuing to protect employment sites is the way forward or if there is a need for additional sites within the National Park
003	3	9	Welsh Language / Employment	Owen Gwilym	Thomas		Need to increase the number of posts in order to be able to protect the language - the review should reflect this.	See above comment
003	4	10	Tourism	Owen Gwilym	Thomas		APCE and Gwynedd Council do not work together. See the possibility of raising tourism tax and the higher premiums on second homes as harmful to the area and the tourism industry.	The Authority and Gwynedd Council work together on several topics including Housing issues, the Historic and Natural Environment, Tourism and the Economy etc and will continue to work closely in developing the evidence base and in the process of revising the LDP. The Authority doesn't have powers in relation to tourism tax and premiums.

004	1	4	Employment	Hannah	Gray	Magnox/NDA	See attached letter. NDA/Magnox wish to discuss and review Strategic Policy B in order to go along with their plans.	<p>Update Policy 27; Eryri Enterprise Zone - As noted in the Review Report, the Authority will re-examine this policy as part of the review, ensuring that we are in line with the latest policies and guidelines on the text.</p> <p>As noted in your comment, discussions have begun with Magnox/Avison Young regarding the Planning Framework and that will continue over the coming months. There is a possibility that these discussions can help to review and change the current policy, and also get new supporting papers.</p> <p>Strategic Policy B – As noted in the Review Report, it is considered that this policy is being implemented effectively. We note your comments regarding PPW 11 and we would hold discussions with the Welsh Government during the review process to ensure that the wording of Policy B reflects the current situation.</p>
004	2	5	Employment	Hannah	Gray	Magnox/NDA	See attached letter. We would like to see a background paper relevant to Nuclear decommissioning as part of the evidence for the new Plan.	Noted. Creating a background paper about this topic could be useful in order to ensure correct developments and formalize the process on this site

005	1	2	Transport			Network Rail	<p>Need to consider 'level crossings' when developing Active Travel Plans. Any transport development that uses level crossing should be refused if no consultation with Network Rail has taken place - any increase in risk needs to be assessed by a transport statement. We ask the planning authority to make mandatory assessments through a transport statement if there is an increase in the use of level crossings.</p> <p>Suggest wording similar to the below for relevant sites: <i>"Assess through a transport statement and provide any required improvements to level crossings where development could lead to a significant increase in the use of a level crossing by pedestrians and/or vehicles, in consultation with Network Rail".</i></p>	Noted.
005	2	7	Transport			Network Rail	<p>In accordance with paragraph 7.7, the impact of development on railway infrastructure should be considered in consultation with Network Rail if relevant.</p>	Noted.

006	1	1	Public Health	Guto	Gwyn	Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr Health Board	Perhaps you should refer to recent inflation and increases in the cost of living - the knock-on effects of this on the health of the population and the local economy.	Agree to add reference to inflation and increase in living costs in chapter 4 of the Review Report.
006	2	2	Public Health	Guto	Gwyn	Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr Health Board	Reference should be made to the “Live Healthy, Stay Healthy” Strategy. The Health Board's 10-year strategy was updated in 2021 to help people manage their health and wellbeing.	Noted. This will be added to section 5 of the Review Report
006	3	7	Public Health	Guto	Gwyn	Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr Health Board	It would be useful to find out what would be the best ways for the Health Board to support the Plan in practice.	We would consult with the Health Board (and everyone else on our contact database) at various stages and different stages of the review process. Receiving comments and any possible guidance from the Health Board on specific steps would be very useful.
007	1	1	Housing	Jones	Mostyn	Llanrwst Town Council	Suggest that APCE take steps to encourage housing developers to the area e.g designate bulky housing sites - in order to increase the number of affordable properties available.	There are no regional house builders active in the market in the National Park area, and there is no pressure from them to provide land for housing. The regional house builders focus on larger towns that lie beyond

							<p>“the Committee think it reasonable to suggest that the Authority take steps to incentivise regional house builders to become active in this area, such as allocating large allocations for development. Please note that we would like the focus of the building work to be on affordable and social housing”.</p>	<p>the National Park boundary. The housing market in the National Park is localised in nature, relying on small local builders and self-build projects on small sites. Large allocations have been included in the current plan but have yet to be developed by the private sector. Private sector development has not brought forward affordable housing in any significant numbers. The Authority will undertake a plan wide viability assessment of housing policies which will analyse what proportion of housing development can be affordable. Both Gwynedd and Conwy Local Housing Market Assessment will also be taken into consideration when revising the Plan. The reduction in house building in recent years cannot be solely attributed to the ELDP policies as wider economic factors have had a significant impact.</p> <p>Allocations must be supported by robust evidence on delivery, phasing, infrastructure requirements and viability. A large housing allocation will only be suitable if a developer can demonstrate these factors. Large</p>
--	--	--	--	--	--	--	---	---

								<p>allocations must be assessed carefully for linguistic impacts upon a settlement, and the settlement hierarchy ensures developments are commensurate to the size of the settlement.</p> <p>Housing associations have delivered the majority of affordable housing over recent years within the National Park. The size their developments will be tailored to an identified need in the area of the development. It is agreed that focus should be on delivering affordable and social housing.</p> <p>Also addressed by amended paragraph 7.42 of the Review Report</p>
007	2	1	Housing	Jones	Mostyn	Llanrwst Town Council	<p>Disagree with the statement in 4.21. Propose that the reason for the (projected) reduction in households with children is SNPA's failure to provide affordable property. Lower housing unit projections with the potential to worsen the situation further and lead to more than 41.8% of households with only one resident.</p>	<p>Population projections provide an essential baseline scenario which must be taken into account when calculating the housing requirement of a local development plan' along with other evidence such as housing and local need assessments. Housing requirements must also consider a range of other factors such as past build rates, percentage of Welsh speakers etc. Delivery will be</p>

							<p>Disagree with lowering housing unit projections - "defeatist trajectory". Increasing the number of affordable properties is essential for ensuring sustainable communities and protecting the Welsh language.</p>	<p>constrained by supply factors such as capacity (social, physical; environmental, cultural), land values, infrastructure, flooding, phosphates, changes in demographics, household numbers migration etc. These supply factors will reduce the amount that can be delivered and will be reflected in the final housing requirement. The current plan's housing requirement is not being met largely due to wider economic factors. The majority of allocations in the current plan have not been developed, despite the ELDP policies being supportive. Input from developers suggests that economic factors are a significant factor in not developing allocations and sites with planning permission. An unrealistically high target not in line with household projections that will not be met will serve no useful purpose. If the target for the revised plan were to be lowered to reflect need and evidence, it will still be aiming for significant numbers of housing. The Authority unlikely to be proposing a housing requirement figure based on the low household projections figures reflected in the 2018 based</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---

								<p>household projections alone. The national park household projections will be a starting point and the needs of local communities, along with the consideration referred to above will be necessary. Housing growth must be realistic, based on evidence, viability assessments, need assessments, the LHMA, and linked with economic growth.</p> <p>It is agreed that affordable housing is required for thriving, sustainable Welsh language communities and policies will seek to ensure they are delivered. The Authority will seek to encourage and facilitate house building by working with stakeholders to deliver affordable housing.</p> <p>Paragraph 4.21 amended for clarification.</p>
007	3	1	Housing	Jones	Mostyn	Llanrwst TC	<p>The availability of houses to rent is less than before. According to a report for Conwy Council demand is higher due to more 'evictions' in the private sector - suggest that this, linked to higher interest rates and changes to the 'renting homes Wales act' are the</p>	<p>Noted. The Authority collaborates with the Housing Authorities, who produce LHMA, with information and an assessment of the rental market. Reference to the Act added to Paragraph 4.16</p>

							reasons for the lack of property, rather than homes being used as holiday accommodation. Suggesting that APCE review the situation.	
007	4	1 + 7	Housing	Jones	Mostyn	Llanrwst Town Council	4.17 – disappointed that a solution to the problem of car parking has not been presented. See Llanrwst as a suitable location for some kind of transport plan e.g. Park and Ride for visitors from the A470. This can help take pressure off towns like BYC. Glasdir Car Park has been identified as a suitable site by the Town Council.	Parking options will be considered as part of a transport strategy for the National Park and will also be part of Cynllun Eryri’s remit. There is potential for sites outside the National Park boundary to contribute to the strategy, although they will not be subject to Eryri LDP planning policies.
007	5	1	Tourism	Jones	Mostyn	Llanrwst Town Council	4.18 – Considering the increase in campervans and irresponsible wild camping, we ask SNPA to reconsider allowing new camping sites and caravans and to consider charging visitors who stay in 'lay-by's'.	The impact of the tourism industry will be taken into account when reviewing and drawing up the plan. This will be done by weighing up the evidence before reaching an informed and balanced conclusion on the strategy regarding the increase in campervans and wild camping. Historically, studies have stated that allowing new camping sites and caravans would have a detrimental effect on the special qualities leading to the criteria and text of Development Policies 22 and 23 of the current plan. Evidence will therefore be a key factor in reviewing these policies. In terms of charging visitors who stay in laybys, this is this sits beyond planning powers and

								may be more relevant for Cynllun Eryri and partners to consider
007	6	2	Conservation Areas	Jones	Mostyn	Llanrwst Town Council	5.97 – Agree but believe that historic buildings are not adequately protected in the Llanrwst conservation area. I would like to see help (financial if possible) given to people who cannot afford the maintenance of their homes if they are listed buildings.	With the town of Llanrwst sitting on the border of the National Park, and with the Conservation Area sitting entirely within Conwy Council's Local Planning Authority area, the Authority is not a statutory consultee on planning applications within Llanrwst Conservation Areas and have no powers to intervene.
008	1	1	Environment	Rhys	Jones	Natural Resources Wales	More stringent targets on phosphate levels in rivers need to be included as part of the evidence.	Noted. When undertaking work relating to phosphate during the review period, and updating the evidence base, we would liaise with NRW and other organizations to ensure that requirements relating to phosphate are met and achieved.
008	2	3	Environment	Rhys	Jones	Natural Resources Wales	Welcome that the effect of phosphate levels on SAC's Rivers has been identified as an important issue to be considered in the review of the Plan.	Noted. Work has already been carried out by the Park Authority in terms of looking at which areas there is a possible impact. We are currently looking at work undertaken by Wrexham County Council's regarding phosphate to learn from best practice elsewhere.

008	3	5	Environment	Rhys	Jones	Natural Resources Wales	In terms of further evidence to consider - this should include evidence from Nutrient Management Boards, relevant land management sources and waste water treatment works. Also suggesting solutions based on the 'catchments' e.g. 'nutrient calculator' among other options.	Noted. Much like the previous comments, when we undertake work related to phosphate during the review period, and update the evidence base, we would contact NRW and other organizations to ensure that requirements regarding phosphate are met and reach them (along with evidence from Nutrient Management Boards). It will also be important to have regular discussions with Dwr Cymru.
008	4	7	Environment	Rhys	Jones	Natural Resources Wales	4 SAC Rivers within the Park, collaboration with neighbouring authorities and the Nutrient Management Boards is crucial.	We have started the process of collaborating with other organizations on this topic and that will continue throughout Plan revision
009	1	1	Housing	Gareth	Bayley-Hughes	ADRA	<p>3 more points to consider for the review:</p> <p>1. Unstable economic situation Higher interest rates etc are likely to have an impact on the affordability of new developments - need to be considered when deciding on the targets of the new Plan.</p> <p>2. Cost of living/ housing affordability People's ability to buy new homes needs to be considered, especially</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agree. 2. Agree. Evidence from the LHMA along with the viability assessment of the scheme is important. 3. The Authority will not be responsible for tourism tax

							<p>when deciding on the Scheme's affordable housing targets. Who will be able to buy the property is going to affect the type of property needed etc. Second homes and high private rental costs are exacerbating the unaffordability of property in the area.</p> <p>3. Tourism Tax</p> <p>Many possible effects e.g. numbers of visitors in general affecting businesses, a possible increase in buying second homes to avoid tourism tax and an increase in airbnb's as tourism tax is not mandatory in their model - (not sure if this is correct ??).</p>	
009	2	2	Housing	Gareth	Bayley-Hughes	ADRA	<p>Also need to consider the Development Plan/Strategies of the housing associations as well as those of the local authorities (Gwynedd and Conwy in this case).</p>	Agree. Review Report amended to reflect this (paragraph 5.105).
009	3	2	Environment	Gareth	Bayley-Hughes	ADRA	<p>Consider advice from NRW when dealing with nature conservation and the effects of development on phosphate levels.</p>	Noted. We would consult on a number of stages during the review process and NRW's comments will be important when dealing with topics such as nature conservation and phosphate/developments
009	4	7	Housing	Gareth	Bayley-Hughes	ADRA	<p>Opportunities for APCE to collaborate more closely with social housing providers on their strategies/plans. There should be collaboration/consultation with small contractors with a history of</p>	Agree.

							completing smaller developments in the area, as well as with land of daredevils in order to identify suitable sites.	
009	5	8	Housing	Gareth	Bayley-Hughes	ADRA	Agree that a review is needed. LDP has often been an obstacle for social housing providers, it is possible to increase provision if some policies are revised/relaxed.	The LDP is supportive of affordable housing and several housing association sites have been allocated in the current plan. It will be necessary to continue the dialogue and consider which elements of the ELDP policies are seen to be an obstacle for Housing Associations to the development of affordable housing.
009	6	9	Welsh language	Gareth	Bayley-Hughes	ADRA	The job opportunities that come by allowing more developments would enable young people to stay in the area, in the same way increasing the provision of affordable housing for local people would enable Welsh speakers to stay in the area.	Acknowledge the job opportunities provided by housing developments and agree with the need to provide affordable housing to enable Welsh speakers to stay in the area.
010	1	1	Tourism	Rebeca	Jones	Cyngor Gwynedd Council	4.19 - Want to continue discussions about providing 'aires' for campervans within the Park and wish us to take this subject into consideration when reviewing policies. CG has received inquiries regarding car parks in Dolgellau and Bala.	The pressure and impact of the tourism industry will be taken into account when revising and drawing up the plan. This will be done by weighing up the evidence before reaching an informed and balanced conclusion on the strategy regarding the increase in campervans and wild

								camping. Historically, studies have stated that allowing new camping sites and caravans would have a detrimental effect on the special qualities leading to the criteria and text of Development Policies 22 and 23 of the current plan. Evidence will be a key factor in revising these policies as well as learning from the experiences of other areas. The input of communities to the process will be very important. It will also be necessary to continue to ensure that we protect and improve the special qualities of Eryri.
010	2	2	General	Rebeca	Jones	Cyngor Gwynedd Council	Gwynedd Council's 2023-2028 Plan should be an important consideration for part 5 of the report.	Agree that it is necessary to include Gwynedd Council's Plan 2023 - 2028 in part 5 of the Review Report and to consider the 7 priority areas when revising the Plan.
010	3	4	Environment	Rebeca	Jones	Cyngor Gwynedd Council	Part 7, specifically the part which relates to Protecting, Improving and Managing the Natural Environment. This part should refer more to the impact of climate change on communities, land use (especially in areas with flood risk). Need to pay attention to the Shoreline Management Plan (SMP2) which suggests policy changes in vulnerable areas (beyond the new flood maps). He can identify these changes while	Noted Officers from the National Park will meet with officials from Cyngor Gwynedd Council/Ymgynghoriaeth Gwynedd Consultancy soon in order to discuss the Shoreline Management Plan and understand what the implications are for Gwynedd Council and possibly the Park as a result of this. The Plan has been mentioned and discussed within par 5.33 of the Review Report and the Plan will continue to be

							reviewing the plan to prevent developments that will be contrary to the SMP.	considered when revising the Eryri Local Development Plan
010	4	5	Tourism	Rebeca	Jones	Cyngor Gwynedd Council	Asked if there is an intention to prepare/update a tourism paper? As there is no reference to this field in the list in part 8.	The lack of reference to reviewing the Tourism Background Paper is an oversight and this will be rectified in the final Review Report.
011			Treftadaeth			Cyngor Tref y Bala	Agree with all Llanuwchllyn's comments. Important to maintain the heritage area and ensure consistency in the implementation of the rules/policies. It has been noted that the phosphates problem is currently impeding development.	Agree with the importance of maintaining the conservation area and ensuring consistency. The Authority will need to continue to work with partners to consider phosphate issues in the area
012			Cyffredinol			Cyngor Cymuned Llangywer	Agree with all Llanuwchllyn's comments. Think it's necessary to re-consider the 'commuted sum payments' situation and the benefit it brings to the area.	Noted; Housing policies will be re-considered, including affordable housing contributions and commuted sums.

<u>Rhif Eitem / Item No.</u>	<u>Cyfeirnod / Reference No.</u>	<u>Disgrifiad / Description.</u>	<u>Swyddog Achos / Case Officer</u>
	NP5/62/423	Newidiadau i'r fynedfa bresennol i Coed Hafyd y Bryn i gynnwys lledu'r fynedfa o 3.3m i 4.2m, Coed Hafod y Bryn, Llanbedr Alterations to existing access to Coed Hafyd y Bryn to include widening the access from 3.3m to 4.2m, Coed Hafod y Bryn, Llanbedr	Aled Lloyd

**Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
– Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.**

Dyddiad: 28-Meh-2023

Cais Rhif: NP5/62/423

Dyddiad Cofrestru: 13/07/22

Cymuned: Llanbedr

Cyfeirnod Grid: 258783 326491

Swyddog Achos: Mr Aled Lloyd

Lleoliad:

Coed Hafod y Bryn, Llanbedr

Ymgeisydd:

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Swyddfa'r Parc
Penrhyndeudraeth
LL48 6LF

Disgrifiad:

Newidiadau i'r fynedfa bresennol i
Coed Hafod y Bryn i gynnwys lledu'r
fynedfa o 3.3m i 4.2m

Crynodeb o'r Argymhelliad:

RHOI Caniatâd Cynllunio gyda'r amodau a ganlyn

- Cyflwr amser safonol
- Yn unol â'r Cynlluniau
- Ecoleg

**Rheswm(au) pam yr Adroddir am y Cais i'r Pwyllgor
Cynllun Dirprwyo**

Cais ar dir sy'n eiddo i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.

Dynodiadau Tir:

Cefn gwlad agored

Llwybr cyhoeddus trwy'r safle

ACA Coedydd Derw a Safleoedd Ystlumod Meirionnydd

Coetir Lled-Naturiol Hynafol

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC):

Mae ffin y safle datblygu arfaethedig yn gorgyffwrdd ag ACA Safleoedd Ystlumod Coedydd Derw Meirionnydd. Mae'r safle Ewropeaidd yn cynnal ystod o nodweddion cymhwyso sy'n cynnwys mathau o goetir, gweundir a llystyfiant dyfrol, dyfrgwn ac ystlumod pedol lleiaf.

Fel yr 'Awdurdod Cymwys' at ddibenion Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017 mae'n ofynnol i'r Awdurdod hwn gynnal Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd.

O'r wybodaeth a ddarparwyd yn 'Coed Hafod y Bryn, Cynllun Rheoli Coetir, 2017 - 2022' dyddiedig Rhagfyr 2016, daethpwyd i'r casgliad mai bwriad y cynigion yw hwyluso rheolaeth yr ACA yn y dyfodol mewn modd rhagweithiol. Felly, ystyrir eu bod yn angenrheidiol i reolaeth yr ACA gael gwared ar y gofyniad i gynnal ArhC.

Disgrifiad o'r Safle

Ceir mynediad i Goed Hafod y Bryn o bentref Llanbedr, tua ½ o ganol y pentref ac yn hygyrch o lôn sengl.

Mae Coed Hafod y Bryn yn eiddo i Barc Cenedlaethol Eryri ac yn cael ei reoli gan Gyfeillion Coetir Llanbedr - grŵp o wirfoddolwyr. Mae'r coetir o 6.6 hectar yn cynnwys coed derw, castanwydden Sbaenaidd, masarn, ynn a bedw.

Mae'r coetir llydanddail brodorol lle mae'r canopi yn cael ei ddominyddu gan dderw. Mae'r tir ar lethr i'r gogledd-orllewin, yn serth. Ceir ardaloedd o glogfeini ac ambell frigiad creigiog. Mae celyn yn rhan fawr o'r isdyfiant. Mae fflora'r ddaear yn cael ei ddominyddu gan fieri.

Gorwedd y goedwig ym mhen gorllewinol cyfres o goetiroedd rhyng-gysylltiedig helaeth ar hyd dyffryn Artro. Mae cymeriad preswyl i'r tir cyfagos i'r gogledd a'r gorllewin ac mae'r coetir yn cael ei ddefnyddio'n helaeth gan drigolion lleol; mae tir fferm yn ffinio i'r de a'r dwyrain.

Datblygiad Arfaethedig:

Y bwriad yw ymestyn y fynedfa gerbydol bresennol i Goed Hafod y Bryn drwy ledu'r fynedfa o 3.3mi 4.2m er mwyn caniatáu mynediad mwy diogel i reoli'r coetir.

Polisiâu Cynllunio Perthnasol – Cynllun Datblygu Lleol Eryri (2016-2031)

Polisi Rhif.	Polisi
SP A	Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Dylunio Cynaliadwy
DP 1	Egwyddorion Datblygu Cyffredinol
DP 2	Datblygiad a'r Dirwedd
SP D	Amgylchedd Naturiol
DP 6	Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy

Ymgynghoriadau:

Cyngor Cymuned Llanbedr	Dim ymateb
Cyfoeth Naturiol Cymru	Dim gwrthwynebiad
Priffyrdd Gwynedd	Dim gwrthwynebiad yn ddarostyngedig i amod er mwyn atal dŵr wyneb o gwrtil y safleoedd i arllwys i'r ffordd sirol.

Ecoleg	Dim gwrthwynebiad – Argymhellir amodau mewn perthynas â symud y wal gerrig, rhaid clirio llystyfiant y tu allan i dymor nythu adar, Mawrth i Awst. Dylid cadw at y canllawiau arfer gorau sefydledig.
--------	---

Ymateb i Gyhoeddusrwydd:

Rhodddwyd cyhoeddusrwydd i'r cais trwy osod rhybudd safle, a llythyrau hysbysu i 6 eiddo preswyl o amgylch y safle.

Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau.

1. Asesiad

Egwyddor Datblygu

- 1.1 Wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio, rhaid ystyried Cynllun Datblygu Lleol (CDLIE) Eryri 2016-2031 a fabwysiadwyd; rhaid gwneud y penderfyniad yn unol â'r cynllun oni bai bod ystyriaethau cynllunio perthnasol yn nodi fel arall.
- 1.2 Er mwyn gwarchod a gwella Tirwedd y Parc Cenedlaethol, tra hefyd yn profi buddion ehangach i'r economi leol, mae'n hanfodol bod pob datblygiad yn anymwrthiol ac nad yw'n achosi niwed arwyddocaol i Nodweddion Arbennig a mwynderau gweledol y Parc nac unrhyw safleoedd dynodedig. Ar gyfer y bwriad hwn, dylid ystyried gofynion Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol, Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd ac egwyddorion Polisi Strategol A: Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygiad Cynaliadwy.
- 1.3 Bydd y bwriad yn caniatáu i'r coetir gael ei reoli'n fwy effeithiol ac ni fydd niwed i rywogaethau a warchodir a chroesewir cynnwys gwella bioamrywiaeth.
- 1.4 Ar sail y cyd-destun polisi a amlinellir uchod ystyrir bod egwyddor y datblygiad yn dderbyniol.

2.0 Asesiad Cynllunio.

- 2.1 Mae'r datblygiad arfaethedig hwn yn cynnwys addasiadau i'r fynedfa bresennol i Goed Hafod y Bryn i gynnwys lledu'r fynedfa o 3.3mi 4.2m.

- 2.2 O'r wybodaeth a ddarparwyd yn 'Coed Hafod y Bryn, Cynllun Rheoli Coetir, 2017 – 2022' dyddiedig Rhagfyr 2016, daethpwyd i gasgliad mai'r cynigion yw hwyluso rheolaeth yr Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) yn y dyfodol mewn modd rhagweithiol. Ystyrir felly fod y cynnig yn angenrheidiol i reolaeth yr ACA
- 2.3 Mae'r Cynllun Rheoli Coetir yn datgan *“Amcan rheoli sylfaenol pellach yw annog strwythur gwydn. Nid yw aflonyddwch mawr ar raddfa fawr sy'n digwydd mewn coetiroedd naturiol oherwydd stormydd, tân ac afiechyd yn ddymunol wrth reoli un coetir bach sy'n ddarn o gynefin tameidiog. Dylai parhad rhywfaint o orchudd coetir fod yn amcan. Dylai canopi'r coed gynnwys cymysgedd o rywogaethau ac oedrannau. Mae rhai mannau agored yn ddymunol er mwyn cynyddu amrywiaeth cynefinoedd a darparu lle i genhedlaeth newydd o goed ddatblygu.”* Mae'r Cynllun Rheoli Coetir yn mynd ymlaen i ddatgan, *“Mae rheoli'r haen o llwyni yn y goedwig hon yn her arbennig...Mae cymysgedd o llwyni trwchus ac ardaloedd llai trwchus yn ddymunol.”* A *“Gall rhywogaethau planhigion anffrodorol fod yn ymledol iawn ac arwain at ostyngiad mewn bioamrywiaeth.”* Ystyrir y bydd y newidiadau arfaethedig i'r fynedfa yn galluogi gweithredu llawer o agweddau o'r Gwaith Rheoli trwy alluogi mynediad i offer a pheiriannau angenrheidiol i hwyluso'r gwaith megis MEWPs, Robocut a naddwyr coed / 'woodchippers'.
- 2.4 Ni fydd unrhyw goed na llwyni yn cael eu torri i wneud lle i wella'r fynedfa bresennol . Bydd yr ardal estynedig i'r chwith o'r gât yn golygu cyn lleied â phosibl o gloddio/colli 4.5m² o arwynebedd coetir.
- 2.5 Bydd y wal gerrig bresennol sy'n ffurfio ffin y safle yn cael ei hailadeiladu a'i hymestyn.
- 2.6 Bydd giât bren ar y safle ar ôl cwblhau'r gwaith.
- 2.7 Mae'r cynnig yn cydymffurfio â gofynion polisiâu DP2 a SPD gan y bydd graddfa a dyluniad y datblygiad, gan gynnwys ei leoliad tirlunio, yn parhau cymeriad, rhinweddau a golygfeydd y dirwedd. Mewn perthynas â SPD ni fydd y cynnig yn niweidio'r dynodiad a bydd yn caniatáu ar gyfer rheoli'r coetir yn well.

Gwella Bioamrywiaeth

- 2.8 Mae *Monbretia* yn tyfu gerllaw a bydd y rhywogaeth hon yn cael ei rheoli a'i dileu gyda'r gobaith o'i dileu o'r coetir cyfan ymhen 5 mlynedd.
- 2.9. Bydd y gwaith yn hwyluso rheolaeth y safle yn y dyfodol sy'n cynnwys rheoli rhywogaethau ymledol o fewn y coetir. Ystyrir y bydd hyn yn ychwanegu at wella'r safle.

3 Casgliad

- 3.1 Byddai'r cynnig yn cydymffurfio â gofynion y polisiau datganedig lle na fyddai'n amharu ar gymeriad, edrychiad na gosodiad y dirwedd o'i amgylch.
- 3.2 Byddai'r bwriad hefyd yn cydymffurfio â Pholisi Strategol D Amgylchedd Naturiol ac yn caniatáu mynediad mwy diogel er mwyn rheoli'r coetir dynodedig yn well.
- 3.3 Argymhellir felly y dylid rhoi Caniatâd Cynllunio amodol.

Papurau Cefndirol ym Mhentwr Dogfennau Rhif 1: Na

ARGYMHELLIAD: RHOI CANIATÂD CYNLLUNIO YN DDAROSTYNGEDIG I'R AMODAU CANLYNOL

1. Rhaid dechrau ar y datblygiad a ganiateir drwy hyn cyn i BUM mlynedd o ddyddiad y penderfyniad hwn ddod i ben.
2. Rhaid cyflawni'r datblygiad a ganiateir drwy hyn yn unol â'r cynlluniau a gymeradwywyd isod:
Cynllun Lleoliad Safle
Lluniadu rhif – Ty/955/SK01 a Ty/955/SK02 – Gweddlluniau
Arfaethedig a Chynllun Safle
3. Rhaid clirio unrhyw lystyfiant y tu allan i dymor nythu adar, rhwng Mawrth ac Awst. Lle nad yw hyn yn bosibl rhaid i'r ardal gael ei gwirio dim mwy na 48 awr cyn i'r gwaith ddechrau gan ecolegydd profiadol addas. Os darganfyddir adar sy'n nythu rhaid gohirio'r holl waith nes bydd y cyw olaf wedi magu plu / hedfan.

Rhesymau:

1. I gydymffurfio ag Adran 91 (fel y'i diwygiwyd) o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
2. Er mwyn diffinio'r caniatâd ac i osgoi unrhyw amheuaeth.

3. Er mwyn sicrhau safon foddhaol o ddatblygiad a lleihau'r risg o niwed neu aflonyddwch annerbyniol i rywogaethau a warchodir yn unol â Pholisïau Cynllun Datblygu Lleol Eryri ac yn arbennig Polisi D.

Cyngor

1. O ran arwynebedd y wal gerrig sydd i'w thynnu, rhaid gwneud hynny'n ofalus â llaw yn unig.
2. Mae canllawiau arfer gorau sefydledig eisoes wedi'u cyhoeddi i leihau'r risg o ollyngiadau, lledaeniad llwch a mathau eraill o halogiad o safleoedd adeiladu ac fe'u disgrifir yn y dogfennau a ganlyn (GPP5 a PPG6, yn y drefn honno):

https://www.netregs.org.uk/media/1418/gpp-5-works-and-maintenance-in-or-near-water.pdf?utm_source=website&utm_medium=social&utm_campaign=GPP5%2027112017

[@](#)

<https://www.netregs.org.uk/media/1672/ppg-6.pdf>

3. Rhaid i'r Ymgeisydd gymryd pob cam priodol i atal dŵr wyneb o gwrtil y safleoedd rhag arllwys i'r briffordd sirol.

Coed Hafod y Bryn, Llanbedr (LL45 2ND)

Graddfa / Scale: 1:2000

Creawdwr / Creator: Rhydian Roberts
 Dyddiad / Date: 4/6/2020

© Hawlfraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2020 OS 100022403
 © Crown copyright and database rights 2020 OS 100022403

Hawlfraint Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
 Copyright Snowdonia National Park.

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ~ Snowdonia National Park Authority
 Swyddfa'r Parc Cenedlaethol ~ National Park Office
 Penrhyndeudraeth
 Gwynedd
 LL48 6LF

☎ 01766 770274

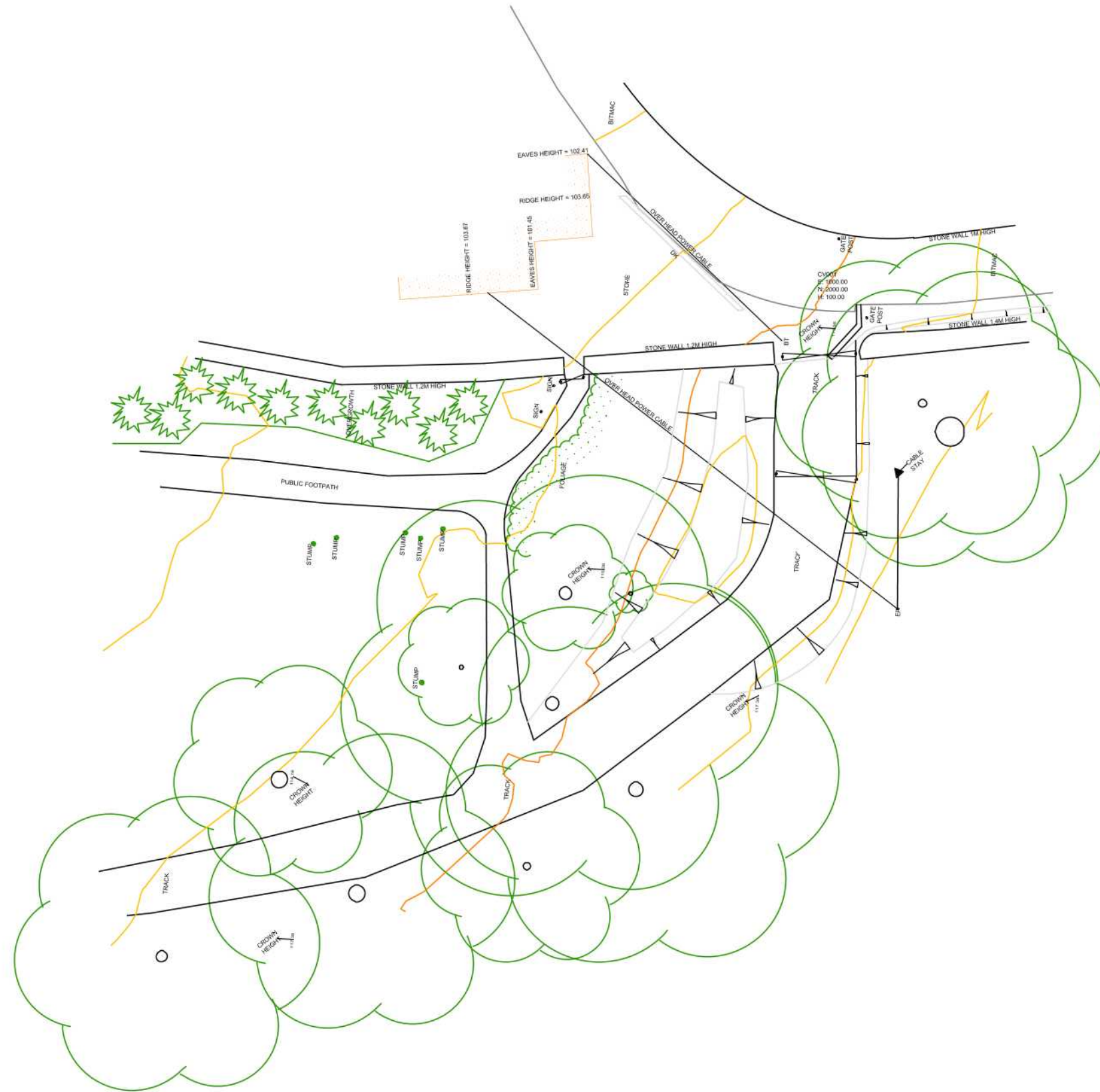

Cynllun Safle Arfaethedig / Existing Site Plan 1:250

Project	Gwelliant i Fynedfa Coed Hafod Y Bryn Dyluniad Presenol / Existing Drawings	Landline – 01824 702444	Ty Architecture Cyl
Address	Coed Hafod Y Bryn, Llanbedr, Harlech, Gwynedd	Mobile – 07833340997	15A Clwyd Street
Client	Mr R Roberts	www.tyarchitecture.co.uk	Ruthin
Scale	1:250 @A3	info@tyarchitecture.co.uk	Denbighshire
			LL15 1HF
		Drawing:- Ty/955/SU01	

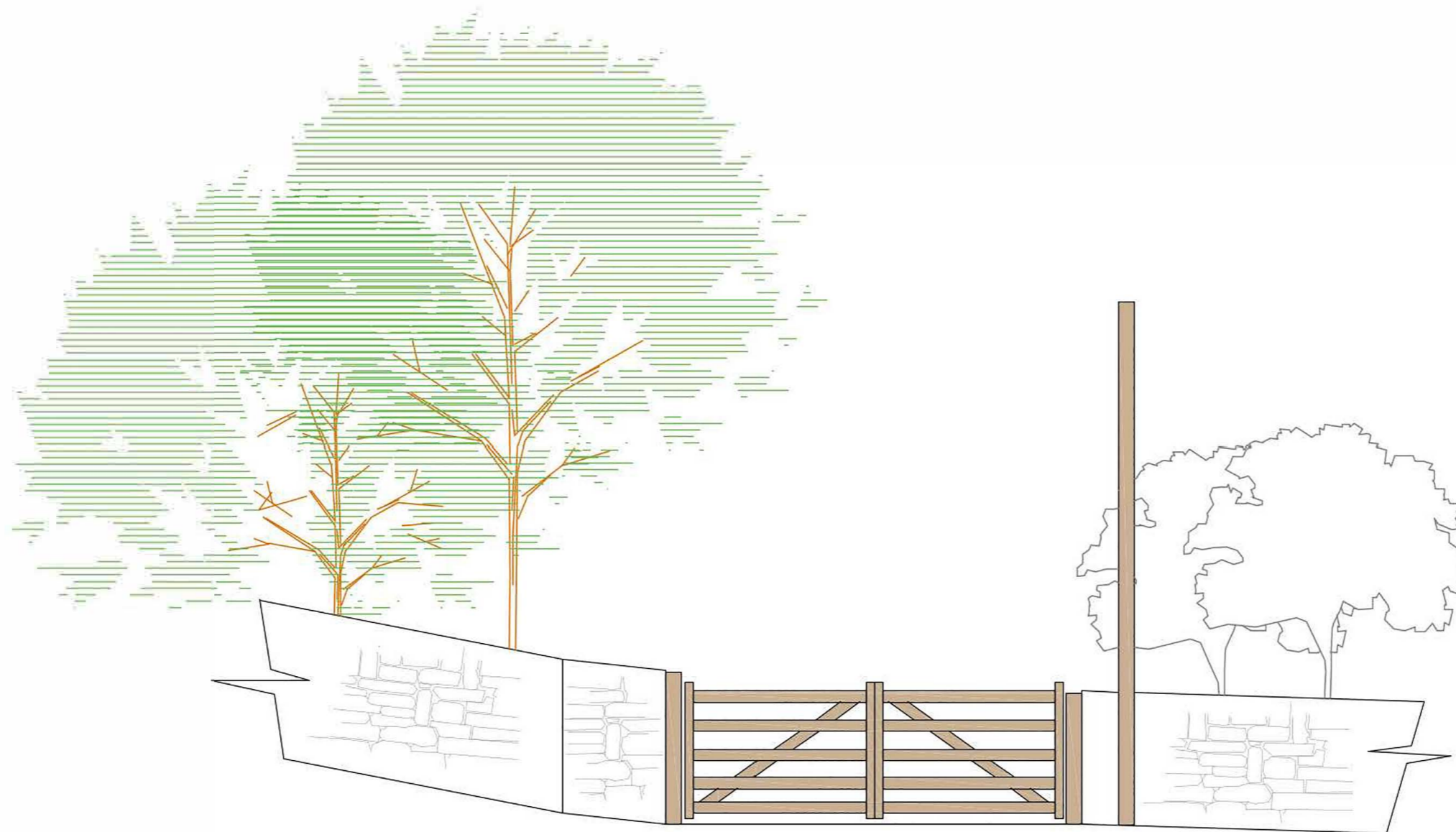
Existing Site Plan 1:250

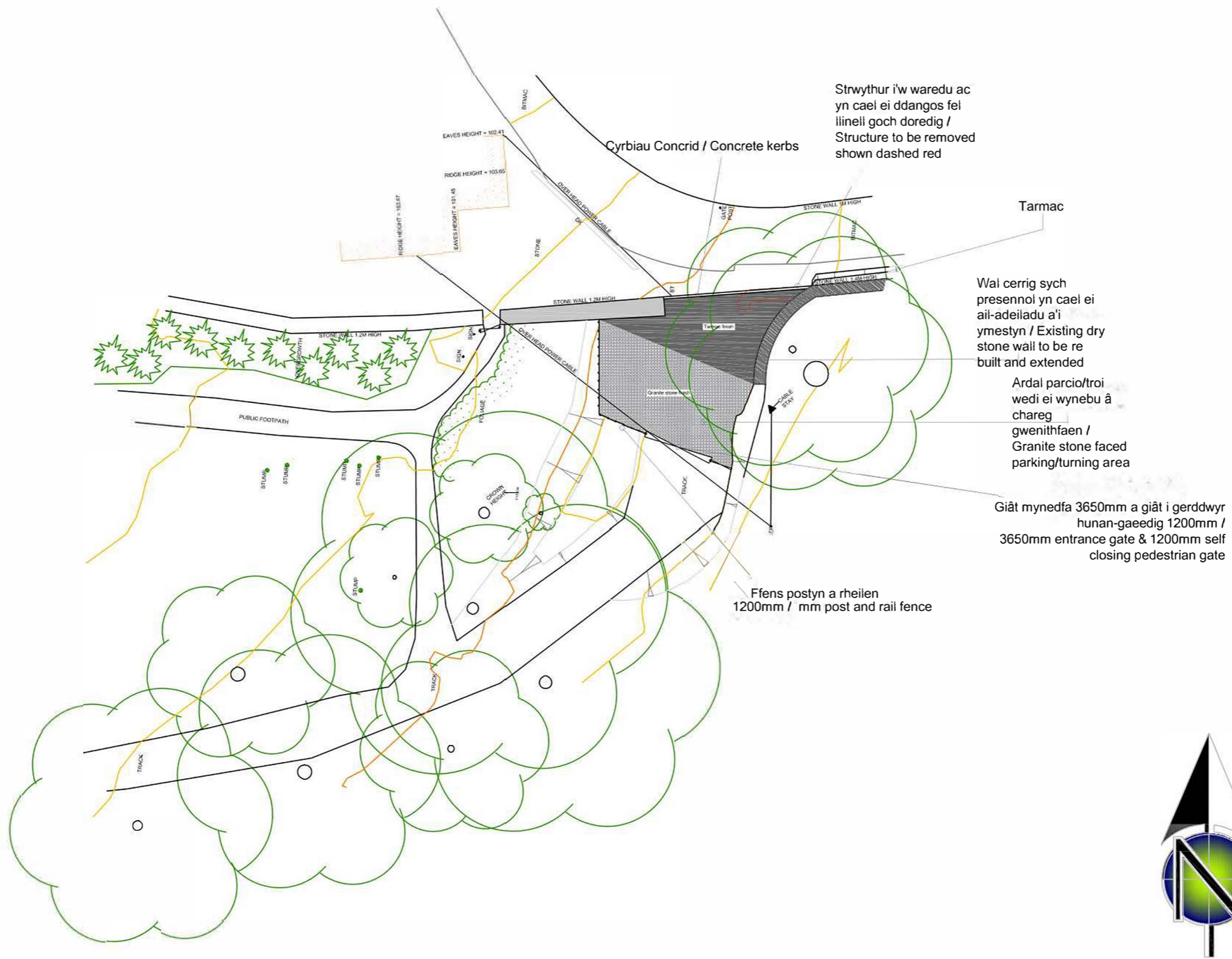
Project Gwelliant i Fynedfa Coed Hafod Y Bryn
- Existing Drawings
Address Coed Hafod Y Bryn, Llanbedr, Harlech, Gwynedd
Client Mr R Roberts
Scale 1:250 @A3
Drawing:- Ty/955/SU01

Landline – 01824 702444
 Mobile – 07833340997
www.tyarchitecture.co.uk
info@tyarchitecture.co.uk

Ty Architecture Cyf
 15A Clwyd Street
 Ruthin
 Denbighshire
 LL15 1HF

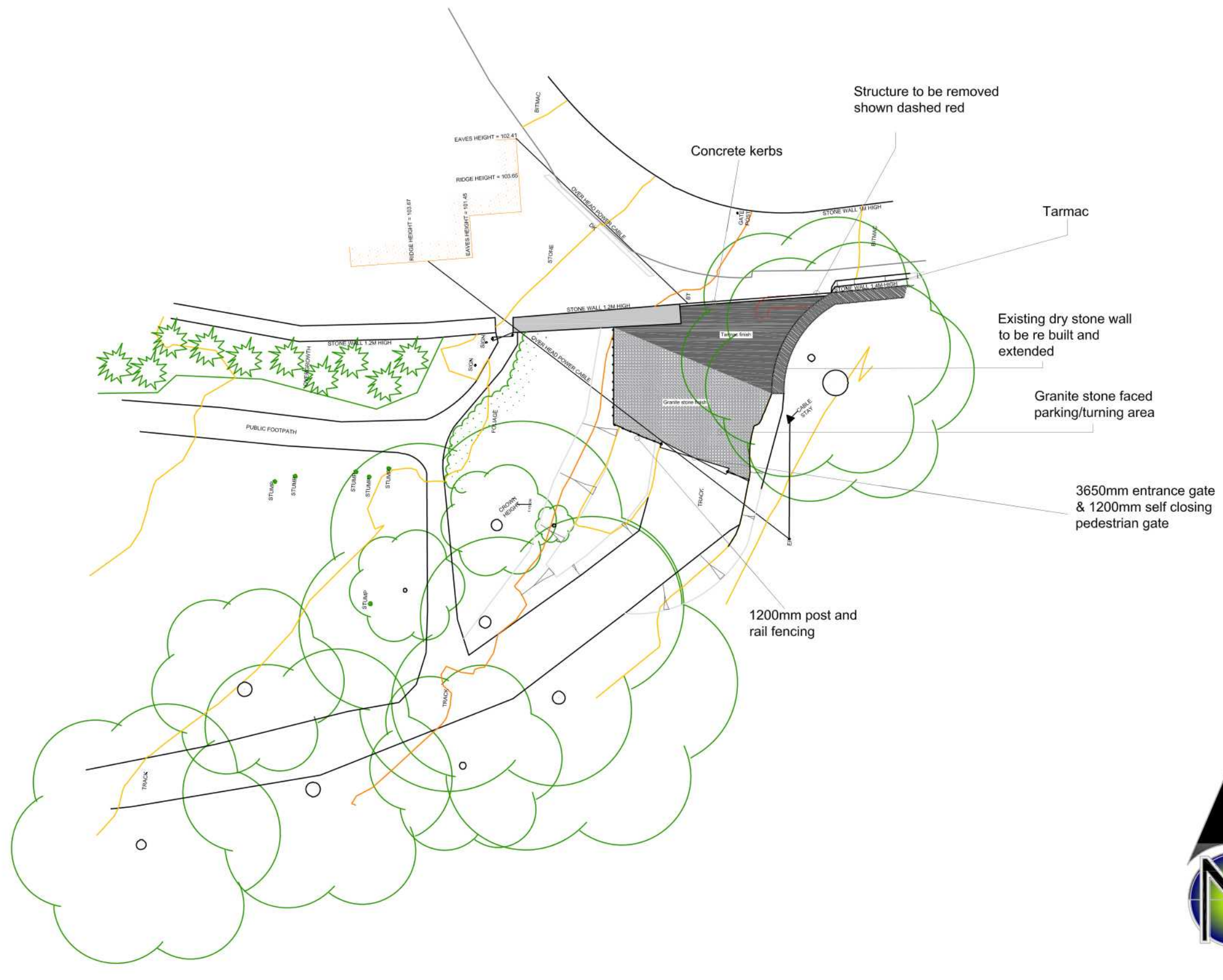

Cynllun Safle Arfaethedig / Proposed Site Plan 1:250

<p>Project Gwelliant i Fynedfa Coed Hafod Y Bryn Dyluniad Arfaethedig / Proposed Drawings</p> <p>Address Coed Hafod Y Bryn, Llanbedr, Harlech, Gwynedd</p> <p>Client Mr R Roberts</p> <p>Scale 1:250 @A3</p>	<p>Landline - 01824 702444 Mobile - 07833340997 www.tyarchitecture.co.uk info@tyarchitecture.co.uk</p> <p>Ty Architecture Cyf 15A Clwyd Street Ruthin Denbighshire LL15 1HF</p>
---	---

Drawing:- Ty/955/SK01

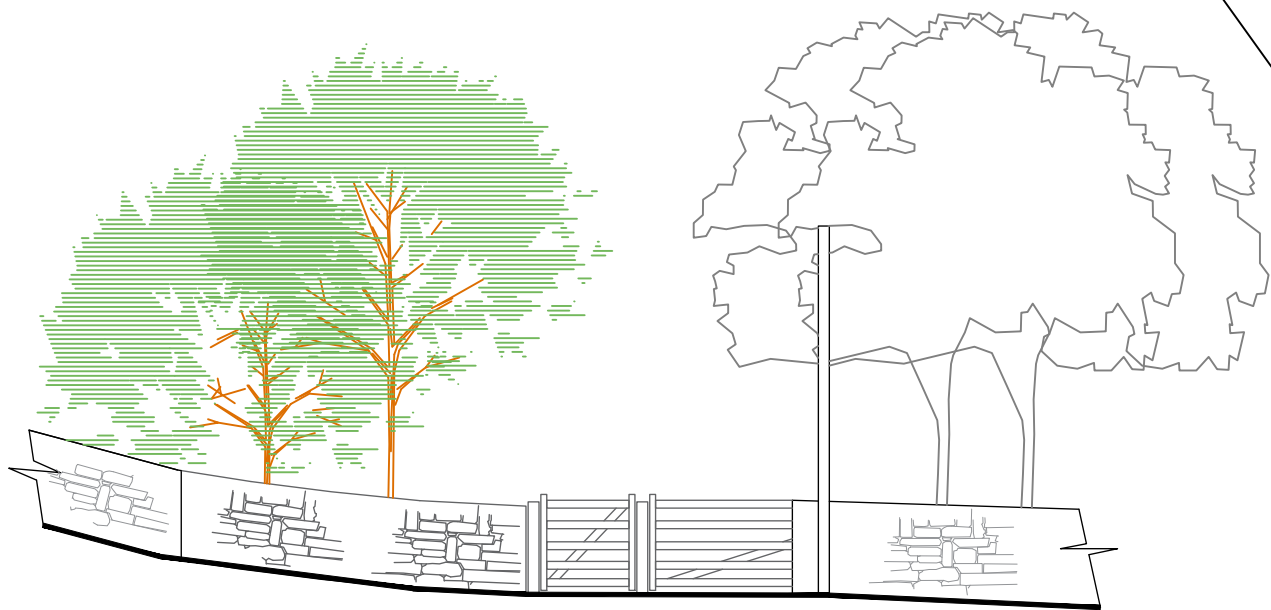

Proposed Site Plan 1:250

Project Gwelliant i Fynedfa Coed Hafod Y Bryn
- Proposed Drawings
Address Coed Hafod Y Bryn, Llanbedr, Harlech, Gwynedd
Client Mr R Roberts
Scale 1:250 @A3
Drawing:- Ty/955/SK01

Landline – 01824 702444
 Mobile – 07833340997
 www.tyarchitecture.co.uk
 info@tyarchitecture.co.uk
 Ty Architecture Cyf
 15A Clwyd Street
 Ruthin
 Denbighshire
 LL15 1HF

Ffordd / Road

Ffordd / Road

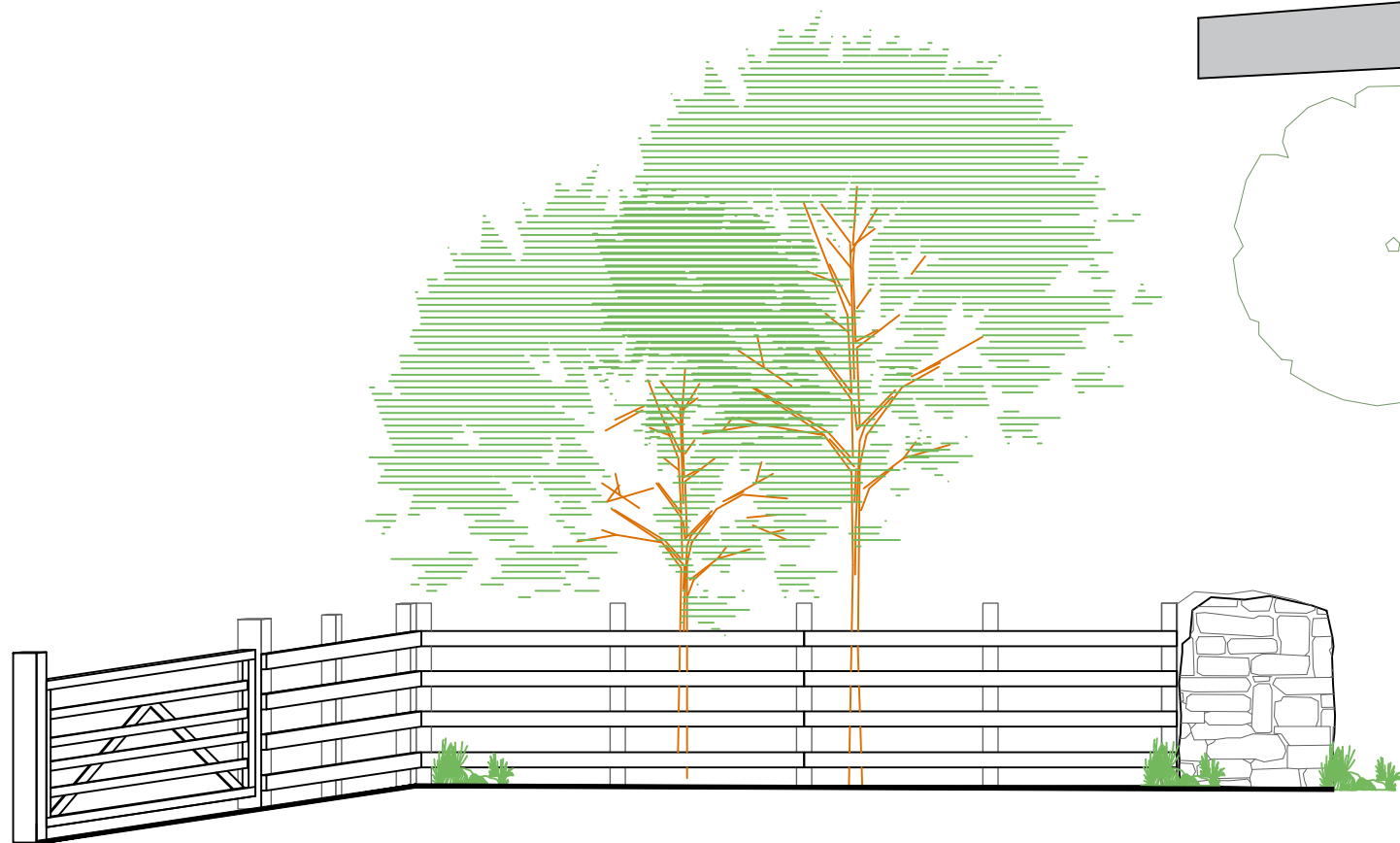
Wall cerrig sych presennol
Existing dry stone wall

Ail-adeiladu Wal cerrig sych
Dry stone wall rebuilt

Gwyneb Tarmac
Tarmac finish

Gwyneb cerrig Gwynedd
Granite stone finish

Giât Mynedfa 3650mm &
Giât Hunan-Gaeedig i
gerddwyr 1200mm/
3650mm Entrance Gate &
1200mm Self Closing
Pedestrian Gate

Darn Drwodd Arfaethedig A-A (Dim i raddfa) /
Proposed Section Through A-A (Not to Scale)

Road

Road

Existing dry stone wall

Tarmac finish

Dry stone wall rebuilt

Granite stone finish

3650mm Entrance Gate &
1200mm Self Closing
Pedestrian Gate

Proposed Section Through A-A (Not to Scale)

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
28 MEHEFIN 2023**

**RHYBUDDION GORFODAETH,
RHYBUDDION GORFODAETH
ADEILAD RHESTREDIG A
GYFLWYNWYD O DAN BWERAU
DIRPRWYEDIG A RHESTR O
ACHOSION CYDYMFFURFIAETH**

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD, 28 MEHEFIN 2023**

**RHYBUDDION GORFODAETH A RHYBUDDION GORFODAETH ADEILAD RHESTREDIG & RHYBUDDION 215 A GYFLWYNWYD O
DAN BWERAU DIRPRWYEDIG**

Cyfeirnod	Dyddiad y'i Cyflwynwyd	Lleoliad y Safle	Manylion y Tor-rheolaeth Cynllunio	Dyddiad y daw'r Rhybudd i rym	Cyfnod Cydymffurfio
NP4/29/ENF10G	15 Mehefin 2023	The Machno Inn, Penmachno, Betws y Coed, Conwy	Hysbysiad Adran 215 - Cyflwr Blêr y Tir Sy'n Effeithio'n Niweidiol i Amwynder yr Ardal.	21 Gorfennaf 2023	Tri mis
NP5/57/ENFLB158 D	15 Mehefin 2023	The Stag Inn, Stryd y Bont, Dolgellau, Gwynedd, LL40 1AU	Hysbysiad Gorfodi - Heb ganiatâd cynllunio, gosod pibell fflw i ddrychiad cefn yr adeilad.	21 Gorfennaf 2023	Tri mis
NP5/57/ENFLB158 D	15 Mehefin 2023	The Stag Inn, Stryd y Bont, Dolgellau, Gwynedd, LL40 1AU	Hysbysiad Gorfodi Adeilad Rhestredig - Heb ganiatâd adeilad rhestredig, gosod pibell fflw i ddrychiad cefn yr adeilad.	21 Gorfennaf 2023	Tri mis
NP5/58/ENF434D	24 Mai 2023	Tir gerllaw Tyn y Pant, Ffordd Panteinion, Dyffryn Ardudwy, Harlech, Gwynedd	Hysbysiad Gorfodi - Heb ganiatâd cynllunio newid materol defnydd y tir o ddefnydd amaethyddol i ddefnydd cymysg o amaethyddiaeth a defnydd o'r tir fel maes carafanau teithiol a gweryslla pebyll ac ar gyfer storio cychod, cerbydau modur a charafanau teithiol.	29 Mehefin 2023	Dau fis

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD, 28 MEHEFIN 2023

RHESTR O ACHOSION CYDYMFFURFIAETH

Achosion newydd

	Cyfeirnod	Dyddiad y gŵyn gyntaf neu'r Dyddiad y'i gwelwyd gan Swyddogion Cydymffurfiaeth	Lleoliad y Safle	Manylion Tor-rheolaeth Cynllunio Honedig	Sefyllfa ar adeg drafftio'r adroddiad hwn
1	NP3/15/ENF238	Mawrth 2023	Hafod Lydan, Llanberis. LL55 4SR	Cyflwr blêr y tir	Ymweliad safle wedi ei gynnal. Llythyr wedi ei anfon at berchennog y safle. Nid ystyrir bod A215 yn fanteisiol. Cau ffeil.
2	NP2/11/ENF679G	Mai 2023	Cae Du, Beddgelert LL55 4NE	Estyniad di-awdurdodi'r maes gwerysyla presennol	Cysylltwyd â pherchennog y safle. Achos yn cael ei ymchwilio.
3	NP4/11/ENF211C	Ebrill 2023	Bronant, Pentre Du, Betws y Coed LL24 0BY	Gwaith yn cael ei wneud i garej heb ganiatâd	Llythyr wedi ei anfon at berchennog y safle. Dim ymateb wedi ei dderbyn hyd yn hyn. Ymweliad safle i'w gynnal.

4	NP4/19/ENF5A	Ebrill 2023	Bryn Gwenddar, Henryd LL32 8PQ	Adeiladu sied amaethyddol.	Cysylltwyd â'r perchennog a chynhaliwyd ymweliad safle. Achos yn cael ei ymchwilio.
5	NP5/53/ENFL198D	2023	4-6 Tegid Street, Bala LL23 7UR	Newid defnydd di- awdurdod o fwyty i annedd	Cysylltwyd â'r perchennog. Ymweliad safle i'w gynnal.
6	NP5/55/ENF78H	Ionawr 2023	Penowern, Brynchrug, LL36 9NU	Gwaith ar adeilad allanol wedi'i drosi	Cysylltwyd â'r perchennog. Mater yn cael ei drafod.
7	NP5/57/ENFT662A	Ebrill 2023	Meirion Cottage, Meyrick Square, Dolgellau LL40 1NE	Mynedfa newydd i gerbydau ac estyniad ochr	Llythyr wedi ei anfon at y perchennog. Dim ymateb wedi ei dderbyn eto.
8	NP5/58/ENF199T	Mai 2023	Murmur yr Afon, Dyffryn Ardudwy LL44 2BE	Swyddfa bresennol a ddefnyddir fel llety cyfanheddol	Cysylltwyd â'r asiant. Dim ymateb wedi ei dderbyn eto.

9	NP5/59/ENF758A	Ebrill 2023	Tir ger 8 Maes y Coed, Llan Ffestiniog LL41 4PE	Cyflwr blêr y tir	Llythyr wedi ei anfon at y perchennog. Dim ymateb wedi ei dderbyn eto.
10	NP5/63/ENF57E	Mai 2023	Ty Nant, Capel Celyn, Bala LL23 7NY	Lleoli a gosod a defnyddio Pod ar gyfer gwyliau a'r tirlunio cysylltiedig	Llythyr wedi ei anfon at y perchennog. Dim ymateb wedi ei dderbyn eto.

Yn disgwyl Cais Ôl-weithredol / Cais am Ganiatâd Adeilad Rhestredig / Cais Tystysgrif Cyfreithlondeb Defnydd /Ddatblygiad sy'n Bodoli

	Cyfeirnod	Dyddiad y gŵyn gyntaf neu'r Dyddiad y'i gwelwyd gan Swyddogion Cydymffurfiaeth	Lleoliad y Safle	Manylion Tor-rheolaeth Cynllunio Honedig	Y Sefyllfa ar Adeg y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf	Diweddariadau ers y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf
11	NP4/13/ENF247	Chwefror 2020	Tir Ger Deunant, Capel Curig	Gwaith Peirianeg, Waliau Cynnal ac Ymwersylla Posibl	Cynhelir deialog gyda'r perchennog/asiant. Aros i gais gael ei gyflwyno.	Gohebiaeth wedi'i chyhoeddi mewn perthynas â chyflwyno cais. Aros am ymateb .
12	NP4/19/ENF62A	Tachwedd 2022	Tir ger Tyrau Duon, Sychnant, Conwy. LL32 8BZ	Adeiladu strwythur tebyg i ysgubor heb ganiatâd cynllunio	Cysylltwyd â'r perchennog a chynhaliwyd ymweliad safle. Disgwyl cais gael ei gyflwyno erbyn diwedd mis Chwefror cynllunio	Cysylltu â'r perchennog i ofyn am ddiweddariad ar gyflwyno cais. Disgwylir ei gyflwyno erbyn diwedd mis Mehefin

13	NP5/50/ENFLB59B	Ionawr 2022	14 Glandyfi Terrace, Aberdyfi. LL35 0EB.	Ffenestri newydd ar y dormer blaen	Cysylltwyd â'r perchennog ac ar hyn o bryd rhoddir gwybod iddynt am eu hopsiynau i ddatrys y mater hwn.	Dim diweddariad pellach i'w adrodd i'r pwyllgor hwn.
14	NP5/50/ENF635A	Ionawr 2023	17 Mynydd Isaf, Aberdyfi, LL35 0PH	Estyniad blaen a trosi garej heb ganiatad	Llythyr wedi ei anfon i'r perchennog. Dim ymateb wedi ei dderbyn ar hyn o bryd.	Cais wedi ei dderbyn ond yn annilys.
15	NP5/58/ENF600C	Ionawr 2023	Ferndale, Dyffryn Ardudwy. LL44 2BH	Datblygiad heb ei adeiladu yn unol â chynlluniau a gymeradwywyd dan ganiatâd NP5/58/600C	Ymweliad safle wedi ei gynnal. Mater yn cael ei drafod ymhellach gyda'r asiant	Cyfarfod safle wedi gynnal. Cynghori i gyflwyno cais S73 i ddelio â'r newidiadau yn lefelau'r safle.
16	NP5/65/ENF355B	Hydref 2022	Tyddyn Du, Bontddu, LL40 2UA	Torri amod 4 caniatâd cynllunio NP5/65/355B	Cysylltwyd â'r perchennog. Mater yn cael ei drafod. Cais yn cael ei baratoi.	Cyflwyno cais yn cael ei drafod gyda'r asiant.

Wedi derbyn Cais Ôl-weithredol

	Cyfeirnod	Dyddiad y gŵyn gyntaf neu'r Dyddiad y'i gwelwyd gan Swyddogion Cydymffurfiaeth	Lleoliad y Safle	Manylion Tor-rheolaeth Cynllunio Honedig	Y Sefyllfa ar Adeg y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf	Diweddariadau ers y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf
17	NP4/11/ENF396	Hydref 2022	Oakdale, Betws y Coed, LL24 0AR	Estyniadau heb gael eu hadeiladu yn unol â chynlluniau a gymeradwywyd	Cais yn cael ei ystyried.	Cais wedi ganiatau. Cau ffeil.
18	NP4/26/ENF195C	Ebrill 2021	Llwynau, Capel Garmon	Pod	Cais yn cael ei ystyried.	
19	NP5/50ENF597B	Tachwedd 2022	The Cottages, Rhowniar, Tywyn Road, Aberdyfi LL36 9HS	Datblygiad heb ei adeiladu yn unol â chynlluniau a gymeradwywyd (NP5/50/503)	Cais yn cael ei ystyried.	Cais wedi ganiatau. Cau ffeil.
20	NP5/61/ENF637B	Tachwedd 2022	Beaumont, Old Llanfair Road, Harlech. LL46 2SS	Gwaith peirianyddol yn cael ei wneud heb ganiatâd	Cais yn cael ei ystyried.	Dim diweddariad pellach.
21	NP5/67/ENF335	Medi 2020	Tarren Y Gesail, Pantperthog	Trac beic mynydd newydd	Cais annilys ar hyn o bryd.	Cais annilys. Mewn deialog gyda'r asiant i unioni materion sy'n weddill.

Yn disgwyl gwybodaeth bellach neu ymatebion i Rybudd Tor-rheolaeth Cynllunio neu Rybudd Adran 330

	Cyfeirnod	Dyddiad y gŵyn gyntaf neu'r Dyddiad y'i gwelwyd gan Swyddogion Cydymffurfiaeth	Lleoliad y Safle	Manylion Tor-rheolaeth Cynllunio Honedig	Y Sefyllfa ar Adeg y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf	Diweddariadau ers y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf
22	NP2/16/ENF2E	Ionawr 2022	Bryn Awelon, Garndolbenmaen, LL51 9UJ.	Gwaith peirianyddol di-awdurdod gan gynnwys trac/ffordd fynediad newydd. Natur flêr y tir/gwaith	Ymateb a dderbyniwyd. Y camau nesaf yn cael eu trafod.	Dim diweddariad pellach ar gyfer y cyfarfod hwn.
23	NP3/12/ENF191	Mehfin 2021	Castell Cidwm, Betws Garmon	Cyflwr blêr y tir.	Mewn deialog gyda'r perchennog / asiant. Aros am gyflwyniad a manylion pellach.	Anfonwyd gohebiaeth at yr asiant. Aros am ymateb.
24	NP3/15/ENF4J	Tachwedd 2022	2, Mur Mawr, Llanberis, Caernarfon, LL554TG	Defnyddio'r adeiladau allanol fel llety gwyliau heb ganiatâd cynllunio	Cysylltwyd â'r perchennog. Achos yn cael ei drafod.	Dim diweddariad pellach.
25	NP3/21/ENF46G	Mawrth 2023	Ty'n y Mynydd, Tai'r Cae, Carneddi, Bethesda LL57 3UF	Ymestyn y to presennol i ganiatáu gosod cladin	Llythyr wedi'i anfon at y perchennog/deiliad. Dim ymateb wedi ei dderbyn	Dim diweddariad pellach.

26	NP3/22/ENF22J	Chwefror 2023	Ty Coch Farm, Nantlle LL54 6BB	Estyniad anawdurdodedig a defnydd preswyl o adeilad amaethyddol	Yn asesu manylion yn dilyn yr ymweliad safle ar hyn o bryd .	PCN yn cael ei ddraftio.
27	NP4/11/ENF100F	Mawrth 2021	Tan y Bryn, Pentre Felin, Betws y Coed	Datblygiad heb ei adeiladu yn unol â chynlluniau cymeradwy (NP4/11/100F)	Gwaith adfer yn mynd rhagddo yn unol â chynlluniau cymeradwy gwreiddiol. Safle i'w fonitro.	Dim diweddariad pellach ar gyfer y cyfarfod hwn.
28	NP4/11/ENF397	Ebrill 2021	Tir i'r gorllewin o'r A470(T) junction gyda A5 ger Waterloo Cottage, Betws y Coed.	Defnyddio tir ar gyfer gwersylla gyda strwythurau cysylltiedig	Ymweliad safle wedi ei gynnal. Mae'n ymddangos bod gwaith yn mynd rhagddo i adfer y tir a chael gwared ar strwythurau. Safle i'w fonitro.	Mae'r safle'n parhau i gael ei fonitro.
29	NP4/16/ENF405	Mawrth 2018	Tir gyferbyn â Than y Castell, Dolwyddelan	Dympio Deunyddiau Adeiladu a Gwastraff	Achos yn cael ei gyfeirio at gyfreithiwr yr Awdurdod.	Dim diweddariad pellach ar gyfer y cyfarfod hwn.
30	NP4/26/ENF97J	Rhagfyr 2020	Maes Madog, Capel Garmon	Adeiliadu strwythru dros twb poeth, adeilad allanol, a newidiadau i'r mynediad.	Cynhelir deialog gyda'r perchennog. Trafodaethau ar y gweill.	
31	NP4/26/ENF338B	Ionawr 2023	Bron Heulog, Capel Garmon. LL26 0RW	Cyflwr gwael y safle	a215 yn cael ei hystyried.	Dim diweddariad pellach.

32	NP4/26/ENF343A	Hydref 2022	Hafodty Gwyn, Pentrefoelas, Betws y Coed	Defnyddio Carafan Statig ar y Safle	PCN wedi ei cael ei hanfon ai ddychwelyd. Yn asesu yr ymateb.	Llythyr gyda cwestiynau pellach wedi ei anfon ir deiliad. Disgwyl ymateb.
33	NP4/29/ENF10G	Ionawr 2022	The Machno Inn, Penmachno. LL24 0UU	Natur flêr y tir a datblygiad adeiladau allanol heb ganiatâd	Hysbysiad Adran 215 yn cael ei ddrafftio ar hyn o bryd.	Hysbysiad Adran 215 a gyflwynwyd ar 15 Mehefin 2023.
34	NP4/29/ENF191A	Mai 2022	Swch, Cwm Penmachno. LL24 0RS	Lleoli carafán yng nghefn yr eiddo	Mae Cyngor Conwy wedi rhoi gwybod am gyflwyno Gorchymyn Gwahardd Brys ar y garafán ym mis Tachwedd 2022 – i wahardd defnyddio'r garafán i bobl fyw ynddi.	Ymweliad safle i'w gynnal i benderfynu a yw'r tor-rheolaeth wedi peidio.
35	NP4/29/ENFL353	Mawrth 2023	3 Machno Terrace, Cwm Penmachno LL24 0SA	Cylfwr bler y safle	Yn asesu manylion yn dilyn yr ymweliad safle ar hyn o bryd.	Ni ystyrir ei bod yn fuddiol rhoi hysbysiad a215. Cau ffeil
36	NP4/32/ENF97B	Mawrth 2022	Tir yn ffinio â Dyffryn, Ffordd Crafnant, Trefriw. LL27 0JY	Defnyddio tir fel maes gwerysilla	Cais am Wybodaeth o dan Adran 330 wedi'i gyflwyno ym mis Gorffennaf 2022. Ymateb wedi dod i law ac yn cael ei ystyried. Trafodaethau ar y gweill.	
37	NP4/32/ENFL229A	Chwefror 2023	4 Rhiwlas Villas, Trefriw, LL27 0TX	Untidy condition of site.	Letter sent to owner. No response received as of yet.	Ystyried pa mor fuddiol yw parhau a'r achos.

38	NP5/50/ENF144C	Rhagfyr 2021	Crychnant, Aberdyfi, LL35 0SG.	Gwaith ddim yn unol â chynlluniau cymeradwy NP5/50/144C	Ymateb wedi ei dderbyn gan y perchennog. Trafodaethau ar y gweill.	Dim diweddariad pellach ar gyfer y cyfarfod hwn.
39	NP5/50/ENF152A	Awst 2021	Bryn Awelon, Aberdyfi	Dwy Sied yn cael eu defnyddio fel Llety Gwyliau	Cysylltwyd ymhellach â'r perchennog mewn perthynas â chyflwyno cais ym mis Chwefror 2022. Yn aros am ymateb.	
40	NP5/50/ENF322E	Mawrth 2023	Britannia Inn, 13 Sea View Terrace, Aberdyfi LL35 0EF	Adeiladu canopi llawr 1af heb ganiatâd	Cysylltwyd â'r perchennog ac mae'r mater yn cael ei drafod.	Dim diweddariad pellach.
41	NP5/54/ENFL246	Ebrill 2022	Capel Siloh, Bryn Coed Ifor, Rhydymain. LL40 2AN	Torri Amod 5 ynghlwm i Ganiatâd Cynllunio NP5/54/L246.	Anfonwyd gohebiaeth at y perchennog Ionawr 2023. Yn aros am ymateb.	Dim diweddariad pellach ar gyfer y cyfarfod hwn.
42	NP5/54/ENF445B	Ionawr 2023	Toiledau cyhoeddus, Rhydymain, LL40 2DE	Newid defnydd anawdurdodedig o doiled cyhoeddus i lety gwyliau	Cynhaliwyd cyfarfod safle. Mater yn cael ei drafod.	PCN wedi ei anfon. Disgwyl ymateb.
43	NP5/56/ENF165	Hydref 2020	Tir ir gorllewin o A487, Pantperthog, SY20 9AT	Gwaith peirianeg	Mae'r safle'n parhau i gael ei fonitro.	

44	NP5/57/ENF1071 E	Mawrth 2021	Bryn y Gwin Farm, Dolgellau	Gwaith peirianeg	Cysylltwyd ymhellach â'r perchennog ym mis Ionawr 2022.	
45	NP5/58/ENF58G	Tachwedd 2019	Bryn y Bwyd, Talybont	Gwaith Peirianyddol a Carafán/Siale wedi'i lleoli yma o bosib	Anfonwyd gohebiaeth at yr asiant. Aros am ymateb. Y camau nesaf yn cael eu trafod.	Mewn trafodaeth gyda'r asiant i reoleiddio materion. Aros am ymateb.
46	NP5/58/ENF616	Rhagfyr 2018	Tir gerllaw Coed y Bachau, Dyffryn Ardudwy	Lleoli Carafanau Statig a ddefnyddir ar gyfer Dibenion Preswyl	Mae gohebiaeth wedi dod i law ac yn cael ei hasesu ar hyn o bryd.	
47	NP5/61/ENF151D	Rhagfyr 2022	Tir tu ol i Morfa Garage, Harlech. LL46 2UW	Cyflwr blêr y tir sy'n cael ei ddefnyddio fel iard sgrap	Llythyr wedi ei anfon at y perchennog. Aros am ymateb.	
48	NP5/63/ENF281	Hydref 2022	Gorseddau, Cwmtirmynach, Y Bala	Gwnaed Gwaith Adeiladu a Pheirianyddu	Llythyr wedi'i anfon at y perchennog/deiliad. Dim ymateb wedi ei dderbyn hyd yn hyn.	

49	NP5/65/ENF115A	Hydref 2019	Tir yn Hengwrt, Llanelltyd	Dympio / Storio Matresi a Charpedi	Clywyd achos erlyn CNC ym mis Chwefror 2023. Plediodd y diffynnydd yn euog i'r cyhuddiadau yn ymwneud â gollwng gwastraff. Mae'r ddedfryd wedi'i gohirio tan 1 Medi 2023 er mwyn rhoi amser i'r diffynnydd godi arian i glirio'r safle	.
50	NP5/68/ENF195B	Hydref 2022	13 Garreg Frech, Llanfrothen, LL48 6BZ	Cyflwr blêr yr eiddo	a215 yn cael ei ystyried.	
51	NP5/69/ENF420	Mawrth 2023	The Dingle, Llwyngwrlil LL37 2JE	Gwaith adeiladu anawdurdodedig yn yr ardd flaen	Trafodaethau'n parhau	Dim diweddariad pellach.
52	NP5/70/ENF81H	Ebrill 2022	Cefn-y-Meirch, Rhosygwaliau. LL23 7EY	Sied amaethyddol yn cael ei thrawsnewid yn llety cyfanheddol a charafan sefydlog yn cael ei defnyddio fel llety preswyl.	Cynhaliwyd cyfarfod safle ym mis Chwefror 2023. Ar hyn o bryd yn asesu'r wybodaeth a'r manylion o'r ymweliad safle i benderfynu a oes tor-rheolaeth cynllunio.	Ystyried pa mor fuddiol yw parhau a'r achos.

Achosion lle mae camau ffurfiol yn cael eu hystyried / wedi'u cymryd.

	Cyfeirnod	Dyddiad y gŵyn gyntaf neu'r Dyddiad y'i gwelwyd gan Swyddogion Cydymffurfiaeth	Lleoliad y Safle	Manylion Tor-rheolaeth Cynllunio Honedig	Y Sefyllfa ar Adeg y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf	Diweddariadau ers y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf
53	NP4/19/ENF4E	Gorffennaf 2022	Gwern Borter Cottage, Rowen	Breach of planning condition of planning consent NP4/19/4E	Hysbysiad Torri Amod yn cael ei ystyried.	Hysbysiad torri amod wrthi'n cael ei ddrafftio.
54	NP4/29/ENF514	Hydref 2021	Llys Meddyg, Penmachno	Creu Mynedfa Newydd	Ystyried pa mor fuddiol yw'r achos.	Dim diweddariad pellach ar gyfer y cyfarfod hwn.
55	NP5/50/ENF562P	Gorffennaf 2020	62 Plas Panteidal, Aberdyfi	Estyniad i'r ardal decio	Gwrthodwyd y cais. Ymweliad safle i'w gynnal i benderfynu a yw'r decin di-awdurdod wedi'i symud ymaith. Y camau nesaf i'w trafod yn dilyn yr ymweliad.	Ymweliad safle wedi'i gynnal ar 5 Mai 2023 – decin dal yn ei le. Gweithrediadau gorfodi yn cael eu hystyried ar hyn o bryd.

56	NP5/55/ENFL142A	Mehfin 2017	3 Glandŵr, Bryncrug	Cyflwr blêr yr eiddo	<p>Yn dilyn ymchwiliadau pellach, darganfuwyd cyfeiriad cyswllt posibl.</p> <p>Mae llythyr wedi'i ddsbarthu â llaw i'r cyfeiriad hwn ac er nad oedd neb yn bresennol adeg y danfoniad, cadarnhawyd bod perchennog 3 Glandwr yn byw yn y cyfeiriad a ddarparwyd.</p> <p>Dim ymateb wedi dod i law. Felly mae llythyr pellach wedi'i ddsbarthu â llaw i'r cyfeiriad dan sylw, ac mae angen ymateb o fewn 21 diwrnod.</p> <p>3 Glandwr wedi ei osod ar Rhestr flaenoriaeth grŵp Rheoli Eiddo Gwag Cyngor Gwynedd.</p>	
57	NP5/57/ENFLB158D	Mai 2022	Stag Inn, Bridge Street, Dolgellau. LL40 1AU	Ffliw allanol	Hysbysiad Gorfodaeth Adeilad Rhestredig yn cael ei ddrafftio ar hyn o bryd.	Cyflwynwyd Hysbysiad Gorfodi Adeilad Rhestredig a Hysbysiad Gorfodi ar 15 Mehefin 2023

58	NP5/57/ENF205K	Mai 2021	Gwesty Fronolau, Dolgellau	Newidiadau Allanol a Chreu Chwe Uned Breswyl Hunangynhwysol	<p>Mae Apêl Hysbysiad Gorfodi wedi'i chyflwyno ac mae'r broses wedi dechrau gyda PEDW (Penderfyniadau Cynllunio a'r Amgylchedd Cymru).</p> <p>Codwyd pryderon gan PEDW mewn perthynas â'r Hysbysiad Gorfodi ac ar ôl cymryd cyngor cyfreithiol mae'r Hysbysiad wedi'i dynnu'n ôl. Mae Hysbysiad pellach yn cael ei ddrafftio ar hyn o bryd.</p> <p>Fodd bynnag, mae'r Awdurdod yn parhau i gysylltu â'r perchennog i geisio ffordd ymlaen i oresgyn y tor-rheolaeth cynllunio presennol.</p>	<p>Mae cais cynllunio ôl-weithredol wedi ei dderbyn i gadw gwaith addasu cyn westy yn chwe uned breswyl (dosbarth defnydd C3) – 3 tŷ marchnad agored a 3 tŷ fforddiadwy.</p> <p>Cais wedi'i ddilysu ar 6 Mehefin 2023.</p>
59	NP5/58/ENF144K	Rhagfyr 2018	Tir yn Tan y Coed, Talybont	Lleoli Carafanau Statig a ddefnyddir ar gyfer Dibenion Preswyl	Mae cais CLEUD wedi'i gyflwyno ym mis Mawrth 2023 ac yn cael ei ystyried ar hyn o bryd.	
60	NP5/58/ENF434D	Chwefror 2021	Ty'n y Pant, Dyffryn Ardudwy	Lleoli carafanau teithiol a chyflwr blêr y tir	Rhybudd Gorfodi yn cael ei ddrafftio ar hyn o bryd.	Cyflwynwyd Hysbysiad Gorfodi ar 24 Mai 2023.
61	NP5/62/ENF422	Mehefin 2021	Ty'r Graig, Llanbedr	Ffenestr dormer newydd a chodi adeilad allanol.	Adeilad allanol yn parhau i fod yn ei le. Ystyried y camau nesaf.	
62	NP5/62/ENF426	Ebrill 2021	Tir ger Plas Gwynfryn, Llanbedr	Leoli carafan static	Apêl wedi'i gwrthod – Cyflwynwyd Hysbysiad Gorfodi ar 27 Mawrth 2023.	Apeliwyd yn erbyn Hysbysiad Gorfodi.

Achosion Adeiladau Rhestredig

	Cyfeirnod	Dyddiad y gŵyn gyntaf neu'r Dyddiad y'i gwelwyd gan Swyddogion Cydymffurfiaeth	Lleoliad y Safle	Manylion Tor-rheolaeth Cynllunio Honedig	Y Sefyllfa ar Adeg y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf	Diweddariadau ers y Cyfarfod Pwyllgor Diwethaf
63	NP5/54/ENFLB33M	Ionawr 2020	Neuadd Nannau Hall, Llanfachreth	Cyflwr yr adeilad	<p>Ym mis Rhagfyr 2022, cynhaliwyd cyfarfod safle gyda chontractwr toi cadwraeth i ddarparu asesiad o ba waith sydd ei angen ar unwaith i atal rhagor o ddŵr rhag mynd i mewn i'r adeilad ac i ddarparu canllawiau ynghylch faint y gallai'r gwaith hwn ei gostio.</p> <p>Yn yr Hydref cyhoeddodd CADW Grant Adeiladau Hanesyddol ar gyfer gwaith brys ar adeiladau rhestredig sydd mewn perygl, gyda'r grant ar gael i ACLlau i gynorthwyo gyda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Costau sy'n gysylltiedig â pharatoi Hysbysiadau Gwaith Brys perthnasol. • Gwaith wedi'i wneud yn ddiodyn. 	

					<ul style="list-style-type: none"> • Cyllid posibl i dalu costau cyflwyno rhybuddion statudol eraill megis Hysbysiadau Adran 215. <p>Tra bod adeiladau rhestredig eraill mewn perygl o fewn y Parc Cenedlaethol, o ystyried statws gradd II* Nannau a'i fod o fewn Parc a Gardd Hanesyddol Gofrestredig, ei amlygrwydd yn y dirwedd a'r dirywiad sylweddol a chyflym oherwydd colli'r plwm o'r safle. to, mae'r Awdurdod wedi gwneud cais datgan diddordeb i CADW mewn perthynas â'r grant hwn. Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno unrhyw ddiddordeb oedd 23 Rhagfyr 2022 ac mae'r Awdurdod yn aros am ymateb i hyn ar hyn o bryd.</p> <p>Os bydd yr Awdurdod yn llwyddiannus yn yr asesiad cychwynnol, yna bydd angen cyflwyno rhagor o fanylion i CADW cyn cyhoeddi unrhyw benderfyniad ynghylch a fydd cyllid yn cael ei ddarparu.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

64	NP5/54/ENFLB210D	Rhagfyr 2022	Caerynwch, Brithdir, Dolgellau LL40 2RF	Gwaith di-awdurdod ar adeiladau cwrtil Adeilad Rhestredig	Cynhaliwyd cyfarfod safle ac ar hyn o bryd yn adolygu'r gwaith di-awdurdod yr ymddengys ei fod wedi'i wneud.	
65	NP5/57/ENFLB341A	Rhagfyr 2022	Bryn House, Cader Road, Dolgellau LL40 1RS	Newidiadau i ffenestri adeilad rhestredig	Cynhaliwyd cyfarfod safle a thrafodaethau. Perchennog i gyflwyno cais CARh	
66	NP5/57/ENF423A	Ionawr 2023	Tan Rhiw, Meyrick Street, Dolgellau LL40 0RW	Gosod ffenestri newydd heb Ganiatâd Adeilad Rhestredig	Mae'r perchennog wedi cynghori y bydd yn tynnu'r ffenestri di-awdurdod. Trafodaethau pellach ar y gweill.	
67	NP5/57/ENFLB424A	Chwefror 2023	Tawelfa, Meyrick Street, Dolgellau LL40 1LR	Gwaith heb awdurdod wedi ei wneud ar adeilad rhestredig	Ymweliad safle wedi'i drefnu.	Ymweliad safle wedi ei gynnal. Dim tor-reolaeth. Cau ffeil.
68	NP5/57/ENFLB470C	Ionawr 2021	4 Maes Caled, Dolgellau, LL40 1UF	Gwaith allanol a mewdol di-awdurdod ar yr adeilad	Trafodaethau'n mynd rhagddynt gyda'r perchennog a'r asiant i gywiro materion.	
69	NP5/66/ENFLB32D	Tachwedd 2020	Ty Mawr, Llanfair	Gwaith mewdol yn cael ei wneud	Cynhelir deialog gyda'r asiant/ymgeisydd mewn perthynas a'r cais annilys a gyflwynwyd.	

70	NP5/69/ENFLB326A	Medi 2018	Tŷ Gwyn, Llwyngwrl	Newidiadau allanol a mewnl i adeilad rhestredig.	Cysylltir a'r asiant i weld a fydd cais am ganiatâd adeilad rhestredig yn cael ei gyflwyno.	
71	NP5/73/ENFLB280A	Ebrill 2022	Ysgubor Hen, Tan y Bwlch, Maentwrog	Gwaith allanol ar ddormerau'r adeilad rhestredig	Aros i gais am CARh i gael ei gyflwyno.	
72	NP5/73/ENFLB319A	Ionawr 2023	2 Pen Trwyn Garnedd, Maentwrog LL41 3YY	Gwaith yn cael ei wneud ar adeilad rhestredig heb ganiatâd cynllunio	Llythyr wedi'i anfon at y perchennog i drefnu ymweliad safle.	Disgwyl gwybodaeth pellach.
73	NP5/77/ENFLB60H	Hydref 2022	Gwesty Maes y Neuadd, Talsarnau	Gwaith yn cael ei gyflawni	Aros i gais am ganiatâd Adeilad Rhestredig i gael ei gyflwyno.	
74	NP5/78/ENFLB55	Chwefror 2023	Tyddyn Mawr, Bronaber, Trawsfynydd	Gwaith sylweddol wedi'i wneud i'r talcen.	Cynhelir deialog gyda'r perchennog a CADW am y ffordd ymlaen i unioni'r sefyllfa.	

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
28 MEHEFIN 2023**

CYTUNDEBAU ADRAN 106

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD, 28 MEHEFIN 2023**

CYTUNDEBAU ADRAN 106

Rhif	Rhif y cais	Dyddiad y daeth y cais i law	Lleoliad	Datblygiad	Y Sefyllfa Ddiweddaraf
1.	NP2/16/451B	18/12/2022	Tir ger Pen-y-Bryn, Penmorfa. LL49 9SB	Adeiladu un tŷ deulawr fforddiadwy, meddiannaeth leol, creu mynedfa newydd i gerbydau a thirlunio cysylltiedig	Drafft gyda'r ymgeisydd i'w ystyried
2.	NP4/11/337D	23/07/2022	Hendre Farm, Betws y Coed, LL24 0BN	Adeiladu tŷ fforddiadwy newydd a gosod gwarediad dŵr budr cysylltiedig	Disgwyl manylion perthnasol gan yr ymgeisydd i ddechrau drafftio.
3.	NP5/55/L140E	03/06/2021	Capel Bethlehem, Brynchrug. LL36 9PW	Newid defnydd capel i ffurfio un annedd 1 lloft ac un annedd 6 lloft	Drafft wedi ei yrru i'r ymgeisydd
4.	NP5/65/L302D	25.08.2020	Wern y Pistyll, Bontddu	Trosi ysgubor a'i ymestun yn annedd gan gynnwys gosod tanc septig, caniatad ol-weithredol ar fyfer trac mynediad a gwaith peirianyddol i greu llain caled/ man parcio o gwmpas yr adeilad, gosod carafan statig dros dro a adeiladu clwydfan ystlumod.	Disgwyl manylion cyfreithiwr gan yr ymgeiswyr. Anfonwyd nodyn atgoffa 11.01.2023
5.	NP5/72/25H	25/02/2022	Gwern-y-Genau, Arenig, Bala.	Trosi canolfan gweithgareddau awyr agored i dŷ	Disgwyl manylion y Gofrestra Tir gan yr ymgeisydd
6.	NP5/75/68B	15/09/2021	Tir ger Maesteg, Pennal. SY20 9DL	Codi pump annedd fforddiadwy ynghyd â mynediad, parcio a thirlunio cysylltiedig	Gyda cyfreithiol yn drafftio cytundeb

Nifer o geisiadau ar restr Pwyllgor 17 Mai 2023 = 8

**CEISIADAU SY’N DESTUN CYTUNDEB ADRAN 106 A SYDD WEDI EU CWBLHAU ERS
PWYLLGOR CYNLLUNIO & MYNEDIAD
17 MAI 2023**

Rhif y cais	Lleoliad	Datblygiad
NP3/12/12G	Plas-y-Nant, Betws Garmon. LL54 7YR	Newid defnydd o westy (Dosbarth Defnydd C1) i breswyl (Dosbarth Defnydd C3) a codi estyniad deulawr
NP4/11/398	Tir ger y Feddygfa, Betws-y-Coed.	Codi 5 tŷ deulawr fforddiadwy gyda thirlunio cysylltiol, mynedfa a llefydd parcio

**CEISIADAU SY’N DESTUN CYTUNDEB ADRAN 106 SYDD WEDI EU GWRTHOD, TYNNU’N ÔL, NEU WEDI EU
GWAREDU, NEU LLE NAD OES ANGEN CYTUNDEB PELLACH ERS PWYLLGOR CYNLLUNIO & MYNEDIAD
17 MAI 2023**

Rhif y cais	Lleoliad	Datblygiad
NP5/65/2B	Beudy Uchaf Hirgwm, Maes y Clawdd, Bontddu. LL40 2UR	Trosi ysgubor yn annedd a gwaith cysylltiol gan gynnwys gosod tanc septig a arallgyfeirio llwybr cyhoeddus

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
28 MEHEFIN 2023**

**CEISIADAU NA PHENDERFYNWYD
ARNYNT ERS 13 WYTHNOS A MWY**

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD 28 MEHEFIN 2023 CEISIADAU NA PHENDERFYNWYD ARNYNT ERS 13 WYTHNOS A MWY

Mewn Trafodaeth Gyda'r Asiant / Ymgeisydd

NP5/78/91B	04/01/22	Wern Gron, Trawsfynydd. LL41 4UN	Trosi a newid defnydd beudy yn annedd fforddiaddwy a uned llety gwyliau tymor byr ynghyd gosod tanc septig a gwaith cysylltiol
NP5/79/362A	16/02/23	Tir ger ffordd Dosbarth C Rhif 434, Cwm Maethlon, Pennal.	Gosod pwynt gwybodaeth plinth carreg

Disgwyl Cynlluniau Diwygiedig

NP3/12/126C	20/09/22	Bron Fedw Uchaf, Rhyd Ddu. LL54 7YS	Trosi a newid defnydd arfaethedig o allandai gwledig i 3 uned gwyliau i'w gosod, codi sgubor ystlumod, newidiadau i fynedfa cerbydau presennol a gwaith cysylltiedig
NP5/59/802A	15/12/22	Pen Y Brisgyll, Ffordd Heulog, Llan Ffestiniog, LL41 4NE	Adeiladu storfa amaethyddol a domestig (Cais diwigiedig)
NP5/61/637D	08/03/23	Beaumont, Ffordd Uchaf, Harlech. LL46 2SS	Amrywio Amod 2 (cynlluniau a gymeradwywyd) ac Amod 8 (gwelliannau bioamrywiaeth) caniatad cynllunio NP5/61/637 i ganiatau newidiadau i lefel y ddaear a lleoliad yr annedd, newidiadau i lefelau tir y tu ol i annedd i hwyluso systemau draenio cysylltiedig, a chyflwyno manylion am wella bioamrywiaeth.
NP5/69/L113P	07/11/22	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	Trosi golchdy a gweithdy i ffurfio 2 uned gwyliau a gosod ffenestri to ar y to blaen a chefn.
NP5/73/424A	28/09/20	Cilderi, Tan y Bwlch. Maentwrog. LL41 3YU	Codi garej dwbl, caniatâd ôl-weithredol am estynad i'r cwrtil, cadw'r terasiad cerrig a gwaith peirianeg.

Disgwyl Arolwg Ystlumod

NP2/11/427A	21/12/22	Bwthyn Gwyn, Beddgelert. LL55 4NB	Tynu'r lolfha haul presennol ac adeiladu estyniad ochr unllawr, newidiadau i'r ports ffrynt ac adeiladu dwy ddormer i'r drychiad cefn.
NP5/65/372	31/10/22	4 Cysgod y Celyn, Llanelltyd. LL40 2TA	Estyniad blaen unllawr yn cynnwys adeiladu wal gerrig ffiniol fer gyda mynedfa giât

Disgwyl Gwybodaeth Ecolegol

NP5/68/235	03/11/22	Tir ger Garreg Frech, Llanfrothen. LL48 6BZ	Adeiladu 8 tŷ a chreu mynedfa cerbydau a cerdded newydd
------------	----------	---	---

NP5/75/264	20/10/22	Cilfan ar y A493 i'r dwyrain o Pennal	Lledu, rhoi wyneb newydd ac ymestyn y ramp mynediad presennol o'r gilfan ar ochr y ffordd i floc coedwig. Adeiladu trac tua 100m o hyd gan gynnwys lle troi ar ddiwedd y trac.
NP5/77/347	18/01/23	Tir ger Ty Mawr, Talsarnau. LL47 6UF	Adeiladu ty fforddiadwy, creu cwrtil, ymestyn trac mynediad, a newidiadau i'r fynedfa cerbydau presennol.

Disgwyl Manylion gan yr Asiant / Ymgeisydd

NP3/15/124N	28/02/23	Coed Hen Doeth, Pentre Castell, Llanberis.	Diddymu Amod 3 ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP3/15/124L dyddiedig 01/03/2018 i ganiatau cadw cynhwysydd dur wedi'i orchuddio a phren yn barhaol.
NP5/54/585	21/12/22	Tir yn Ty Newydd-y-Mynydd, Rhydymain.	Gosod twr latis 50m o uchder sy'n cynnal 6 antena, 4 dysgl trawsyraru, a gosod 2 gabinet offer ar y ddaear, 1 cabinet metr, a datblygiad ategol gan gynnwys lleoli generadur a thanc tanwydd cysylltiedig, ffurfio llawr caled, ffurfio trac mynediad newydd, ac adeiladu compownd wedi'i ffensio 1.1m o uchder.
NP5/58/629	29/01/20	Tir rhwng Plas Meini & Swyn y Mor, Dyffryn Ardudwy. LL42 2BH	Cais amlinell i godi pedwar ty deulawr ar wahân (2 marchnad agored a 2 ffoddiadwy) gyda garejis mewnol a chreu mynedfa gerbydau i'r A496
NP5/58/363H	04/10/21	Nant Eos, Dyffryn Ardudwy. LL44 2HX	Trosi i dy marchnad agored a gosod gwaith trîn carthion (Ail-gais).
NP5/59/511M	03/03/23	Tir i gefn Penrhiw, Ffestiniog. LL41 4PN	Amrywio Amod Rhif 2 ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/59/511G dyddiedig 24/01/2019 i ddiwygio cynllun y safle a chael gwared o'r garej ar Lain 15, newid gwagle'r garej i greu arwynebedd llawr domestig ar gyfer pedwerydd ystafell wely ar Leiniau 5 ac 16 a newidiadau mewnol i addasu unedau o fod i gyd yn unedau 3 ystafell wely i gymysgedd o unedau 2, 3 a 4 ystafell wely.
NP5/61/T558D	19/04/21	Cyn Gapel Tabernacl, Stryd Fawr, Harlech. LL46 2YB	Trosi'r hen arddangosle ceir a'r yn siop gyfleus a trosi llawr isaf yn 2 fflat (fforddiadwy) a creu 2 fflat ar y llawr cyntaf (Marchnad agored) ynghyd ac amnewid y ffenestri UPVC diawdurdod gyda rhai gwydr dwbl efo ffrâm bren fain.
NP5/61/580M	10/11/22	Tir i gefn Nant-y-Mynydd, Hwylfa'r Nant, Harlech.	Adeiladu byngalo dormer fforddiadwy ar wahan
NP5/61/608B	23/01/23	Foel, Harlech. LL46 2TR	Trosi sgubor yn anecs un ystafell wely ynghyd ac adeiladu estyniad a gosod 4 ffenestr to (3 ar y drychiad blaen ac 1 ar y drychiad cefn), a gosod fflw allanol (ailgyflwyniad).
NP5/62/T143B	05/10/22	Tanws Wern Gron, Llanbedr. LL45 2PH	Adfer, ymestyn a trosi hen felin i dy, creu cwrtil, a gosod tanc septig tanddaearol
NP5/68/100F	08/08/22	Creua, Llanfrothen. LL48 6SH.	Adeiladu estyniad unllawr i ysgubor, gosod 2 ffenestr to ar do'r ysgubor bresennol, adeiladu 4 caban cysgu a ffurfio llwybrau mynediad, a gosod offer uned trin carthion tanddaearol.
NP5/70/171	16/01/23	Tir yn Maes Afallen, Rhosygwaliau, LL23 7EY	Lleoli 2 pod gwyliau a gosod uned trîn carthion.
NP5/71/117F	06/06/22	Tir yn Pant-y-Ceubren, Llanuwchllyn. LL23 7DD	Adeiladu tŷ deulawr ar wahân ar gyfer gweithiwr amaethyddol, adeiladu garej ar wahân, a gosod tanc carthion.
NP5/73/26C	06/10/22	Utica, Gellilydan. LL41 4DU	Newid defnydd tir i iard storfa allanol (Ail-gyflwyniad).

NP5/73/287P	06/02/23	Safle Dadgomisiynu, Trawsfynydd. LL41 4DT	Cadw gwaith trin carthion yn rhannol / cwblhau'n rhannol, ynghyd a gwaith cysylltiedig
NP5/74/181A	05/10/22	Sgubor yn Neuadd Bryn Cleifion, Mallwyd, SY20 9HW	Trosi sgubor i breswyl a gosod tanc septig.

Ail-Ymgynghori

NP3/21/T78	20/10/22	Hen Ysgubor, Ty'n-y-Maes, Nant Ffrancon, Bethesda. LL57 3LX.	Defnyddio adeilad allanol lled-adfeiliedig i gadw storfa biomas a boeler.
NP4/11/10U	10/02/23	Llain 2, Parc Trawsafon, Betws y Coed. LL24 0AF	Cais amlinellol i godi ty annedd unllawr 3 llofft a garej
NP4/30/163F	24/01/23	Glan y Coed Lodge, Dwygyfylchi. LL34 6UE	Dymchwel anecs ac adeiladu tŷ, creu mynediad newydd i gerbydau a gwaith cysylltiedig.
NP5/51/456B	11/11/22	Cae Mur Hywel, Caerdeon, Abermaw, LL42 1DZ	Ail-adeiladu hen adeiladau amaethyddol at ddefnyddiau atodol Cae Mur Hywel
NP5/64/190	12/10/22	Tir yn Ffridd Bryn Coch, Llanegryn. LL36 9UG	Gosod tŵr latis 20m o uchder sy'n cynnal 6 antena, 4 dysgl trawsyrru, 2 cwpwrdd offer, 1 caban mesur a datblygiad ategol iddo gan gynnwys generadur a thanc tanwydd cysylltiedig, llecyn llawr caled, trac mynediad newydd a chompownd gyda ffens 2.4m o uchder gyda wal gabion.
NP5/70/166	25/02/22	Ysgubor Esgeiriau, Rhosygwaliau. LL23 7ET	Trosi a newid defnydd adeilad amaethyddol segur, gosod trac mynediad a gwaith trin carthion iw ddefnyddio a fel llety gwyliau tymor byr fel rhan o prosiect arallgyfeirio fferm.
NP5/72/65H	01/07/22	Maes Carafanau Plas Moel y Garnedd, Llanycil. LL23 7YG.	Newid defnydd glaswelltir wedi'i wella ac adeiladau diangen er mwyn ymestyn maes carafanau presennol, ail-leoli naw maes gan gynnwys heolydd, llwybrau a thirlunio cysylltiol.

Disgwyl Ymateb Ecoleg

NP4/26/195D	11/01/23	Llwynau, Capel Garmon, LL26 0RR	Cais ôl-weithredol i leoli un pod llety ymwelwyr
NP5/57/1174	27/10/21	Tir ger Penmaen Ucha, Penmaenpool. LL40 1YD	Adeiladu annedd menter wledig, garej, mynedfa a thramwy newydd
NP5/70/83E	23/12/23	Ffynnon Gower, Llangower. LL23 7DA	Adeiladu sied amaethyddol

Disgwyl Asesiad Priodol ARHC

NP4/12/214C	20/02/23	Argae Llyn Dulyn, Tal-y-Bont.	Gwaith ar y cyd a'r bwriad i osod pibellau newydd yn cynnwys pen cwlferd newydd a man gollwng sgwrio, wal concrid wedi'i hatgyfnerthu, gosod cynhwysydd storio 10troedfedd a chompownd adeiladu dros dro, rhwyll graig a man gosod i lawr
NP4/12/235	20/02/23	Tir ger Rowlyn Uchaf, Tal-y-Bont. LL32 8SH	Ardal adeiladu a gosod dros dro ar y cyd a gwaith peirianyddol yn Llyn Cwm Dulyn

NP5/57/558D	07/07/22	Frongoch Old Power House, Plas y Brithdir, Dolgellau. LL40 2PW	Addasiadau i'r to gan gynnwys cynnydd bach mewn uchder a gosod 4 ffenestr to.
NP5/61/100Q	12/01/23	Clwb Golff Brenhinol Dewi Sant, Harlech. LL46 2UB	Trosi siop golff broffesiynol a swyddfa bresennol yn lety noswyllo 9 gwely, ail-leoli'r siop golff proffesiynol i storfa troli, ystafell sychu a rhan o'r ystafell newid bresennol a chodi canopi gwydr chladin allanol ar y siop a gosod 2 ffenestr to ar yr edrychiad gogleddol.
NP5/61/L189E	05/01/23	Fferm Cae Du, Harlech, LL46 2TT	Cais ôl-weithredol i ailsefydlu preswylfa a trac mynediad.
NP5/62/434	14/11/22	Ty Capel Moriah, Llanbedr, LL45 2LE	Addasiadau i dŷ capel presennol gan gynnwys adeiladu cyswllt newydd i'r festri cysylltiedig, gosod ffenestri to i do'r festri, a newid defnydd y festri a'r ardd i breswyl.
NP5/65/274H	24/03/22	Maes Hyfryd, Llanelltyd. LL40 2HF	Codi adeillad ffram dur ar llawr caled presennol i ddibenion cadw offer amaethyddol, bwyd anifeiliaid a gwrtaith.
NP5/65/367A	22/03/22	Dolfawr, Llanelltyd. LL40 2HD	Codi adeilad unllawr i'w ddefnyddio fel llety cathod masnachol
NP5/69/113N	07/11/22	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	Newid defnydd yr hen felin i swyddfa a storfa
NP5/71/495	14/02/23	Tir ger Cefn Yr Odyn, Llanuwchllyn. LL23 7TL	Adeiladu ty deulawr ar wahan
NP5/71/496	10/02/23	Fferm Afonfechan, Cynllwyd Isaf, Y Bala, LL23 7DE	Adeiladu adeilad amaethyddol i storio tomen (carthion gwartheg a defaid), a porthiant.
NP5/72/24A	10/02/23	Garth Nodol, Llidiardau, LL23 7SG	Dymchwel annedd is-safonol bresennol ac adeilad annedd newydd
NP5/73/423B	29/04/22	Y Felin Lifio, Tan y Bwlch, Maentwrog. LL41 3YU	Trosi ty allan i lety anecs.
NP5/74/505	05/09/22	Bryn Uchaf, Llanymawddwy. SY20 9AH	Adeiladu adeilad amaethyddol ynghyd a tho uwchben storfa tail ac estyniad i storfa tail.
NP5/77/115J	28/11/22	Cynefin, Llandecwyn, LL47 6Y	Adeiladu estyniad unllawr cegin/ystafell fwyta i ochr/cefn y bwthyn.
NP5/78/19E	07/12/22	Hendre, Cwm Prysor, Trawsfynydd, LL41 4TR	Codi adeilad amaethyddol ar gyfer storio tail dan do ar safle pwll slyri presennol.
NP5/78/482B	27/06/22	Y Goppa, Trawsfynydd. LL41 4TN	Codi sied ffrâm ddur at ddibenion storio amaethyddol
NP5/78/572	06/07/22	Tir yn Mynydd Bach, Trawsfynydd. LL41 4TR	Gosod tŵr dellt 30m o uchder sy'n cynnal 9 antenau, 6 dysglau trawsyrru, 6 cypyrddau offer, 1 cabinet medr, ynghyd â lleoli generadur a thanc tanwydd cysylltiedig, ffurfio ardal llawr caled, adeiladu wal caergawell, a ffurfio cyfansawdd wedi'i ffensio

Disgwyl Assessesiad Canlyniadau Llifogydd

NP5/61/647	05/12/22	Ty'n y Gwater, Harlech. LL46 2UW	Dymchwel adeiladau presennol ac adeiladu tŷ menter gwledig deulawr newydd ar wahân
------------	----------	----------------------------------	--

Nifer o geisiadau ar y rhestr = 56

Nifer o geisiadau ar y rhestr Pwyllgor 17 Mai 2023 = 44

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
28 MEHEFIN 2023**

PENDERFYNIADAU DIRPRWYEDIG

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD 28 MEHEFIN 2023

PENDERFYNIADAU DIRPRWYEDIG

Ceisiadau wedi ei caniatáu

	Rhif y Cais	Bwriad	Lleoliad	Dyddiad Penderfyniad	Swyddog Achos
1.	NP2/16/416C	Adeiladu ty deulawr ar wahân	Safle Garejis Argoed, Garndolbenmaen. LL51 9RX	11/05/23	Mr Richard Thomas
2.	NP3/12/12G	Newid defnydd o westy (Dosbarth Defnydd C1) i breswyl (Dosbarth Defnydd C3) a codi estyniad deulawr	Plas-y-Nant, Betws Garmon. LL54 7YR	05/05/23	Mr Richard Thomas
3.	NP3/15/202C	Cais cynllunio ôl-weithredol ar gyfer codi adeilad allanol sy'n cynnwys gweithdy, storfa a swyddfa	Blaen y Nant, Nant Peris. LL55 4UL	03/05/23	Mr. Dafydd Thomas
4.	NP3/21/LB61C	Dymchwel penty ac adeiladu estyniad unllawr	Tan-y-Garth Cottage, Gerlan, Bethesda. LL57 3UH	02/05/23	Mr Richard Thomas
5.	NP3/21/LB61D	Caniatad Adeilad Rhestredig i ddymchwel penty ac adeiladu estyniad unllawr ynghyd a gwaith mewnol man	Tan-y-Garth Cottage, Gerlan, Bethesda. LL57 3UH	02/05/23	Mr Richard Thomas
6.	NP4/11/396A	Amrywio Amod 2 ynghlwm i Ganiatâd Cynlluno NP4/11/396 dyddiedig 17/01/2021 i gynyddu uchder yr estyniadau llawr 1af, cynyddu dyfnder a lled yr elfen gefn unllawr ac addasu dyluniad y to, newidiadau i ffenestri a drysau	Oakdale, Betws y Coed. LL24 0AR	18/05/23	Mrs. Alys Tatum
7.	NP4/11/405	Gwaith adnewyddu gan gynnwys newidiadau allanol, cadw 3 pod glampio, 4 carafán sefydlog newydd, gosod pwyntiau gwefru cerbydau trydan, gwaith trin carthion newydd, creu clwydfan ystlumod newydd a seilwaith gwasanaeth arall.	Swallow Falls Hotel, Betws y Coed. LL24 0DW	02/05/23	Mr Richard Thomas
8.	NP4/16/233	Dymchwel ychwanegiadau unllawr presennol yn y cefn ac adeiladu estyniad croes unllawr newydd	1 Maes Y Llan, Dolwyddelan,	22/05/23	Mr Richard Thomas

9.	NP4/26/266Y	Creu llawr caled ar gyfer lleoli cynwysyddion tymhorol, lleoli tipî ar gyfer gweithgareddau grŵp, a chais ôl-weithredol i gadw llwybr a phont car sglefrio'r goedwig, cysgodfan hopranau coed, ciosg camera, ciosg archebu, cwt byrbrydau, storfa cit y saffari coed a lloches, tai coed gyda rhwydi, sied tanc dŵr, lloches staff, llithren goedwig, adeiladau cit i ddefnyddio'r rhwydi coedwig a'r plymio	Zip World Fforest, Ffordd Llanrwst, Betws y Coed. LL24 0HX	24/04/23	Mr. Dafydd Thomas
10.	NP4/30/151A	Newid defnydd modurdy integrol i ystafell wely a chodi garej ar wahân	Fairbourne, Chestnut Avenue, Dwygyfylchi. LL34 6TH	15/05/23	Mr Richard Thomas
11.	NP4/32/301B	Amrywio Amod 2 (Cyd-fynd â chynlluniau a gymeradwywyd) ynghlwm i Ganiatâd Cynllunio NP4/32/301A dyddiedig 11/01/2019	Mynwent Trefriw, Ffordd Cowlyd, Trefriw.	22/05/23	Mr Richard Thomas
12.	NP5/50/597B	Newidiadau i ddyluniad annedd a gymeradwywyd dan Ganiatâd Cynllunio NP5/50/597A (Dymchwel bythynnod presennol (Rhifau 1 a 2) a chodi annedd sengl 3 llawr yn ei le)	Rhowniar Cottages, Aberdyfi. LL36 9HS	25/05/23	Mrs. Alys Tatum
13.	NP5/50/644A	Adeiladu estyniad ail lawr i gynnwys teras	Llawen, Aberdyfi. LL35 0RU	05/06/23	Mrs. Iona Roberts
14.	NP5/50/742A	Adeiladu estyniad, garej a theras (Cynllun diwygiedig)	Dolphins, Rhoslan, Aberdyfi. LL35 0NS	26/04/23	Mrs. Iona Roberts
15.	NP5/51/456B	Ail-adeiladu hen adeiladau amaethyddol at ddefnyddiau atodol Cae Mur Hywel	Cae Mur Hywel, Caerdeon, Abermaw, LL42 1DZ	08/06/23	Mr. Dafydd Thomas
16.	NP5/52/387C	Gosod estyniad twr 5m i'r mast telathrebu presennol ac adleoli 3 antena a 2 dysg i'r brig. Gosod 6 antena newydd a 4 cypyrddau offer newydd ar y ddaear. Gosod unedau radio, mwyhaduron pen mast, nodau GPS a chyfarpar cysylltiedig a gwaith ategol	Tir yn Dolgledr, Penmaenpool.	28/04/23	Mrs. Iona Roberts
17.	NP5/53/498C	Diwygiad ansylweddol i Ganiatâd Cynllunio NP5/53/498A dyddiedig 24/06/2020 i osod golau allanol ar yr eiddo	1 - 9 Dol Tryweryn, Y Bala.	18/05/23	Mr. Dafydd Thomas
18.	NP5/53/600	Adeiladu estyniad cefn unllawr gyda tho brîg deuol o lechi a tho fflat	8 Llain Deg, Bala. LL23 7EQ	15/05/23	Mr. Dafydd Thomas

19.	NP5/53/T401A	Amnewid ffenestri Alwminiwm / UPVC efo ffenestri UPVC gwyn plaen modern	16 Heol Arenig, Y Bala. LL23 7AH	08/06/23	Mr. Dafydd Thomas
20.	NP5/54/250B	Gosod paneli solar ar hanner arwynebedd y to	37 Bryniau, Brithdir. LL40 2TY	02/06/23	Mr. Dafydd Thomas
21.	NP5/54/8D	Codi sied at ddibenion domestig	Gellfachreth, Llanfachreth. LL40 2EH	08/06/23	Mr. Dafydd Thomas
22.	NP5/54/LB194D	Rhyddhau Amod Rhif 8 (manylion teils crib a ymylon y to) ynghlwm i Rybudd Caniatâd Adeilad Rhestredig NP5/54/LB194C dyddiedig 01/12/2022	Ysgubor Cae'r March, Llanfachreth, LL40 2DS	18/05/23	Ms Eleanor Carpenter
23.	NP5/54/LB194E	Rhyddhau Amod Rhif 4 ynghlwm i Rybudd Caniatâd Adeilad Rhestredig NP5/54/LB194C dyddiedig 01/12/2022	Ysgubor Cae'r March, Llanfachreth. LL40 2DS	22/05/23	Ms Eleanor Carpenter
24.	NP5/55/T21G	Cais ôl-weithredol i newid defnydd ystafell atig hayloft o ystafell triniaethau holistig i lety gwyliau un ystafell wely gydag ystafell gawod ar wahân	Tynllwyn Hen, Bryncrug, LL36 9RE	11/05/23	Mrs. Iona Roberts
25.	NP5/57/1167A	Adeiladu estyniad deulawr, cadw newidiadau i'r fynedfa bresennol, a cadw allandy	Ty'n-y-Bryn, Dolgellau. LL40 1TD	26/05/23	Ms. Sophie Berry
26.	NP5/57/LB120E	Caniatâd Adeilad Rhestredig ar gyfer newidiadau i'r prif ddrychiad, drws mynedfa llawr gwaelod a ffenestri drychiad deheuol, gan gynnwys ymestyn cornis ac ychwanegu pilastrau naill ochr i ffenestri	Ty Meirion, Stryd Fawr, Dolgellau, LL40 1PU	24/04/23	Ms Eleanor Carpenter
27.	NP5/58/652A	Diwygiad ansylweddol i Ganiatâd Cynllunio NP5/58/652 dyddiedig 16/01/2023 i ddiwygio dyluniad y ports i wal fach tua 1 metr o uchder gyda drws canolig a gwydr o amgylch i lefel y to, a phaneli solar i'w hollti rhwng to sy'n gwynebu'r de i'r ochr a'r to gorllewinol i'r cefn	Mwaiseni, Ffordd y Llan, Dyffryn Ardudwy. LL44 2BL	08/06/23	Mr Aled Lloyd
28.	NP5/58/LB93A	Caniatâd Adeilad Rhestredig i osod gwydyr ailradd i'r holl ffenestri ac amnewid y drws ffrynt	Ty Capel Horeb, Dyffryn Ardudwy. LL44 2DN	31/05/23	Ms Eleanor Carpenter
29.	NP5/59/511K	Manylion draenio er mwyn cysylltu i'r prif carthffos presennol yn lle i'r uned trîn carthion a ganiatawyd o dan cais cynllunio NP5/59/511A (Ail-gyflwyniad)	Tir i gefn Penrhiw, Llan Ffestiniog. LL41 4PN	25/04/23	Mr Aled Lloyd

30.	NP5/59/LB89L	Diwygiad ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP5/59/LB89H dyddiedig 17/05/2013 i newid dyluniad y portico	Pengwern Arms, Llan Ffestiniog. LL41 4PB	22/05/23	Ms Eleanor Carpenter
31.	NP5/59/LB89M	Amrywio Amod 2 ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/59/LB89G i newid dyluniad portico	Pengwern Arms, Llan Ffestiniog. LL41 4PB	22/05/23	Ms Eleanor Carpenter
32.	NP5/59/LB89N	Rhyddhau Amod Rhif 3 (Ail-bwyntio waliau cerrig allanol), 4 (llechi to), 5 (Nwyddau dwr glaw a phibellau draenio allanol), 6 (Gorffeniad gwaith coed allanol wedi'i baentio) a 7 (Gorffeniad rendrad allanol) ynghlwm i Ganiatad Adeiladu Rhestredig NP5/59/LB89G dyddiedig 17/05/2013	Pengwern Arms, Llan Ffestiniog. LL41 4PB	23/05/23	Ms Eleanor Carpenter
33.	NP5/61/56E	Estyniad i'r balcony presennol ar y drychiad blaen	Morlun, Ffordd Uchaf, Harlech. LL46 2SS	05/06/23	Mr Aled Lloyd
34.	NP5/61/PIAW50 5B(I)	Cymeradwyaeth o faterion a gadwyd yn ôl i adeiladu ty ar wahan	Tir yn Morfa Newydd, Ffordd Glan Mor, Harlech. LL46 2UG	25/05/23	Mr Aled Lloyd
35.	NP5/63/229F	Gosod canopi ger y lle chwarae	Caban Garn Bach Tryweryn, Ysgol Gynradd Bro Tryweryn, Frongoch. LL23 7NT	18/05/23	Mr. Dafydd Thomas
36.	NP5/65/330C	Dymchwel y tŷ presennol ac adeiladu tŷ newydd, ac amnewid y tanc septic presennol gyda uned trŷn carthion newydd	Hafod Fach, Llanelltyd. LL40 2HB	01/06/23	Ms. Sophie Berry
37.	NP5/65/36B	Cais ôl-weithredol i gadw estyniad i gwrtil preswyl ynghyd ac adeiladu sied gardd bren	Capel Soar, Tai Cynhaeaf, Bontddu. LL40 2TU	11/05/23	Mr Aled Lloyd
38.	NP5/67/80J	Newid offer telathrebu presennol gyda pholyn 12m o uchder wedi'i orchuddio â phren gyda dysgl drosglwyddo a datblygiad ategol	Safle Presennol Airwave NWA125, Fferm Tan y Coed, Abergynolwyn	24/05/23	Mrs. Iona Roberts
39.	NP5/69/113R	Estyniad i adeilad pwll nofio i ffurfio ystafell offer newydd	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	25/05/23	Mrs. Iona Roberts
40.	NP5/72/1D	Gosod pwmp gwres ffynhonnell aer allanol ar ochr yr annedd	Fron Feuno, Llanycil. LL23 7YF	24/05/23	Mr. Dafydd Thomas

41.	NP5/72/250E	Rhyddhau rhan o Amod 04 sydd ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/72/250B dyddiedig 24/03/2023 mewn perthynas a Chynllun Rheoli Tirwedd Amgylcheddol (LEMP) diwygiedig a dogfennau cysylltiedig sy'n ymestyn oes y LEMP i 25 mlynedd	Cronfa Ddwr Llyn Celyn, Frongoch. LL23 7NU	19/05/23	Mr Aled Lloyd
42.	NP5/73/294A	Cai ôl-weithredol i ddymchwel ystafell wydr cefn presennol ac adeiladu estyniad unllawr	1 Y Glynnor, Gellilydan. LL41 4EW	23/05/23	Mr Aled Lloyd
43.	NP5/73/446	Dymchwel ystafell wydr ochr bresennol ac adeiladu estyniad croes unllawr	Bryn Melyn, Cwm Cynfal, Blaenau Ffestiniog, LL41 4PY	08/06/23	Mr Aled Lloyd
44.	NP5/73/LU287N	Tystysgrif Defnydd Cyfreithlondeb Defnydd neu Ddatblygiad Presennol ar gyfer dymchwel yr ardal cyfadeiladau gweinyddol (gan gynnwys yr hen adeilad gweinyddol a'r cyfadeilad gweithdy) a mewnlenni gwagleoedd o dan y ddaear (gan gynnwys gwagle islawr gweddilliol y neuadd dyrbinau a ddymchwelyd yn flaenorol) gyda gwaith dymchwel andweithiol deilliannau a mân waith	Safle Dadgomisiynu, Trawsfynydd. LL41 4DT	26/04/23	Mr Robin Williams
45.	NP5/74/474A	Gosod estyniad tŵr 5m i'r gosodiad presennol ac adleoli 3 fflat. antena a 2 dim dysgl i ben yr estyniad (cymeradwywyd dan gais NP5/74/474) ynghyd â gosod 6 antena newydd, 5 dim cypyrddau offer ar y ddaear, gosod unedau radio o bell, gosodwyr pen mast, GPS nodau a gwaith ategol cysylltiedig	Tir yn Pen-Rhiwgul ger yr A458, Mallwyd	31/05/23	Mr. Dafydd Thomas
46.	NP5/74/482C	Rhyddhau Amod Rhif 6 (arolwg ffotograffig) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/74/482B dyddiedig 17/11/2022	Tir ger Y Fynwent, Dinas Mawddwy.	24/05/23	Mr. Dafydd Thomas
47.	NP5/77/336G	Rhyddhau Amodau Rhif 4 (Cynllun Rheoli Traffig Adeiladu) & 11 (Cynllun Draenio Dŵr Aflan) a rhan o Amod Rhif 5 (Cynllun Rheoli Mawn) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/77/336B dyddiedig 24/09/2021	Tir yn Cilfor, Llandecwyn.	27/04/23	Mr Aled Lloyd

48.	NP5/77/336H	Rhyddhau Amodau Rhif 3 (Lliw y ffens diogelwch 2.4m o uchder), 6 (Cynllun Rheoli Cynefin), 7 (Gwella Bioarmywiaeth), a rhannol rhyddhau Amod Rhif 5 (Cynllun Rheoli Cynefin) ynghlwm i Ganiatâd Cynllunio NP5/77/336B dyddiedig 24/09/2021	Tir yn Cilfor, Llandecwyn.	27/04/23	Mr Aled Lloyd
49.	NP5/78/575	Hysbysiad o flaen llaw o dan Atodlen 2, Rhan 24, Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 fel y'i diwygiwyd ar gyfer gosod twr dellt 20m o uchder yn cynnal 3 antenau, 4 dysgl trawsyrru, 4 cwprwrdd offer, 1 caban mesurydd a datblygiad ategol iddo gan gynnwys generadur a thanc tanwydd cysylltiedig, llawr caled, a trac mynediad newydd	Tir yn Dol Haidd, Trawsfynydd. LL41 4TR	02/05/23	Mr. Dafydd Thomas

Ceisiadau wedi ei gwrthod

	Rhif y Cais	Bwriad	Lleoliad	Rheswm Gwrthod	Swyddog Achos
1.	NP3/15/102C	Gwaith peirianyddol i greu storfa ddiogel sy'n rhanol dan ddaear	Coed Gwydr, Nant Peris. LL55 4UL	07/06/23 Oherwydd y gwelededd cyfyngedig i gerbydau i ac o ffordd drwodd yr A468 gyfagos, a byddai hyn yn cael ei waethygu pe caniateir y cais hwn. Byddai hyn ar draul diogelwch priffyrdd a defnyddwyr eraill y briffordd ar yr A468. O ganlyniad, mae'r cais hwn yn groes i bolisi D1 CDLIE.	Mr Richard Thomas
2.	NP4/11/10T	Diddymu Cytundeb Adran 52 dyddiedig 25/03/1982 mewn perthynas a cais cynllunio NP4/11/10B	Lleiniau 4 & 5, Parc Trawsafon, Betws y Coed	24/05/23 Pwrpas a gwrthrych y Cytundeb Adran 52 sydd ynghlwm i rybudd penderfyniad cynllunio NP4/11/10B dyddiedig 25/03/1982 yn cyfyngu preswyliaeth y tai a adnabyddir fel plotiau 4 a 5, Parc Trawsafon, Betws y Coed i berson a gyflogir neu wedi'i gyflogi ddiwethaf mewn masnach, busnes neu broffesiwn rheolaidd mewn lleoliad o fewn radiws o dri deg milltir i'r Tir Coch, (gan gynnwys unrhyw ddibynyddion person o'r fath sy'n byw gydag ef neu hi neu weddw neu ŵr gweddw person o'r fath): <ul style="list-style-type: none"> • wedi ei osod yn gywir ar y tir ar adeg rhoi caniatâd cynllunio, • nad yw wedi darfod, gan fod y cyfyngiad yn dal i allu cyflawni ei ddiben gwreiddiol, • parhau i sicrhau mantais ymarferol o fantais, <p>Yn ogystal, mae'r Cytundeb bellach yn gwasanaethu pwrpas defnyddiol wrth symud ymlaen amcanion polisi polisiâu tai Cynllun Datblygu Lleol Eryri (2016 – 2031).</p>	Mr Richard Thomas

3.	NP5/57/1188	Adeiladu estyniad cefn ar y llawr isaf gyda theras uwchben	4 Bodlondeb, Dolgellau. LL40 1SN	<p>12/05/23</p> <p>Ystyrir bod y datblygiad, oherwydd ei ffurf a'i leoliad ar ddrychiad amlwg o'r tŷ, yn nodwedd anghydweddol ar yr adeilad traddodiadol ac arwyddocaol yn lleol ac y byddai'n cael effaith andwyol ar osodiad y teras o fewn yr ardal cadwraeth. Mae'r cynnig felly'n gwrthdaro â Pholisi Strategol Ff sy'n ceisio sicrhau na fyddai datblygiad yn effeithio'n andwyol ar osodiad asedau treftadaeth a Pholisi Datblygu 1 a 6 sy'n ceisio sicrhau defnydd o ddeunyddiau sy'n gydnaws â'u hamgylchedd neu'n ei wella.</p> <p>Byddai'r estyniad, oherwydd ei ddyfnder ac ychwanegu'r sgrin bren breifatrwydd, yn arwain at golli golau dydd naturiol i ffenestri'r eiddo cyfagos (3 Bodlondeb) ac yn amharu ar yr olygfa o ystafelloedd byw i'r graddau y byddai byddai datblygiad yn ymddangos yn rhy ymwthiol a gormesol. Mae'r cynnig felly'n gwrthdaro â Pholisi Datblygu 1 sy'n ceisio sicrhau na fyddai unrhyw niwed arwyddocaol i amwynder eiddo cyfagos.</p> <p>Nid oes unrhyw fesurau gwella bioamrywiaeth wedi'u cynnig fel sy'n ofynnol gan baragraff 6.4.5 Polisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 11, Chwefror 2021).</p>	Mrs. Iona Roberts
4.	NP5/69/307A	Adeiladu estyniad llawr cyntaf dros eiddo siop presennol i ffurfio uned annedd	Riverside Stores, Llwyngwrl. LL37 2JX	<p>27/04/23</p> <p>Byddai'r datblygiad arfaethedig yn cyflwyno math newydd o ddatblygiad hynod agored i niwed mewn lleoliad a nodwyd fel gorlifdir C2 ar y Map Cyngor Datblygu (DAM) sy'n cefnogi'r TAN15 sy'n bodoli.</p>	Mrs. Iona Roberts

				<p>Nid yw'r canlyniadau llifogydd sy'n gysylltiedig â datblygiad hynod agored i niwed yn cael eu hystyried yn dderbyniol ac nid oes unrhyw reswm gor-redol nac angen am y datblygiad a fyddai'n gorbwyso'r perygl o lifogydd. Byddai'r cynnig felly'n gwrthdaro â Pholisi Datblygu 1 Cynllun Datblygu Lleol Eryri yn ogystal â TAN 15 a PPW Llywodraeth Cymru (Argraffiad 11, Chwefror 2021)</p> <p>yddai'r estyniad arfaethedig, oherwydd ei leoliad, ei raddfa a'i ddefnydd o ddeunyddiau, yn cyflwyno ychwanegiad anghydweddol i'r strydlun a byddai'n cael effaith andwyol ar leoliad y bont Rhestredig Gradd II. Mae'r cynnig felly'n gwrthdaro â Pholisi Strategol Ff sy'n ceisio sicrhau na fyddai datblygiad yn effeithio'n andwyol ar osodiad asedau treftadaeth a Pholisi Datblygu 1 a 6 sy'n ceisio sicrhau defnydd o ddeunyddiau sy'n gydnaws â'u hamgylchedd neu'n ei wella</p> <p>Nid oes digon o wybodaeth wedi'i chyflwyno i adnabod/mynd i'r afael â'r holl faterion ecolegol tebygol o fewn safle'r datblygiad arfaethedig fel y gellir gwneud penderfyniad gwybodus ar y cais hwn. Yn absenoldeb y wybodaeth hon, nid yw'r bwriad yn bodloni Polisi Strategol D Amgylchedd Naturiol Cynllun Datblygu Lleol Eryri, sy'n ceisio gwarchod safleoedd lleol o bwysigrwydd cadwraeth natur a bioamrywiaeth. At hynny, nid oes unrhyw fesurau gwella bioamrywiaeth wedi'u cynnig fel sy'n ofynnol ym mharagraff 6.4.5 Polisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 11, Chwefror 2021)</p>	
--	--	--	--	---	--

5.	NP5/71/106A	Adeiladu anecs parod unllawr mewn pren ar gyfer defnydd preswyl atodol yn gysylltiedig â'r annedd	Yr Hen Felin, Llanuwchllyn, LL23 7TL	<p>25/05/23</p> <p>Oherwydd bod y cynnig yn methu â chydymffurfio â'r meini prawf a amlinellir ym Mholisi Datblygu 14 o'r CDLIA a Chanllawiau Cynllunio Atodol 11.</p> <p>Oherwydd nad oes digon o wybodaeth o natur ecolegol y gellir gwneud penderfyniad cwbl wybodus arni, nid yw'r cais hwn yn cydymffurfio â'r meini prawf a amlinellir ym Mholisi Datblygu 1 a Pholisi Strategol D.</p>	Mr. Dafydd Thomas
----	-------------	---	--	---	-------------------